

Naročnina

Dnevna izdaja
za kraljevino Jugoslavijo
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za
inozemstvo 140 D

SLOVENECE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
i stoip. peti-vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 250, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
in Pri večjem g
narocilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo - Uredništvo
telefon št. 2050, upravnitva št. 2992

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Cerkveni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Za našo tradicijo

V pravkar izišlem »Etnologu« je objavil naš edini folklorist-znanstvenik, dr. St. Vurnik, velezanimivo študijo o »Kmečki hiši Slovencev na južnovzhodnem pobočju Alp«. V njej nam podrobno raziskuje in opisuje razvoj in obliko naših slovenskih selišč in domov v alpskem območju. S to in prejšnjimi Vurnikovimi študijami prehajamo končno tudi mi Slovenci k znanstvenemu raziskavanju naše ljudske umetnosti, kajti vse, kar smo imeli in delali na tem polju doslej, je bilo po veliki večini vendarle samo diletantstvo.

Dvojne misli se nam vzbujajo pri branju te razprave. Prvič čuti človek, koliko smo Slovenci ravno na tem polju že zamudili in kako nujno je treba rešiti, kar se sploh še rešiti da. Različne panoge naše ljudske umetnosti se danes vse hitreje umikajo novodobni uniformirajoči civilizaciji, nego v prejšnjih časih. Izumirajo naše stare narodne pesmi, pravljice, šege, hiše, ornamenti, obrtni izdelki itd. itd. in česar ne rešimo še v zadnjem trenutku, bo izgubljeno za vedno. Zato nujno in neobhodno potrebujemo ljudi in institucije, ki bi nam raziskale, zbrale in ohranile vse te priče in dokumente naše zgodovine ter življenja, mišljenja in čustvovanja našega ljudstva.

Nič manj važen pa ni tudi drugi moment, ki stopa človeku pred oči pri branju take študije. In to je ohranitev vseh teh individualnih tradicij v našem ljudstvu. Res je, da ne moremo zahtevati, naj bi si ljudstvo še danes gradilo svoje domove po vzorcu osemnajstega stoletja in da naj bi hodilo še danes v cokljah, pecah in avbah. Kakor so bile slovenske narodne pesmi, hiše in noše šestnajstega stoletja popolnoma drugačne nego osemnajstega, tako je seveda tudi samo ob sebi umevno, da morajo biti v dvajsetem stoletju nujno drugačne, nego so bile pa v osemnajstem. Okoliščine vsake dobe porajajo posebno mišljenje, ki se potem izraža tudi v ljudstvu v posebnih oblikah, toda bistvo ni toliko v teh zunanjih oblikah, temveč v duhu, ki te oblike formira.

Če pogledamo mi naše stare slovenske hiše, noše, ornamente, šege itd., koliko slikovitosti in lepote najdemo v njih, koliko individualnega slovenskega mišljenja in čustvovanja, pa čeprav so zunanje oblike v različnih dobah tako zelo različne. Danes se pa človeku zdi, da ubija moderna civilizacija pri nas tudi to dušo, ki je dajala nekoč izdelkom našega ljudstva njih individualno zunanjo obliko. Moderna civilizacija ubija smisel, ljubezen in spoštovanje do tradicije in do individualnih vrednot, ki jih je ustvaril narod tekom stoletij in ki so mu bile tudi najmočnejša notranja in zunanja opora v vseh časih. Kaj ohranja vsakemu narodu njegovo individualno kulturo, če ne organska rast iz vseh pozitivnih vrednot lastne prošlosti ter njih spoštljiva gojitelj?

In to je, kar začnemo zadnje čase pri nas vedno bolj pogrešati. Res je, da prav radi prirejamo ob vsaki primerni in neprimerni priliki nastope tako zvanih narodnih noš, toda če smo odkriti, nas mora biti takih nastopov večkrat — sram, kajti le prepogosto so podobni zgolj — maškeradam, dočim bi morali izražati predvsem pieteto napram svojstvenim tradicijam našega naroda. Te nastope prireja navadno del naše gospode ob nedeljah, dočim prav tista gospoda šest dni v tednu z besedo in dejanjem ubija v ljudstvu vse, kar so izoblikovala v njem stoletja dobrega in lepega. Le pogledimo velik del našega tiska, ki se prizadeva le za to, kako bi ščegetal maso z vsemi izrodki moderne mednarodne civilizacije in se pri tem ne straši z bolj ali manj odkritim preziranjem ubijati najglobljih vrednot individualne narodne kulture. Mnogo boljše tudi ni z našo šolo. Res je, da je začela ta pri n. pr. risanju gojiti narodno ornamentiko, toda ves ostali duh, ki veje danes iz nje, nima skoro nobenega stika z našo živo narodno tradicijo, temveč se lovi po zraku za nekimi fantomi. In kar velja za tisk in šolo, velja tudi za vse druge panoge današnjega našega javnega življenja in udejstvovanja.

Posledice tega procesa, ki razjeda polagoma naravnost mozeg narodnega telesa, opazimo lahko že danes na vseh koncih. V ljudstvu peša ljubezen do rodne grude in rodne krova, mladina pogosto tudi po nepotrebnem zapušča domače hiše in odhaja v mestne tovarne in v tujino, škodljive razvade se širijo bolj in bolj in iz slovenske vasi izginja nekdanja topla lepota, ki je dajala stoletja vso življenjsko silo našemu narodu.

Med mnogimi našimi problemi torej nikakor ni zadnji: kako ohraniti našemu narodu vrednote njegove tradicije.

—c.

Gosp. zbližanje Male antante

Sestanek Loucheur-Titulescu-Marinković v Belgradu

Belgrad, 24. maja. m. Dva ugledna gosta in velika prijatelja Jugoslavije sta danes prispela v Belgrad. To sta vodja radikalne leve v francoskem parlamentu, bivši predsednik vlade, član francoske delegacije Društva narodov, Louis Loucheur, in bivši romunski minister za zunanje zadeve in sedanjí poslanik v Londonu Titulescu. Prvi je prišel iz Prage, drugi pa iz Pariza.

Njuno srečanje v Belgradu ni slučajno, ampak je dogovorjeno. Brez dvoma je v zvezi z velikimi problemi gospodarskega zbližanja držav Male antante. G. Loucheur je bil predsednik komisije, ki je razpravljala nedavno v Parizu o vprašanju vzhodnih reparacij. Ravno njegovemu ugledu se je zahvaliti, da so bili končno odstranjeni nesporazumi med Madjarsko in državami Male antante ter da je prišlo končno do likvidacije tega vprašanja, ki je bilo stalno na dnevnem redu in je neprestano povzročalo slaba razpoloženja v Madjarski, predvsem pa med Romunijo in Češkoslovaško.

Še bolj je značilno dejstvo, da sta oba visoka gosta prišla neposredno po kongresu Panevrope v Berlinu, kjer sta oba zastopala svoje države. Časnikarji so šli obema gostoma do Rume nasproti. Pri tej priliki je dal Loucheur to-le izjavo: »Bil sem v Berlinu na kongresu Panevrope, kjer se je govorilo o Briandovem programu. Kongres je bil lepo prirejen in je bil predlog zelo lepo sprejet. Razpravljali sem z nemškimi zunanjimi ministrom Curtiusom in nemškim kanclerjem Brüningom. Oba sta izrazila svoje simpatije za program Panevrope. Proučeval sem gospodarski položaj v Nemčiji. Brezposelnost je zelo velika. Ta problem je v Nemčiji eden izmed največjih. O njem se največ razpravlja. To je zelo važno in na tak položaj je

treba gledati v zvezi s sličnim v Angliji. Zelo sem bil presenečen, ko sem videl, da je agrarna kriza zelo velika. Zelo je velika tudi v Franciji, istotako tudi v Češkoslovaški in na Madjarskem. Da kratko končam: potujem zasebno in na tem potovanju se bom razgovarjal z glavnimi zastopniki držav, ki jih bom obiskal, posebno o delu tistih dveh odborov, ki sta bila izvoljena na konferenci za vzhodne reparacije: Agrarni odbor in fond B. Potrebno je, da ta odbora pričneja čimprej z delom. Pričeti je treba takoj. O tem se bom razgovarjal z dr. Marinkovićem in Titulescu. Na Češkoslovaškem sem v tem pogledu našel vse dobro pripravljeno. Nadejam se, da bo tako tudi pri vas.

Posebno sem srečen, da ponovno prihajam v Srbijo, ki je nisem videl od leta 1914.

Na kolodvoru je bil Loucheur zelo prisrčno sprejet. Ko je zagledal dr. Marinkoviča, našega zunanjega ministra, je radostno vzkliknil: »O, moj dragi Marinković!« Nadalje so ga pričakovali: francoski poslanik Dard, direktor političnega oddelka v zunanjem ministristvu Fotič in številni drugi visoki uradniki zunanjega ministristva in neizogibni časnikarji.

Z drugim Orient Expressom ob 10 je prispel v Belgrad romunski poslanik v Londonu G. Titulescu. Tudi njemu so šli časnikarji do Rume nasproti. Od Rume do Belgrada jim je v jedilnem vozu pripovedoval na svoj šegav in duhoviti način:

»Pod pogojem, da to ne bo za javnost, Vam bom marsikaj povedal. Nisem oseba, ki bi mogla imeti svoje mišljenje. Zato je edino pooblaščen zunanji minister Mironescu. Zato bo bolje, da mi dovolite, da Vas jaz intervjuvam. Prosim, dajmo na stran mojo funkcijo in se razgovarjajmo kot tova-

riši in časnikarji. Predvsem, kaj mislite gospodje, zakaj prihajam v Belgrad?«

Časnikarji so dali najrazličnejše odgovore. Končno je Titulescu dejal:

»Razlog mojega prihoda v Belgrad je samo ta, da vidim svoje mnogoštevilne prijatelje. V Belgradu nisem bil skoraj dve leti. Imam pa v Belgradu mnogo prijateljev. Z Marinkovićem se že pozna iz leta 1918. Zato se ministri Male antante čutimo kot nekaka družina, ne pa kot nekaka čisto politična kombinacija, torej družina, ki želi sebi dobro, ne mara pa slabega. Pomislite, da sem spoznal Beneša, še preden je postal minister. Z Gju-ričem sva v Parizu skupaj polagala doktorat in naju večje stalno prijateljstvo.

Mislím, da bom v Belgradu ostal do jutri zvečer, nakar bova z g. Loucherjem potovala v Bukarešto po Donavi. V Bukarešti nisem bil od novembra. Upam, da tokrat moj prihod ne bo dal novega povoda romunskemu časopisju za fantastične komentarje.

Tudi Titulescu so na kolodvoru sprejeli: zunanji minister dr. Voja Marinković, romunski poslanik in višji uradniki zunanjega ministristva.

Jutri bo Loucher odpotoval v Bukarešto, kjer bo ostal en dan. Nato bo odšel v Budimpešto, kjer bo imel konference o gospodarskih problemih.

Oba gospoda sta gosta naše vlade. Njima na čast bo zvečer banket v hotelu »Srpski kralj«. Jutri bodo konference o omenjenih problemih. Vsekakor je njun obisk važnega pomena.

Belgrad, 24. maja. z. S subotičkim brzovlakom sta prispela v Belgrad tudi zet Loucherja inž. Jean Sarada, in politični direktor »Petit Journala« Marcel Reuille.

Mac Donald v stiski

Vprašanje brezposelnosti vedno bolj pereče — Pred bojnimi glasovanjem v parlamentu — ponudbe liberalcem

London, 24. maja. n. Kot naslednik Mosleya je bil major Attlee imenovan za kanclerja vojvodine Lancaster. Attlee je že dolgo časa član delavske stranke in član Simonove ustavne komisije za Unijo. V prvem delavskem kabinetu je bil državni podtajnik v vojnem ministristvu.

Listi napovedujejo nadaljnjo poostritev položaja, četudi bo MacDonaldov kabinet srečno prestopil kritično glasovanje o problemu brezposelnosti prihodnjo sredo. MacDonald je sklenil, da spričo vedno bolj grozečega problema brezposelnosti sam prevzame v vladi vrhovno nadzorstvo nad politiko brezposelnosti. Minister za brezposelnost Thomas bo dobil v kabinetu drugo mesto, ravno tako tudi drugi delavski član Simonove komisije poslanec Harthorn, ki je bil v prvem delavskem ministristvu poštini minister.

London, 24. maja. n. Radi odločitve konservativcev, da prihonjo sredo vržejo MacDo-

naldov kabinet radi vprašanja brezposelnosti, je delavski kabinet, ko so se v četrtek pogajanja z liberalci razbila kot brezuspešna, ponudil liberalcem novo pogodbo s tem, da je predlagal, naj se vprašanje volilne reforme zaenkrat odstavi z dnevnega reda in najprej sklene parlamentarna skupnost za rešitev zasilnega programa za odpravo brezposelnosti. Kot podlaga za to ima v bistvu služiti zasilni program javnih del, ki so ga svoječasno predlagali liberalci v svoji rumeni knjigi. V zvezi s tem se ima potem izvršiti program socialne gospodarske reforme, ki naj bi združil liberalce in socialiste. Sele po rešitvi teh problemov naj se potem razpravlja o volilni reformi. Loyd George je izjavil, da je pripravljen, da o predlogih v ponedeljek razpravlja z MacDonaldom. V liberalnem taboru pa ne verujejo, da se bo Loyd George na podlagi koncesije, da se bo brezposelnost pobijala liberalno, za nedoločen čas opustil glavno točko liberalnih zahtev, to je volilno reformo.

Načrt zakona proti oboroženim organizacijam sprejet

Še vedno novi pohodi Heimwehra in Schutzbunda

Dunaj, 24. maja. AA. Narodni svet je sprejel načrt zakona, ki ga je predložil kancler dr. Sehober o razorožitvi političnih organizacij.

Dunaj, 24. maja. AA. Korbiro poroča, da je avstrijski parlament začel debato o zadnji izjavi vlade v zvezi z razorožitvijo raznih društev v državi. Zastopniki strank večine so že izjavili, da bodo podprli vlado v njenih stremljenjih za pomiritev dežele pod pogojem, da ostanejo nedotaknjene državljanske pravice in svoboda državljanov. Socialni demokrati soglašajo z izjavo zastopnikov vladne večine, vendar sodijo, da načrt zakona ni popoln. Socialni demokrati so mišljenja, da je treba sploh prepovedati »aufmarsche«.

Dunaj, 24. maja. n. Velika avstrijska notranje politična razprava se bo razvila prihod-

nji teden. V petek je sklicana seja velikega kluba krščanskih socialcev in sicer njihovih zveznih svetnikov in deželnih glavarjev, katere se bo udeležil tudi dr. Steidle. Do tega časa pa se bodo večinske stranke medseboj pogajale o zadnjih dogodkih v parlamentu in v heimwehrovskem taboru. Jutri se ob priliki desetletnice obstoja Heimwehra v Voralbergu, katere se bo udeležilo 3000 Heimwehrovcev iz Voralberga in Tirolske, pričakuje govor dr. Steidleja, ki bo odgovor na ostre izjave notranjega ministra Schumija. V Korneuburgu priredi jutri velik nastop socialno demokratiški Schutzbund, na kar bo imel voditelj Schutzbunda poslanec dr. Deutsch pomemben političen govor. Ker sedaj istočasno in v istem kraju niso dovoljeni nastopi raznih obrambnih zvez, je upanje, da bo nedelja potekla mirno.

Nemčija zgradi novo križarko

Berlin, 24. maja. AA. Wolfburo poroča, da je včeraj parlament sprejel drugo tranšo za zgradnjo križarke »B«. Predlog je prošel s 207 proti 184 glasovom. Sedem poslancev se je vzdržalo glasovanja. Zbornica je istočasno odbila predlog parlamentarne skupnine nemških nacionalcev, ki so zahtevali, naj se sprejme v letošnji proračun prva tranša za gradnjo križarke »B«. Predlog je bil zavrnjen s 270 proti 128 glasovom, en poslanec se je vzdržal glasovanja.

Berlin, 24. maja. AA. Tekom razprave v parlamentu o proračunu mornarice je minister Grö-

ner izjavil, da bo v kratkem predložil načrt za gradnjo vojnih ladij in za nadomestitev starih križark. Parlament je z veliko večino sprejel določbe o gradnji nove križarke.

Schacht - fin. svetovalec Romunije

Pariz, 24. maja. AA. Poročajo iz Berlina: Finančni list »Börsenkurier« doznava iz zanesljivega vira iz Bukarešte, da je Romunija povabila bivšega guvernerja nemške državne banke dr. Schachta, da prevzame mesto finančnega svetovalca Romunije.

Burov o odnosu do Jugoslavije

Solija, 24. maja. AA. Povodom diskusije v parlamentarnem odboru za zunanje zadeve je govoril minister zunanjih zadev Burov ter omenjal odnose Bolgarije z njenimi sosedi. Posebej je omenil vprašanje dvolastništva ter pri tem poudaril, da so bili njegovi sestanki z Jugoslavlani iskreni in da se bodo lahko še izboljšali, če ne nastopi kaka stvar, ki bi to razmerje skalila.

„Zeppelin“ v Rio de Janeiro

Newyork, 24. maja. n. Zrakoplov Zeppelin je ob 3.52 berlinskega časa startal v Rio de Janeiro.

Newyork, 24. maja. n. Zrakoplov je ob 12.15 srednje evropskega časa preletel mesto Bahia, ob 14.20 pa mesto Barra de Rio de Contos.

Newyork, 24. maja. n. Zrakoplov je pot Pernambuco-Bahia preletel v 8 urah. Daljava znaša 385 milj, kar pomeni, da je letel na uro 47 milj. Iz tega se sklepa, da se dr. Eckenerju nikamor ni mudilo.

Tajna družba za trgovino z dekleti

Buenos Aires, 24. maja. AA. Akcija proti trgovini z dekleti nadaljujejo oblastva z veliko energijo. Šef policije je našel dokumente na stanovanju vodje tajne družbe za trgovino z dekleti. Na podlagi teh dokumentov je policija prišla 30 članov te družbe. Policija je izdala zaporna povelja za ostalih 400 članov te družbe, ki so se večinoma poskrili in se razbežali na vse strani.

X. JUBILEJNI VELESEJ
V LJUBLJANI

29. MAJ - 9. JUNIJ 1930

Največja tovarna prireditelj v državi. 40.000 m² obsega 9 razstavnih zgradb - 800 razstavljavcev. TOVARNISKE CENE VSEH VRST BLAGA. SPECIJALNI ODDELKI: tekstil, usnje, papir, pohištvo, avtomobili, stroji in kovine, poljedelski stroji. — Perutnina. — Obsežno zabavišče. — Stanovanja preskrbljena. — Legitimacije Lin 30—. Prodajna denarni zavodi, železniške postaje, trgovske in obrtniške organizacije, Pušnik itd. Slavimo 10 letnico obstoja velesejma!

Italija na križpotu

Interesantna odkritja iz leta 1914

Berlin, 24. maja. (Od našega dopisnika.) Tukajšnji diplomatični krogi zelo pozorno spremljajo potovanje g. Mussolinija po Italiji. Ker si morda danju krogi v Nemčiji absolutno ne želijo nobenih avantur, so zaradi Mussolinijevih govorov tudi nekoliko v skrbeh. Presojajo pa te govore čisto drugače nego širša evropska publika.

Na »Wilhelmstrasse« pravijo namreč, da je Mussolini s svojo politiko nehoti sam prišel v zagon, ki ga sili, da pred Francijo kapitulira, ako neče Italije vreči v nevarno avanturo. In sicer razlagajo nemški diplomati to takole:

Zunanja politika Italije je čisto začetna. Pred vojno sta bili med Italijo in Francijo dve sporni vprašanji: Tunis in južna tripoliška meja. Ena po fašistični terminologiji »najbolj podliče italijanski vlad je kljub strašnem porazu pri Adui uspešna, da je Francija nacionalizirala Italijanov v Tunisu pogodbeno zagaranirala. Se pred izbruhom svetovne vojne, h kateri je ravno Mussolini, ki je takrat bil za Francijo goreče navdušen, najbolj silil, je Francija to pogodbo razveljavila. Vrh tega pa je vojna 1914—1918 imela za posledico, da so Francozi zasedli tripoliški »hinterland«, ki tvori pot do

centralne Afrike, ker je ta del nominalno pripadal Turčiji, Italijani pa so se bili med svetovno vojno iz Tripolitanije razen glavnega mesta popolnoma umaknili. Če bi bila Italija — tako zatrjujejo nemški politiki — ostala nevtralna, ji je to od Avstrije in Nemčije l. 1914. zagotovljeno, da dobi kot plačilo one pokrajine, »v katerih bivajo Italijani nedeljeno od italijanskega narodnega telesa in nepomešani s Slovenci in Hrvati«, od Francozov pa, ki so bili l. 1917. v velikih skripicah, pa Tunis. Tako pa so Italijani lopotljivo ostali na cedilu pa so se morali zadovoljiti z današkim **drom jugoslovanskega Primorja.**

Pa še po vojni se je vladi »izdajalskega« Gio: litijskega poselelo na pomorski razoročitveni konferenci v Washingtonu doseči priznanje brodevene paritete s Francijo, torej to, za kar se zdaj g. Mussolini zastonj prizadeva! Zdej se je moral, ker Francija tega neče več priznati, spustiti v brodevno tekmo, ki mora Italijo finančno popolnoma izsesati. To pa bi pomenilo konec fašističnega režima. Te tekme Mussolini ne more pustiti, če hoče ohraniti tisto zunanjo pozicijo Italije, ki so jo priborile predfašistične »gujile« vlade, razen če pred Fran-

cijo kapitulira in sprejme pogoje, ki mu jih je staval septembra meseca 1929 francoski poslanik v Rimu, g. Beaumarchais. Ali bo to mogel? To je zdaj usodno vprašanje. On si je pot k takemu sporazumu zdaj še sam s svojimi govori skoro čisto zabarikadiral. On namreč misli, da bi kapitulacija pred Francijo bila začetek izolacije Italije, ki bi se našla obkrožena od smrtnih sovražnikov fašizma, in se boji notranjega prevrata, ki bi ga zanesli emigranti ali tako zvali »fuorusciti«. Zato je v Livornu rekel: »Vsiljujejo mi sami meč v roke« — pasus, ki ga je bila potem cenzura izpustila.

Zopet pa Francija ne bo odnehala od svojih pogojev od septembra lanskega leta, ker med desnico in levico obstoja »Union sacrée«, da Francija Italiji ne bo odstopila niti koščka svoje svetovne pozicije in mirno čakala, za kaj se bo g. Mussolini odločil.

»On je« — pravijo tu — »v brezizhodni zagoni. Ker pa je vendarle zelo realen politik in kljub vsem bojevitim govorom ceni mir in se zanj z vsemi silami prizadeva, mu ne bo preostalo drugega kakor da s Francijo sklene spravo.

Španija dobi oktobra novo vlado,

Katalonija pa avtonomijo

Madrid, 24. maja. g. Po neuspehu republikanske propagande g. Unamuno, ki je sedaj tako rekoč interniran v Valenciji, oziroma ne sme zapustiti svoje stolice, da bi držal svoje za kralja žaljive in hujkajoče govore po Španiji, je nastopilo splošno pomirjenje. Strogo katoliško ljudstvo republikanstvo tembolj odločno odklanja, ker plove očitno pod svobodomiselnostjo zastavo. Nastopil mir pa daje možnost likvidacije sedanjega napol diktatorskega režima, da se umakne normalnemu ustavnemu stanju, katerega zahtevajo tako konservativni kakor liberalni in socialistični elementi, in katerega z vso odločnostjo želi vpostaviti tudi kralj, ki je v vsakem oziru danes kljub intrigam republikanskih politikov najbolj vplivna oseba v Španiji z nezmajljivo populariteto in najvišjo politično zmoglostjo.

General Berenguer, ki je gentleman, ni pa mož iniciative in dalekosežnejših zamislov, se bo po popolni pacifikaciji duhov umaknil novi vladi, ki jo kralj misli poveriti sedaj še v Parizu bivajočemu bivšemu ministru Santiagu Abba, kateri bo te dni po svojem povratku iz inozemstva prevzel načelstvo renovirane liberalne stranke. Treba pa bo poprej tej vladi, ki ne bo imenovana pred jesenjo, bržčas šele oktobra meseca, dati zakonit značaj z vpisavitvijo ustave, katere se bo pa po tem parlamentarnim potem revidirala. Kajti vse vodilne politične osebnosti zahtevajo izpremembo, oziroma izpopolnitev ustave in sicer bi liberalni monarhistični elementi s pomočjo socialistične in

republikanske opozicije želeli prerogative krone omejiti, dočim konservativni monarhisti nasprotno zahtevajo ojačanje krone in izvršilne oblasti, ki je, kakor oni pravijo, po demagoški demokraciji ter koruptnem parlamentarizmu skrajnega strankarstva bila ovirana v plodovitim in pozitivnem delu, brezpogojno potrebujočem jakе avtoritete.

Volitve v kortese (postavodajalno zbornico) bodo potem takem najbrže novembra meseca če ne že v drugi polovici oktobra. Vlada upa, da bodo razen v Madridu in nekaterih meskih potekle mirno, zlasti na deželi, ki je republikanstvu popolnoma nedostopna.

To upanje vlade ne bo prevarilo, ako se ji bo posretilo pridobiti zase Katalonijo. Vlada se pomena Katalonije za bodoči mirni razvoj Španije dobro zaveda in je zato sama ponudila Kataloniji roko za spravo. Kralj Alfonz je s prestolonaslednikom in svojo teto, domno izabelo odpotoval v Barcelono in iz vseh mest na železniški progi skozi Katalonijo se poroča o navdušenem sprejemanju in ovacijah, ki jih je povsod deležen. Kralj prinaša zmernim voditeljem katalonizma spravne predloge vlade, ki je pripravljena vrniti štirim katalonskim provincam, to je: Leridi, Geroni, Barceloni in Tarragoni, obsegajočim 32.000 kvadratnih kilometrov z okoli 1 milijoni prebivalstva, avtonomijo pod enim skupnim provincialnim odborom. Drugo zahtevo je vlada že izpolnila s tem, da je zopet dovolila rabo katalonsčine v vseh upravnih in sodnih inštancah; preostane še, da do-

voli utoritev zasebnih šol s katalonskim učenim jezikom, ki jih je bil Primo de Rivera zaprl. Tudi tretja zahteva je na poti do uresničenja, namreč dovoljenje, da se sme zopet izobešati katalonska zastava.

Tako bi nova vlada grofa Albe, ako bo kralj res vlado poveril liberalcem, kakor ti trdno pričakujejo — in to je skoro gotovo — že pred svojim nastopom stala pred situacijo, razčiščeno v eni najpoglavnejših točk: katalonskem vprašanju, ki je pod režimom rajnega diktatorja bilo zavoženo do tega, da se je ojačila poprej neznatna in brezpomembna separatistična struja tako zvalih »nacionalistov«, ki bi hoteli Katalonijo od ostale Španije sploh odtrgati in ustvariti iz nje neodvisno vmesno državo med Kastilijo in Francijo. Čeprav ta struja tudi danes ni v narodu prav nič vkoreninjena, ampak strši samo v glavah malega števila skrajnežev, je vendar madridska vlada mnenja, da je tudi za bodočnost treba separatizmu vzeti vsako možnost razvoja s tem, da se Kataloniji da avtonomija, tembolj, ker je Katalonija gospodarsko najbolj napreden in politično vednobej vpoštev prihanjot del španske kraljevine, kojega upravičene aspiracije se ne smejo prezirati.

V vlado bi vstopili še drugi bivši politiki liberalne stranke, grof Romanones in markiz Althucenas pa bi dobila predsedstvo v kortesih, eden v poslanski, drugi v gospodski zbornici.

Velikanske domonstracije v Indiji

London, 24. maja. d. V Bombayu je prišlo včeraj do dosedaj največje demonstracije proti angleški vladi. Več sto tisoč ljudi, govori se celo o številu 600.000, je včeraj skupno demonstriralo po mestu proti postopanju vlade v Darasani. Na meji med starim mestom in tujskim mestnim delom jim je 500 policistov zaprlo pot. Vsa množica demonstrantov pa se ni razšla, temveč so se enostavno vlegli po ulicah. Čakali so več kot 4 ure na nadaljnji pohod, ki se je končno dovolil. Do večjih incidentov ni prišlo.

Moskva, 24. maja. AA. Po poročilu iz Bombaya je bil tankaj shod, ki se ga je udeležilo 100.000 Indijcev. Na shodu je govoril bivši predsednik nacionalnega kongresa Patel. Posebni poročevalec »Daily Expressa« poroča, da se nobeno zborovanje ni povzročilo tako ogromnega navdušenja kot snoenje ropot po glavnih ulicah, kjer je največji promet, je bil popolnoma zadušen od vzklikov množice: »Doli z Angleži!«

Pariz, 24. maja. AA. Poročajo iz Dake v Indiji, da je prišlo med Indijci in muslimani do spopada. Pri tej priliki so demonstranti izropali nekaj trgovin. Osem ljudi je bilo ranjenih, sedem Indijcev so aretirali.

Bombay, 24. maja. AA. Gandhijev sin in tajnik Mahatma Pyarelal sta bila obsojena vsak na eno leto zapor.

Atentator na Striklanda

Malta, 24. maja. AA. Vsed poskušenege atentata na lorda Striklanda se je prebivalstva polastilo veliko razburjenje. Vsak hip lahko izbruhnejo neredi. Bivši nacionalistični minister je ušel napadu razdražene množice le s pomočjo policije.

London, 24. maja. n. Atentator na guvernerja Malte Lorda Striklanda se imenuje Miller. Rojen je v Angliji, je epileptik in pristaš nacionalne stranke, ki je guvernerju nasprotna. Ze leta 1919 je bil aretiran, ker je raztrgal angleško zastavo. V mestu vlada radi atentata ogromno razburjenje in se bojijo nemirov.

Zrtev znanosti

Pariz, 24. maja. n. V Parizu so X-žarki zahtevali novo žrtev znanosti. Zenskem zdravniku Harretu, ki spada med prve pionirje radijeve terapije, v kateri deluje že od leta 1896, so danes amputirali desno roko.

Dunajska vremenska napoved: Nezanoslivo, milejšje vreme, verjetnost nevlit.

Kaj se godi v Albaniji?

Glasovi francoskih listov

Pariz, 24. maja. n. Italijansko poslanstvo v Parizu energično dementira vesti, da bi se bile italijanske čete izkrcale v Albaniji. Quai d'Orsay in jugoslovansko poslanstvo v Parizu pa izjavljata, da o tem ništa prejela nobenih vesti. Levičarski listi ugotavljajo, da Italiji ni bilo treba več, da izkrci svoje čete, da bi na ta način manifestirala svoje stališče v Albaniji. »Quotidien« izjavlja, da je sedaj položaj postal tako resen, da je neobhodno postala potrebna preiskava po Društvu narodov. Od že

davno obstoječega italijanskega protektorata do oštine aneksije Albanije je sedaj samo še en korak. Ze več mesecev se vrši, da se tisoči italijanskih fašističnih prostovoljcev izkrcujejo v Albaniji. Socijalistični list »Populaire« najostreje protestira proti »nemarnosti« francoske diplomacije, ki da je zamudila vse prilike, da bi nastopila proti fašistični ekspanzijski politiki. To so bile tri prilike: na Madjarskem pri aferi ponarejanja bankovcev, pri aferi vtihotapljanja orožja in pri škandalu inozemskega posojila.

Miss Johnson je dospela na cilj!

Interesanten polet mlade Angležinje iz Londona v Avstralijo

Port Darwin, 24. maja. AA. Angleška letalka Amy Johnson je prispela semkaj včeraj ob 3.55 popoldne.

London, 24. maja. AA. Miss Amy Johnson je prispela v Port Darwin in srečno preletela nevarnih 500 milj preko morja od Atambue. Zapustila je letališče Croydon 5. maja in dovršila v 20 dneh čudovit solo polet, ki meri približno 10.000 milj. Na poti je naletela pogumna mladenka na najrazličnejše težkoče in nevarnosti, na katere mora biti pripravljen pač vsak letalec.

Letalka se je morala boriti z meglo, s tropičnimi nallivi, viharjem, preleteli z večnim snegom pokrite gore in premagati mrtve pušave in prostrana morja. Spremljalo jo je pri prihodu v Port Darwin več letal do pristajališča, kjer jo je sprejela velikanska množica z nepopisnimi ovacijami. Vsi o njenem srečnem pristanku v Port Darwinu je bila sprejeta v Londonu z velikanskim zadovoljstvom, nič manj v Hullu, kjer žive njeni sorodniki.

Amy Johnson je stara 22 let in je dobila prvi pouk v letalstvu pred 18 meseci, potem ko je končala študije na sheffieldski univerzi, kjer je promovirala za doktorico umetnosti. Pozneje je bila zaposlena pri nekem londonskem advokatu za tajnico. Ko je posetila letališče Stag Lane, je dobila veliko veselje za letalstvo in se učila pozneje letati.

Pozneje je dobila pilotski patent. S tem ni bila zadovoljna in je študirala tudi inženjerstvo. Pred poletom v Avstralijo je letela v rodno mesto Hull, ki je oddaljeno od Londona 147 milj.

Ko je hotela leteti v Indijo, so ji vsi odsvetovali in jo opozarjali na velike nevarnosti, ki jo čakajo. Letalka je pa ostala trdovratna in kupila je očetovo pomočjo letalo iz druge roke. Letalo je bilo zelo dobro in lahkega tipa Dehavilland z »Gipsy« motorji po sto konjskih sil. Pomagale so ji tudi bolj iz dobrote kot drugače petrolejske družbe in ji objubljale na poti svojo pomoč. 5. maja je pogumna mladenka zasedla svoje lahko letalo, mahnila očetu v pozdrav in krenila sama v Avstralijo. Po 750 miljah dolgem poletu se je ustavila prvič na Dunaju. Nato je prispela zapored v Carigrad, Aleppo, Bagdad, Bnead Abbas in v Karaci. Šele potem, ko je prispela v Indijo dva dni poprej kot Hinkler, je časopisje postalo pozorno na izredne le-

talske sposobnosti mlade letalka. Preletela je 8000 čevljev visoko gorovje v silnem viharju in v gostih oblakih in pristala na poti v Bagdad v oslepujočem peščenem viharju. Na poti v Rangoon je zala mladenka v silni monsum. Pri pristanku se je letalo nekoliko pokvarilo in ga je morala popravljati tri dni. — Na ta način je izgubila upanje, da bi prekosila Hinklerjev rekord. Letela je v Bangkok v strahovitem dežju in od tu v Singapore v tako gosti megli, da je bila prisiljena leteti ob obali komaj nekaj čevljev visoko.

Pozneje je uživala miss Johnson podpora in gostoljubnost nizozemskih oblasti, ki so ravnale z njo kot s svojo rojakinjo in želele, da bi se njena avantura srečno končala. Letalka je dosegla svoj cilj ravno na imperijalni dan.

Po par dneh počitka bo miss Johnson nadaljevala polet v Sydney.

Poraz severne kitajske armade

London, 24. maja. n. Kitajske narodne čete so v zadnjih dneh pripravile severnim četam hudo bitko, ki je trajala 18 ur in po kateri so Nankingske čete zavzele Landfeng ob železnici Lunghei, 20 milj vzhodno od glavnega mesta province Honan. Severne čete so bile popolnoma poražene, in bežijo v neredu proti Keifengu, kamor jim sledijo vladne čete. Ujetih je bilo več kot 20.000 mož severne armade, med njimi generali Wan, Hsuang in Tsai. Nankinske čete so zmagale radi tega, ker je eden izmed generalov severnih čet postal izdajalec in severne čete naenkrat napadel za hrbtom.

Moskva, 24. maja. AA. Sovjetske organizacije se bodo udeležile krznarskega sejma v Lelpzgu in bodo razstavile obilo blaga drage kvalitete. Poleg sovjetskega paviljona bo postavljen zoološki park z živimi živalmi iz severnih krajev Rusije.

Zveza nabavnih zadrug dobi svoj dom

Belgrad, 24. maja. u. Na svečan način je bila danes blagoslovljena zgradba zveze nabavnih zadrug državnih službenecv. Na to svečanost so prišli delegati uradniških zadrug iz vseh krajev, posebno številno pa so bili zastopani Slovenci, ki so večinoma železničarji in ki so prišli tudi s svojo godbo. Posebno Slovenci so bili na kolodvoru, kakor tudi v Belgradu sploh, zelo prisrčno in navdušeno sprejeti.

Na dopoldanski svečanosti je Nj. Vel. kralj zastopal njegov adjutant polkovnik Petrovič, vlado pa je zastopal finančni minister dr. Svriluga. Predsedoval je Miloš Stjibler, predsednik zveze nabavnih zadrug, ki je predložil pozdravni brzojav Nj. Vel. kralju in predsedniku vlade Petru Živkoviću. Nato so sledila poročila. Delegati iz notranjosti so imeli kratke pozdravne govore, v katerih so pozdravljali ta velik uspeh zveze. V imenu Slovencev je govoril Ivan Deržič.

Romunski avtomobilisti v Jugoslaviji

Belgrad, 24. maja. m. Končno je določen program svečanosti in avtomobilske tekme v Jugoslaviji, ki jo priredi v zvezi z našimi avtomobilisti romunski avtomobilski klub. Svečanosti se bodo pričele 1. junija, ko pridejo avtomobilisti v Belgrad. V Slovenijo pridejo 8. junija zvečer in sicer iz Zagreba, 9. junija zjutraj se odpeljejo kolone preko Ljubljane na Bled. Tam jim ljubljanski klub priredi banket. Ce se bo Nj. Vel. kraljica nahajala na Bledu, se ji bodo gostje korporativno poklonili. 10. junija se bodo odpeljali v Bleda preko Rogaske Slatine, Varaždina, Virovitice v Osijek.

Zagovor J. Predavca

Zagreb, 24. maja. p. Danes se je nadaljevala razprava proti Josipu Predavcu. Obširno je govoril v svoj zagovor. Najpreje je navajal, da ga obtožnica hoče naslikati kot glavnega funkcionarja v vseh teh gospodarskih organizacijah: v Hrvatski seljaški banki, v glavni zadrugi in v »Providnosti«. Iz obtožnice izgle-da, kakor da se ni ničesar moglo brez njega zgoditi. Ko je on opravljal vse te posle, ga obtožnica neprestano naziva kot ravnatelja, ravnatelja Glavne zadruge pa stalno naziva prokurista. Samo na enem mestu se skromno omenja, da je bil Ružić glavni ravnatelj Zadruge.

Josip Predavec se obširno bavi s posameznimi točkami obtožnice ter govori o fuziji Glavne zadruge in Hrvatske seljačke banke. Najjačji argument je v tem, da so bile knjige zamenjane. Za to ga obtožnica posebej dela odgovornega. Predavec odklanja odgovornost in naglašja, da je Ružić vodil vse posle, pa je z ozirom na to vodil tudi knjige. Zato nosi on popolno odgovornost. Med tem so izginile tudi nekatere knjige Seljačke doma. Obtož-nica dela Predavca odgovornega, on pa ni imel tam nobenega interesa.

Nato je obširno govoril o prodaji oziroma o nakupu Seljačke doma, o dnevnih narodnih poslupeh, s katerimi bi se imel kupiti Seljački dom. »Vse, kar sem delal, je rekel Predavec, sem delal iz čustvene potrebe. Vso svojo energijo sem vložil v ta posel.

Delal sem z ljudmi, ki so bili poštenj in ugledni, in za katere nisem imel razloga, o njih sumiti, da bi me prevarili. Ako se je vendar kaj storilo, se to tiče njih, ki so te posle upravljal, in naj se oni pokličejo na odgovornost. Mene pokličite na odgovor za tista dejanja, ki sem jih izvršil v teh ustanovah, in me oprostite vsake kazenske odgovornosti.

Nato je predsednik senata zaključil razpravo, ki se nadaljuje v ponedeljek.

Sprejemi pri g. banu

Ljubljana, 24. maja. AA. Prihodnji torek, dne 27. maja odpadejo sprejemi pri banu dravske banovine g. inž. Dušanu Sernecu, ker bo službeno odsoten.

Reflektantom za sprejem na učiteljske

Ljubljana, 24. maja. AA. Kraljevska banska uprava opozarja na podlagi konkretnega ministrskega odloka, da naj se učenci (učenke), ki so lani dovršili(e) štiri gimnazijske razrede, takoj javijo k nižjemu tečajnemu izpitu, ako žele biti sprejeti(e) na učiteljsko šolo.

Češkoslovaška znižala diskont

Praga, 24. maja. n. Češkoslovaška narodna banka je na današnji seji znižala diskontno mero od 5% na 4½%, lombardno mero za državne papirje od 6% na 5½%, za ostale papirje pa od 6½% na 5%. Zveza češkoslovaških bank je imela danes sejo, na kateri se je razpravljalo o znižanju diskonta v narodni banki, vendar ni prišla do nobenega sklepa.

Legitimisti obujajo spomine

Dunaj, 24. maja. n. Integralni Avstrijci so na predlog svojega voditelja polkovnika Wolfa soglasno sklenili, siaviti zahtevo, da sme zopet nastati samo avstroogrška monarhija. Zato se upirajo proti prizadevanju madžarskih legitimistov, ki hočejo pomagati nadvojvodi Otonu, da doseže ob svoji polnoletnosti madžarsko krono. Oni izjavljajo, da take enostranske rešitve restauracije Habsburžanov ne morejo vzeti v vednost, ker habsburški hišni zakon in pragmatična sankcija še danes pravno obstojata ter so po teh zakonih dedne dežele Habsburžanov neločljive in nedeljive ter da morata biti radi tega madžarska krona sv. Stefana in avstrijska cesarska krona brezpogojno in vedno združeni na eni glavi. Isto velja tudi za češko krono sv. Vaelava in za hrvatsko krono.

Budimpešta, 24. maja. n. Listi legitimistične struje demantirajo vesti, da namerava nadvojvoda Oton na praznik sv. Emerica priti na Madžarsko. Z druge strani pa se poroča iz zaveda v Belgiji, v katerem Oton študira, da bo ob tej priliki prišlo na Madžarsko z Otonom 400 njegovih sošolcev.

Pred velikim dnem

Proslavimo 80 letnico škola dr. Antona Bonaventura Jegliča

Ljubljana se pripravlja, da proslavi osemdesetletnico svojega ljubljenskega svivolasega vladike. Gotovo je, da ni med Slovenci moža, ki bi užival večje spoštovanje nego naš knezoškof. Njegovo ime pomeni za naš narod simbol poštenja in neustrašenega borca za vse dobro in lepo in pravično. Narod se zgrinja okoli njega, kakor se še ni okoli svojega pastirja. Zanimanje širokih vrst naroda za izredni praznik priča o njegovi veliki ljubezni in hvaležnosti do moža, ki je ostal, dasi visok dostojanstvenik, z vso svojo bitnostjo vkoreninjen v domači zemlji, moža, ki je iz te zemlje črpal moči za svoj narod ter vračal nazaj stotero v eni sami želji, da bi to bilo v prid njegovemu ljudstvu. Da, njegovemu ljudstvu! Ves se nam je dal ob nastopu, ves je bil naš ob izvrševanju svojega prevzvišene poklica. Zato tudi obeta proslava njegovega jubileja postati veličastna manifestacija hvaležnosti in ljubezni do visokega kneza. Ali je res knez in vladika? Če iščeš pomoči v svoji gmotni ali dušni stiski, ti je le prijatelj in oče, toda če je treba braniti pravico, svo-

bodo, dobroto in resnico, takrat vstane sivolasi knez, takrat je njegova beseda odločna, takrat je njegova volja nezlomljiva. In vsega smo bili deležni: bili smo deležni njegove pomoči in tolažbe, bili smo deležni njegovega odločnega vodstva. In vsega smo deležni še danes, ko osemdesetletni škof še z mladeniško živahnostjo in mladeniškim ognjem moli, dela in trpi za svoje ljudstvo.

Zato ni čudno, da je želja nas vseh, da bi pokazali, da se zavedamo, koliko dolgujemo svojemu dušnemu nadpastirju in voditelju za vse njegove žrtve, za delo in skrb za duševni preporod in kulturni napredek našega naroda. Kot majhen izraz te naše ljubezni naj bi bila proslava njegovega jubileja. Uvod bo podoknica, ki jo priredi na 28. t. m. zvečer mestna občina ljubljanska. Pel bo veličasten zbor nad 200 pevcev ljubljanskih pevskih zborov pod vodstvom g. Prelovca. Ljubljano bodo razsvetljevali žarometi. Na vnebohod bo slovesna služba božja v stolnici, ki se je udeležijo deputacije katoliških organizacij. Zvečer bo slavnostna akademija v »Unionu«.

Bela bombaževina in platno naj se suši na solncu.

Sušite Vaše belo perilo na solncu in vetru. S pravilnim sušenjem dosežete že polovico uspeha v pranju, naravno, da se mora tudi pri pranju pravilno postopati. Z milom nikdar ne drgnite nežne tkanine, ker bi vsled tega porumenele in postale hrapave.

Namočite perilo raje v penečo LUX-ovo raztopino, ki je za tkanino popolnoma neškodljiva.

Uporaba LUX-a se Vam mnogokratno izplača.

POZOR! - Lux je samo eden in se dobiva le v originalnih zavojih.

LUX

Automobilska industrija v Spodnji Šiški

Zgled domače podjetnosti.

Ljubljana, 24. maja.

Kljub vsemu pesimizmu, ki je ljubljancem tako rekoč že v kosteh in kljub mnogim oviram, moremo le ugotoviti, da se podjetnost in delavnost v našem mestu stalno dviga. Gre sicer počasi, bi rekel ljubljane, pa gotovo. Ljubljana nikakor ne sme obupati, saj ima naravnost krasne pogoje za čim bolj, večji razvoj. Ako bi imela pričetna akcija za tlakovanje slovenskih cest le nekaj uspeha in bi bile renovirane in tlakovane vsaj glavne ceste v Sloveniji, bi se s tem tujski promet pri nas znatno dvignil. Ljubljana bi postala središče in izhodišče tujkega prometa, denar bi se stekal v deželi in v nje glavnem mestu, na vseh straneh pa bi naše narodno gospodarstvo dobilo nepričakovane možnosti novega razvoja. Rešitev Slovenije in Ljubljane je resnično v tujkem prometu.

Tujski promet pa v današnjih časih ni odvisen samo od železnice, temveč postaja njegov problem čedalje bolj in skoraj pretežno problem dobrih cest in avtomobilizma. Na naših cestah, kjer so bila še pred nekaj leti motorna vozila prava redkost, švignjo sedaj avtomobili drug za drugim. Potreba Slovenije po avtomobilih raste čedalje bolj, vsako leto uvozijo v naše kraje večje število avtomobilov. Še prav do zadnjega časa so uvažali k nam kar cele avtomobile, torej tudi dele, ki bi jih naši obrtniki mogli napraviti sami. Dosti lepih denarcev je šlo po nepotrebnem v tujino za avtomobilске dele, za razne reparature in drugo, ko bi lahko ostali doma.

Vendar so se razmere v tem oziru zboljšale, tako, da moremo že govoriti o pravi avtomobilski industriji pri nas. Kraj, ki si ga je avtomobilska industrija izbrala in kjer se koncentrirajo delavnice in popravilnice avtomobilov, je Sp. Šiška, največje ljubljanske predmestje. Že sedaj je tam nekaj delavnic, kjer izdelujejo vse potrebne sestavne dele avtomobilov in avtobusov, razen motorjev in šasij seveda, ki jih zaskrbljuje še ne bo mogoče tako kmalu izdelovati pri nas. Ali Šiško čaka v tem oziru še večji razvoj, zakaj v prav kratkem času dobijo tudi pravo avtomobilsko tovarno, ki bo edina v vsej državi.

To tovarno gradi tvrdka »Triumph-Auto«, ki je domača last. Vodi ga lastnik Ivan Keršič, sin pokojnega šišenskega industričarja in restavraterja g. Keršiča.

Poslopje nove tovarne stoji v surovem zidu že dograjeno ob Celovski cesti. Čeprav strojev še ni in jih bodo montirali v kratkem, vendar je že kratek obisk v novo dograjeno tovarno nudil mnogo zanimivosti. V pritličju bo montažna dvorana. V njej je že izkapan 1,60 m širok montažni jarek, v katerem bodo stali monterji, ki bodo popravljali avto od spodaj. Na stropu bo traverzni žleb, h kateremu bo mogel škripec dvigati še tako težke avtomobile v višino. V prvem nadstropju bo strojnica. Tovarna bo opremljena z vsem potrebnim: lift, moderna umivalna lopa, velik dvigalni oder in drugo. Ves obrat bo na elektriko. V tej tovarni bodo sestavljali avtomobilске dele, jih tudi sami izdelovali in popravljali. Zanimiva je tudi prava ameriška naglica, s katero so gradili to tovarno: pričeli so dne 20. aprila, danes pa je že skoraj dograjena. Prav sijano se je obnesel pri zgradbi te tovarne beton iz taljenega cementa. Pomen te tovarne je za prebivalstvo šiške seveda velik, saj bo dosti ljudi zopet našlo doma zaslužek. Pa tudi za slovenski avtomobilizem bo pomembna tovarna velik, saj bo mogoče marsikatero reparaturo ali sestavni del napraviti kar doma, dočim je bilo poprej treba zatekati se v tujino.

Tvrdka »Triumph-Auto« se pod vodstvom aglenga g. Keršiča sploh odlikuje po podjetnosti. Sedaj je preuredila nekdanjo Kregarjevo kinematografsko dvorano v permanentno avtomobilsko razstavo.

Avtomobilska industrija, ki sedaj nastaja v Spodnji Šiški, je zelo razveseljiv pojav in dokaz, da Slovenci tudi v avtomobilski industriji nečemo znojati in da je duh podjetnosti pri nas še doma.

Slov. izseljenci iz Francije pridejo na obisk

V Franciji žive naši ljudje že izza povojne dobe v večji množini in se večja njihovo število od leta do leta. Niso pa našli dosedaj še prilike, da bi mogli obiskati v večji skupini svojo domovino, na katero jih veže toliko vezi, če iz vzamemo one, ki smo jih pozdravili lani mesecu avgusta v Ljubljani, dospele iz Merlebacha in okolice, ki jih je bilo pa skupno le okoli 80.

Za mesec avgust se pa pripravljajo naši rojaki iz severne in vzhodne Francije, iz dušnopastirskih okolišev treh slovenskih izseljeniških duhovnikov: g. Hafnerja iz Merlebacha, g. Kastelica iz Aumetza in g. Zupančiča iz Lievina, pogledat svojo domovino s posebnim vlakom, okrog 400 po številu.

To bo torej prvi veliki obisk naših izseljencev iz Francije. Po dosedanjih načrtih odpotujejo iz Francije v ponedeljek 25. avgusta ter ostanejo doma 15 dni. Vozili se bodo skozi Švico in Avstrijo ter mimo Jesenic v Ljubljano, kjer se razidejo in potem ob povratku zopet zberejo in skupno odpotujejo po istem potu. Ustaviti se nameravajo tudi na narodni božji poti pri Mariji Pomočnici na Brezjah. Spremljalo jih bo nekaj francoskih gostov, ki bi si radi ogledali hvaljene krasne kraje, kjer so doma ti Slovenci, ki jih oni sicer navadno zamenjavajo s Poljaki, katerih so sprejeli že toliko v svojo državo in sprejemajo vedno nove.

Rojaki v Franciji se zelo vesele obiska, ki se ga bodo udeležili, ako le mogoče, in hranijo že sedaj denar v ta namen in zbiračo darila za domačine. Kakor čujemo, je prodira vest o pribodu že tudi v Slovenijo, in se tudi svoji izseljenec željno ozirajo po trenutku, ko jim bo dano stisniti roke svojim že dolgo odsotnim sorodnikom, prijateljem in znancom.

Prav bi bilo, da bi jim pripravila domovina primeren sprejem v Ljubljani, ljubeča mati svojim po svetu razpršenim otrokom.

Skrivnosten umor

Slovenska krajina, 23. maja.

Tako Dolenja Lendava kakor tudi okolica stoji pod utisom dogodka, ki se je pred dnevi odigral pred tamošnjo tovarno za dežnike. Nekoga jutro so našli tam v luži krvi okrog 50 let starega moža. Ležal je brez zavesti. Iz globoke rane mu je še curljala kri. Ranjenca so takoj naložili na voz in so ga peljali na policijo. Tam so ugotovili, da je mož identičen s Horvat Francem iz sosedne vasi. Ker so bili v onesveščenem stanju življenja, so bili takoj storjeni potrebni koraki, da so ga odpeljali v Čakovec v bolnišnico. Bilo je že prepozno. Še preden so ga tam vzeli v oskrbo, je umrl.

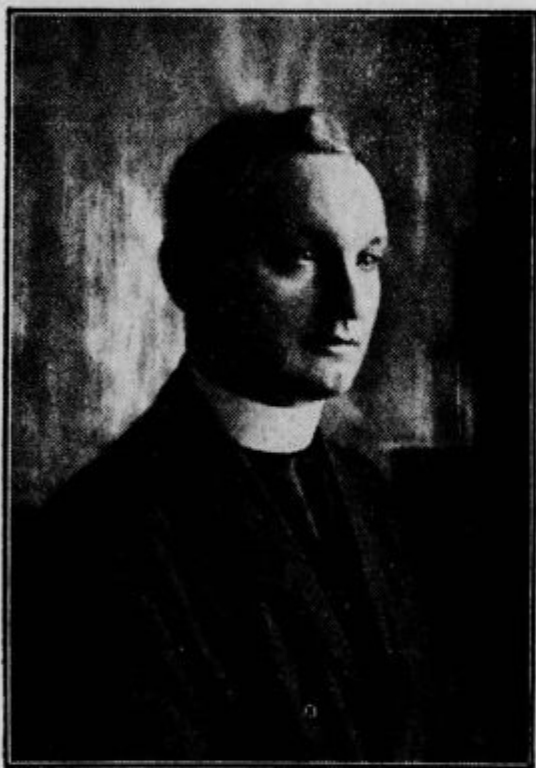
Gotovi znaki kažejo, da je umrl postal žrtev roparskega napada. Horvat je prebil noč v nekem lokalu, kjer je kvartal. Morda je kdo videl, da je imel pri sebi večjo vsoto denarja in je porabil priliko, ko se je vračal proti domu. Sum je padel na nekega mladega človeka. Ali je v resnici kriv, bodo dognala nadaljnja zasledovanja.

Še boljša in cenejša je
PALMA
zdravilna grenka voda.
DOBIVA SE POVŠOD!

Praznični dan v Kovorju

Kovor, 23. maja.

Sprejem novega g. župnika v četrtek, dne 22. maja je bil kar moči slovesen in nad vse pristrčen. Naši fantje na konjih so ga šli pozdravit na farno mejo in ga spremili v vas, kjer ga je pričakovala vsa župnijska srenja. Pokali so topili, zazvonili zvonovi, pod slavlomokom pa je pozdravil novodošlega našega duhovnega voditelja cerkveni ključar in nato v daljšem govoru gžupan, želeč mu pristrčno dobrodošlico in

Novi kovorski župnik g. Frane Zabret, bivši direktor »Slovenec«.

srečno bivanje med nami. Mala deklica mu je z lepim nagovorom ponudila šopek rož, ki naj bodo podoba naših otrok, ki mu jih izročamo v vodstvo in varstvo. Posebej so novega g. župnika pozdravili naši ognjegasci, ki so se v kroju udeležili sprejema.

V lepem sprevodu, kjer je korakala vsa šolska mladina z učiteljstvom, smo odšli nato v cerkev, okraščeno v venci in rožami. G. župnik Finžgar iz Ljubljane nam je v kratkem, sila klenem govoru raztolmačil, kako prihaja k nam novi g. župnik v znamenju evangelija in ključev, da bo gospodaril naši cerkvi, a tudi našim srcem. To tudi želimo. Veliko tovarišev-duhovnikov, ki so ga spremili na novo službo, nam je priča, da so ga v Ljubljani res radi imeli. Tudi mi Kovorjani ga pristrčno pozdravljamo in ničesar bolj ne želimo, da se uresniči napis na slavlomoku, ki smo ga postavili: Mi Tvoji — bodi ves naš!

Prepričajte se o trpežnosti vrvarskih izdelkov iz prve kranjske vrvarne

Ivan N. Adamič, Ljubljana, Sv. Petra, cesta 31
in pri podružnicah v Mariboru, Vetrinjska 20, Celje, Kralja Petra cesta 33 in v Kamniku, Šutna 4

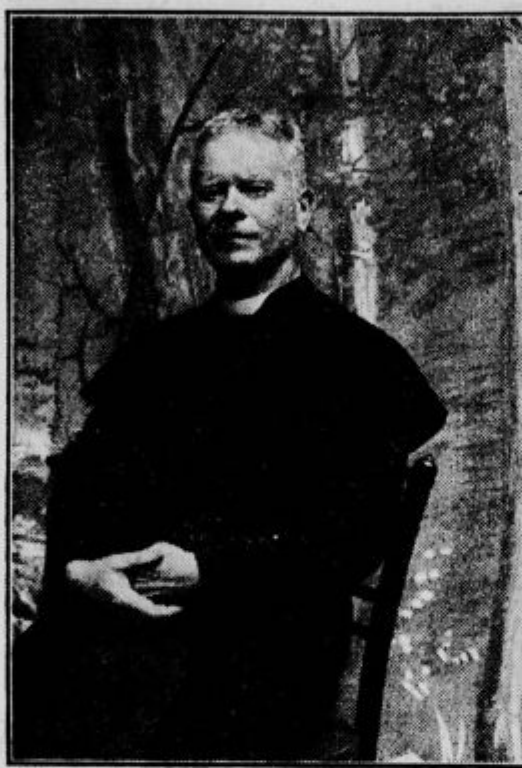
Ukradene kravice žalosten konec

Jesenice, 22. maja.

V Spodnjih Gorjah pri Poru, kakor se pravi po domače, so imeli v hlevu dve kravici, ki sta bili prav dobri prijateljici. Toda v noči na torek ju je tatinska roka nasilno ločila za vedno. Prišel je neznanec v hlev, ko je vse spalo, ter jo odvedel neznan kam. Ko se je zdanilo in je gospodar pogledal po svoji živinici, je samovala v hlevu ena sama krava. Naznanil je zadevo orožnikom, ki so takoj pričeli zasledovati.

Sled parkljev je vodila proti Jesenicam čez Poljane. Ker na Javorniku že od povodnjih sem ni mostu čez Savo, je morala kravica čez most v Kurji vasi. Od tam dalje je bila sled zabrisana. Vendar pa so orožniki prav hitro zasledili, kje se nahaja ukradena krava. Kar na Javorniku so pričeli s preiskavo in res prav kmalu našli drobovje in druge odpadke zakopane v gnojišču. Šli so še dalje in v senu naših parkljev, katerih širina se je ujemala z odtisi na cesti čez Poljane. Aretirali so klavca, ki je priznal tatvino ter povedal, da je meso odpeljal k sorodnici v Žirovnico. Tako je uboga kravica gore plačala, seveda pa bo mesar tudi plačal. Pa na drugo vižo.

G. dekanu Mat. Rihariju

Šmartno pri Litiji.

»Saj ni res! Saj ne bodo šli iz Šmartna. Ne pustimo jih!« Tako se je slišalo vespovsod, ko je prišla vest, da nas nameravajo g. dekan zapustiti in oditi na novo mesto v Kamnik, kajti čutili smo, da so bili g. dekan tekom 24 letnega službovanja med nami naš, ves naš, kot skrben oče med svojo družino. Še danes, ko jih ni več med nami, kmalu tega ne bi mogli verjeti in se ne moremo vživeti v misel, da jih ne bo več med nami. Najlejša leta svojega življenja so posvetili nam. Veliko jih je. Kaj vse se je v teh letih naredilo v cerkvi, društvu, fari, občini, nam ni mogoče naštet in skromnosti g. dekana bi tudi ne bilo ljubo. Ob nastopu razdvojenosti faro so skušali vestransko združiti in pomiriti. Ob slovesu prirejena akademija je pokazala, da delo ni bilo zastoj. Zvenela je v refren: Uspeh na vseh poljih je rodilo sodelovanje ljudstva z dušnim pastirjem. Po Mariji k Jezusu! Po tem geslu, zapisanem na prvem mestu v kroniki, so ves čas delovali.

Da imamo danes tako lepo število fantov in deklet v Marijini družbi in dobrih vernih mož in žena, ki so izšli iz te organizacije, gre v prvi vrsti zasluga g. dekanu. Največ dobrega duha v fari izhaja v prvi vrsti iz Mar. družb. Dvigati cerkveno življenje, povzdigniti lepoto cerkve in službe božje je bil cilj njihovega prizadevanja vsa leta. Neštete cerkvene požboznosti, verske prireditve in zborovanja, tridnevni-ce, slikanje cerkve, križev pot, orgle, napeljava elektrike, novi zvonovi, prenovitev oltarjev — vse to dokazuje, da je bilo njihovo delo osredotočeno v cerkvi. Da bi izročene ovce pripeljali bliže cerkvi in Bogu in da bi tudi v javnosti vladal duh Kristusov, so vse ostale moči posvetili javnemu delu, kjer so delovali v prosvetnih organizacijah, kmetijski družbi, občinskem odboru in gospodarskih organizacijah. Povsod so pomagali na ta ali oni način, kjer so mogli, zanimali se za vse, zasledovali vse sodobne razmere in živeli z duhom časa. Vse delo pa je imelo pečat nesebičnosti in bilo vršeno iz ljubezni in častni in večni blagor izročenihi jim duši.

Kaj smo imeli, čutimo še le sedaj, ko jih ni več. Zapustili so nas, toda zapustili so nam veliko, predvsem dobrega duha njihovega zglednega življenja. Ob slovesu prostorna dvorana ni mogla sprejeti vseh, ki so prišli k poslovilni akademiji in pokazali, da razumejo veliko delo svojega dušnega pastirja. Žalujemo, obenem smo veseli, da smo jih imeli toliko časa v svoji sredi in se tudi z njimi veselimo, da se jim je izpolnila želja po divni Gorenjski, po kateri so vedno hrepeneli. Kamničanom pa čestitamo, da so jih dobili v svojo sredo in bodo deležni njihovega skrbnega in požrtvovalnega delovanja.

Zobni atelje
Dentist P. Vrankar, zobar
Gledališka ulica 7

se je preselil v novo, moderno urejene prostore na
Dunajsko cesto 20
nasproti kavarni Evropa, poleg Kmetске posojilnice,
vhod iz Tavčarjeve ulice 2, I. nadstropje.
Ordinira od 15. V. naprej vsak dan od 8-12 in 2-5

Kaj pravite?

Vaš list je že večkrat pisal o beli kugi po Slavoniji in o padanju rojstev po mestih. Ne samo, da je ta pojav popolnoma nemoralen, tudi je dokazano, da pomenja padanje rojstev in pomanjkanje otrok veliko škodo, tako v narodnem, kakor tudi v gospodarskem oziru.

Zal, pa tudi pri nas, v Ljubljani, imamo opraviti s pravo propagando proti številnim rodbinam. To propagando goje očito nekateri hišni gospodarji. Dovolite da vam navedem en ali dva primera:

Družina išče stanovanje. Mali povpraša posoda in res iztakne 16 prostih stanovanj, primerno dragih seveda. V vseh 16 slučajih je bila pogodba že skoraj sklenjena, kar se je spomnil hišni gospodar: »Imate kaj otrok?« »Tri!« »A tako,« se je ustrašil gospodar, »potem pa ne!« Otrok pa ne maram v hišo, pod nobenim pogojem ne! Pa kar tri imate?« Ta družina se sedaj išče stanovanje.

V hišo mojega soseda se je vselila pred letom dni mlada zakonska dvojica. Mirna, tiha, gospodar si je kar čestital, da je dobil tako solidne najemnike. S prvim majem pa sta zakonca prešla — odpoved. In veste zakaj? Na spomlad se jima je rodilo dete! Gospodar pa ne more trpeti otrok v hiši, pod nobenim pogojem ne. Vse dokazovanje, da tak nedolžen črček, ki je komaj prišel na svet, vendar ne more biti nikomur na poti, ni pomagalo nič. Zakonca se bosia morala izseliti.

Vprašam vas, gospod urednik: Je to krščansko, preganjati družine z otroci? Je to v korist družbe, države, splošnega blagostanja? Hišni gospodar, ki goni ta dva mlada zakonca z malim otrokom iz stanovanja, se vedno trka na prsa, češ, kakšen velik naroden čut je v njem. Mož potrebuje odkrite besede, da spada med največje škodljivce naroda.

In proti takim škodljivcem ni postave, nihče jih ne preganja. Pa bi zaslužili. Kaj naj napravimo, prosim, povejte! Naš narod je, heala Bogu! se krepil in zdrav. Naše matere se ne boje otrok. Vendar ali naj mirno gledamo, da se bo razpasla po kričih takih trdosrčnih hišnih gospodarjev bela kuga še pri nas? Ali naj čakamo, da bo po naših hišah utihnil otroški smeh in krik, da bodo prebivalci mesta samo še starci, da bo iz Ljubljane pregnana mladost? Kdor si želi to, kdor to pospekuje, zasluži najmanj, da mu esa družba obrne hrbet in ga izloči kot gobavca. Taki ljudje so hušji zločinci kot morilci.

Očeta do smrti zabodel

Uboj in težka poškodba pred novomeškim okrožnim sodiščem.

Novo mesto, 23. maja.

Danes se je vršila pred kazenskim senatom okrožnega sodišča razprava zoper Arha Franceca iz Hrastja pri Cerkljah. Obtožen je bil, da je 22. marca t. l. zvečer blizu vasi Loke pri Leskovcu s kuhinjskim nožem napadel Retljo Franceca in Stefanica Jožeta ter prvemu prizadel urezino nad desno ključnico, drugemu pa vrezino v levi nadlaket ter da je s kuhinjskim nožem sunil svojega očeta Antona, katerega ni spoznal, pod desno pazduho ter mu prezel več večjih žil dovodnih in odvodnih v desnem pljučnem krilu tako, da je oče vsled tega umrl, ter da je zamaknil tudi na Belem bregu pri Leskovcu malo pozneje z nožem nad Romihom Janezom, da bi ga telesno poškodoval.

Iz poteka razprave je bilo razbrati, da je obtoženec nasilne narave, da je bil že sedemkrat predkaznovan, medtem 4 krat radi lahke, dvakrat pa radi težke telesne poškodbe. Ob časa svetovne vojne je izgubil levo roko. Do leta 1927 je bil v oskrbi invalidskih domov v Ljubljani in Celju, nato pa se je povrnil domov in opravljal lažja dela. Bil je zelo udan pijači, kar je njegovo, že itak surovo naravo, še poslabšalo. Prepisal se je vedno z očetom, kateri mu posestiva ni hotel izročiti, temveč ga je nameril njegovemu mlajšemu bratu. Ponovno je grozil nasproti raznim tujim ljudem, da bo do mačim že pokazal. Radi svoje drzne in nasilne narave, si je kljub svoji telesni napaki, znal pridobiti med fanti respekt, tako, da je postal nekaj njihov poglavar.

Dne 22. marca t. l. je šel obtoženec s svojim očetom in hlapcem kohit vinograd. Po kosilu je šel v Teršeličev vinograd in zidanico. Ko se je zvečer nekoliko napil v domači zidanici in domačem hramu, je bil toliko korajžen, da je bil ravno za tepež primeren. Ko je na poti domov čul za seboj moško družbo, se je brž oddaljil od svoje gručice in stopil na stransko stezo in počakal s kuhinjskim nožem na faute. Ženske so sicer hotele preprečiti napad, toda Arh se ni dal odgnati, temveč je napadel in pri tem ranil Franceca Retljo in Jožeta Stefanica. Stefanica je pred njim zbežal, Arh je tekel nekaj časa za njim, potem se pa vrnil in nadaljeval pot ter neprestano ahal. To je bilo že odveč njegovemu očetu, ki je šel po drugem potu z nekaterimi moškimi. Skočil je zato na pot, po kateri je hodil sin. Ko je pa bil oče že blizu njega, ga je sin napadel in zabodel pod desno pazduho in mu prezel pri tem v prsni duplini žile, tako, da je čez nekaj časa izdihnil. Šele sedaj se je spoznal Arh, da je zabodel svojega lastnega očeta in je začel tarnati in jokati. Ko se je nekoliko umiril, je pustil očeta in šel za drugim proti domu. Na Belem bregu je došel nekaj ljudi in jim tarna, kaj se je zgodilo z očetom, Romih Janez je svetoval, da bi šel nazaj z njim, da bi morda očetu pomagalo, če še oče živi. To pa je Arha tako razburilo, da je potegnul znova nož nad Romihom. Leta pa je odskočil in padel. Arh je ponovno zamaknil nad njim. Romih se ga je resil edino na ta način, da ga je z vejnikom uskal po roki v kateri je držal nož in ga pri tem poškodoval.

Arh je dejanje priznal, zagovarjal pa se je, da je bil precej pijan in je bil zlasti razburjen narave, odkar mu je bila odrezana roka, pri kateri operaciji je dobil 4 krat narkozo.

Zaslišane priče so opisovale obdolženca kot skrajno nasilnega in drznega pretepača in so potrdile gori opisane dogodke.

Sodišče je prisodilo Arhu 10 let robije.

Hansi - novi katoličan

Zagorje, 24. maja.

Hansi — v šoli mu pravijo Janez, ker ne gre, da bi v slovenski šoli nosil nemško ime — je znana osebnost. Sicer je še majhen, ker mu še 14 dni manjka do sedmega leta, pa vseno poznan po vsem Zagorju, kjer je šele dobrega pol leta stalno naseljen. Njegov oče steklar brez posla je z vso družino potoval in iskal dela več let — zraven pa prosil: »um eine Kleingekit für seine Familie«. Dela nima — družina pa velika — »zweimal Zwillinge und noch was, bitte sehr!« — pač potreba za podporo. — Jeseni lanskega leta je dobil delo v Hrastniku, družina se je nastanila v stari zagorski ste-karni — in najstarejši sin Hansi je moral v šolo. Družina se je pomnožila za enega člana, poslali so dete h krstu, tedaj pa se je ugovarilo, da je gospa protestantske vere, mož katoličan, otroci katoliško krščeni — samo Hansi — der Spitzbub — je luteranec zapisan. Pa se je tako določilo, da bo še Hansi katoličan postal, oče in mati sta želela, podpisala pogodbo, da bosta pustila vse otroke katoliško vzgojiti — in Janez je bil 24. maja v katoliško cerkev sprejet. Obred se je izvršil v cerkvi zjutraj po šmarnični pobožnosti. Treba ga je bilo pogojno krstiti. Obred je izvršil svetnik Sitar, za botra sta pa fungirala gdca Dora Kancler, Janezkova razredna učiteljica, in g. Matija Pelko, šolski upravitelj v Toplicah. Nemala senzacija tudi za Zagorje, čeprav se marsikaj zgodi pri nas — nemala senzacija, da gre otrok sam h krstu. — V nedeljo 25. maja prejme Janez z drugimi prvoobhajanci vred prvo sv. obhajilo.

V petek je bila na Lokah slavnost prvega sv. obhajila. Prvoobhajancev je bilo 40, cerkvena natlačena ljudstva, izmed katerih jih je čez sto z otroki vred pristopilo k sv. obhajilu. Le škoda, da je vso slavnost nekoliko kazil dež, sicer pa je slavnost potekla prav pristrčno in lepo, za kar gre hvala učitelstvu loške šolske ekspoziature.

Danes je prvo sv. obhajilo v Zagorju. Prvoobhajancev je 195.

Nesreča se je zgodila v sredo v Kisovcu. Delavce Podjed je bil zaposlen pri spuščanju lesa za jamo. Pri tem je imel nesrečo, da so mu roke prišle med vrvi in kolese spuštalne priprave, pa mu je na rokah potrgalo vse prste, le palec mu je pustilo. Prepeljali so ga v rudniško bolnišnico, v četrti pa so ga oddali v ljubljansko bolnišnico. — Tako se nas drži smola. Eni praznujejo po štiri shte na teden; drugim, ki so sicer redno na delu, pa prste trga, da vsak pride na svoj račun.

Krasni in edini originalni posnetki

iz zvočnega filma »Ne verujem več nobeni ženski« (poje R. Tauber) so posneli samo na »Odeon« ploščah in te plošče se dobe samo pri zastopniku »Gramofon« — A. Rasberger, Ljubljana, Miklošičeva c. 34. V zalogi se nad 100 drugih krasnih R. Tauberjevih posnetkov. — Zahtevajte sezname plošč!

Koledar

Nedelja, 25. maja (5. povelikonočna, križeva nedelja): Gregorij VII., papež; Urban, papež. Jutri: ponedeljek, 26. maja: Filip Neri (Zdenko), spoznavavec. Križev ponedeljek.

Osebnosti

— Iz vojaške službe. Za vojnega uradnika v 1. skup. III. kategorije so napredovali med drugimi: Franc Kocmur, Franjo Stajer, Ivan Železnik in Franjo Brant. — Za predsednika izpitne komisije za višjega vojnega kapelnika IV. razr. je imenovan višji vojni kapelnik II. razr. Drag. Pokornik.

Novi grobovi

1 Smrt uglednega rojaka. Na Dunaju je umrl v sanatoriju Löw, kamor je šel iskat zdravja g. Ivo Lahman, agiten član »Jadranske Straže« v Splitu in spreten urednik njenega glasila. — Pokojnik, jako simpatičen mož, je vso strh posvečal ideji našega morja. — Član »Jadranske Straže« je bil vse od njenega početka, bil je izmed njenih najvnetejših sodelavcev. — Zavrtna bolezen ga je iztrgala iz njenih vrst, kjer se bo še dolgo poznala občutna vrzel. — Blagega pokojnika bo vsakdo, ki ga je osebno poznal in cenil, ohranil v dragem spominu.

† V Ljubljani je včeraj umrla gospa Marija Kordiš, vdova nadpredvidnika. Pogreb bo v ponedeljek ob 3 popoldne iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu, N. p. v m.

† V Metliki je umrl v 80. letu starosti gosp. Josip Hrehorič, brivec in posestnik. Pogreb bo v ponedeljek ob 4 popoldne.

† V Radovljici je umrl g. Franc Zupanc, veleposelnik, mlinar in lesni trgovec. Pogreb bo danes ob pol 4 popoldne.

N. v m. p.!

Mala kronika

★ Ob 80letnici knezoškofa dr. A. B. Jegliča. 29. maja praznuje naš vladika 80letni jubilej svojega rojstva. Hvaležnost nas nagiblje, da si ob tej priliki predložimo poleg življenjepisja našega Nadpastirja tudi njegovo nesebično in požrtvovalno delovanje v korist slovenskega naroda. Najlepši dokument te njegove delavnosti je knjižica, ki je bila sicer izdana ob priliki njegovega 20letnega jubileja — skofovega posvečenja, je pa danes ravno tako aktualna in pomenljiva, ker je to edina knjiga, ki natančno popisuje pota in delovanje jublanta do njegove 80letnice. Knjiga se nanaša v jugoslovanski knjižarni in Prodajalni Ničman v Ljubljani. Cena je 12 Din.

★ »Slovenski narod« o našem škofu. »Slov. narod« je v včerajšnji številki pod naslovom »Birna v loških hribih« objavil članek, v katerem se na neprikrit način norčuje iz našega škofa, ki se muči na birmovanju v skofjeških hribih. »Narod« skuša vsmo stvar tako narisati, da gre zgolj — za denar, za ofer, kakor pravi. Zelo obžalujemo, da se na tak način piše danes, ko se ves slovenski narod pripravlja, da se pokloni svojemu knezu in škofu. Od glasila, kakor je »Slovenski

Najbolji čitaajo Mari May-eva snise. Dozdaj izšlo 6 zvezkov. Cena zv. Din 13.—. Naročila sprejema Cirilova knjižarna Maribor.

pieštany

Č. S. R.

se ima za svoj svetovni sloves zahvaliti svojim 67°C vročim žveplnim vrelem in blatinim kopelimi proti revmi, išiasu, protinu. V zvezi s kopelji »Thermia Palace«, moderni velehotel, »Cyrillhof«, zdraviliški hotel za srednji stan, »Pro Patria«, ljudski sanatorij. 10 km obrežja, tenis, nogomet, stadion na svobodnem prostoru. Od Dunaja 3 1/2 ure, direktni voz. Informacije: Postovna c. Pieštany, L. Schreiber, Zagreb, Strossmayerjev trg 1./II.

Narod, ki je bil prav pred kratkim sodnijsko obsojen radi sramotjenja vere, seveda ni pričakovati, da bi se njegov cinizem ustavil pred sivolasim jublantom.

★ Škof dr. Rožman je napisal za fante lep molitvenik »Besede življenja«. Botri! Hočete, da bo ostal vašim birmancem dan sv. birme v trajnem spominu? Kupite jim tedaj fantovski molitvenik »Besede življenja«.

★ Vsem ženskim društvom in odsekom. Na dan Vnebohoda, 29. maja t. l. praznuje naš prevzvišen vladika gospod dr. A. Bonaventura Jeglič 80letnico svojega življenja. V počaščenje in v znak ljubezni in hvaležnosti do visokega jublanta se je osnoval »Jegličev sklad«. Vsa ženska društva in dekleški odseki naj v teh dneh pridno zbirajo prispevke za dar v »Jegličev sklad«. Darove je poslati knezoškofskemu ordinarijatu ali Prosvetni zvezi v Ljubljani. — Slov. kršč. ženska zveza.

— PEGE —

odstrani takoj in brez sledu »Creme Orizo!« Dobiva se v lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Založna »Cosmochemie«, Zagreb, Smičkalsova 23. Telefon 49-30.

★ Izlet Jadranske Straže v Dalmacijo. Udeležencem izleta Jadranske Straže v Split—Solin—Trogir o binkošnih razmaranju, da gre vlak dne 6. junija točno ob 19. Udeležniki naj bodo vsaj 15 minut pred 7 zvečer na glavnem kolodvoru v Ljubljani, ter naj vstopijo v vozove označene z: Jadranska Straža A, B ali C. Udeležniki z Dolenjske, ki vstopijo v Grosuplje, Novem mestu, Straz, Metliki itd., naj izpolnijo paziti na osebni vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 7 zvečer proti Novemu mestu ter na označene vozove. Prijavniki, ki do danes niso preklinali svoje prijave in niso vplačali zneskov, naj izpolnijo takoj, a zadnji čas dne 1. junija vplačati prijavnino in določene zneske. Z zavlačevanjem napravljajo le nepotrebnega posla v administraciji. Prijave, ki niso bile do danes preklinalne, smatramo za polnodeljavne in se morajo vplačati v vsakem primeru. Obenem naznanjamo, da je še nekaj mest prostih v A in B razredu. Prijavite se takoj. Zahtevajte nemudoma prospekte. Vplačajte zneske, ker termin se bliža in rok poteka. Izletna pisarna J. S. Ljubljana, Vogelnja ulica 3.

★ Romanje na sv. Višarje. Prosvetna zveza tem polom obvešča svoja društva, da je število romarjev za sv. Višarje zadostno in da vsled tega ne more sprejemati novih prijav. Prav tako je zaključeno pripravljanje za Oberamergau in sta obe skupini polnoštevilni. Za izlet na Plitvička jezera je prav tako zaključeno pripravljanje.

★ Ali si že daroval za Jegličev sklad? Kdor se ni prispeval k Jegličevemu skladu, naj to nemudoma stori. Poslje naj dar na ček, račun pošt. hranilnice v Ljubljani št. 10.457 (Škofijski ordinarijat) z označbo »Jegličev sklad«.

★ »Dvig morale v družini« je glavni tema kongresa katoliških žena, ki zborujejo te dni v Rimu. Vprašamo se: Ali niso tudi izrodki današnje mode vzrok propadanja morale v družini? Le pogledimo, kako oblačijo matere svoje otroke. Da, celo v cerkev prihajajo oblečeni tako, kakor da bi se vršila tekma, kateri otrok prenese — manj obleke. — Za netaktnost moramo označiti tudi razvado, da je obleka nekaterih udeleženk na raznih slavnostnih prireditvah taka, da nikakor ni v skladu z značajem prireditve. — Toda, tako zahteva — moda! Katoliška žena! Ali ni več v tebi toliko moralne sile, da se osvobodiš suženstva kraljice — mode? — Slov. kršč. ženska zveza.

★ Opozorilo vsem gasilnim društvom. Jugoslovanska gasilska zveza opozarja vsa gasilna društva, da se je kongresna pisarna preselila iz Krškega v Ljubljano in da je vse dopise za kongresni odbor in odseke tega odbora naslavljati v bodoče na Kongresni odbor Jugoslovanske gasilske zveze v Ljubljani, Krekov trg 10. Sočasno opozarjamo vsa društva, ki se nameravajo udeležiti zveznega zleta v Laškem, dne 8. in 9. junija t. l., da takoj, najkasneje pa do 31. maja prijavijo gasilnemu društvu v Laškem točno število članov in čas prihoda, tako, da zamore to društvo še pravočasno razposlati legitimacije, na podlagi katerih je dovoljena polovična vožnja. Člani, ki pri odhodni postaji ne bodo predložili legitimacije, ne bodo imeli ugodnosti polovične vožnje, zato naj društva ne odlašajo s prijavi.

Solnce daje vsem bitjem življenje, še rastline obračajo svoje liste k solncu — tudi človeku je potrebno solnčenje. Najbolj koristno vplivajo solnčni žarki na človekovo telo, ki je namazano z originalnim NIGEROL OLJEM ALI KREMO (Patent št. 5922) za solnčenje in masažo. — Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah. Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova 5.

★ Pincavski biki naprodaj. Na Gorenjskem je naprodaj okrog 25 plemenskih bikov, ki so bili letos licencirani, različne starosti, teže in različne kakovosti (od 21 do 30 točk). Pojasnila se dobe pri kmetijskem referentu v Kranju.

★ Banovinska cesta na Bledu od hotela »Petran« do »Suvobora« bo v dneh od 25. maja t. l. do vstetega 28. maja t. l. radi popravil za vsak promet zaprta.

★ Avtobusne vožnje od 1. junija na progi Kranj—Ljubljana. 1. Odhod iz Kranja ob 8.15, 13 in 19. Postajališče Glavni trg, hotel »Stara pošta« in »Jelen«. Odhod iz Ljubljane ob 8, 12 in 18.30, postajališče pri »Figovcu«. Avto, ki odhaja iz Ljubljane dnevno ob 8, ima v Kranju zvezo ob 9.30 z avtobusom na Jezersko—Bad Fellach—Klagenfurt. — 2. Na progi Kranj—Jezersko: Odhod iz Kranja ob 9.30 in 20. Odhod z Jezerskega ob 11 in 17. — 3. Na progi Kranj—Goriče—Golnik: Odhod iz Kranja ob 8.30 in 16.30. Odhod iz Goriče—Golnik ob 10 in 18. — 4. Avtobus vozi poleg tega k vsem vlakom, ki prihajajo ozir. odhajajo v Kranj, in sicer ob 6, 8.10, 9.10, 11.15, 12.31, 15.45 in 19.30. Postajališče Glavni trg (pri cerkvi), hotel »Stara pošta« in hotel »Jelen«.

★ Pozdrav vladiki. Za molčan: zbor zločil St. Premrl. Ta efektna skladba bo izborno služila za slavnostni jubilej 80letnice našega nadpastirja knezoškofa dr. Antona Bonaventura Jegliča. Zelo uporabna je ta himna tudi za sprejem škofa ob priliki birmovanja ali kanonične vizitacije. V prosvetnem vestniku se priporoča skladba »Ob sko-

fovi zlati maši«. G. Premrl ni zložil pod tem naslovom nikakršne pesmi. Tu je misljena skladba »Pozdrav vladiki«, ki se dobi v Jugoslovanski knjižarni v Ljubljani in velja 5 Din.

★ Knjižotrzi pozori! Pri vas botri kupujejo svojim birmancem molitvenike. Ali imate v zalogi tudi fantovski molitvenik »Besede življenja« od škofa dr. Rožmana? Ako ne, naročite ga takoj pri Društveni nabavni zadruzi v Ljubljani, Ljudski dom. Popusta 25%.

★ Vreme v državi. V Ljubljani je sijalo večeraj solnce. Vremensko poročilo pa izkazuje za zadnjih 24 ur do večeraj ob 7: 37.8 mm padavin. Barometer je kazal 760.3 mm, termometer 12° do 19.6° C, veter ni bilo. V Mariboru je deževalo (velja za 24 ur nazaj), barometer je kazal 758.9 mm, termometer 13° C do 15.6° C, veter je bil severozapaden. V Zagrebu je deževalo. Barometer je kazal 759.8 mm, termometer 12° do 20° C, veter severozapaden. V Beogradu je bilo pretežno jasno, barometer je kazal 760.4 mm, termometer 12° C do 22° C, veter južnovzhoden. V Sarajevu je bilo poloblačno, barometer je kazal 760.5 mm, termometer 8° C do 22° C, veter vzhodnojužnovzhoden. V Skoplju je malo deževalo, najvišja temperatura je bila 21° C. V Splitu je bilo pretežno jasno, barometer je kazal 759.3 mm, termometer 14° C do 18° C, veter vzhodnosevernovzhoden. Na Rabu je deževalo, veter ni bilo, najnižja temperatura 15° C. Na Visu je bilo jasno, veter južnovzhoden, najnižja temperatura 11° C. V Mostaru je bilo jasno, mirno vreme, najnižja temperatura 11° C.

★ Prijave za romanje na Trsat in izlet na otok Krk naj se čimprej dološijo Sveti vojski v Ljubljani, Komenskega ulica 17. Opozarjamo ponovno, da se v zadnjem hipu prijave ne bodo več sprejemale. Vsi, ki bi hoteli priti kar na vlak neprijavljeni, bodo morali biti odklonjeni. Kdor se še ni odločil, naj to stori nemudoma.

KONCERT

V ponedeljek 26. t. m. ob 8 zvečer nastopi v filharmon. dvorani grafični moški zbor in orkester pod vodstvom društ. dirigenta prof. A. Gröbminga s pestrim sporedom. Sodeluje barit. g. T. Petrovič. Sedeži 10, 15, 20, stoj. 5 Din. Predprodaja v Matici.

GRAFIČNI ZBOR

V FILHARMON. DVORANI

★ Gorska dirka Königsal—Jilović (češko). Pri tej dirkalni prireditvi dne 11. maja, eni izmed največjih v Evropi so pokazali zopet velik uspeh svetovno znani Continental obroči. Na teh je vozil avto Austro-Daimler vozača Stuck pl. Villiez, ki je vozil izmed vseh najhitreje in dosegel rekord. Enako je imel Continental obroče vozač Carracciola, ki je zmagal s svojim športnim vozom. Razen teh dveh so prejeli nagrade še prav mnogi drugi avtomobili na Continental obročih.

★ Lep napredek! Danes se vidi zopet par slik nagrobnikov v »Illustriranem« Slovence izdani od že vsem znane karnoseško-kiparskega podjelja Franjo Kunovar, Sv. križ pri ljubljanskem pokopališču. Izdeluje spomenike, grobnice, cerkevna dela itd. po lepim modernih lastnih načrtih. Ker pri novih kompozicijah pristaja spomeniku lepo, relief ali kip, Vam izvrši vse to podjelje doma z akad. kiparjem. Priporočamo Vam, da kdor namerava kaj silnega dati v delo, oziroma naročiti (tudi po svoji skici) naj se preje informira pri omenjeni tvrdki ter bo prepričan, da so njeni izdelki v vseh slučajih prvovrstni, kakor tudi ugodne cene ter hitra izvršitev. V skladišču ima na izbiro lepe spomenike kakor tudi skice zanje. Ker mojster išče vsako zimo znanja v inozemstvu, da si svoje znanje, obrt in delo še bolj izpopolnjuje ter ima v svojo stroko zadostni vpogled, zato Vam ga najtopleje priporočamo, podjelju samemu pa želimo v budoče obilo srečel.

★ Povratek ameriških izseljencev. V soboto 24. t. m. dopoldne je zopet prispela v Ljubljano skupina 60 ameriških izseljencev na počitnice v staro domovino. Vozili so se po French Line čez Havre z brzoparnikom »Ile de France«, čigar hitre in prijetne vožnje niso mogli prehaliti. Posebno

Za zobe, za nego kože in za brtje

Prodaja se v vseh prvovrstnih drogerijah, parfumerijah in lekarnah

Generalno zastopstvo za Jugoslav.: Hinko Mayer in drug. Zagreb

ZVEČER za namakanje

Schichtova
Ženska hvala
Prašek za pranje

ZJUTRAJ za izkuhavanje

Schichtova
terpentinsko milo

pa je pranje gotovo!

so jim ugajale lepe in udobne kabine ter brezhibna postrežba na parniku. Spremljal jih je v Ameriki znani g. Primož Kogoj, glavni tajnik Slovenske delavske zveze. Obenem je včeraj, 24. t. m. zvečer odpotovala večja skupina ameriških izletnikov čez Jesenice—Pariz v Havre na znameniti brzoparnik »Ile de France« nazaj v novo domovino. Želimo vsem mnogo uspeha v novi domovini!

★ **Trgovina in knjigarna »Nove« založbe v Ljubljani** (Kongresni trg) priporoča staršem in botrom svojo zalogo molitvenikov, birmanskih daril in drugih nabožnih spominskih predmetov. V zalogi ima tudi bogato izbiro daril za različne druge prilike, tako pisalne garniture, albume, dalje mladinske knjige lastne in tuje založbe.

★ **Referat o načrtu novega zdravniškega zakona** priredi »Društvo pomožnih zdravnikov Dravske banovine« v ponedeljek dne 26. t. m. ob 18. uri v predavalnici Zenske bolnice. Referira dr. Tičar, ki se je kot delegat udeležil interkomorne konference v Beogradu. Ker je predmet aktualen in važen v strokovnem oziru, so vljudno vabljeni vsi zdravniki. Po predavanju debata.

Primerjajte

naše pomladanske plašče, oblečke in moške obleke lastnega izdelka z drugimi; kupili boste pri

DRAGO GORUP & CO. - LJUBLJANA
Miklošičeva 14

★ **Gospodinj, restavratorki, zlatarji, pasarji, župni uradi, čitajte oglas FURMOTO ALL-METAL.**

★ **Soboslikarski vzorci** se bodo dobili na velesejmu paviljon M.

★ **Sanoform** — za dame v vseh lekarnah in drogerijah. Proizvajalec: »Chemotechna«, družba z o. z., Ljubljana, Mestni trg 10.

★ **Zoper mole** — Tarmol! V vseh lekarnah in drogerijah. Proizvajalec: »Chemotechna«, Ljubljana, Mestni trg 10.

★ **Samo pet besed, gospa**, — velika čistilna moč, izdatnost in neškodljivost — so odlike dobrega mila. Poskusite zato takoj s prvim terpentinovim milom **Gazela**, ki ima vse te lastnosti v največji meri.

★ **Birmance** razveselite z uro in verižico, ker je trajen spomin. F. Čuden, Prešernova 1.

★ **Prispeli so tudi že inozemski strokovnjaki**, ki postavijo na velesejmu ogromen umotvor.

★ **Za birmance** priporoča trvdka Novak, Kongresni trg 15, krasen plavi ševit za obleke po 130 Din in fini kamgarn po 160 Din. Oglejte si zalogo!

★ **Gospodinj, restavratorki, zlatarji, pasarji, župni uradi, čitajte oglas FURMOTO-ALL-METAL.**

★ **Vse higijenske ustanove, bolnice itd.** uporabljajo za razkuževanje Sunitol, ki kakor lizol povsem zanesljivo zamori bakterije. Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah.

★ **Opozorjamo na oglas Spodnještarske Ljudske posojilnice** na zadnji strani današnjega »Slovenca«.

★ **Največji reveži so slepci.** Spominjajte se jih! »Dom slepih« ima položnico 14672.

Kot najboljšo masazno in domače zdravilno sredstvo proti

revmatičnim bolečinam

zobo- in glavobolu, prehlajenju, trganju, za negovanje telesa, ust, osvežlost, okrepitev mišičevja, ter živčevja sploh se uporablja

že pol stoletja priznana

levja Mentol-droženka francosko žganje

Dobiva se v originalnih plombranih steklenicah v pristni predvojni kakovosti v vseh drogerijah in trgovinah z mešanim blagom.

Ljubljana

Ljubljančani — pripravimo se za proslavo škofove 80letnice

Prve proslave 80 letnega jubileja našega nadvse ljubljene knegoškofa dr. Jegliča so se pričele v teh dneh. Za deželo nikakor ne zaostati naša metropola Ljubljana. Tiho, a pridno se pripravljajo pevski zbori, da pod pokroviteljstvom mestne občine prirede svečano podoknico.

V sredo dopoldan se pokloni prevzvišenemu ljubljanski duhovščini, ter mu predloži svoje udane čestitke. Tudi mestna občina se ob tej priliki pokloni svojemu častnemu meščanu. Zvečer ob 8 v sredo bo zažarel grad v bajni svetlobi. Pred škofijskim dvorcem nastopi delavska godba »Zarja« in združeni pevski zbori ljubljanski, kateri zapojejo: Aljaž: Divna noč; Vilhar: Naša zvezda, s tenor-solo, ki ga poje član opere g. Gostič; dr. Ipavec: Bodi zdrava. Godba zaigra štiri tej slavnosti primerne skladbe. Kakor slišimo bo ob tej priliki tudi stolnica razsvetljena z žarometi.

Na praznik 29. maja se zbero delegati verskih, karitativnih in kulturnih organizacij na dvorišču škofijskega dvorca, da pospremijo jubilara v slavnostnem sprevodu k zahvalni, slovesni službi božji.

Na čelu spreveda, ki bo razdeljen v pet glavnih skupin, korakajo Franciškovci Križarji, Borci, Skavti in Skavtinja.

Nato slede zastave dijaških kongregacij, za temi korakajo dijaški kongregantisti, Slovenska dijaška zveza, Akademski zbor, Borba, Danica, Zarja, akademičarke.

Tretjo skupino tvorijo zastave deklinskih in ženskih kongregacij. Nakar slede kongregantistkinje, dekleta v narodni noši, žene v narodni noši.

V četrto skupino se uvrste zastave prostvetnih, delavskih in rokodelskih organizacij. Za temi korakajo Cirilovi bratje, nato Zveza rokodelskih društev, Krekova mladina, Pevska zveza, Vincencijeve konference, Zenska zveza, Prosvetna zveza, Starešinstvo, Odbor Katoliške akcije.

Meščani!

Naši predniki so bili veliki ljubitelji cvetice. Ta dediščina je prihajala od mater na ličre, od očetov na sinove, da so v lepšanju oken in s tem hiš, tekmovali. V poslednjih letih pa opazujemo žalostno dejstvo, da ta lepa navada, znak slovenske duše in gostoljubnosti, peša. Brez cvetja ni življenja, saj to oživila vrt in hišo, se prilaga tudi na mizi, v deklinskih nedrih in v gumbnici. Cvetice razveseljujejo hišo in izpričujejo značaj njenih prebivalcev, so pa tudi utelja bednih in žalostnih. V davnini je narod nekatere odbral za znake gostoljubnosti, ljubezni, zvestobe, ponižnosti, devštva in drugih čednostih, posamezne barve pa za različna čuvstva. Zato se je uveljavil pregovor, da, kjer je cvetje in petje, so dobri ljudje.

Ljubljana nima simboličnega kca njenih prebivalcev, zakaj njena zunanost, s praznimi, na ulice zevajočimi okni in balkoni prikazuje popotnikom mrtvilo in skorajda površnost. Ta pojav trpko učinkuje na tujski promet in na razpoloženje meščanov samih, ker zavaja v dolgočasje in apatijo. Treba je v našo čast in dobrobit, da ta pogrešek popravimo. V to svrhu se je ustanovil na pobudo ljubljanske podružnice »Sadjarskega in vrtnarskega društva« odbor, ki ga tvorijo zastopniki raznih korporacij, tiska, umetnikov in vrtnarskih strokovnjakov, ki si je nadel nalogo vsestransko delovati, tudi s potrebnimi navodili, da bodo vsa okna in balkoni s cveticami izpolnjeni. Izvoljena jurija bo poleti ogledala te cvetlične nasade in odlikovala z nagradami in priznanji. Naj bi bilo tekmovalje najživahnejše, da pokažemo tudi na zunanjo tisto dobroščnost in gostoljubnost, kakor je v sreih vseh meščanov.

Na sodelovanje vabimo hišne posestnike, urade in vse meščane, da zadobi Ljubljana zopet najlepšo svatovsko obleko. Pokloni vrtnarji in ljubitelji svetovni naj pripravijo zadostno mno-

★ **Pri bolečinah v želodcu in črevih** ter probavilih navaja uporaba naravne »Franz-Josef« grenčice prebavila k rednemu delovanju in s tem olajša prehod hranil v kri. Zdravniška strokovna mnenja poudarjajo, da se je pokazala »Franz-Josef« voda posebno koristno pri ljudeh, ki se premalo gibljejo. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

Peto skupino pa tvori duhovščina s Prevzvišenim knegoškofom. Sprevod vstopi v stolno cerkev pri desnem stranskem vhodu.

Po slov. službi božji zopet spremijo delegati jubilara v škofijski dvorec, kjer mu posamezne organizacije izrazijo svoje čestitke.

Slavnostna akademija na čast knegoškofu bo 29. maja ob 20 v veliki dvorani Uniona. Iz programa posnamemo, da bodo nastopili trije pevski zbori. Celoten program pa je sledeč:

1. Goller: Jubilate. Poje pevski zbor »Ljubljana« s spremljevanjem fanfar.

2. Dr. Dolinar: V Božu živši. Poje zbor »Ljubljana« s spremljevanjem fanfar.

3. Slavnostni govor, govori dr. Marko Natlačen.

4. Državna himna. Pojo združeni pevski zbori.

5. J. Gallus: Ave Maria, poje pevski zbor »Glasbena Matica«.

6. J. Gallus: Laut et perennis gloria, poje pevski zbor »Glasbena Matica«.

7. Dr. Pregelj: Knezoškofu gospodu knezu in škofu ljubljanskemu Antonu B. Jegliču za osemdeseti rojstni god, recitacija.

8. P. Krizostom: Čebljanje naših malčkov, dramatična poklonitev mladine Jubilaru.

9. E. Adamič: Zapuščena, poje pevski zbor »Ljubljanski zvon« s sopran solo, poje gđ. Spelca Ramsakova.

10. M. Zeleznik: Naši Materi, poje pevski zbor »Ljubljanski zvon«.

11. Povsod Boga, simbolična himna, spremlja pevski zbor »Ljubljana«.

Tako se pripravila bela Ljubljana, da dostojno proslavi redek jubilej, ki ga bo doživel naš veliki vladika na praznik Vnebohoda Gospodovega. Vso javnost pa pozivljamo, da se v teh dneh spominja zaslužnega moža ne samo z besedo, temveč tudi v dejanju. Zato pridno prispevajmo v Jegličev sklad.

žino cvetličnih rastlin in naj odjemalcem pomagajo s strokovnimi nasveti do uresničenja te lepe naloge. Prepričani smo, da bo ta apel našel popolno razumevanje.

Odbor za čepšanje oken in balkonov v Ljubljani
Tajnik: Ing. Skubic. Predsednik: Strekelj.

Kaj bo danes?

Drama: Zaprtlo.

Opera: Aida. Gostujejo ga. Vilfan-Kučeva, g. Marij Simenc in g. With iz Zagreba. Izven.

Lekárne: Nočno službo imajo: Mr. Bahovec, Kongresni trg; Mr. Ustar, Sv. Petra cesta 78 in Mr. Hočevar, Šiška VII.

V ponedeljek: Mr. Sušnik, Marijin trg 5 in Mr. Kural, Gosposvetska cesta 10.

KAJ BO JUTRI?

Drama: Ljubimec svoje žene. Red B

Opera: Zaprtlo.

Filharmonija: Pevski koncert zbora ljubljanske »Grafike«. Ob 8.

★ **Razstava sodobne grafike**, ki nam predloži grafične risbe obeh Kraljev, Mihe Maleša, Mire Pregljeve, Pirnata, Globočnika, potem Hrvtov Hegedušica, Postružnika, Tabakovića, Delonija, Tiljaka pa Sarajevčana Mice Todorovića. Je odprta samo še danes v Jakopičevem paviljonu. Ljubitelji lepe in globoke umetnosti, oglejte si jo!

★ **Ljubljanskim moškim zborom!** V torek, dne 27. maja t. l. ob osmih skupna vaja v Glasbeni Matici. Pridite vsi pevci, arhivarji naj prineso seboj note sledečih pesmi: Aljaž »Divna noč«, Dr. Ipavec: »Bodi zdrava domovina«, F. S. Vilhar: »Naša zvezda«.

Odvetnik Dr. Janko Vovk

je odprl ODVETNIŠKO PISARNO na Jesenicah v hotelu »Triglav«

★ **Opozorjamo**, da se vstopnice prodajajo za slavnostno proslavo škofove 80letnice v unionski trafiki.

★ **Pevski odsek Grafike** ima jutri v ponedeljek, dne 26. t. m. v Filharmonični dvorani svoj koncert s sledečim sporedom: 1. Rosini: Tancet — overtura. Izvaja orkester Grafike. 2. Pavlič: Dekle med rožami. 3. Premri: Moj mu blagoslov. 4. Adamič: Serenada, zbor s bariton-solo. 5. Pavlič: Pesem o kapetanu, Mirk: Sumi potek, Adamič: Kregata se baba in devojka, Mirk: Katrica, Gotovac: Pod jorgovanom (moški zbor). 10. Sibelius: Berceuse. 11. Čajkovski: Poljski ples in ruska pesem iz internacionalne suite. Izvaja orkester Grafike. 12. Zajc: More. Moški zbor s spremljevanjem orkestra. Dirigent: prof. Gröbming, orkester je pomnožen z godbeniki muzike 40. pešpolka. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni.

★ **Priprave za vseslovenski gasilski kongres.** K našemu petkovemu članku pripominjamo: Stavek »Na Češko sem že poslal 1500 kongresnih legitimacij« se mora pravilno glasiti »Na Češko smo že poslali 1500 kongresnih legitimacij«. Naša pomota je nastala iz nesporazuma pri razgovoru z gosp. Francem Zupanom. Legitimacije je namreč poslal osrednji pripravljalni odbor za kongres.

★ **Gasilski vaje s sekiricami.** Danes ob 8 zjutraj se vrši na Stadionu ponovno vežbanje ljubljanske, savske in vrhniške gasilske župe na godbo. Kakor smo že poročali, so vaje s sekiricami zanimive in priporočamo občinstvu, da si jih ogleda.

★ **Mestna zastavljalnica** bo imela redni dražbi oktobra 1929 zastavljenih predmetov in sicer za dragocenosti (zlatino, srebrnino itd.) 6. junija, za efekte (blago, perilo, stroje itd. pa 12. junija t. l. od 15 dalje v uradnem lokalu.

★ **Cipkarska razstava.** Državni osrednji zavod za žensko domačo obrt priredi od 28. maja do 4. junija v svojih prostorih razstavo slovenskih cipk. O naših cipkah je »Slovenec« pisal že obširno. Razstava ima namen pokazati lepoto in napredek naših cipk, ki so dosegle v inozemstvu najlepše uspehe. Lani so bile naše cipke odlikovane na svetovni razstavi v Barceloni z »Grand prix«, kar je gotovo lep uspeh. Razstava hoče dokazati, da je uvoz ročnih del iz inozemstva k nam popolnoma nepotreben. Imoviti krogi, ki kupujejo navadno ročna dela v inozemstvu, krijejo lahko vse svoje potrebe doma in dejejo s tega zaslužka najpotrebnejšim. V zolah so se naše podčezelske cipkarice tako izvežbale, da v tehričnem oziru dajajo nimajo več konkurence v inozemstvu. Občinstvo opozorjamo na to lepo razstavo.

Veliko izbiro vsakovrstnih močnih čevljev in sandalet po na nižjih cenah dobite le v trgovini

ŽIBERT - Ljubljana - Prešernova ulica

★ **Naval pri potniških blagajnah na ljubljanskem glavem kolodvoru.** Železniško ravnanje piše: Eden tukajšnjih dnevnikov opisuje nedostanke, ki jih je bilo opaziti pri odpravi potnikov preteklo nedeljo zjutraj na ljubljanskem kolodvoru, kjer se odprava potnikov ni mogla izvršiti v redu. K temu se pripominja, da je na tukajšnjem glavem kolodvoru za odpravo potnikov razpoložljivih pet potniških blagajn, katere so odprte vsaj eno uro pred odhodom vlakov. To število blagajna zadostuje popolnoma tudi ob nedeljah pod pogojem, da tudi občinstvo upošteva znano dejstvo večjega navala potnikov in pride k blagajnam ob času, ko so že odprte. Železniška uprava opozarja, da vlaki ne čakajo na odpravo potnikov pri blagajnah, temveč odpeljejo točno ob času vzornorednega odhoda. Iz tega razloga se priporoča občinstvu, da prihaja z ozirom na naval potnikov ob nedeljah čim bolj zgodaj k blagajnam, da si posebno za nedeljske izlete nabavi vozne listke že prejani dan pri predprodaji na postaji ali pa pri društvu »Putnik« na Dunajski cesti, palača Ljubljanske kreditne banke.

★ **Mradi izpriženci.** Na Karlovski cesti je stražnik aretirat v petek popoldne dva mlada človeka, od katerih je eden ovdal drugega, v zapor pa sta morala oba. Domneva stražnika, da sta oba nevarna potepuha, se je izkazala za pravilno. Prvi je 19-letni Alojz T., doma iz Starega Udmata v Ljubljani. Fantič se je klatil dalj časa po Dolenjskem, nato pa se vrnil v Ljubljano in tu si je poiskal družbo 17-letnega A. P. Nekaj časa sta popivala po ljubljanskih gostilnah. Obiskala sta tudi mlekarno v Tavčarjevi ulici, kjer je kar hitro T. izmaknil s pulta nekaj čokolade. T. je pripovedoval P-u, da je nekje na Dolenjskem vlomil v hišo nekoga kmeta, razbil s sekiro skrinjo in pobral iz nje črno moško obleko, žepno uro in denar. Pravil mu je tudi, da ve na Dolenjskem za več kmetov, h katerim bo lahko vletiti in jih tudi napraviti nesposobne. P. se je malo zbal, da ga ne bi T. zavedel še celo k ubijanju in ga je naznanil stražniku, ki je odvedel oba v zapor. Istočasno pa je prišla z Dolenjskega tiralica na T.-jem, ker je v Laški vasi pri Toplicah ukradel nekemu delavcu 170 Din. H kateremu kmetu je vlomil T. na Dolenjskem, pa še ni znano in naj se oškodovani javi sam. T. pa se je na policiji maščeval tudi nad P.-jem, ker ga je ta ovdal. Pri zaslišanju je povedal, da je mladi, 17-letni P. dolgo časa živel od izrabljanja in izsiljevanja. Z nekimi tovarišem sta baje izsilila od nekoga nenravnega moškega nad 7000 Din. Pa tudi drugih lepih stvari je T. obdolžil P.-ja. Za take mlade izprižence res ni drugega zdravila kakor prisilno delo.

★ **Stavbne nasvete, načrte za novogradnje** in adaptacije. Tehnični biro »Tehna«, Ljubljana, Mestni trg 25/1. Telefon 25-60.

PRVO NAGRADO

si pa more pridobiti celi krog novih odjemalcev, če ob primerli priliki oglašuje v našem dnevniku »SLOVENEČ«.

V ta namen so najbolj priporočljive one številke lista, ki izidejo tekom ljubljanskega **publičnega velesejma**, predvsem oni prihodnjega praznika in naslednje nedelje. Ceneje in uspešneje reklame vam ne more nihče nuditi! Zahtevajte cenike in proračune! Naročila sprejema inseratni oddelek »Slovenca« in vse »Slovenčeve« podružnice.

Ne zamudite ugodne prilike!

Maribor

Grški gostje v Mariboru. Na binkošno nedeljo, dne 8. junija, jutraj prispejo na svojem potovanju po naši državi v Maribor predstavniki grških gospodarskih krogov. Ob prihodu pozdravijo goste zastopniki državnih oblasti in mestne občine. Nato si ogledajo falsko elektrarno; po prihodu v Maribor bo pri »Orlu« banket. Ob 14.36 se gostje odpeljejo iz Maribora. Tako bomo obhajali letos binkošne praznike v znamenju številnih gostov: romunski avtomobilisti, predstavniki grških gospodarskih krogov ter švicarski pevec (euriška »Harmonia«). Navzlic vsemu: Maribor je gostoljubno mesto in bo ta svoj sloves tudi ob prihodu omenjenih gostov potrdil.

Tik pred kopalo sezono bo Mariborčane gotovo zanimalo, kako se namerava urediti uprava kopališča na Mariborskem otoku in kakšen kopališki red se namerava uvesti. Nadzorstvo nad osebojem ter vodstvo obrata bo v rokah posebnega nadzornika kopališča, ki bo obenem nekak »guverner« na otoku. Glede kopalne se še za gotovo ne ve, kateri predlog bi bil najprimernejši. Kopalni čas traja v smislu predlaganega kopališkega reda, ki bo bržčas tudi sprejet, od jutraj do 13 in od 13 do mraka. Izkaznice, ki so se kupile po 12. uri, veljajo celo popoldne, dočim bodo pred 12. uro kupljene izkaznice veljale najdelj do pol 14. Vsakdo, ki je pred 12. uro kupil izkaznico in ki bi hotel ostati v kopališču še preko pol 14, bo moral izkaznico obnoviti. Otrokom pod 10. leti se bo dostop brez spremstva odraslih zabranil. Dame bodo morale v smislu čl. 7. kopališkega reda imeti neprozoren pol triko, moški pa neprozorne plavalne hlače s kratkimi hlačnicami. Dostop k bazenu bo dovoljen le skozi čistilna korita. Vsak kopalec bo imel pred vstopom v kabinjo oziroma omarico brezplačno na razpolago separirane čistilne prhe. Pač pa se ne bodo smele kopati osebe z nalezljivo oziroma stud vzbujajočo boleznijo (odprte rane, izpuščaji itd.). Igranje z žogo ter druge igre se bodo dovolile le na dotedenih prostorih. Bazena za plavalce se bodo lahko poslužili samo dobri plavalci. Kopanje v Dravi z otoka bo zabranjeno. Ravno tako tudi fotografiranje, ki se bo dovolilo samo pooblaščenim fotografom. Kopališkim gostom bo proti pristojbini 1 Din na razpolago telefon. Znižane kopališčne pristojbine se ne bodo dovolile nikomur, bržčas tudi magistratnim uslužbencem ne.

Prisrčna manifestacija poljsko-jugoslovanske prijateljstva je bila petkova proslava kopalnega narodnega praznika v tukašnjem ljudski univerzi. Proslave s slavnostno besedo dr. Crneka in izredno zanimivim predavanjem prof. Gruntarja se je poleg številnih navzočih mariborske inteligence udeležil tudi generalni konzul poljske republike iz Zagreba Lazarewski, ki se je glede proslave zelo pohvalno izrazil. Proslavi je prisostvoval kot zastopnik okrožnega inšpektorja g. M. Malesić. Proslave sta se udeležila tudi mestni župan dr. Juvan in zastopnik jugoslovanske poljske lige v Beogradu g. Papiakowski.

Stika možance po Mariboru ter kaže posebno zanimanje za 10–15 letne dečke; dokazi takega nedovoljenega zanimanja se vseobli ponavljajo. Priporočljivo bi bilo, da bi varnostne oblasti posvetile možancu malo pažnje. Sicer doživimo zopet — afero.

Mariborski in okoliški gostilničarji zbirajo. Mariborska gostilničarska zadruga sklicuje za 27. maja ob 14 pri »Orlu« izredni občni zbor, na katerem se bo vršila razprava glede določitve cen piva ter pospeševanja akcije za zgradbo gostilničarske pivovarne v Laškem. Omenjenega zborovanja se udeležijo tudi gostilničarji, člani gostilničarske zadruge za mariborsko okolico.

Ce ni v domovini kruha in zaslužka. Pri tukašnji Borzi dela se je za letošnjo sezono zaključila organizacija za prevoz sezonskih delavcev v Nemčijo. Od 20. marca t. l. ko je šel v Nemčijo prvi transport, je odpotovalo v Nemčijo v petih transportih približno 2500 sezonskih delavcev, med katerimi je pretežna večina iz Slovenske Krajine. Za Francijo in Holandsko pa še ni sezona zaključena.

Ambulatorij Protituberkulozne lige v Mariboru resno ogrožen. Leto in leta že vrši tukašnja Protituberkulozna liga, ki vzdržuje v Gregorčičevi 6 svoj ambulatorij, velevažno humanitarno delo, ki gre predvsem v prid revnemu prebivalstvu mesta in okolice. V poslednjem času pa so nastopile finančne težave, ki resno ogrožajo obstoj omenjenega ambulatorija. Več kot polovica dosedanjih stalnih podpor je odpadla, zaradi česar obstoja nevarnost, da se bo moral ambulatorij vsaj za nekaj časa zapreti. Upati je, da se bodo še našli činitelji, ki bodo uvidevali veliki pomen nemotenega delovanja te eminence humanitarne ustanove priskočili tukašnji Protituberkulozni ligi na pomoč ter ji omogočili nadaljnje vzdrževanje ambulatorija.

Z noži... Proti 18letnemu viničarskemu sinu Antonu Skotu iz Sv. Petra je neki hlapec zamahnil z nožem v desno roko nad laktom ter mu prizadel težko poškodbo. — V občini Ledinek je 22letni Janez Vela, sin malega posestnika, delal v vinogradu A. Senekoviča skupaj z drugimi delavci. Pri povratku domov se je ponovilo kakor vedno v takih slučajih: zbadanje je prešlo v prikanje, prikanje v tepež, ki se je končal s tem, da je eden izmed fanov zgrabil za nož ter zabodel z njim Janeza Vela dvakrat, in sicer v vrat in hrbet. Njegovo stanje je zelo resno. Za omenjeni slučaj se zelo zanima orožništvo.

si pri vsakem tečajnem razpisu pripori samo en tekmeč

vsak trgovec in obrtnik

Dan nezgod. 55letna beračica Marija Nickenauer je na cesti na Brezje padla z voza ter si pri padcu zlomila levo nogo. — Na 33letnega delavca drž. žel. Rudolfa Čikala so padla vagonška vrata ter mu prizadejala težke poškodbe na glavi. — 48letna posesnica Apolonija Strehar je spodrsnila na cesti ter si pri padcu zlomila desno roko. — 88letna kočarjeva žena Marija Pipuš iz Luške vasi je prišla pod voz, nato vrteljen s listjem, ter si pri tem zlomila levo nogo v boku. Vse štiri ponesrečene so prepepeljale v tukašnju splošno bolnišnico.

Na mariborski trg so pripeljali večeraj slaničarji 23 vozov z 41 zaklanimi svinjami; kmetije so pripeljali 7 vozov krompirja, 7 vozov sena in 4 slame. Domačih črešenj je bilo že precej na trgu po 12–20 Din za kg. Vendar se mariborske gospodinjice za ta zlahati sad zadržujejo, da ne pušijo. Sicer so cene posameznim predmetom padle.

Trajne valove, barvanje las, soparne kodre brez konkurence E. Mareš, Maribor, Gosposka 27.

Centralni odbor prosvetnih društev franciskanske župnije v Mariboru obvešča občinstvo, da se romanje v Mariboru Celje z izletom na Dunaj vrši od 28. junija do 1. julija. Potniški list, stanovanje, hrana, vožnja z vlakom in avtom stane samo 550 Din. Prijave pismene in ustmene sprejema odbor vsak dan ob poljubnem času do 1. junija. Ker je še samo en teden, oglasite se takoj in pošljite denar. Ne zamudite te ugodne prilike. Legitimacije in natančni spored se pravočasno dostavi. — Odbor.

Dr. med. Mila Kovač je otvorila prakso za renognozo preiskovanja in obsevanja v Mariboru, Aleksandrova 6 (Tel. 2888 interurb.). Ordinacija od pol 9 do 17.

Celje

Ob letošnjih javnih produkcijah gojencev celjske Glasbene Matice.

Kot vsako leto je tudi letos priredila glasbena šola celjske Glasbene Matice v tukašnjem mestnem gledališču za zaključek šolskega leta produkcije svojih gojencev. Vsi so se v nedeljo 18. maja, ponedeljek, torej in sredo po nedelji vsakokrat ob pol 7 zvečer ter v četrtek 22. maja ob 8 zvečer. Nastopali so na teh produkcijah gojenci vseh letnikov. Podrobna ocena vsakega posameznika bi presegala okvir tega poročila; splošna sodba pa more biti za učiteljski zbor Glasbene Matice le laskava.

Programi sami so očitovali bujno pestrost ter nudili številnim posetnikom produkcij bogat vpogled v glasbeno literaturo stare in nove dobe. Zg. iz tega vidika so bile produkcije poučne in so vzbujale željo, da bi nam Glasbena Matica v koncertni sezoni s prirejanjem intimnih glasbenih produkcij živahneje posredovala vrednote glasbe.

Nastopajoči gojenci so se odgovornosti poslušalstvu v polni meri zavedali. Vsak je svojo nalogo opravil vestno, posamezniki pa so izstopali z močnim talentom in mnogoobsežno glasbeno erudicijo. Nastop gđ. Dereanijeve na goslih nam je nudil naravnost koncertni užitek. Ne le njena tehnika tudi njena globoko občutena interpretacija glasbenega komada je dober porok za to, da bo gojenka pri nadaljni sistematični šoli postala odlična violinska igravka. Majhni Viher je kajpak zopet žel gromovito pohvalo. Ta pedeničlovek očituje tolkore fenomenalne glasbene zmognosti, da dosega že sedaj koncertni nivo. V skrbni roki ravnatelja g. K. Sancina se bo iz njega izobilni violonist, na katerega bomo lahko ponosni. Izmed pianistinj ne moremo preko dovršene in do potankosti izdelane igre gđ. Plzakove. Nehote občutis sovzvoje instrumenta in igralkine duševnosti. Če smo imenovali tri, nismo hoteli prezreti številnih ostalih talentiranih in ambicioznih gojencev in gojenk, ki že danes v marsičem dosega imenovanje, pa bodo s šolo in marljivostjo lahko dosegli še več.

Produkcije pa niso bile le revija glasbenih talentov gojencev, temveč tudi triumf naporenega dela učiteljskega zbora. Sole gospe Mirce Sancinove, gospe Božičeve in obeh gđ. Sancinov lahko po doseženih uspehih nalikujemo vsaki konservatorijski težnji. Večini Celjanov je morda to kulturno delo, ki se vrši v nič kaj reprezentativni stavbi na Slomškovem trgu in ob nič kaj ugodnih gmočnih pogojih, neznano, pa je zato tembolj potrebno, da ga naglasimo.

Sole Glasbene Matice poseča danes okoli 180 gojencev in gojenk. Studij je razdeljen na 10 let v klavirju in goslih in sicer v 4 pripravljane letnike, 3 letnike srednje stopnje in 3 letnike višje stopnje. Gosli poučujeta g. ravnatelj Karel Sancin, klavir gospa Mirca Sancinova, gospa Ljudmila Božičeva, g. Vilko Kuntara in g. Dušan Sancin, ki poučuje tudi viololo. Poleg teh poučuje še skladatelj g. Ciril Pregelj glasbeno zgodovino, harmonijo, glasbeno oblikoslovje in mladinsko petje, g. strok. učitelj Pee Segula pa nauk o instrumentih in petju.

Proslava dr. B. Ipavca in Stanka Premrla v Celju. V soboto, dne 31. maja, priredi Celjsko pevsko društvo velik koncert v proslavo 100 letnice rojstva dr. Benj. Ipavca in 50 letnice Stanka Premrla. O dr. B. Ipavcu obširno govoriti, bi bilo odveč. Vsak glasbeno le nekoliko izobražen Slovenec ga pozna po kaki njegovi pesmi. Prav ima dr. Gojmir Krek, ki ga naziva slovenskega Schuberta. Benj. Ipavc je res oče slovenske umetne pesmi. Zložil je obilice samospevov za en glas in klavir, mnogo mešanih in moških zborov, več godalnih kvartetov, kantato »Kdo je mare, opereto »Tičnice« in opero »Teharski plemiči«. Na koncertu bo CPD izvajalo odlomek iz II. dejanja »Teharskih plemičev« za štiri soliste, moški in mešani zbor. Med drugimi bomo slišali nežno Marjetičino »Molitev« in najlepšo točko vse opere, Urhovo »Podobnic«. Potem sledi štiri mešani zbori: »Pod nebnom skrinice«, »Leži polje ravno«, »Za-puščen« in »Ej, tedaj«. Vsi zbori so njegova najzrelejša dela. Občuteni so in duhoviti. Kdo bi verjel, da je pesem »Ej, tedaj« napisal že nad 70letni starček in jo posvetil svoji ženi! — Drugi naš slavljence Stanko Premrl, ravnatelj stolnega kora in orglarske šole, profesor konservatorija in profesor cerkvene glasbe na bogoslovni fakulteti itd. v Ljubljani bo letos videl Abrahama. Je naš najboljši orgelski virtuoz in velik skladatelj. Komponiral je nebroj

skladb, cerkvenih in posvetnih, za zbor, klavir, petje, orkester, orgle itd. Središče njegovega glasbenega dela pa je v cerkveni glasbi. Za njen razvoj v modernem duhu pri nas ima neveljavne zasluge. To je upošteval tudi pevovodja in uvrstil v koncertni program tri njegove cerkvene zборе »Vnebovzette Marijine«, »Sem kakor oljka« ter »Marija, dobrotno nam ohrani dom in rodo«. Namesto spremljave za orgle je napisal skladatelj nalašč za ta koncert originalno spremljavo za klavir in harmonij. Izmed njegovih posvetnih zborov se bodo izvajali »Raj«, »Slovenska govornica« in »Polžek«. — V tretjem delu koncerta bo zastopan dr. Fr. Kirmovec, E. Adamič in Pavčič ter še nekateri drugi. Program bo izvajal zbor ca 50 grl. Tudi solisti bodo sami Celjani.

Senzacionalna vest iz Celja. Zagrebški »Jutarnji list« od 24. t. m. prinaša naslednjo zanimivo vest iz Celja: Nekateri intelektualci se bavijo z mislijo, da bi se iz Celja priredila poklonitvena deputacija v kostumih celjskih grofov. Ideja je našla odziva ter se sestavlja proračun za nabavo kostumov, od katerih bi jih nekaj posodila gledališča. Deputacija bi obiskala Belgrad tam enkrat na jesen. — Vest je zbudila v Celju ne malo senzacijo, se razume.

Srečo v nesreči sta imela dva Celjana prošle srede. Na motocikla sta se vracala iz Slovenjgradca proti Celju. S pretrpano brzino sta baš prevozila vas St. Janž na Vinski gori, ko sta z motociklom zarila v kolesnico. Vozilo se je v trenutku znebil obeh svojih gospodarjev, ki sta sčrčala kakih 15 metrov daleč na cesto in tam prvi hip bolj od strahu kot poškodbi obležala. Nabralo se je mnogo ljudi, ki so jima skušali pomagati in poslali so celo po zdravnika. Dična izletnika sta pa radi motociklove brzine imela očividno slabo vest in sta jo pred prihodom zdravnika urnih krač pobrala proti Celju peš, dokaj razbiti motor pa pustila v St. Janžu. Oba vozača sta dobila sicer lažje poškodbe, a baš toliko, da jima ni sila, plačilo imata pa le.

Izlet na Bled in Kranj. Godbeno društvo železničarjev v Celje priredi na binkošno nedeljo, 8. junija t. l. članski izlet na Bled in Kranj. Odhod iz Celja v soboto, 7. junija ob 23.57 ter izstopimo na postaji Slov. Javornik ob 7.34. Poi nas pelje skozi slikovit Vintgar na Bled. Odhod z Bleda ob 13.47 do Kranja, kjer bo skupen obed in na to koncert, ki ga priredi društvo. Povratek iz Kranja isti dan ob 21.30 ter prispejemo v Celje ob 4.04 min. Jutraj izleta se lahko udeležijo tudi nečlani. Priglasnice za ta izlet se dobe pri vseh godbenikih in odbornikih. Ker mora biti število izletnikov do 29. maja že ugotovljeno, se isti dan priglaševanje zaključuje in se na poznejše prijave ne bodo več oziralo. Stroški za vožnjo po železnici tja in nazaj ter vožnja po jezeru do in od otoka znašajo 100 Din; kdor se priglasí se za skupen obed v Kranju doplača 15 Din ter se mora ta vsota vplačati do 5. junija. Natančnejši program prejmejo vsi udeleženci pred odhodom na postaji. Izlet se vrši v vsakem vremenu.

Dečle

nosite narodne nageljnovе blagove!

Belokrajinski kofiček

Izlet v Belo Krajino. Ponovno smo že letos opazili skupine majniških izletnikov, ki so prihili čez Gorjance ali pa tudi skozi semiški predor k nam v dofenjsko Vipavo. Lepa je naša deželica in tudi znamenitih starih spominov hrani, tako da bi bila prav vreden cilj majniških pa tudi drugih izletov. Zev prvi pogled po Beli Krajini iz semiškega predora tja preko bujnih gorč čez Semič, doli proti Vinici in tja proti Metliki je lepota, ki da užitek, da je vreden že samo on enega pota iz Ljubljane. Kdor tega ni videl, ta si tega prizora niti od daleč ne more predstaviti.

V bližini novotvorjene postaje Selo pri Otovcu se skriva med skalnimi stenami najstarejši spomenik belokranjske zgodovine, ki datira iz rimskih časov — ostanek Mitrovega templja.

Črnomelj je izhodišče prijetnih izletov v kočevsko grčevje, zlasti na Mirno Goro, kjer stoji nov planinski dom. Tudi doli proti Staremu trgu in Vinici so kaj poudčni in zanimivi izleti. Na Vinico vozi sedaj tudi avtobus.

Iz Gradca je za kratek izprehod pola na starinsko graščino Krupo. V Podzemlju so znamenita najdišča raznih predhistoričnih keltskih izkopanih.

Tudi Metlika s svojo bližnjo okolico hrani v izobilju spominov stare zgodovine kakor tudi posebnosti naših dni.

Največja znamenitost je pa naš staroslavna Marijina božja pot pri Treh Farah, katere zgodovina je zavita v meglo davnine. Nihče ne ve povedati, zakaj stoji tu tri cerkve ena ob drugi, katerih vsaka je večja kot marsikakla farna cerkev, vsaka tudi na svoj način zgrajena in okrašena.

Naj vam ne bodo Gorjanci previsoki, da bi se vrnili nazaj in tudi pot ne predolga.

Zmotil se je pa ne stavec, pa tudi kofičkar ne, le tisti, ki mu je podal poročilo o **nedeljski tekmi**, on ga je kofičkarja potegnil — ali pa je bil potegnet tudi on sam. Nogometna tekma med Metliko in Karlovcem je končala z rezultatom 3:3. Jaka jakasti, drugič bolje pogledj in prav povej.

Smrt kosi. Pa kar na naglico. Gospa Marija Malesić iz Metlike je bila še prejšnji dan povsem zdrava, ob 3 jutraj dne 20. t. m. pa je bila že v večnosti. — Marko Kostelec iz Radovč, star 80 let, je bil v torek še pri sv. maši in sv. obhajilu, v sredo popoldne ga je zadela kap in že je doživel.

Revmatizem, bolečine vsled ozeblin, hripa

Vse je bilo brezuspešno, samo Tegal je pomagal.

Gosp. Rad. Marković, zasebni uradnik iz Beograda, Dobropolska 66, nam piše v obširnem pismu, kako je njegova mati popolnoma ozdravela s pomočjo Tegal-tablet po dolgotrajnih strašnih revmatičnih bolečinah, proti kojim je brez uspeha uporabljala najrazličnejša sredstva. G. Marković zaključuje svoje pismo: Meni osebno je zelo pomagal Tegal pri ozeblini, da ga morem iz lastne skušnje vsakomur priporočati. Podobno sodi tisoče ljudi, ki so uporabljali Tegal proti revmi, protinu, išiasu, bodljajem, bolečinam v sklepih in udih, glavobolu in nevroznih boleznih. Tegal se je pokazal kot odlično sredstvo posebno proti razširjanju nevarne hripa in boleznim vsled ozeblin. Hripa zopet razšaja in zahteva svoje žrtve. Preprečite to s Tegalom! Jemljite 1–2 tableti ob časa do časa in sigurno boste preprečili težje obolenje. Ne rabite drugih slabih sredstev! Kakovost Tegara je priznalo nad 6000 zdravnikov. Tegal se dobi v vseh lekarnah. Če slučajno niso v zalogi, se morejo Tegal-tablete hitro naročiti.

Naš novi ROMAN

ki ga začnemo v kratkem v našem listu priobčevati, spada med

najbolj napete romane svetovnega slovtva. Zanimivost, izvanrednost in čudovitost dogodkov, ki se v njem drug za drugim vrstijo, raste od strani do strani

Z naslodo so čitali ta roman po vsem svetu že milijoni in milijoni

Ta roman boste čitali sedaj v

SLOVENSKEM LISTU

Naročite se pravočasno na »Slovenski list«! Izhaja vsak ponedeljek zjutraj in stane le 5 Din mesečno

Ptuj

Gradbeno gibanje. Vojaštvo popravlja skladišča na Ljutomerški cesti, na Florjanskem trgu se beli Krakerjeva hiša, kjer je sedež podružnice Ljubljanske kreditne banke.

Grob. V večnost se je preselila v 55.letu starosti vdova Marija Sirec, duinarica, stanujoča na Ormoški cesti. — Umrla je v bolnici. N. p. v. m.!

Na trgu. Na zadnji sejm je bilo prignane mnogo živine in prašičev in sicer: 192 krav, 155 telic, 98 volov, 72 juncev, 19 bikov, 17 konjev, 63 kobil, 7 žrebet in 416 prašičev. — Cene so vedno iste, so stalne, kakor da bi bilo to predvideno v kakih pogodbah pri advokatih ali notarju.

Jesenice

Popravek. Naše poročilo v torkovem »Slovenecu« da je bil v nedeljo v Kopačarjevi gostilni pri Sv. Križu pretep in da je bil Albert Lazar pri tej priliki zaboden, ne odgovarja čisto točno resnici, kajti pretep se je vršil na potu proti domu na Jesenice. Na »Narcizni veselici«, ki jo je priredilo gasilno društvo pa ni bilo niti najmanjšega spora in je ta potekla povsem mirno in dostojno. Toliko resnici na ljubo.

Ogenj. V petek popoldne ob osmih je pričela goreti baraka na dvorišču Sokolskega doma na Jesenicah. Baraka je bila na novo zgrajena ter kakih 12 metrov dolga, v kateri je bilo mnogo desk in drugega lesa. V baraki so stanovali delavci, ki so si sami kuhali. Ko so se odpravili na delo, so pustili na primitivnem ognjišču še ogenj, nakar se je ta razširil ter uničil barako do tal.

Sestanek. Danes, v nedeljo ob poldevetih dopoldne ima jeseniška podružnica Kmetijske družbe v občinski posvetovalnici važen sestanek, na katerega so vsi zainteresirani vlnodno vabljeni.

V tovarni KID se gradi v Martinarni nova moderna Martinova peč, takozvani »Drajars«. Ker tudi dimnik ni bil več primeren za novo peč, so tega podrl, dasi je stal samo okoli pet let ter zgradili novega, obširnejšega in višjega. Opeko starega dimnika pa so dobili delavci, ki si grade stanovanjske hišice in sicer zastojni, kar je bil zadnji humani akt bivšega tehničnega ravnatelja g. Hoffmanna. Delavci, ki so bili deležni te, popolnoma dobre opeke, so poslovljivamo se gospodu ravnatelju za njegovo delo iz srca hvaležni.

Hrastnik

Tudi pri nas, kakor povsod, je lepa in sve-toča pomlad, katere se prav veselimo. A še bolj smo veseli verske pomladi, ki diha v zadnjem času v naši lepi dolinici. Odkar imamo svolega duhovnika je vse drugače. Neko versko prenovljenje diha v kraju. Pozna se to na mladini, a sadovi neumornega dela tudi pri odraslih ne bodo izostali. Kako je prijetno sedaj, ko imamo redno službo božjo in nam ni treba hoditi čez hribe. Veselje je, kako svečano se obhajajo cerkvene slovesnosti. Predzadnjo nedeljo n. pr. smo steklarji proslavili sv. Florjana, ki je tudi naš patron. Celih 25 let se ni več slovesno obhajal, letos smo pa zelo slovesno obnovili staro navado. Tudi gasilci so se nam pridružili. Naša zasilna cerkev je bila majniško lepo ozaljšana. Prišel je cerkveni govor-nik iz Ljubljane, med sv. mašo je pa naš domači gospod spregovoril nekaj besedi v nemškem jeziku, ker jih je med steklarji veliko, ki ne raz-umejo slovenskega jezika. Prav neokusno se nam je zdelo in vsi smo obsojali, da ga je radj tega »Jutro« napadlo, ko je bil vendar glavni cerkveni govor itak v slovenščini kakor vedno. Če pa Nemci, ki so med nami, enkrat na leto slšijo par besedi izpred oltarja v svojem materinem jeziku, ne bo to škodovalo ne njim ne slovenstvu v Hrastniku. Tudi v Nemčiji so bili Slovenci tudi v cerkvi deležni slovenske besede in so še, čeprav v resnici že vsi znajo dobro nemško. Mi steklarji in tudi naši tovaršji Nemci smo gospodu dušnemu pastirju prav hvaležni za njegov trud in vneto, s katero nam je naš praznik hotel res lepo pri-pravit. Le tako naprej, pa bomo tudi mi odrasli ponavljali, kar čeblijaio naši mali:

Mi smo steklarji, otroci steklarjev, težka je služba in trd je naš kruh. Lahko nas stareš, upogneš nikoli — Tako bi govoril človeški napuh.

Zdaj bomo si milosti nove prosili: da bi kot steklo prosojni bili, da žarek bi milosti v srce pustili, A skrbno zapri ga sajam strasti!

Kopališče Gleichenberg

Avstrija, Štajerska

Sloviti zdravilni vrelci,

moderne zdraviliške naprave

Odlični zdravilni uspehi pri

katarih, astmi, emphysemu, srčnih boleznih

Najlepše okrevališče!

Penzija od Din 68 — višje.

Sezona: April-Oktober

Tržič

Odmev tržiškega radio-prenosa še sedaj ni potihnil. Pisma priznanja in pohvale prihajajo tako na radio postajo kakor na naše društvo. Tem nasproti se je postavil tržiški »Jutrov« dopisnik, po čigar mnenju so se prireditelji prenosa menda hudo pregrešili, ker niso vprašali njega, če se prenos sme vršiti in kaj naj se pokaže svetu iz Tržiča. Da pa je bil prenos vkljub temu vsaj dober, kaže že to, da je še niemu zmešal njegov »posebni okus« in je šele po dobrem tednu prišel do sapa. G. dopisnik je menda pač prišel do spoznanja — želeli bi vsaj to —, da znajo Tržičani tudi brez njega nekaj pokazati. Prav bi bilo, da tega tudi za bodoče ne pozabi.

Prirediteljev. P. R. K. osnovne šole priredi danes popoldne ob pol 4 v »Našem domu« lepo mladinsko pravljico »Sirota Jerica«. Igro poživljajo mnoge pevске točke, ki jih bo izvajal otroški pevski zbor, ki je že večkrat pokazal, da je v dobrih rokah. Napravimo z obilim posetom veselje našim otrokom.

Izleti. Ker je nastopil čas za izlete in ture in imajo priljubljene Kofce že veliko domačih in tujih obiskovalcev, opozarjamo še na drugo turo, ki je ena najlepših v naših gorah, to je iz Tržiča po šentanski dolini čez Zelenico na Zavrsnico do Žirovnice. Od cerkve sv. Ane pod Ljubeljem, do koder vas lahko popelje avtolaksi iz Tržiča, je zelo zložna in krasna pot na Zelenico. Koča na Zelenici je dobro oskrbovana.

Trbovlje

Študentje iz Ljubljane ponovno opozarjajo enjeno občinstvo na uprizoritev Cankarjeve drame »Kralj na Betajnovi«, ki se bo vršila danes ob pol 4 popoldne. Ker je velik naval, si preskrbite vsopnice pravočasno.

Se se bo praznovalo. Te dni je po okolici krožila novica, da se bo praznovalo samo v soboto, zanaprej pa da se bo delalo normalno. Te govorice so izmišljene, ker vemo, da se bo v tednu delalo samo tri dni, štiri pa praznovalo. — Kontrolirali tudi ni mogoče govorice, češ, da hoče vlada napraviti na TPD pritisk s tem, da hoče rudarje izseliti v Francijo. S tem bi seveda v resnici naši rudniki izgubili kvalificirano delavstvo, ki bi takega ne mogli kmalu dobiti. Vseeno pa smemo reči, da stvar ni resnična. Da bo pa TPD morala nekaj ukreniti za svoje delavstvo, je gotovo, ker svojih delavcev pač ne more pustiti od gladu umreti. — Delavstvu ni po volji samooblastni nastop dveh delegatov, ki sta se v Belgradu mudila dvakrat po več dni, dosegla pa nič drugega kot nekaj pogovorov. Sla sta posredovati v Belgrad, ne da bi se pogovorila z delavsko zbornico in drugimi strokovnimi organizacijami. — Sicer pa se v rudniških revirjih prav nič ne ve, kaj bo, ker se vse vrši v Belgradu, od koder je pa le malo sporočil.

Poročeni. Zadnji čas so se poročili: Klemen Avgust, rudar in Stepišnik Marija, zasebnica; Schön Albin, zasebnik in Ana Goljuf, zasebnica; Pečar Matko, stavbeni tehnik in Vera Marija Ročak, hči stavbenika; Ojsteršek Josip, rudar in Praznik Marija, zasebnica; Kováč Karl, mesar in Umek Marija, natakarka; Jelen Martin, rudn. kovač in Hafner Stefanija, zasebnica.

Umrli v maju: Vozu Jakob, rudar v p., 65 let; Šuntajs Anton, pos. in rudar v p., 58 let; Igričnik Alojz, rudar, 36 let; Kršlin Marija, delavka v p., 71 let; Kostanješek Stefanija, trg. pomočnica, 30 let; Završček Ana, rud. hči, 17 let; Stih Julijana, trgovka, 38 let; Čepuš Josip, rudar, 34 let; Mešiček Marija, žena rudarja, 27 let; Roter Franciška, žena krojača, 37 let; Urbajs Jožefa, žena rudarja, 20 let; Rupnik Julija, žena rudarja, 37 let; Hrovat Jože, rudar, 55 let; Catar Viktor, rudar, 17 let.

Danes, v nedeljo popoldne vsi na predstavo drame »Kralj na Betajnovi«, ki jo prirede ljubljanski študentje v Društvenem domu.

Št. Vid nad Ljubljano

Tukajšnja meščanska šola priredi v nedeljo 1. junija ob pol 7 zvečer v Ljudskem domu bajno igro v 5 dejanjih s petjem in rajanjem »Drvar Izidor in čipkarica Anuška«. Igro je spisal ravnatelj šole R. Pečjak in bo uprizorjena sedaj prvič. Nastopijo: Izidor, Anuška, njuni starši, kralj in knez z dvorom, iskanci biserov, mefisto, zbor hudobcev, gozdne deklice s kraljem in kraljico, morske deklice s kraljem, deklice rdeče rože, angel, smrt, divji mož, meščani, golobčica, srnica, medvedje, somi, jastreb, kresničke, ovčke, zamorec. Ki obilni udeležbi vabi učiteljski zbor in učenci. Cisti dobiček se bo porabil za nabavo učnih knjig siromašnim učencem.

Moste pri Ljubljani

Gasilno društvo v Mostah. Gasilstvo sledi danes silnemu razmahu današnje tehnike. Oprema gasilcev se vedno bolj in bolj popolnjuje, vsako gasilno društvo ima že danes motorno brizgalno, ki neusmiljeno gasi in omejuje naraščajoči požar. Motorna brizgalna vrši svojo nalogo, ko je na mestu požara. Gasilci ne opravljajo človekoljubnega dela samo v neposredni bližini, marveč hite na pomoč tudi daljni okolici. Treba je hitre pomoči, priti čim prej na mesto požara. Ogenj ne čaka, on hiti neusmiljeno in prehiti počasne gasilce. Ta misel je dala pobudo gasilnemu društvu v Mostah, da si nabavi motorno vozilo, ki bo hitelo z gasilci in motorno brizgalno na mesto požara. Omočeno bo opravljati človekoljubno delo čim prej in s tem tudi izdatnejše. Gasilno društvo v Mostah poda to misel javnosti, ki jo gotovo ne bo odklonila, nego jo v svrhu uresničenja izdatno materijelno podpirala. Cenjeni darovalci se bodo vpisali v spominsko knjigo, ki bo svedočila plemeniti dejanja. — Na pomoč!

Laško

Umesten bi bil občinski sklep, ki bi zabra-nil kolesariti ob nedeljah po našem mestu. S tem bodo zelo zadovoljni tuji, ki posebno ob nedeljah prihajajo v Laško. Kolesarji sami pa ne bodo doživljali takih karambolov, kakor minulo nedeljo, ko je poleg bolečin bilo zlomljeno še kolo.

Dobrodelno društvo »Blago srce« je imelo v nedeljo 18. maja svoj materinski dan. V soboto večer se je predvajal v tukajšnjem kinu film »Matie, drugi dan pa se je vršilo poleg prodaje cvetic, ki so bile vse razprodane, ob 11 v šoli predavanje o pomenu matere. Gdēna učiteljica Pepca Ahlik je v svojem govoru o materi ganila do solz slehernega. Udeležba je bila velika. Zato so prireditelji lahko zadovoljni nad uspehom.

Št. Jernej

Majniški izleti. Sicer je letos vreme za majniške izlete precej neugodno, ker skoro ne mine dan brez dežja, pa vseeno, majnik je in vsakega mika iti kam na izlet. Zelo priljubljen kraj je Marijina božja pot v Novem Lurdu pri Št. Jer-

neju. Približno eno uro od Št. Jerneja v prijaznem gozdiču je Lurška kapelica, kamor prihajajo izletniki in častilci Marijini od blizu in daleč, zlasti meseca majnika. Pa tudi druge mesece v poletju skoro ne mine nedelje, da ne bi prišla večja ali manjša skupina romarjev. — Prav tako privlačna točka za izlete pa so naši Gorjanci s Sv. Miklavžem in Trdinovim vrhom, od koder je krasen raz-gled zlasti na hrvaško stran.

Zakaj ta razlika? Meso je pri nas precej drago, namreč po 18 Din kg, dočim je v sosedni občini 2-4 Din ceneje. Prav tako je tudi kruh v primeri s ceno pšenice predrag. Čujemo, da je v sosedni občini tudi cenejši. Ali je morda tam pšenica cenejša? Dvomimo.

Kino predstava. Na praznik Vnebohoda, dne 29. t. m. se bo v dvorani predvajal po prvi mši in po litanijah kulturni film: Kristusovo trpljenje. Vabimo.

Smrt krščanske žene. Na Razdrtem pri Št. Jerneju je umrla Marija Grabnar. Več kot 5 let je bila na bolniški postelji in ves čas vdano prenašala bolezen. Večkrat med boleznijo je bila pre-videna s tolažili svete vere. Bog ji bodi plačnik!

Kočevje

Zaprisega novega občinskega odbora. V torek, 20. maja, se je izvršila zaprisega novega občinskega odbora, ki je bil pred kratkim imenovan z viš. finančnim svetnikom g. Maksom Kostanjev-cem kot županom na čelu. Občinski odbor šteje sedaj devet odbornikov, ker je mestni župnik in dekan g. Ferdinand Erker odklonil sodelovanje v bodočem mestnem občinskem zastopu, utemeljujoč svojo odklonitev z visoko starostjo in z preoblo-ženostjo z delom, ki ga mora opravljati kot mestni župnik in kot dekan.

Na pomoč bednim rudarjem! Kakor smo že poročali, delajo naši rudarji le po trikrat na te-den. Delavske družine trpe radi tega praznovanja, ki se vleče že v četrti mesec, silno pomanjkanje. Kar je kdo kot skrbni družinski oče prihranil, vse je že skopnelo v prvem mesecu praznovanja. Se-daj gladujejo njihovi otroci kruha. Beda je tolikša, da je nujno potrebna pomoč rudarjem, Apeli-ramo s tem na človekoljubnost vseh, da pomagamo bratom v najhujši revščini. Naj se ustanovi v našem mestu odbor, ki naj izvede nabiralo akcijo za podporo rudarskim otrokom. Tak odbor naj se ustanovi v okviru občine, kar bo najboljša jamstvo, da podporna akcija uspeš Sila je velika in pomoč nujna!

Majniški izleti. V četrtek je podelila naša dijaška mladina v pristo naravo na običajne letne izlete. Sv. Gregor, Nova Štifta, Krempa, Mirna gora nad Planino so postale v glavnem kaj vab-lijve izletniške točke za naše dijaštvo. Zeleti bi bilo, da bi si šolska mladina iz drugih krajev ogledala od leta do leta tudi Kočevje, ki je brez dvoma zanimivo vsled nemškega življa, ki bo baš letos praznoval šeststoletnico svojega naselja med nami.

Občni zbor invalidov. V nedeljo, 1. junija, se vrši ob 11 popoldne v prostori gostilne g. K. Erkerja izredni občni zbor udruženja vojnih inval-idov. Na zboru bo poročal delegat iz Ljubljane. Člani udruženja se opozarjajo, da plačajo do ta-krat obvezno članarino.

Šenčur pri Kranju

Olševska cerkev je dobila vzpodbuden okras. Nad glavnimi vrati so vzdigali spominsko ploščo padlim in pogrešanim vojakom iz Olševka. Štiri-najst zlatih imen se blesti po gričku navzdol in kličie vernikom, ki se vznemljajo k cerkvi: »Spo-minjajte se krvavih žrtve iz svetovne vojne!« Mar-sikaka dobra mamica, ki bo po gričku navzgor le z muko sapo lovila, bo ob blešku zlatih črk stoji počila ter se ljubeče v žrtve zatopila: »Naj bo za nje ta težki pot, ki so še vse kaj več pre-stali, kakor jaz s to težko sapo!« V nedeljo je ob velikanski udeležbi ljudstva odkril in ožaril spo-minsko ploščo g. kurat Bonač z nepozabnim go-vorom. Opisal je ljubav, zvestobo, potrpljenje slo-venskega vojaka tako nežno lepo, da so vse oči blestele od solza in srca vsa drhtela od ganotja! Kako slovesno je končal njegov poziv in močno odjeknil v duši slehernega bitja: »Preobilo je že dal naš narod žrtve. Ne silimo še novih žrtve naj-hujšemu sovragu — prokletje!« alkoholi! Več ko dovolj je bilo boja in krvi. Ne prehlajmo še na-prej krvi v domačih bojih — z nožmi! Slovesnost je povzdigovala tudi ubrano petje olševskega me-škega zbora pod vodstvom g. organista Nagliča! Olševsek se je vrlo postavil!

V petek ponoči. Kar prileti glas od nekod: »Zari! Gorit! In že so klicali trije zvonovi v Vog-ljah: »Brž! Brž!« V hipu se odzove v voklanskem stolpu sosed: »Bom! Bom!« V Vogljah zadoni: »Tra-ral!« V Voklem se ponovi: »Tra-ral!« Vilje se curek ljudi iz Vogli, iz Vokla. Vse hiti, od koder žari in gorit! Naenkrat zastoj! Velikanski smeh! Stojte in se eden drugemu smeje — pred njimi pa mirno žari in gorit kul strobnih odpadkov sredi na njivi! Toda ta presneti alarm ima tudi vrlo dobro stran: Vogljanci in Voklanci spijo odslej zastraen ognja brez skrbi! Saj so videli na lastne oči, da ima sv. Florian med njimi neverjetno ču-ječe in skrbne pomočnike!

Voklanski gasilci so si zaželeli izpremembe. Namesto vrtno veselice prirede v nedeljo, dne 1. junija, ob treh popoldne zabavo na Remčevih podelih. Igrali bodo smeha polno veseligr »Po-slednji mož«. Režijo vodi g. šol. upravitelj Franc Rozman. Čisti dobiček je namenjen za gasilsko orodje in dom! Šenčurski tamburaši se peljejo na igro kar z avtom — seveda dobro oskrbljeni z notami ter instrumenti! Vsi drugi pa v Voklo za njimi — s kolesom, vozom ali peš!

Ruše

Stavbena akcija v Rušah skušama napreduje. Lansko jesen je tovarna za sušic dogradila novo stanovanjsko hišo, kamor so se letos spomlad vse-lile stranke. Leseno barako na spodnji strani to-varne so podrli. — Pravkar zida tovarna novo kan-tino z uradniško obednico. Najemnik kantine v to-varni zida zase novo stanovanjsko hišo s klavnico in mesnico. Tako se nam obeta v Rušah četrta me-sarija. Tretjo je pravkar otvoril g. Schuler. — Zgradba Školskega doma se z mirzično naglico bliža dograditvi. — V okolici Ruš kar rastejo majh-ne delavske hišice. — Stanovanj nam primanjkuje. Mogoče nikjer ni tako težko dobiti stanovanja ko v Rušah. Priča temu je družina, ki si je v obdrav-skem gozdu postavila vagon in si v njem uredila stanovanje. Ruše rastejo po številu prebivalcev.

Poroka. Prihodnji teden se poročita gna. Milka Glaser, magistra farmacije, hčerka lesnega trgovca g. Viktorja Glaserja, z g. Iskenrom Pipušem, in-ženerjem cinkarne v Celju. — Sestra ruškega zdrav-nika gna. Vere Zorec se je pred kratkim poročila z g. dr. Podkoritnikom, zdravnikom v splošni bol-nišnici v Mariboru. Obema obilo sreče v nadalj-njem življenju.

Svilloba, zrak in solnce! In še

NIVEA-CREME

To da zdravo kožo in lepo zarjaveli obraz — tudi pri oblačnem nebu; kajti tudi veter in zrak ožgata telo. Toda telo mora biti suho, ki je direktno obsejajo solnčni žarki. Pojre pa se treba dobro nadrgniti z Nivea-Creme! S tem si znatno zmanjšate nevar-nost pekoče solnčarice. Vsled Eucerita, ki ga vse-buje samo Nivea-Creme, prodrte ta z lahkoto v kožo in šele pronikla krema more popolnoma uveljaviti svoj blagodejni učinek.

Doze po Din 3'—, 5'—, 10'— in 22'—, tube po Din 9'— in 14'—. Razpošiljalnica za Jugoslavijo: Jugosl. P. Beiersdorf & Co., d. z o. j., Maribor, Meljska cesta 56.

Kamnik

Katoliške organizacije v Kamniku se poklo-nijo gospodu dekanu v nedeljo, dne 25. maja, ob pol 5 popoldne v »Kamniškem domu«. Na sporedu so: godba, petje, govori in deklaracije. Vstopnice se bodo dobile v predprodaji v nedeljo dopoldne v trafikii g. Brenšaka na Šutni. — Podoknica, ki jo je priredil pevski zbor društva »Kamnik« no-vemu dekanu v sredo zvečer, je privabila veliko številno občinstvo pred župnišče. Po končanem petju je nagovoril pevski zbor in občinstvo novi gospod dekan, ki se je ob tej priliki zahvalil zboru za petje, kamniškemu občinstvu pa za lep sprejem.

Kranj

Kopalisce ob Savi. Lani je mestna občina kranjska zgradila in otvorila lično kopalisce ob Savi, ki se je tekom sezone izkazalo kot zelo pri-pravno in ustrežajoče svojemu namenu. Letos se je izvršilo še nekaj popravil, kar bodo gotovo z zado-voljstvom pozdravili vsi ljubitelji in prijatelji hlad-nih savskih valov. Kot kaže, bo privlačno in pri-kupljivo obsavsko kopalisce, ki je bilo sicer tudi že prej zelo obiskano, pritegnilo večji del publike, zlasti mladine v svoje območje. Zeleti bi bilo le, da bi vremenski barometer osiguril in omogočil sko-rajšnjo otvoritev kopalne sezone.

Popravek. Naše poročilo z dne 22. t. m. o za-gonelem nočnem obisku v gimnaziji je popraviti z ozirom na datum v toliko, da se je omenjeni obisk izvršil v noči od 20. na 21., ne pa, kot je bilo javljeno pomotoma, v noči od 21. na 22.

Smrt. V sredo zvečer je umrla v visoki staro-sti ga. Lampe Marija, vdova posestnika. Zalujom naša sožalje.

Popolna razprodaja zaloga

raznega konfekcijskega in manu-fakturnega blaga v konkurzu

tvorke Gričar & Mejač

(lastnica gospa Pavla Fienk) se vrši od 20. t. m. dalje v tvrdkih lokalih, Ljubljana, Šelenburgova 3.

Upravnik konkurzne mase: DR. TREO LUCE.

Cerklje

Prve češnje zrele. Na šolskem vrtu, ki ga je zasadił izvrsten sadjar — bivši nadučitelj Drago Rostohar, so že češnje zrele. Prav milo jih vsak dan opazujejo med odmori šolarji, a v temnih no-čeh pa češnje trepetajo.

Umrli je na Dol. Skopica mladi fant Franc Zevnik, nečak g. župnika v Begunjah. Pravijo, da je pred nedavnim padel s kolesa in je vsled tega pretresa nastalo vnetje možganov, kar je povzro-čilo prezgodnjo smrt. Bil je dober in pošten mla-denič, za katerim je žal vsem.

Kolesna bolezen. Skoroda bi mogli imenovati tako pojav letošnje spomladi med tukajš. mladimi ljudmi. Vsak fant, vsako dekle in celo že šolarji se hoče in se hočejo voziti na kolesu. Zadnjo ne-deljo, se je samo domačih kolesarjev vozilo čez most preko 300. Tovarne koles so zadovoljne, starši pa ne vseje. Ženskih koles pa kljub temu ni mnogo, ker se znajo dekleta na moških kolesih bolje voziti kot bi to moglo biti priporočljivo.

Vič

Tombola prosvetnega društva se bo vršila da-nes ob pol 4 popoldne. Vabimo osobito Ljubljan-čane, ker imajo izredno ugodno zvezo z mestnim avtobusom do javnega trga na Glincah. Po potrebi bodo vozili mestni avtobusi radi proslave 20 let-nice godbe tudi po deveti uri.

Prevalje

Gostilničarska zadruga za okraj Prevalje ima v torek dne 27. maja ob 9 v restavraciji g. Alojzija Rozmana v Prevaljah redni občni zbor z obi-čajnim dnevnim redom. — Na dnevnem redu je pa tudi gostilničarska pivovarna d. d. Laško. Poročali bodo zastopniki pripravljalnega odbora, radi tega je nujno potrebno, da se istega udeleže vsi gostil-ničarji te zadrage.

Predoslje pri Kranju

Poročil se je v sredo, t. j. 21. t. m. g. Anton Ušlaker, posestnik in farni ključar, z gdē. Franciško Perne, iz znane odlične Bakovnikove družine iz Povelj. Mlademu paru želimo mnogo veselih ur!

Odločni nastop občine radi poprave občinskih potov je gotovo na mestu, ker bi bili že skoro v nevarnosti, da ne bi mogli nikamor več z vozovi. Čudno, da je treba celo za take stvari ljudi siliti, radi katerih sami trpijo, ako niso v redu.

Farno cerkveno uro v tem tednu ustavljajo v zvonik, da bodo mogle gospodinjice o pravem času zapustiti polje in ne bodo mudile opoldne družine z izgovorom, da niso vedele, koliko je ura. Pa naj bi ura povedala tudi tistim, ki imajo grdo navado, da zamujajo pričetek božje službe, da ni vseeno, kdaj prideš v cerkev.

Nekaterim našim lantom bo treba izročiti od-likovanja za razgrajanje po vas. Posebno se odli-kujejo v sobotnih večerih. Saj je lepo, če malo za-pojejo in povrskajo, toda tista grda kletvina, po-kočevanje ograj in živinsko rojevanje pa bi že lahko izostalo. Fantje, več fantovske samozvesti ponosa, pa manj divjaštva!

Št. Ilj pri Velenju

Mirno in brez hrupa se je gradil dve leti »Društveni dom« v naši tihi dolini. V nedeljo, dne 1. junija bo blagoslovljen. Zanimanje za ta dan je izredno veliko doma in v sosesčini. Majhna žup-nija je z žilavo vztrajnostjo dvignila stavbo, ki raz-veseli oko. In vsa mladina v Št. Ilju je na nogah, da pripravi potrebno in dostojno proslavo tega dne. Blagoslovljenje se bo vršilo ob 10 dopoldne, ob pol 3 bo spominska slavnost petindvajsetletnice tu-kajšnjega Prosvetnega društva v novi dvorani, po-tem prsta zabava zunaj stavbe. Sodeluje rudarska godba iz Velenja.

Središče ob Dravi

Med tednom. V minulem tednu beležimo pri nas par nezdov. Tako je med postajama Središče in Mačinec jel goreti mali železniški mostič čez potok. Bil je namazan s »terom« a iskra enega ve-černih vlakov je vzgala to snov. Ljudje so ogenj kmalu zapazili in so ga kaj udušili. Škode ni.

Precej težko se je ponesrečil posestnik Dogša I. iz Obreža, ki je prišel pod voz naložen z opeko. Občutno ima poškodovan prsni koš. Zelimo mu skorajšnjo ckevanja.

Ta teden je nas obiskal tudi prvi razred me-ščanske šole žolskih sester v Mariboru. Zjutraj so pri maši deklice prav lepo zapele. Obiskale so tudi šolske sestre v Obrežu. Tam so imele pripravljen izborni obed. Zatem so se odpravile na Hum, kjer se jim je nudil baje razgled. S popoldanskim vlak-om pa so se vrstile prav vesele in zadovoljne do-mov v mesto.

Tu se je vršil komisijski pregled pinegovskih krav. Da so se posestniki za ta pregled zelo zani-mali, priča ogromna množina prignanih krav. In prav je tako.

Na vnebohod, dne 29. maja le bo ponovila v Društvenem domu lepa in zelo ganljiva igra »Živa pokopana«. Pridite in oglejte si jo, ne bo vam žal.

Dodatno k gradbeni podjetnosti iz poročila minule nedelje poročamo, da so zgradili nove stav-be tudi g. Uršič, g. Haložan, g. Kočever pa je k svoji vili (kjer se sedaj orojniki) prizidal nov del, tako da je tudi ta stavba razširjena.

Danes (v nedeljo) pa bo pokopan g. Dogša p. d. Čašparec iz Obreža, ki je umrl na rjučnici, R. i. p.!

Turjak

Majniški izlet je zelo priporočljiv in priljub-ljen na turjaški grad. Več sto šolske mladine pri-haja na turjaški grad. V bližini je lep razgled raz-valine starega gradu. V teh razvalinah je polno divjih sov. Vsak izletnik radi počiva pod orehovo senco županove gostilne Žužeta Aheca. 30 minut od Turjaka na hribočku stoji cerkevica sv. Ahacila z lepim razgledom. Cerkvica je sama na sebi zgo-dovinsko pomembna izza turških časov.

A. Prijatelj, Turjačan.

Poljanske ceste

Cesta Ziri—Skofja Loka se pridno poprav-lja in nasipa, bil je pa tudi že skrajni čas, kaj-ti bila je že nevarnost, da bo treba radi razr-avanosti prekiniti avtobusni promet. Tudi pro-met z vozovi se je vršil le z največjo težavo. Zlasti lesu, ki se v veliki meri izvažja iz do-line in ki zadnje čase že itak nima ugodnih cen, je vsled otežkočenega prevoza cena še bolj padla, vsled česar je bil naš kmet občutno prizadet. V bodoče pa je pričakovati skozi do-lino še večjega prometa, ker so t. preteklega meseca na obmejnih krajih in Kopačnici in Sovodnju pričeli s poslovanjem carinske oddel-ki, kar bo, ko se razmere malo uredi tujskemu kot blagovnemu prometu gotovo v veliko korist. S pomočjo banovinske podpore se sedaj stanje cest zboljšuje. Bojimo se le, da ne bi kredita prehitro zmanjkalo.

Pretekli teden se je trasirala cesta Trebija —Fužine, ki jo je zadnja povodenj odnesla in že nad tri leta in pol zaradi finančnih težkoč zaman čaka na popravilo. Cesta od Sovodnja in državne meje se je morala zato pridružiti čez zasilni most na Fužinah po strmem vzponu cesti Ziri—Skofja Loka. Omenjeni klanec jako podražuje prevoz in je prava mučilnica za vprežno živino, ki pod težkimi udarci in grdim prekinjevanjem vozovkov dostikrat zaman na-penja moči, da bi pretegnila tovor, ki ga je po prejšnji cesti igrave zmagovala.

Iz točasnih predpriprav je sklepati, da se bo letos vendar pričelo s popravilnimi deli, ki pa bodo radi plazovitega terena in deroče Sore, ki hoče na teh mestih biti neomejena gospodarica ozke soteske, naletela na pre-cejšnje težkoče in tem primerno velike stroške.

Opozorili pa bi pri tem merodajne faktor-je na veliko nevarnost, ki preti elektrarni Ziri-Fužine, če bi se omenjena cesta skušala zgraditi na prejšnje mesto, kjer drvi sedaj glavni tok reke. Struga Sore bi se s tem zopet znatno zožila in bi bilo poslopje elektrarne, ki je že ob zadnji povodnji veliko trpelo, ob vsa-kem večjem naliivu v nevarnosti, da ga voda izpodkoplje in odnese. Ker bi bila prevelika škoda, če bi se ta koristna naprava, ki jo je bivši obl. odbor s tolikimi stroški popravil, po-novno porušila, bi bilo želeli, da se škarpa nove ceste pomakne čimbolj v nasprotni breg in se tako da vodi zadosten prehod. Upamo, da to ne bo težko doseči, ker tako uprava ceste kakor elektrarne spadata v banovinsko ob-močje.

DARMOL
čokolada za odpiranje

Čitateljem „Slovenca“ za nedeljo

Pantelejmon Romanov:

Marja Semenovna in njena mačka

V majhni sobici stanovanja št. 45 je živele ne več mlada in tudi ne lepa žena. Bila je neznanca, suha, blede ter je vedno nosila svetlo bluzo in zakrpane čevlje. Videti jo je bilo samo zjutraj, ko si je v skupni kuhinji kuhala čaj. Potem je z zvečanjem, zavitim v črno povojčeno platno, kakor ga rabijo običajno krojači za odnašanje in prinašanje dela, za ves dan odšla. Niti tega niso vedeli vsi sosoanovci, da se imenuje Marja Semenovna, in bi je morda sploh nihče ne opazil in se ne spomnil nanjo, ako ne bi bila imela velikanske mačke z dolgo, snežnobelo dlako brez vsake pičice kake druge barve.

Ta mačka »Maša« je bila edino bitje, ki je ubogo, nezanimivo ženo ljubila. Vse stranke v hiši so se čudile, kako je vsak večer pri zadnjih vratih čakala na Marjo Semenovno in kako je potem zadovoljno predla okoli nje in ji sledila na vsakem koraku.

Vsaki, ki je prvič videl »Mašo«, je navdušen vzkliknil: »Kako krasna mačka! Čegava pa je?« Če so pa potem molče pokazali na Marjo Semenovno, ki je šla po hodniku, je vsak ohlajen umolknil in se znova navdušil še le tedaj, ko je izginila za svojimi vrati.

Vsi stanovalci v hiši so se zanimali za Mašo in ji prinašali mleka in mesa, lu ob pogledu na lepo, dobro rejeno mačko in blede, izsušeno obličje njene gospodinje, bi se bila morala pač v vsakomur obuditi misel, s čim neki se Marja Semenovna sama hrani. Morda bi bila z veseljem pojedla, kar so dajali njeni mački? Toda, Marja Semenovna je bila tako nezanimiva, tako neopazljiva, da se nikomur ni ljubilo o njej razmišljati. Če se ta ženska giblje in pride v kuhinjo, da si popari čaj in nikoli nikogar ničesar ne prosi, potem že mora imeti nekak način, da se preživlja.

Če bi bila zlobna, prepirljiva in neprijetna ženska, potem bi bil že vsak imel nekačo opravilo za svojo brezbriznost nasproti njej. Ker pa je bila človek brez graje in najbrže tudi »dobra duša«, so se vsi čutili nekačo krive nasproti njej in so se zato trudili, da je niti opazili ne bi, da ne bi bilo treba z njo govoriti in jo vprašati, kako se ji godi. Da ne bi ji morali, če bi se pokazalo, da se ji slabo godi in da se ne more do sita najesti, ponuditi kosila ali kake druge pomoči.

Kadar je bila Marja Semenovna v kuhinji, se niti za mačko niso zmenili. In Marja Semenovna jo je mogla kakor svoje edino zatočišče stisniti k licu.

In tu se je nekega pomladnega dne zgodila nesreča, ki je spravila celo hišo pokoncu. Marja Semenovna je bila zjutraj odšla in pustila Mašo na odprtem oknu, kjer se je solnčila. Mačka je dolgo mirno ležala. Tedaj pa se je spustila na sosednje okno cela jata prepričajih se vrabcev. Maša je docela pozabila, da se je nahajala v šestem nadstropju, prihulila se je in se nato iskreno očel v skoku pogledala na sosednje okno. Toda na ozkem, s pločvino obitem okrajku ni našla opore; obvisela je za trenutek na srednjih nogah ter krčevito iskala opore z zadnjima nogama, nato pa omahnila na asfaltirano dvorišče.

Najprej so jo opazili otroci in začeli jokati in kričati. Potem so prišli odrasli in gledali mačko, ki so ji bile oči v smrtni bolečini široko odprte in je zdrgavala z nogami. Nekdo jo je hotel vzdigniti, toda dvanajstero ženskih glasov je jokaje zavreščalo, naj se živali ne dotika, ker bi to le strašno pomnožilo njene bolečine.

Stali so okrog mačke in ogorčeno govorili, da bi bila morala Marja Semenovna okno zapreti, da je to mrzka ženska, s katero po pravici noče nihče imeti nobenega opravka.

»Uboga žival, koliko trpi!« so rekle ženske. »Ne, sedaj je že prestala,« je menil nekdo. Prijeli so jo za nogo — mačka je bila mrtva.

Zdajci so se vsi okrenili. Marja Semenovna je prišla po cesti in hotela iti preko dvorišča v hišo. Tedaj je opazila gručo ljudi, ustavila se je in v njenih očeh je blisnil strah. Ozrla se je na okno svojega stanovanja, ustnice so ji posinjele, oči so se široko razprle. Stopila je proti gruča, ki se je razmaknila, si zakrila usta, kakor bi hotela zadušiti krik, gledala nekaj trenutkov na mačko, stisnila ustnice, počela, vzela mačko v naročje in molče odšla z njo v hišo.

»Še glasu ne da od sebe,« je rekel nekdo.

»Kar zadržala bi jo z lastnimi rokami!« je dodala mlada, močna ženska iz stanovanja 45. »Tri noči ne bom spala, ker sem to videla.« Je dejala neka druga ženska. »Najmanj pet minut je še živele, kakšne bolečine je prestala!« Vsi so se ozrli še enkrat na okno, s katerega je padla mačka, nato pa se začeli razhajati.

Življenje v stanovanju št. 45 je šlo svojo pot dalje, toda nekaj je vsem manjkalo. Ni bilo dneva, da ne bi se kdo spomnil »Maše«. Posodice za mleko so v spomin pustili na tleh in vsem se je zdelo, da se mora zdaj-zdaj odnekod prismukati krasna belka in se s svojim rožnatim jezičkom spraviti nad mleko.

Tako sta minila dva meseca. Ženske so se vsak dan sestajale ob ognjišču in imele svoje običajne pogovore.

Tedaj se je ena od njih spomnila: »Kaj pa je prav za prav z Marjo Semenovno, da je ni nič videti?«

»Kaj vam ne pade v glavo? Kaj nič ne veste?«

»Kaj?...«

»Pred štirinajstimi dnevi so jo vendar spravili v bolnišnico; težko je tična je in ne bo več dolgo.«

Claude Farrère:

Dekle na potovanju

(Nadaljevanje.)

»Čujte,« je rekel gospod Dubourg, »človek načelno ne sme nikdar govoriti neumnosti: Ni vam vse eno, kako se imenujete. V dokaz: Ali se hočete imenovati Kunigunda?«

»Moj Bog...«

»Vidite.«

»Toda vedno so me klicali za Mimico...«

»Da, toda doslej niste bili tajnica. Tajnica ne more biti Mimica. Kasneje kdaj boste umeli, zakaj ne. Če si nočete sami izbrati imena, potem bom storil to za vas jaz. Predvsem... v anamitskem jeziku slove »gospodična!«. »Ko!«. Ker mi nič boljše ne pride na misel in če vam je prav, boste zame in za ves ostali svet »gospodična Mi!«; tedaj: »Ko Mi!«. Ali vam je prav?«

»Gotovo da, če tako želite.«

»Lepo. Tako želim. V tem sva tedaj edina. Tak Ko mi, v petnajstih minutah bomo v Marseille-ji. Lotiva se dela: vrnite se v svoj oddelček in zložite svoje stvari; nato pridite k meni (vozim se v št. 8, dvojce vrat naprej od vašega oddelka), da zaklenete moje kovčege in vreče... Odpustite, da vam takoj izpočetka nalogam te dolgačasne dolžnosti; toda sedaj pač niste več gospodična Mimica Tirlmont, marveč Ko Mi, moja tajnica... In mislim, da storiva prav, ako se takoj navadiva: jaz vam ukazovati, vi pa »brez obotavljanja in mrmranja« ubogati, kakor je zapisano v sivi teoriji. Vedeti morate, da sem bil vojak... in vojak ostane vojak...«

»Vojak ste bili?« vpraša Mimica rado vedno.

»Bržčas, če sem tako rekel,« je odvrnil gospod Dubourg skrajno hladno; »toda v mojem oddelku so čisto gotovo kovčegi, ki še niso zaprti in če se prav spominjam, sem vas bil prosil... to se pravi: sem vam bil velel, da jih zaklenete... Kaj ne, Ko Mi?«

Govoril je z najprijaznejšim glasom — celo strašno besedo »ukazal«, ki jo je slišala Mimica najbrže prvič v svojem mladem življenju, je izgovoril smehljaje. Toda so besede, ki jih ni treba zakričati, da odmevajo. V naslednji sekundi Mimice ni bilo več v jedinem vozu. In čeprav jo je malo kasneje ena potnih vreč nemilo vščipnila v prst, ko je naperjala vse moči, da bi jo zaprla, je njeno samospoštovanje prešlo preje prehud udarec, da bi bila pazila na to ranitev.

Ob določen uri je brezovlak št. 5 prigrmel na kolodvor Saint-Charles. Nosilci so prihiteli, da odneso sijajne kovčege gospoda Fernanda Dubourga. In gospod Dubourg je sledil svojim kovčgom, Ko Mi pa gospodu Dubourgu. Ko Mi si je bila seveda nateknila rokavice. In tako ni bilo videti rdečega biserja, ki je prislozel iz rane na prstu. Toda Ko Mi je v svoji notranjosti tej bolečini kljubovala — bolj nego bi bilo potrebno — deloma zaradi prejšnjega ponižanja deloma iz ponosa... In Dubourg, ki ni rekel nobene besede, je vedel o tem morda več, nego se je zdelo...

Ko Mi.

Bilo je na terasi bajne »Réserve«, odkoder je odprt razgled na celo marseillesko pristanišče, od rta Couronne do rta Croisette, podobno ogromnemu kosu plave svilnate tkanine, ki sta sonce in luna menjaje vezla vanjo zlate ali srebrne niti.

Večerjala sta izbrano; kajti gospod Dubourg je vedel prav tako ceniti srednjemorske ribe kakor solnčni zaton, ki je nebo in morje prelil v en sam škrlatni zubelj. In gospodična Tirlmont, ki je skoraj pozabila, da ni več Mimica, marveč Ko Mi, se je brezskrbno vdajala sladkosti tega večernega razpoloženja in ni mislila na nič.

Toda gospod Dubourg, ki je vzel svojo dozo in jo odprl, je sklenil, da zmoti to spokojnost in nekoliko določneje opredeli stvari, ki so zahtevale pojasnila.

»Gospodična Ko Mi... Pravim »gospodična«, kar je pa neke vrste pleonazem: že sem vam bil povedal, da pomeni »ko!«, »gospodična!«...«

»Da,« je odgovorila Ko Mi z vpludnim smehljajem.

»To je inače postranskega pomena,« je nadaljeval gospod Dubourg. »Rekel vam bom »gospodična« tudi nadalje, dokler ne prideva na cilj, da preprečim vsako napačno uumevanje. Pa to sedaj ni važno, nego nekaj drugega. Odkar sva odpotovala iz La Baule, se nisva imela niti pet minut časa za resnejše pogovore. Dobro veste, da nisem bil jaz tisti, ki vas je pregovoril za to potovanje. Ko sem pa že enkrat odločil, da izpolnim vašo

»A-a?! — In kaj je z njeno sobo?«

»Hišni upravitelj jo je že oddal.«

»Ne, tako grdobija! Saj sem vendar že pred šest meseci predlagala, da se mi soba izmenja. Tak slepar! Kdaj pride sedaj zopet taka prilika! Pa da Marje nisem takoj pogrešil!«

»Da, tudi mi smo se spomnili nanjo še le čez teden dni.«

prošnjo, bi bil želel, da bi se bilo vse ostalo izvršilo nekoliko manj nenavadno. Polnoletni ste, vem... Kljub temu pa je sedaj stvar navidez taka, kakor da sem vas odpeljal... druge označbe za to ni... Nu, kar se je zgodilo, se je zgodilo. In če je šla sreča zaradi tega morda mimo vas, potem ne smete nalogati odgovornosti meni, kaj ne? Pustiva tedaj bodočnost in obrniva se k sedanjosti. Pozabil sem vas vprašati, če želite črno kavo?«

»Ne, gospod Dubourg. Hvala, gospod Dubourg,« je rekla Mimica — Ko Mi.

»Dobro... Govoriva tedaj o sedanjosti. Ponoviva predvsem: Jutri ob petih popoldne odhod. Ob štirih, najkasneje ob pol petih, morava biti na krovu. Preskrbel sem vse, ker sem moral logično sklepati, da še nimate neobhodnih sposobnosti vojskovodje, ki so potrebne, da se tako prekomorsko potovanje uredi prijetno in udobno. Ali je tako?«

»Da, gospod Dubourg, v teh stvarih nisem izkušena,« je vedro odgovorila Ko Mi.

Tedaj je gospod Dubourg nagnil glavo na nasprotno stran in se z lahkim posmehom ozrl na svojo tajnico.

»Da,« je dejal, »a zdi se, da ne razumete dobro: Saj ste vendar moja tajnica, kaj ne? Potem bi bila vaša dolžnost, da se brigate za vse to, in ne moja...«

Vsa zardela je Mimica navedla olajševalne okolnosti:

»Gotovo. Toda ker se ne spoznam...«

»Da, da,« je pritrdil gospod Dubourg, »ne spoznate se. Toda v bodoče se boste morali spoznati. O vsem boste morali vedeti potrebno. O vsem. To naj bo vaša glavna naloga kot tajnica... O, nikakor nisem pozabil, da sem vam bil na tistem znamenitem večeru v La Baule rekel, da iščem bolj tovarišico nego uslužbenko... osebo, ki bi mi mogla biti za družbo. Toda to je ravno! Vi ste oseba, ki je najmanj primerna, da bi mi bila za družbo... Ne razumete me? Potem moram pač na i postaviti še piko... Zelo star mož sem, gospodična Ko Mi, štirinestdeset let... Kar pa ne preprečuje, da ne bi v Saigonu in v Pnom-Penhju, ali celo od jutri dalje na krovu parnika nastale mučne govorce, če bi me videli v spremstvu mladega, čednega dekleta, ki nič ne dela... Te govorce bi bile zelo neprijetne zame, a še mnogo neprijetnejše za vas. Oh! Slednjič začenjate umevati... In zato, gospodična Ko Mi, je potrebno, da nemudoma prevzamete svoje dolžnosti in neprestano delate. Če se prav spominjam, govorite angleško, nemško, italijansko in špansko?... Tako vsaj je rekla vaša gospa mati?«

»Ne,« je odkritosrčno priznala Mimica. »Od vseh teh jezikov poznam nekaj besed in drugega nič. Res gladko govorim samo angleško.«

»Lepo. To tudi ni posebno važno... Pečati se boste morali z anamitskim jezikom... Vidite, to bo vaše opravilo na krovu: vožnja traja nad mesec dni in v tem času, če se dobro porabi, se da že nekaj doseči. Ali znate tipkati?«

»Da. A ne posebno hitro.«

»In stenografirati?«

»Ne.«

»To nič ne del! Glavna stvar bo, da se navadite hitro pisati po narekovanju... Vse to vam bo tudi kasneje kdaj prav hodilo. Skrbel bom za to, da dobite v svojo kabino dober pisalni stroj, enostavno slovnico anamitskega jezika in mnogo malih zvezčkov. Ti zvezčki, vidite, so glavna stvar. Enega boste vedno nosili s seboj v žepu, da boste vedno pripravljeni, zabeležiti moje ukaze, naročila, da celo moje misli, kadarkoli in kjerkoli. To je stvar navade in nič drugega. Imejte vedno pred očmi, da sta ta zvezček in svinčnik vaše vsikdar pripravljeno orožje, ki ga nihče ne bo mogel prezreti in ki vas neprerečno uvršča v kategorijo pravih, resnih tajnic in obenem varuje vaše dobro ime, na katerem mi je zelo veliko leželo.«

»Hvala, gospod Dubourg,« je rekla Mimica ganjeno.

»Oh! Je živahno zaklical gospod Dubourg, »govoriva zopet o resnih stvareh: ali že morda imate tak zvezček in tak svinčnik?«

Mimica je odmajala z glavo in bila očitno v veliki zadregi. Gospod Dubourg se je dobrohotno smehljajal:

»Sem si mislil. In zato, gospodična Ko Mi, mi dovolite, da vam poklonim majhno darilce... oh! nekaj izredno škromnega...«

Iz žepa je vzel beležnico v črnem safianu in droben zlat svinčnik:

»Vidite, to ni nič kričečega in v svinčnik nisem dal vrezati niti vaših začetnic... Na ta način ne bo imel nihče pravice dvomiti, da ste čisto prava, uradna tajnica... In na tem vstrajam, kakor sem vam že rekel...«

»Tudi jaz,« se je sedaj osmelila reči Mimica, v tem ko jo je gospod Dubourg precej začudeno pogledal:

»Pripomnila bi le,« je dejala in se nekoliko zapletala, »da tudi jaz računam na to, da bom resnična tajnica in ne taka, iz katere se norčujejo... Vi ste zelo dobri z menoj, gospod Dubourg... Toda nikakor nočem biti tajnica samo po imenu... Kajti moja resna želja je, da si denar za življenje pošteno zaslužim... Kar se pa tiče mojega dobrega imena, o katerem ste govorili, mi je malo mar: ne želim se poročiti. Če bi se bila hotela poročiti, kaj ne, potem je bil tu gospod Roseville...«

»To je res,« je radovoljno in podsmehljivo priznal gospod Dubourg. »Ta ubogi Roseville, ki je bil tu in ni nič drugega želel, nego da bi bil smel tu ostati!«

Toda Mimica je pogumno in vneto nadaljevala svojo izjavo:

»Meni torej, kakor že rečeno, ni prav nič na dobrem glasu mladega dekleta...«

Gospod Dubourg, ki je z velikim zanimanjem poslušal, je tu potegnil svoj robček in se useknil, kakor bi hotel s tem zadušiti smeh, ki ga je posilil.

»...toda,« je dovršila Mimica, »zelo veliko mi je na tem, da bi uživala glas dobre tajnice... Gospod Dubourg, že dolgo sem razmišljala o teh stvareh... In šele po temeljitim preudarku sem sklenila, da se ne bom dala vzdrževati po možu...«

»Oprostite,« jo je živahno prekinil gospod Dubourg, »kaj ste sklenili?«

»Da se ne bom dala vzdrževati,« je jasno in določno odvrnila Mimica. »Sklenila sem, da se ne bom poročila, da bi me mož vzdrževal, marveč se hočem vzdrževati sama. Šmo seveda sedaj vidim, da je to zelo težko... In bila bi vam tem bolj hvaležna, čim strožji bi bili z menoj — zelo, zelo strogi — in bi mi pokazali, kako se...«

Gospod Dubourg je svoj robček zopet spravil. Tudi nikakor ni bil več videti podsmehljiv.

»Gospodična Ko Mi,« je rekel po kratkem molku, »to bo docela odvisno od vas. Kar tu od mene zahtevate, je prav ono, za čimer sam stremim glede vas... Tem bolj me veseli, da to tudi sami zahtevate... To bo vsa stvar zelo olajšalo... In to je tem pomembnejše, ker poklic, ki ste si ga izbrali, tega vam nočem prikrivati, ni docela lahek. O ne! Imeli bi veliko in veliko udobnejše življenje, ako bi bili poročili mojega prijatelja Roseville-a, in se dali od njega, kakor ste rekli, vzdrževati.«

»To rada verjamem,« je dejala Mimica zelo resno, »toda, gospod Dubourg, ali tudi vi menite, da bi bilo pošteno, ko vašega prijatelja niti ne ljubim?...«

Osrčila se je in zrla gospodu Dubourgu naravnost v obraz. In topot ji je ostal gospod Dubourg odgovora dolžan.

Začel je pogovor znova znatno kasneje, in to s popolnoma izpremenjenim glasom.

»Vzemite beležnico in svinčnik,« je ukazal kratko. »Jutri zjutraj boste v hotelu sami zajtrkovali; jaz imam opraviti drugod. V svoji navzočnosti boste dali po hotelskem objemu zložiti in zakleniti celokupno našo prtljago. Zahtevali boste račune; jih pregledali in nato poravnali. V teku dopoldneva boste obiskali najboljše knjižarne in kupili 40—50 brošur za pot. Izbirajte dobro! Slednjič boste storili prav, ako se preskrbite z vsem, kar utegnete v teku prihodnjih dveh mesecev rabiti. Seveda plačate vse takoj v gotovini... Jutri zjutraj vam bom dal potrebni denar in nekaj migljajev, kako se je treba tamkaj in tudi na krovu oblačiti... Oh, še neko malenkost sem pozabil: ob sebi se razume, da gredo vsi jutrišnji nakupi za vašo osebo na moj račun, a le izjemoma. Iz tega vidite, da ravnam z vami tako, kakor sami želite — kot z resno tajnico. Kot taka dobivate v moji službi stanovanje in oskrbo... in vsi vaši poklici iz datki gredo na moj račun... Se zadnje vprašanje: Plačo vam določam za začetek, če ste zadovoljni, na 500 frankov mesečno: to je dovolj malo za nekoga, ki ga odvajam tako daleč iz domovine. Toda smatram vas kot tajnico začetnico, ki bo gotovo v kratkem času zaslužila znatno izboljšanje. vrhu tega se obvezujem, da vas po preteku treh let — a ne prej! — dovedem zopet nazaj v vaše domovino...«

Mimica Ko Mi je poslušala pozorno in molče; in njen svinčnik je parkrat hitel preko strani v beležnico. Gospod Dubourg je vstal brez nadaljnjih pojasnil.

»Iz Réserve do hotela Noailles je daleč,« je dejal kratko; »in jutri zjutraj morate zgodaj vstati. Vratar! Taksil!« (Dalje.)

»Iz Réserve do hotela Noailles je daleč,« je dejal kratko; »in jutri zjutraj morate zgodaj vstati. Vratar! Taksil!« (Dalje.)

»Iz Réserve do hotela Noailles je daleč,« je dejal kratko; »in jutri zjutraj morate zgodaj vstati. Vratar! Taksil!« (Dalje.)

»Iz Réserve do hotela Noailles je daleč,« je dejal kratko; »in jutri zjutraj morate zgodaj vstati. Vratar! Taksil!« (Dalje.)

»Iz Réserve do hotela Noailles je daleč,« je dejal kratko; »in jutri zjutraj morate zgodaj vstati. Vratar! Taksil!« (Dalje.)

»Iz Réserve do hotela Noailles je daleč,« je dejal kratko; »in jutri zjutraj morate zgodaj vstati. Vratar! Taksil!« (Dalje.)

»Iz Réserve do hotela Noailles je daleč,« je dejal kratko; »in jutri zjutraj morate zgodaj vstati. Vratar! Taksil!« (Dalje.)

»Iz Réserve do hotela Noailles je daleč,« je dejal kratko; »in jutri zjutraj morate zgodaj vstati. Vratar! Taksil!« (Dalje.)

»Iz Réserve do hotela Noailles je daleč,« je dejal kratko; »in jutri zjutraj morate zgodaj vstati. Vratar! Taksil!« (Dalje.)

»Iz Réserve do hotela Noailles je daleč,« je dejal kratko; »in jutri zjutraj morate zgodaj vstati. Vratar! Taksil!« (Dalje.)

»Iz Réserve do hotela Noailles je daleč,« je dejal kratko; »in jutri zjutraj morate zgodaj vstati. Vratar! Taksil!« (Dalje.)

»Iz Réserve do hotela Noailles je daleč,« je dejal kratko; »in jutri zjutraj morate zgodaj vstati. Vratar! Taksil!« (Dalje.)

»Iz Réserve do hotela Noailles je daleč,« je dejal kratko; »in jutri zjutraj morate zgodaj vstati. Vratar! Taksil!« (Dalje.)

»Iz Réserve do hotela Noailles je daleč,« je dejal kratko; »in jutri zjutraj morate zgodaj vstati. Vratar! Taksil!« (Dalje.)

»Iz Réserve do hotela Noailles je daleč,« je dejal kratko; »in jutri zjutraj morate zgodaj vstati. Vratar! Taksil!« (Dalje.)

»Iz Réserve do hotela Noailles je daleč,« je dejal kratko; »in jutri zjutraj morate zgodaj vstati. Vratar! Taksil!« (Dalje.)

Maščevanje yahre

(iz angleščine)

Alice Mitchell je ležala v viseči mrežnici na verandi svojega bungalova (koče iz bambusovih stebel). Pekoe solnce, ki je ves dan žgalo na vse, kar živi v džungli, je zahajalo. Počas se je izgubljalo za vitkami debli dreves in orjaškimi stebli bambusa. Alice se je od časa do časa dvignila in strahoma oprezala po ozki stezi med bohotno trto in visoko travo.

Domačinka je smuknila izza pisanega zastora in neslišno pripravila mizo za večerjo. Alice se za temnorjavo deklo ni zmenila; njene misli so se mudile pri možu. Kdaj se bo slednjič vrnila z njim v lepi, gosposki dom v Londonu in se rešila iz te neznozne vročine in soparičnega rastlinja? Ali ni bila čisto posebna muhavost usode, da se je ona, Alice Drake, ki ji je bila zamraza proti vsej golazni, posebno pa proti kačam, naravnost prirojena, poročila s profesorjem zoologije Mitchellom, in da so ravno njenega moža poslali v te divjine na lov za neko posebno nevarno vrsto kač? Morda ji je bilo neizbežno namenjeno; na vsak način ji je od časa do časa čudna groza stisnila srce. Branila se je in se osrčevala, češ: »Kaj se mi neki more zgoditi!« Toda slutnje se niso dale preganiti in so se vedno znova vračale, če je bila nekaj časa sama. In odkar je hodil njen mož v spremstvu domačinov zalezovat kačo yahro in je prodiral vedno dalje v pragozd, je bila veliko sama.

Alice Mitchell se je spominjala dneva, ko je njen mož Rihard brez sape in blestečih oči prihitel domov in ji zaklical: »Alice, potovala bova! Predsednik zoološke družbe mi je dal časten nalog, da grem na Malajski poluotok raziskavat glede neke redke vrste kač. Ali veš, kaj se to pravi? — Če se mi ekspedicijska posreči, potem je moja bodočnost zagotovljena!« Že tedaj je Alice čudna groza stisnila srce; vendar se je skušala premagati in je možu smehljaje podala roko. Pri tem je nekaj jecljala, ne da bi vedela kaj. Mož je bil tedaj preveč prevzet veselih nad, da bi opazil ženinih strah. Alice se je kasneje še večkrat sama grajala, češ, da povsodi vidi strahove in prikazni.

V tem se je oglašil klic iz gošče in takoj nato je stopil iz gozda profesor Mitchell s svojimi spremiljevalci.

Ko so prišli bliže, je Alice opazila na rujavih ramah enega izmed nosilcev orjaško kačo. S široko odprtimi očmi je strmela Alice v pisano telo. Kača je bila dolga sedem čevljev; blesteče, s črnimi in rumenimi trakovi pretkana telo je težko in mrtvo viselo z Malajčevih ram.

V svoji radosti, da se mu je slednjič posrečilo zaslediti dolgo iskano kačo, je raziskovalec burno objel svojo ženo, ki pa od kače ni mogla odtrgati pogleda.

»Alice, moja ljuba, ali mi ne boš častitala na redkem plenu?« je rahlo razočaran dejal. »Oh, Rihard, sam veš, kako se veselim tvojega uspeha!« je rekla z nekakim trudnim smehljajem Alice. Toda mislila in videla je samo eno: izpreminjajoče se kačje telo, ki so ga hoteli domačini nesti v hišo.

»Rihard!« je zaklicala Alice obupno za svojim možem, ki je hitel naprej, »ne daj spraviti kače v hišo — meni na ljubo!«

»Toda, Alice, ne razumem te! Skoraj pol leta se nahajava v tej divjini in toliko časa sem zastojal lazil za to golaznijo, sedaj pa, ko mi je dragoceni plen slednjič prišel v roke, pa hočeš, da kačo pustim zunaj! Ali hočeš, da pridejo ponoči njeni sovražniki in mi truplo odneso? Potem je bila moja ekspedicijska zama. — Ne, ne, tega ne!« je mrmrala Alice, ki jo je misel, da bi morala v tem uničujoči samoti ostati še dalje, še bolj vznemirila.

Zmajevaje z glavo je mladi raziskovalec odšel v bungalov. Čudnega strahu svoje žene si ni mogel razložiti. V tem je ni nikoli umel.

Nastala je noč. Zrak je bil soparen in prozoren. Bila je ena tistih noči, ki s svojo nenavadno jasnino in tajnostnostjo razlivaajo preko tropične pokrajine neizrekljiv čar. Enolično je donela pesem domačinov na uho obah Evropecev, ki sta sedela na verandi in zatopljena v misli in občutke zrla v migotajoči zrak tropске noči. Velika in fantastična je pogledovala luna skozi orjaško drevje pragozda. Nekje je nekaj zašumelo v visoki travi. Nekje se je odlomila suha veja in se zapletla v bohotnem rastlinju plezalk.

Alice se je zdrznila: zdelo se ji je, da je v bližini nekaj zasikalo. Njen mož se je smejal njeni plašljivosti in jo skušal razvedriti z živahnim pripovedovanjem.

»Tako krasnega primerka, kakor je ta kača, še nisem videl,« je dejal in se udobno zleknil v svojem pletenem stolu. »Pravo čudo je, da sem jo našel, kajti po drugem strelu je še mogla bežati in se skriti. Samo bistre oči mojih Malajcev so jo mogle izslediti. Čudno je le to, da sem na ubiti kači našel samo eno rano. A oddal sem bil nanjo dva strela.«

Alice na to ni nič odgovorila. Čeč nekaj časa je prekinila molk s ponovno prežnjo, da bi kačo odstranili iz bungalova. Začuden se je profesor ozrl vanjo in v njegovih očeh je bila tiha prošnja. Tedaj je Alice umolknila, ker je svojega moža bolj ljubila, nego se je bala kače.

Kaj ji je mogla tudi mrtva kača prizadeti! Ko sta Rihard Mitchell in njegova žena legla k počitku, Alice ni mogla zaspati. Slišala je zunaj tajnostne glasove tropične noči in bila vznemirjena. Ni trajalo dolgo — mesec je plul visoko nad drevjem — ko je Alice vstala in odšla na verando, ker je bila v sili neznozne soparice. Leči je hotela v visečo mrežnico in upala, da bo tam mogla zaspati.

Rihard Mitchell je v tem trdno spal. Snajalo se mu je, da mu je predsednik zoološke družbe, g. Ward, stisnil roko in mu častil na uspehu. Že je samega sebe videl kot naslednika g. Warda — o da: Rihard Mitchell, predsednik.

Tedaj!... Kaj je bilo to?... Raziskovalec je planil kvišku, prebudil ga je bil pretresljiv krik. Tedaj je čul na verandi zamlkel padec in jasno, razločno sikanje —

J. J. Renaud:

KATKA

Kratko, čudno škripanje me je zbudilo... Planil sem kvišku, sedel v svoji hotelski postelji in napeto poslušal... Toda slišal nisem ničesar več... razen tiktakanja svoje potne ure, katere svetlikajoča se kazalca sta mi povedala, da je ob dveh po polnoči.

Moja soba je imela balkon in okno na najživahnejšo cesto Marseille-Cannebière, toda ob tej uri je počival promet tudi tu ter je bila cesta tihi in pusta. Moja soba je bila temna in mirna. Toda prejšnji slabotni šum se je zdajci ponovil... Prihajal je od... Oh, ob oknu se je razločno zarisala človeška podoba... na balkonu... Senca je bila nekam razlita, toda dobro sem razločil majhno žensko roko, ki je z nohti praskala po šipi...

Zgrabil sem svojo obleko... Ko sem bil oblečen, sem na hodniku zaslišal glasove. Očividno, so se trenutno posvetovali... Čul sem nekoga reči:

»Ne... ne sem notri... to je nemogoče!«
»Imate prav,« je rekel drug glas, »toda iti moremo po drugih stopnicah in potem pogledati na streho...«

Odprl sem vrata. Trije moški, ki so šli pravkar mimo, so se ustavili. Bili so hotelski zasebni detektiv, ravnatelj in stražnik v uniformi.

»Ali niste opazili nič sumljivega?«

In ne da bi čakal mojega odgovora, me je detektiv sunil nazaj v sobo, prižgal električno luč in se sumljivo ozrl naokoli.

To me je dražilo. In namesto da bi bil pokazal senco na oknu — ki je bila pa sedaj vsled luči nevidna — sem rekel ostro:

»Ne, gospod... ničesar takega nisem opazil... Odprl sem vrata, ker sem na hodniku slišal govorjenje... Zakaj vprašate?«

»Zakaj... nu, morda zaradi tega, ker ste ob tako pozni uri še oblečeni... Lahko noč, gospod!«

In zaprl je vrata za seboj. Koraki so se oddaljili in polagoma utihnili.

Čakal sem še nekaj minut. Potem sem se splazil do balkona in odprl vrata.

Majhna in tenka ženska je nemudoma smuknila v sobo, zaprla vrata in zagrnila zastore; nato se je obrnila proti meni in rekla angleško:

»Hvala...«

Ker nisem ničesar odgovoril, marveč le začuden strmel vanjo, je začela s smešnim angleškim naglasom žlobudrati, počoj in žujlja-joč, kakor je to običajno pri kreolih in drugih mešancih:

»Hvala... hvala s srcem... Vi res dober... jaz... jaz se imenovati Katka...«

Lasje so bili črni, kratki in gladko nazaj počesani, obraz zelo čeden, nos nekoliko top in oči posevne — vse skupaj je pričalo o azijski krvi. Katka je bila nedvomno hči Evropejca in Kitajke ali Malajke. Bila je majhna, toda dražestne rasti, obleka je bila nedvomno iz rue de la Paix. Na njeni levi roki je blestel velik diamant, poleg ozkega poročnega prstana.

»Zakaj pa vas preganjajo, Katka?« sem prašal.

»Katka nič hudega storiti... nasprotno!... Da, to resnica...«

»In kako ste prišli do mojega okna?«

»Skozi okno kopalnice, kjer se je Katka skrila... Ko prišel stražnik pogledati, Katka zlezla iz okna in splezala čez strešni okrajek...«

Obe okni sta bili več metrov vsakebi, a nahajali smo se v petem nadstropju! In bila je temna noč!

»Katka stanovati z možem v prvem nadstropju... Gentleman, oh! zelo hudoben gentleman!... iz sobe ameriške filmske zvezde... tukaj v petem nadstropju... ukradel biserno zavrtnico... zelo veliki biseri, velika vrednost... in skril zavrtnico v našem kovčgu... moj mož ne biti dober prijatelj policije... in jutri morda priti policaja, preiskati kovčge in nas aretirati. Toda Katka vse dobro napravila... Katka se splazila skozi okno Američanke... dama piti veliko šampanjca in pustiti vrata nezaklenjena... toda topot se zbudilo, ravno ko Katka odhajala... in kričala, zvonila...«

Katka je spremljala svoje pripovedovanje s čudno izrazitimi kretnjami in mimiko. Njen blede obraz je sličil zdaj angleški miss zdaj japonski plesalki...

Ker sem jo pozorno motril, ne da bi kaj odgovoril, je najbrže mislila, da naskrivnem dvomim o resnici njenih besed...

»Gospod... Katka vas prosi, Katko preiskati... Katka hoče biti preiskana... Katka prisega, ne imeti zavrtnice... glejte!«

Odšla je obleko in jo stresala na vse stra-

nato še en krik, ki je šel skozi mozeg... O Bog, ali ni bil to glas njegove žene?...

Mitchell je pograbil revolver in nepopisno razburjen planil ven. V veži je ležala mrtva kača na mestu, kamor so jo bili položili prejšnji večer.

Na pragu verande je za trenutek postal in si proti tropski nočni jasnini zasenčil oči, da bi bolje videl.

In kar je sedaj videl, mu je zlednilo kri v žilah.

Njegova žena je ležala mrtva v mrežnici. Okolu njenega vratu je bila ovita orjaška yahra.

Tresoč se, je pomeril in sprožil.

Tiho je zdrselo kačje telo na tla, a oni del, ki je bil ovit okoli vratu raziskovalčeve žene, je le polagoma popuščal in slednjič zdrsel na tla. Kače je imela osušeno rano na hrbtu in svežo v glavi.

— Kako je bilo to? — Ali je bil morda prejšnji dan s svojima dvema streloma zadel dve kači, ne da bi bil vedel? Potem je ta druga žival... Misel je bila strašna in nepojmljiva.

Mesec je neusmiljeno odkrival samo eno resnico, da je bila Alice mrtva in poleg nje mrtva še ena yahra. Slutnje mlade žene so se uredile. Ko je zjutraj posijalo solnce, je bil profesor Mitchell star mož...

ni, se pogladila po lasih... vse s presenetljivo naglico.

»In sedaj... imeti Katka dovoljenje, iti?«

»Ali se ne bojite, da bi vas opazili?«

»Ne... ti stražniki imeti debele čevlje... delati velik ropot... Lahko noč, sir... Vi zares, zares vrl in ljubezniv s Katko... hvala s srcem!«

Sama je odprla vrata in s tistim smehljajem žoltega plemena, v katerem je vedno nekoliko oholosti in zaničevanja, je izginila na temnem hodniku.

Legel sem zopet v posteljo in se moral smejati. V Vzhodni Indiji sem bil spoznal mnogo takih mešancev. Te ženske so skoraj vedno dražestne, otročje, zagonetne... lastne so jim vse napake in odlike obojih plemen...

Toda ta zgodba z biserno zavrtnico?... Eh, nazadnje je mogoče, da je Katka govorila resnico... v Marseille-u vse murgoli najdvojniji-vejših mednarodnih elementov...

Naslednji dan sem v težki provenčalski vročini kosil v parku velike restavracije blizu Catalana, tik ob zalivu, katerega rdečkaste skale so enakomerno obilavili leni valovi. Jodi so močno dišale po žafranu in česnu, v vinu so plavali koščki ledu, italijanski godci s kitaro in pevkami so nam stregli s svojimi popevkami, in če je petje za čas utihnilo, se je z bližnjih polj, ki jih je žgalo solnce, slišal šum skrzatov... Orčava oljka je razširjala svojo revno senco preko moje se stiskale ogromne kakteje, aloje in prašne palme...

Nenadoma sem opazil Parengueta, komisarja marseilleske varnostne straže, ko je počasi pohajal med mizami. Kakor bi nekoga iskal. mize, v tem malone afriškem vrtu, v katerem so Parengueta je bil dolg in suh, z rumenim, žolčavim obrazom človeka, ki je dolgo živel v kolonijah. Dejansko je bil daleč po svetu in je rad pripovedoval o svojih pustolovščinah. Od njega sem dobil gradivo za mnogo mojih povesti.

Ni mi bilo treba, da bi mu pomignil. Komaj me je opazil, je prišel naravnost k meni. Počastil me je s tem, da je sprejel skodelico kave. Ko so mu postregli, mi je smehljaje dejal:

»Tak tako... vi skrivate v svoji sobi hotelske podgane?«

Kakor rečeno, se je smehljaj, toda njegov pogled se je ostro upiral vame.

Hotelske podgane?... Ali sem v svoji dobrodošnosti le nasledel?... Požuril sem se in Parengueta povedal vse podrobnosti svojega nočnega pustolovskega doživljanja. Pomočal je nekoliko, potem pa mi svetloval:

»Drugič, ljubi gospod, pustite, da policija opravi svoje delo, in to tudi tedaj, če se tega ne loti posebno taktično... Drugače... pa utegne biti zgodba o zavrtnici resnična... Ta smešna mala je hči Malajke in plačilnega mojstra na ne- kem angleškem prekomorskem parniku... Po- znam samo njeno ime, Katka... Ni simpatična, nasprotno!... Toda vse, kar stori, je presenetljivo... Mislim, da v njeni glavi ni vse docela v redu... Zbral sem o njej cel zveženj aktov... Kajti bila je že večkrat obsojena... v Vzhodni Aziji... toda vselej zaradi takorekto častnih dejanj, ki ne pričajo slabo za njen značaj: tiho- tapljenje z zdravili, ki jih je porabila za nego domačinov, podžiganje na upor med izkorišča- nimi, razžaljenje oblasti, ki tam doli niso vedno brez graje... Nazadnje je Katka — sedaj se boste smejali! — v tej družbi piratov, težakov in banditov ustanovila podružnico zveličavne armade!... Da... Katka je pridigala po prista- niških krémah, pridigala je pijanem mornarjem zmiernost in čednost!... Toda šla je tudi v od- ične hotele in pridigala v krasnih dvorinah, kjer je bogatim farmarjem in častnikom očitala njihovo razkošnost... Ob neki taki priliki se je seznanila z Benoit-jem, ki ga imenujejo »Kvar- taški angel«, ker je najprekanejši kvartaški sle- par, specialist v pokerski igri, ki se igra na krovu neklih velikih parnikov... Benoit je ne- prestano na potu med Marseille-o in Yokohamo, med Bordeaux-jem in Buenos Aires-om, med Cherbourg-om in New Yorkom... Velikanska spretnost! Niti enkrat ga nismo mogli zaslediti... Kar se tiče Katke, si je bila vbila v glavo, da mora Benoit-ja izpreobrniti... da! izpreobrniti in napraviti iz njega poštenega človeka... in tako je prišlo, da se je slednjič vanj zaljubila... pa tudi on jo je vzljubil in jo poročil... da... Katka ga obožuje, čeprav je podoben rejenemu, robotemu normanskemu kmetu, kar je za nje- gove soigralce posebno zapeljivo in obenem ne- varno... Nekaj je res tudi že dosegla pri njem: ne da bi bil opustil sleparjenje pri kartah, pač pa si izbira sedaj svoje žrtve samo med ti- stimi, ki to zaslužijo, namreč med oderuhi in špekulanti...«

»Potemtakem tradicija nekdanjih rokovnja- čev...«

»Da, ki so pa vseeno prišli na vislice... Ta Benoit je, kakor že rečeno neverjetno spreten... Njegova zvijača je v tem, da vrhno karto, ki je znana, pridržijo zase ali za svojega tovariša, spo- daj ležečo pa odda... Običajno je treba za to umetnijo obeh rok... Benoit pa izvrši to zgolj z levo roko, in to docela nevidno. Dela skoraj vedno sam, nima pomočnikov, dočim delajo nje- govi tovariši te stroke vedno po trije — štirje skupaj... Včasih se na taistem prekomorskem parniku nahajajo Mitchellova tolpa, tolpa Ho- landca Schmidta in naš Benoit... To vam je prekan lopov! Nekega dne so začeli štirje igral- ci, ki so neprestano izgubljali, sumiti in se vrgli nanj, da bi ga preiskali. Navdušno se je dal preiskati... In seveda ravnodušno se je so- morali opravičiti... In Benoit je menil z dobro- dušnim smehljajem: »To nič ne de... Saj je čisto umavno, gospodje, da ste se razsrdili zaradi moje sreče... a sedaj igraymo dalje! Le da mi morate sedaj zaupati!...« Stava je bila zelo vi- soka in topot je imel deliti Benoit... Postregel jim je po knežje... Ej, to preiskavo so gospodje drago plačali!«

»Toda ali ni na ladjah predpisov, da bi se to preprečilo?«

»Potnikom se ne more prepovedati igrati v

svojih kabinah... ali pa tudi v salonu za pu- šenje... In nabita opozorila, da se je treba pa- ziti pred neznanji, ne pomagajo nič... Ravno pred tednom dni je došel semkaj parnik iz Co- lombia in zvedel sem, da je razvaljen edinec pu- stil vse svoje premoženje v krempljih Holandca Schmidta... Obiskal sem mladega moža v nje- govem hotelu in ga pozval, naj vložijo tožbo. Toda odvrnil je, da so bili njegovi soigralci pravi gentlemeni, in da bi bil gotovo opazil, ako bi bil kateri sleparil!... Naslednji dan pa si je pogнал kroglo v glavo... Lahko si mislite, da bi dal vse, če bi mogel spraviti to tolpo na varno. Benoit je prav tak, kakor drugi... Toda zasačiti jih je treba na delu... To se tudi ve — ni izključeno, da je Mitchell ukradel biserno za- vrtnico in jo nekako vthotil pri Benoit-jev kovčeg, da bi ga dal potem aretirati... Mitchell strahovito sovraži Benoit-ja... deloma zato, ker je Benoit nekaj kratov oplenil razne petične možake, ki si jih je bil že preje izbral Mitchell... prav posebno pa zato, ker je bil Mitchell nekega dne pozval Benoit-ja, naj vstopi v njegovo dru- žbo. Benoit pa mu je odgovoril, da je umetnik in mu ne prihaja na misel, da bi delal skupaj s takimi mazači, kakor je Mitchell... V teh kro- gih pomenjajo taka namigavanja smrtno razža- litev! V Valparaisu sta se Mitchell in Benoit v dvorani hotela Travellers streljala z revolverji... V Santiagu se je zgodilo isto na ladijskem mo- stu, ko je parnik pristal. Mitchell je krogla oprasnila na čelo, Benoit-ju pa je preluknjala stegno... In v Colombu, odkoder sta sedaj prišla, sta dogovorila nekaj dvoboja... Doslej je Katka preprečila, da se dvoboj še ni izvršil... Nu... slednjič vam nočem zaradi dogodljaja te noči ničesar očitati... Toda prihodnjič nočnim obiskovalcem ne zaupajte!...«

(Nadaljevanje prih. nedeljo.)

I. A. Krylov:

Basni

Velmož in modrijan

Odličnik z modrcem nekoč

kramljajal o tem in onem je gredoč.

»Povej mi,« mu veli, ki svet poznaš od blizi

in v srehi brati znaš ljudem ti kakor v knjizi:

kako, da kar pri nas ustanovi se kdaj,

učene družbe ali kaj,

še dobro se o tem ne zime —

že tepev cvet se vanjo vrine?

Kaj zoper to zares zdravila ni?«

»Ne, mislim,« modrec mu na to odgovori,

»— med nama, veš! — usoda družb učenih

je ista kakor hiš, iz lesovja zgrajenih.«

»Kako!« — »Glej, svojo sem dogradil ba

te dni;

lastniki niso se še vanjo prav vselili,

a cvrčki so se v njej že davno nastanili,«

Leo

Ko lev postal že star je in matör,

mu trda postelja začela

je žuliti kosti in ga i več ni grela.

In skical je bojarjev svojih zbor,

medvedov in volkov, puhatih in kosmatih.

Prijatelji, jim je dejal, »ta postelja

je trda le preveč za leva starega.

Kako bi, ne žaleč ne revnih ne bogatih,

jaz dlake si nabral,

da ne bi več na golih kamnih spal?«

»Presvetli lev!« odgovoré veljaki,

»komu bi žal bilo kedaj,

odreči zate se še koži, ne le dlaki?

Mar nima dlakastih zveri dovolj ta kraj?

Košta, jelen tu žive, srnjak in srna,

ki ne plačujejo ti davka skoraj zrna.

S teh dlaka se čim prej pobere naj:

od tega ne trpe nobene škode,

še laglje jim, nasprotno, bode.«

In svet premodri brž izpolnjevat gredó.

Lev kar ne more jih prehalviti za tó

A s čim so vno svojo proslavili?

S tem, da so revčke polovili

in jih do golega obrili,

Čeprav je vsak bojar bil dlake prebogát,

od svoje ni odstopil ni kocine;

narobe: kdor je blizu bit takrat,

pri davku tem ni zabil nase rad

in si za mrz nabasal je blazine.

Prevel Georges.

Aritmogril

1. 2. 3. 4. 2 = zelenjava

5. 6. 7. 8. 6. 9 = pristop

10. 11. 12. 6 = zgodaj

13. 10. 11. 10 = obrtnik

14. 2. 10. 4. 11. 15 = ptica

2. 16. 2. 4. 7. 17. 6. 18. 6. 10. 4. 2 = morje

12. 11. 19. 20. 21. 2 = kraj v Slavoniji

2. 1. 11. 15 = svetopisemsko ime

5. 10. 11. 15. 11 = reka

10. 14 = žito

Začetne in končne črke, čitane levo navzdor

in desno navzgor, nam povedo novo evropsko

politično geslo.

Za nagrado razpisujemo:

1. Simon Gregorčič: Poezije, I. zvezek.

2. Fran Erjavce: Izbrani spisi, I. zvezek.

RESITEV KR

Mirko Kunčič:

Ptiček z dvema kljunčkoma

Ilustriral J. P.

50.

Nato se je čarodej Rokuspokus zamislil in je mislil in molčal tri dolge ure.

Terezinka si skoraj dihati ni upala, tako je bila radovedna, kaj bo iztuhla.

Ko so minile tri ure, je postala nestrpna. Pocukala ga je za rokav in srdito zacpetala z nogami:

»Hej, hej, stric čarodej! Če boste tako dolgo mislili in tuhtali, se bom še postarala pri vas! Dajte, dajte, zgenite se!«

31.

Čarodej Rokuspokus je dvignil glavo in obraz mu je zasijal:

»Tako bomo naredili, punčka, tako!«
»I, kako?« je nedežakano silila vanj Terezinka. »Joj no, kako ste počasni! Povejte že kako!«

»Tako bomo naredili punčka, da se boš naučila kratke pesemce!« je odgovoril čarodej.

»Oh,« je bila razočarana punčka; »ali se norčujete iz mene, ka-li? Saj nisem zato k vam prišla, da bi me pesemce učili! Ovbe, in tako piškavo pesemco ste morali tuhtati tri dolge ure? Nak, veste kaj, stric čarodej, za tako trdoglavega vas pa nisem imela!«

32.

Čarodej Rokuspokus se je dobrodušno smejal punčini jezici.

»Poslušaj!« je dejal. »Ta pesemca ni kar tako od muh, kakor ti sodiš. Ta pesemca ima takšno čudodelno moč v sebi, da boš z njo ptička našla.«

V očeh Terezinke se je zjasnilo.

»Če je pa ta reč taka, stric čarodej, potem vas sive prosim, da mi oprostite, ako sem bila sitna.«

»Je že dobro, žele jo je prijateljsko potrepjal po rami stric čarodej. »Poslušaj dalje! Kadar se ti bo bližala nevarnost, boš pesemco natihem v sebi zapela — in se boš spremenila v karkoli boš hotela.«

ZA NAŠE MALE

33.

»Jojmene,« se je zavzela Terezinka, »to bo lepo! Ali bom postala lahko tudi ptička?«
»Sevé, če ti rečem!« je svedeno pokimal čarodej Rokuspokus. »Tako-le boš morala zapeti:«

Hinderhonder, coprnija,
rokuspokus, holadrija —
bum! —
Naj bom ptička.

In boš takoj postala ptička!

»Joj, joj, joj,« je široko odpirala oči mala in se čudila, čudila...

Pa se je s strahom domislila:

»Ali bom morala potem za vedno ptička ostati?«

»Kaj še!« je odkimal čarodej. Če boš hotela spet postati to kar si, boš pesemco tako-le zaokrožila:

Hinderhonder, cornija,
rokuspokus, holadrija —
bum! —
Naj bom punčka spet.

In boš takoj postala punčka!

»Krasno!« je Terezinka vsa srečna zadržala po votlini. Samo solnce so bile njene oči.
(Nadaljevanje prih. nedeljo.)

Josip Vandot:

Zelena kapica

Zadnja šmarnica na gorski senožeti je čudna sestrice in pravijo, da zna čarati, če le hoče. In tudi govoriti zna in lahko jo poslušate od jutra do večera in tudi ponoči, če vas ni strah. Danes je dobre volje in se smeje: »Hihhihi.« A jutri je čemerna, in če hočete, jo lahko slišite, kako godrnja tam za grmom: »Te bom, te bom, te bom!« Približajte se ji in stavim rajnekega deda kanižolo, da vas začara, če hoče, v kosmatega medveda, da boste lomastili po šumi in nevšečno brundali: »Dijum-dijum-dijum!«

Vsega tega je kriva samo Vida in njena zelena kapica. Ptice v goščavi nad senožeto še danes govore o tem in se smejejo. A smejejo se tudi pisane rože po dehtechi senožeti in govore marsikaj o zadnji šmarnici in zeleni kapici, ki je bila prišla onile dan na senožet tam pod visokimi gorami. Krasen šopek gorskih rož si je bila nabrala in je prepevala najlepšo pesem, ko je stopala po senožeti. Za grmovje je stopila in zagledala šmarnico, ki se je belila med listi davno ocvetlih sestrice.

»Oj, sirotica!« ji je rekla Vida in jo pomilovala. »Kako pozna si ti! Joj, kje so že tvoje sestrice! Pa ti ni prav nič dolgačs, ker si tako sama?«

Zadnji šmarnici je bilo resnično dolg čas in je bila onega dne slabe volje. »Kaj tebi mar!« je odvrnila. »Brigaj se zase!«

Vida se je zavzela na vso moč, ker je šmarnica znala govoriti. A skoro razžaljena je bila, ker ni bila navajena, da bi kdo z njo grdo govoril. Vseeno pa je pobožala šmarnico, ker se ji je smilila.

A še isti hip je začutila, da ni več Vida, temveč nekaj drugega. Sicer je videla, da je še vedno oblečena v svojo pisano obleko in da ji na glavi še vedno tiči njena ljuba zelena kapica. A vendar je vedela, da ni več Vida. Saj je bila tako lahka, da bi bila gotovo zletela visoko v zrak, če bi le malce zamahnila z rokami.

»Joj, kaj si mi storila, hudobna šmarnica!« je vprašala. A šmarnica ji ni odgovorila ničesar. Samo posmejala se je glasno in se obrnila proč od nje. In glej — tisti hip je prilomastil iz goščave velik, grd in kosmat človek. Nič ni vprašal, z roko je okrenil, pograbil dekletce in si jo naložil na rame. Z dolgimi koraki je šel skozi gozd po gori navzgor. Ustavil se ni nikjer; ustavljal se je šele ob visoki lopi. Glavo je sklonil in skrivil hrbet, da mu je dekletce skoro zdrknilo s hrbita. A že je stopil v votlino in se bližal velikemu ognju, ki je plapolal ob črnihastih skali.

Postavil je Vido na tla in se ji zarežal naravnost v obraz. »Zelena kapica si,« je rekel. »Vem, da si Zelena kapica. Zvezdam si ukradla oči, a solnce lase. In mi boš služila, ker si Zelena kapica.«

»Jojmene, striček, kako naj vam služim, ko pa ne znam?« se je zavzela Vida. »Pa tudi Zelena kapica nisem, nihče mi ne pravi tako. Kaj ste si izmislili, striček?«

»Tiho!« je zagodel dedec. »Rekel sem ti, da mi boš služila. Pa mi boš!«

In je odšel in jo zaprl v votlino. Vida se pa ni bala prav nič. Vsedla se je k ognju in je pričela peti, da bi si krajšala čas. Saj še vedela ni, kako je že pozno, ker je vladala v votlini tema. Čez dolgo časa šele je prišel dedec, a Vida je še vedno prepevala, ker je bila prav v sredi najlepše pesmice. Dedec ji je velel, naj bo tiho. A Vida je prepevala kar naprej in se ni prav nič zmenila za dedčovo hudovanje.

»Nehaj!« je robantil gorski mož. A Vida se ga ni bala in je prepevala kar naprej. Dedec si je že zatiskal ušesa, a vse ni pomagalo prav nič. Vida je prepevala dalje in dalje, ker si je vtepla v glavo, da mora prepeti vse pesmi, kar jih je znala.

»Glej prismo!« je zagodel nazadnje dedec v silni jezi. »Ali ne znaš drugega na svetu? Ali mi hočeš tako služiti?«

»I, seveda, striček!« se je posmejala Vida. »Kaj pa naj delam drugega v tej črni jami? Veste, če mi je dolg čas, vedno prepevam. In bom prepevala tudi tu.«

Dedec si je zatiskal ušesa, a vendar mu je petje še vedno brnelo po ušesih. Cepetal je z nogami in godrnjal. A Vida ni utihnila niti za trenutek, še glasneje je prepevala.

Dedec je poskočil na noge. »Divji mož sem, a ti si Zelena kapica,« je zarjul. »Hotel sem, da mi služiš pošteno. Zadnji šmarnici sem naročil, naj mi ulovi pošteno služabnico. Pa mi je ulovila takšno vrtavko!«

In nič ni več rekel, Vido je pograbil, jo naložil na rame in zdirjal naravnost k zadnji šmarnici. Očel jo je in ji nazadnje rekel: »Hudobna in godrnjava stvar si ti. Saj veš, da ne prenesem veselja in petja kakor tudi ti ne. Pa si mi ulovila tole vrtavko. Čakaj, kaznujem te, kaznujem takole: Vsak drugi dan boš tudi ti vesela, da boš vedela, kako hudo je, če je človek vesel.«

Postavil je Vido na tla in zbežal nazaj v goščavo. Vidi se je šmarnica smilila, ker jo je dedec tako hudo očel. Pobožala jo je in glej — pa je bila spet Vida kakor prej in niti vedela ni več, da jo je bil ugrabil divji mož in jo kot služabnico odnesel v svojo votlino. Samo zelena kapica jo je nekam tesno težila na glavo, da jo je morala sneti. Še enkrat je pogledala ubogo šmarnico in odšla preko senožeti. Pa še slišala ni, kako so se smejale ptice po goščavi in kako so se hahljale rože po senožeti.

Vida je še isti dan zavrgla zeleno kapico in je ni dela nikoli več na glavo. A kljub temu jo še danes pozdravljajo ptice in rože, ko gre preko senožeti: »Zelena kapica, hoj, Zelena kapica!« — A Vida jih ne čuje. In čemu tudi? Saj niti ne ve več, da jo je ugrabil divji mož. Še manj pa ve, da raste nekje za grmovjem šmarnica, ki mora biti zaradi nje vesela...

Redka žival.

Učitelj: Imenuj mi kako redko žival v Jugoslaviji.

Učenec: Tiger.

Učitelj: Pazi malo! Tiger ne živi v Jugoslaviji!

Učenec: Prav zato pa je pri nas redka žival, gospod učitelj!

Pri zobozdravniku.

Tonček in Pepca se igrata zobozdravnika. Tonček (resno in učeno): Gospa, v tem zobu imate veliko luknjo. S čim naj jo zamašim?

Pepca: S čokolado!

Posledice lenobe.

Učitelj da otrokom nalogo z naslovom: »Posledica lenobe.«

Mali Mihec ugiblje, kako bi napravil nalogo, potem pa vzame zvezek, pusti štiri strani prazne in napiše na koncu četrte strani: »To so posledice lenobe!«

V šoli.

V drugem razredu vpraša učiteljica nekega učenca:

»Zakaj pa nisi napisal to ime z veliko začetnico?«

»Zato, ker je to ime moje male sestre!« je odgovoril deček.

Pri pouku nemščine.

Učitelj vpraša Andrejčka:

»Kako bi povedal po nemško: jaz imam dva brata?«

Andrejček nekaj časa molči, ker pa ne zna prevesti, se opravičuje:

»Gospod učitelj, jaz tega ne morem in ne smem prevesti!«

»Zakaj ne?« se začudi učitelj.

»Zato, ker bi se zlagal. Saj nimam nobene brata...«

STRIČKOV KOTIČEK

Drago Senica, učenec VI. razr. v Sevnici:

Pesem o Kotičkovem stričku

Malo je stričkov,
kot stric je Kotičkov;
nas uči, nam svetuje,
pred slabim varuje —
ta dobri možiček,
Kotičkov striček.

On ljubi mladino
bolj kakor zlatnino.
Ne pusti nas lenarit.
uči nas pisarit —
ta učeni možiček,
Kotičkov striček.

Mi hočemo biti
mu zvesti učenci,
ker polne ima žepa
naš striček slovenski.
Sto let in sto dni,
naj Bog ga živi!

1.

Dragi Kotičkov striček!

Zelo sem žalosten, ker Ti pišem že drugič in mi še ne odgovoriš. Vsako nedeljo odprem »Slovenca« z velikim veseljem, a zaprem ga zopet z žalostjo, ker ni mojega pisemca v njem.

Jaz najrajši čitam smešnice in jih tudi veliko vem. Če hočeš, Ti bom v prihodnjem eno najbolj smešno napisal.

Kaj pa kaj Požgančev oča delajo?

Mnogo pozdravov Ti pošilja

Joško Šorn,

učenec III. razr. v Mostah.

Odgovor:

Dragi Joško!

Upam, da topot »Slovenca« ne boš z žalostjo in jezo zaprl, nego da boš z njim od veselja do stropa poskočil in zavriskal »juh!«.

Ce je smešnica, katero omenjaš, res kaj prida smešna, mi jo pošlji, da si bomo malo usta prezračili od smeha!

Kaj Požgančev oča delajo? Oh, Požgančev oča so zadnje čase velik revež. Veš, revmatizem jih neusmiljeno muči, revmatizem. Noč in dan se boleštna grabijo za nogo in milo, premilo vzdihujejo: »Joj, joj, joj! Zakaj moram ravno jaz biti Požgančev oča, zakaj ni kdo drugi! Joj, joj, joj! Postavim, da bi bil jaz zdajle namestu Požgančev oča — Vrban Prismuk ali pa Knežev Jaka, pa bi imel pred revmatizmom mir! Joj, joj, joj, kako je to hudo!«

Tako jamrajo in tarnajo Požgančev oča, in meni se kar sree para od žalosti in sočutja, ko jih poslušam. Joj, joj, joj, morda veš Ti, Joško za koga, ki bi hotel menjati s Požgančevim očelom in prevzeti nase njihov ljuti revmatizem? Če boš za koga zvedel, mi nemudoma sporoči! Za nagrado boš dobil zvrhaz koš zlate ništre.

Te lepo pozdravlja

Kotičkov striček.

2.

Dragi Kotičkov striček!

Da boš vedel, da besedo držim, če kaj obljudim, Ti danes nekaj zares lepega povem. Poslušaj! —

Na vso moč imam rada stričkov kotiček, na vso moč in še malo pa Tebe, Kotičkov striček!

Pozdravček od

Silve Rastl,

učenke III. razr. v Mostah.

Odgovor:

Draga Silva!

Hm, to, kar si mi povedala, je pa res tako strašno lepo, da je celo Požgančevemu očetu beseda v grlu zastala, tako so bili zavzeti in očarani nad to lepoto... Sem prepričan, da bo poslej vsa vesoljna Slovenija noč in dan o tej lepoti govorila in Tvoje ime slavila! Brezštevni trumi Tvojih častilcev se pridružujem tudi jaz in Ti iz polnega grla zakličem trikratni »Živio!«.

Kotičkov striček.

3.

Predragi Kotičkov striček!

Ravno zdajle Ti prvič pišem. Vljudno Te prosim, priobči me v svojem kotičku, če ne bom jezen, da bo zagrmelo!

Z napetimi očmi čitam otroško stran. Posebno rad čitam pravljico o »Ptičku z dvema kljunčkoma.«

Za enkrat naj bo dosti! Če me priobčiš, Ti prihodnjik napišem še nekaj bolj znamenitega kot danes.

Te iskreno pozdravlja

Franjo Ivančič,

učenec I. razr. m. š. v Brežicah.

Odgovor:

Dragi Franjo!

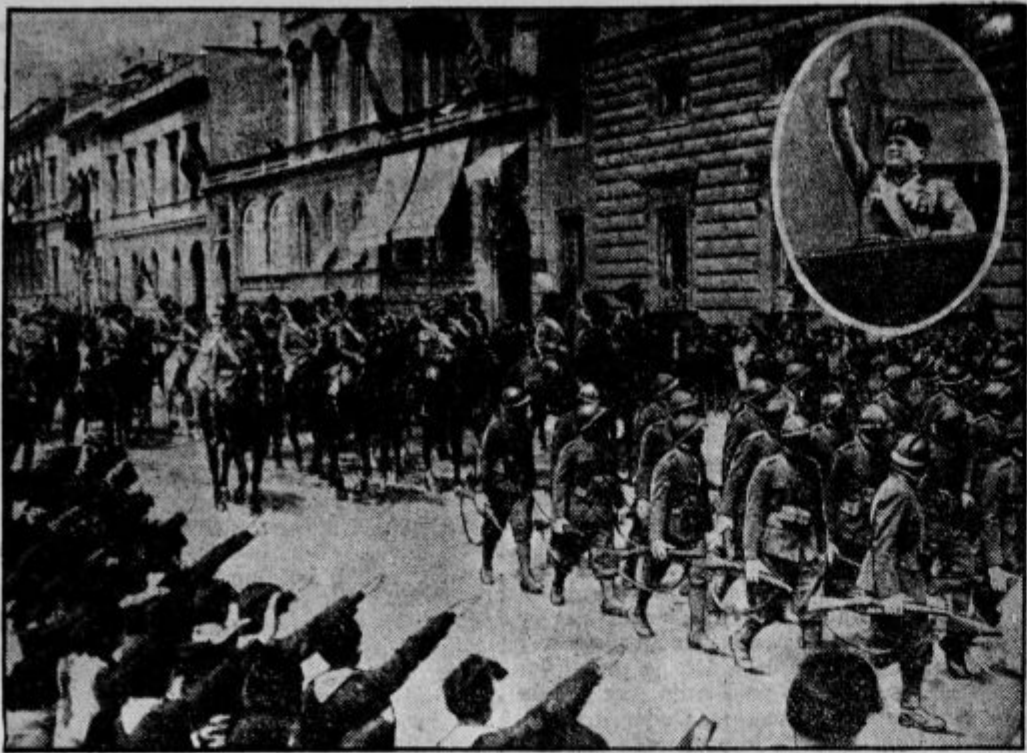
... Ravno zdajle Ti prvič odpišem. Vljudno Te prosim, ne bodi jezen, da ne bo zagrmelo!

Oči pri čitanju nikar preveč ne napanjaj da Ti ne bodo nazadnje še iz očesnih jamic izstopile. Samo pomisli, dragi moj, kako bi bi »lep«, če bi imel kakor žaba izbuljene oči...! Fej in fuj — pobič varuj se, varuj!

Torej, kako bo zdaj z obljudeno Tvojo »znamenitostjo«?

Zbogom!

Kotičkov striček.

Mussolini grozi. Vhod Mussolinija v Firenzo. — V krogu: Mussolini govori. — Kakor znano, je imel Mussolini v Firenzi govor, v katerem je vse sosede Italije svaril, naj nikar ne delajo na to, da bi prišlo do preizkušnje moči. Italija je oborožena in pripravljena za vojno.

Čudeži tehnike v bližnji bodočnosti

Akumulator solčne svetlobe — Kozmični žarki — Temperatura 271 stopinj pod ničlo

Na nobenem drugem polju ni tako lahko prerokovati in obetati čudežev, kakor na širokem polju tehničnih iznajdb. Kljub temu pa je ravno na tem polju največja možnost, da smo se pri prerokovanju zmotili in prerokovali stvari, ki se v bodočnosti ne bodo izpolnile, nasprotno pa smo lahko izpustili stvari, ki se bodo izvršile. Največji geni so se v teh stvareh zmotili, pogledjmo samo Julesa Vernea, ki je mnogo današnjih iznajdb prerokoval, popolnoma pa je pozabil na brezžični brzojav.

Če dandanes kdo prerokuje tehnične iznajdbe za bodočnost, pa najsi bo to strokovnjak ali sanjač, bo vedno prerokoval le iznajdbe na polju brezžične telegrafije ali pa letalstva. Izumi te vrste, ki se bodo pač vsi izvršili, za kar ni nobenega dvoma, gredo vsi za enim ciljem: skrajšanje prostora in časa. Z vsakim rekordnim letalskim poskusom se bolj in bolj približujejo med seboj mesta, dežele in celine in vse razdalje, ki jih vežejo, postajajo krajše. Ravno tako se z vsako novo radio postajo bolj in bolj zmanjšuje zemeljska obla. Vsi današnji in bodoči tehnični čudeži, ki se nanašajo na radio in ravno tako tudi vsi projekti raket, ki bodo plule po vsej svetu, so podvrženi eni sami ideji: s povečanjem brzine obvladati in skrajšati čas in prostor.

To vse skupaj pa je le mal in enostranski projekt tehničnih izumov bodočnosti. Popolnoma drug cilj, ki pa je tudi skoraj bolj praktičen, imajo pričakovane kemične tekočine, s katerimi bo mogoče najti nove izvore energije v najrazličnejših oblikah. To je n. pr. akumulator svetlobe. To bi bil aparat, ki bi zbiral in čuval v sebi solčno svetlobo, prav kakor danes električni akumulator zbira v sebi električno energijo. Idealno zamišljen bi bil tak aparat, kocka ali krogla, v kateri bi bila na kemičen način zbrana solčna svetloba. Po potrebi bi bilo pritisniti le na gumb in iz te kocke ali krogle bi tekla svetlobna energija, kakor teče danes iz akumulatorja električen tok. Mnogo svetlobe, ki jo pošilja solnce zemlji, je tako ogromna, da se ta množina z ozirom na človeške pojme smatra za neizmerno. Potemtakem bi se ti svetlobni akumulatorji napolnjevali popolnoma brezplačno. Čeprav so v tej stvari že napravili nekaj poskusov, ki so v gotovi smeri uspeli, je vendar tak akumulator ostal do danes neizpolnjen sen. Kljub temu pa lahko prerokujemo, ne da bi se pri tem blamirali, da se bo ta sen uresničil najkasneje v 20 letih. Leta 1950. bomo svoja stanovanja, ulice in

trge razsvetljevali s svetlobo iz takih akumulatorjev, ki bo popolnoma zastoj.

V tej sliki bodočnosti igrajo veliko vlogo tudi žarki solčne svetlobe. Toda tudi od izkoriščanja drugih vrst žarkov pričakujemo mnogo iznenadenj. Tehnični napredek poslednjih let je že vsakega prepričal, da se dajo z nevidnimi žarki napraviti čudežne stvari. Ultra-violetni žarki lečijo rane, z njimi razkrinkujejo potvorbe umetniških slik, dalje ti žarki kakor nevidne mreže ščitijo hiše in banke pred vlomilci itd.

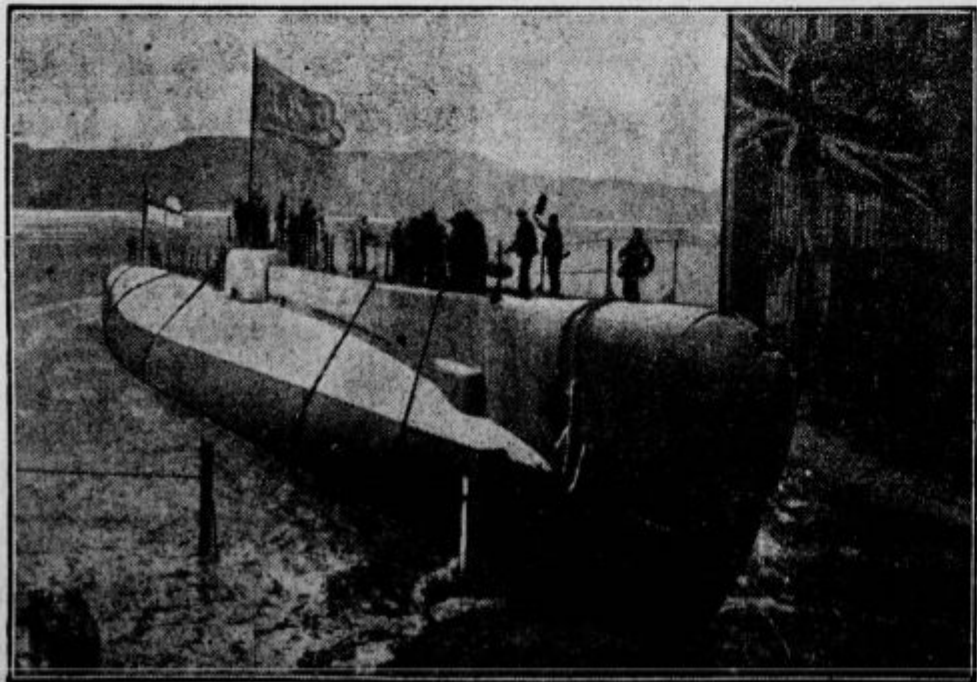
Nestevilne vrste teh žarkov spoznavamo šele sedaj v najnovejšem času. Ena najbolj čudnih vrst so tako zvani kozmični žarki, ki nam jih najbrže pošiljajo megle iz vsega vesolja. Netevilni poskusi so dokazali, da imajo ti tajinstveni žarki stokrat večjo probodno silo, kakor žarki radija. Lažje gredo skozi meter debelo jekleno ploščo, kakor pa radijevi ali rentgenovi žarki skozi nekaj milimetrov debelo. Človeku so znani ti kozmični žarki, toda ne zna jih še obvladati.

Velika naloga tehnike je, da postane človek enkrat gospodar tudi teh žarkov. In četrto je morda že blizu čas, ko se bo človeku to posrečilo, je vendar sedaj zaenkrat še nemogoče tudi v najbolj grobih potezah očrtati možnosti, ki bi nastale s tem epohalnim izumom.

Čudovite stvari se pričakujejo tudi od tehnike ohlajevanja, ki se ji je posrečilo s pretvarjanjem plinov v tekočine doseči neverjetno nizke temperature. Z utekočinjenjem helija se je posrečilo dobiti temperaturo 271 stopinj pod ničlo. Pri tej temperaturi izpreminjajo zemeljske snovi svojo bitnost in snovi, ki so pod navadnimi okolnostmi slabi prevodniki elektrike, postanejo naenkrat dobri prevodniki. Tu se odpira novo polje tehnike, o katerem ljudje do danes niso ničesar vedeli. Eno najmanjših čudes na tem polju bo izum umetnega sredstva za ohlajevanje, ki bo mnogo izdatnejše kakor led.

Človeški duh ne miruje niti trenutek. Ne prestando in intenzivno dela. Vsak dan skoraj odvzame naravi kako tajnost in jo podvrže sebi. In tako se bo morda nekega dne zgodilo, da bo človek odkril zadnjo tajno narave in potem bodo vse sile, ki napolnjujejo zemljo in prostor okoli nje, postale njegove verne služabnice.

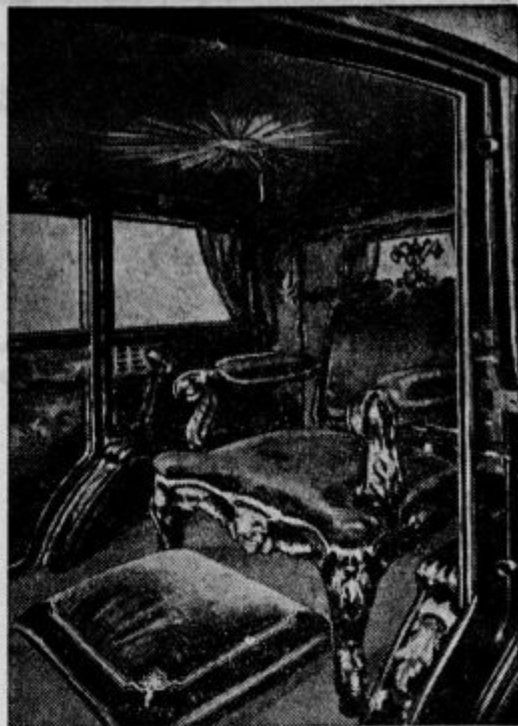
Naročajte „Slovenca“!

▼ znamenju razoroževanja! Najnovejša angleška podmorska križarka »Rainbow«, ki so jo te dni spuštili v morje v Chathamu pri Londonu.

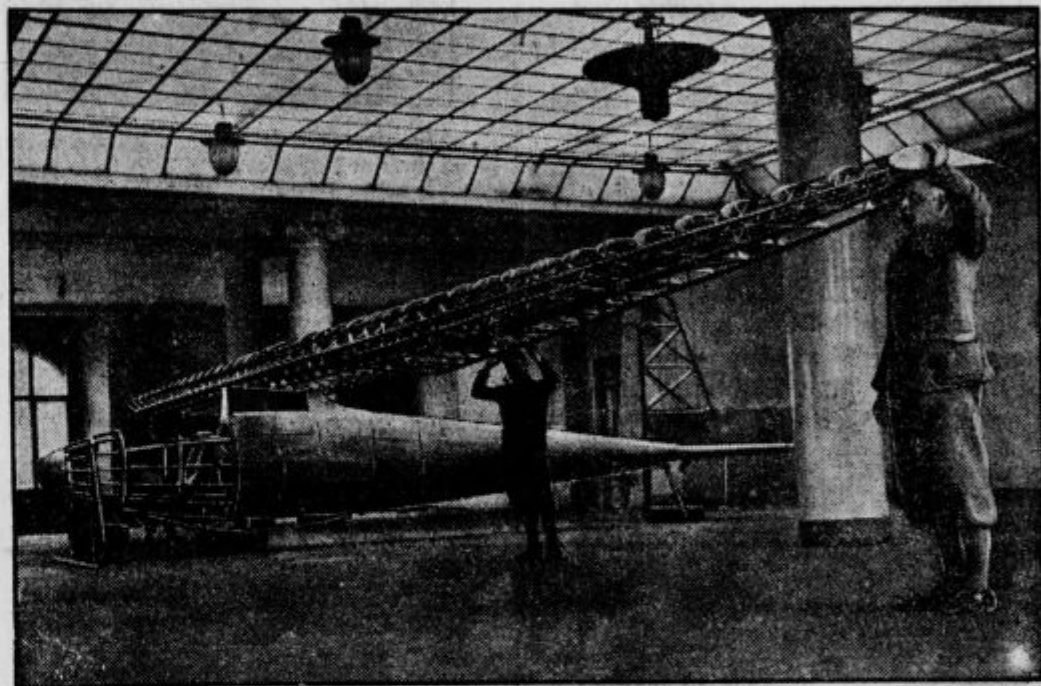
Boj proti spalni bolezni v Afriki.

V angleških kolonijah vzhodne Afrike in na ozemlju Tanganyke so se vlade sporazumele za skupen boj proti spalni bolezni in njeni povzročiteljici, muhi tsetse. Doslej poznajo šest vrst te muhe, ki prenašajo mikrobe spalne bolezni na ljudi in živali. Muha tsetse gnezdi navadno v grmičevju, ki pogosto pokriva ogromna ozemlja Afrike. Muha se izogiba obljudenih in dobro kultiviranih krajev. V Entebbi (Uganda) je vlada ustanovila laboratorij za proučevanje spalne bolezni in njene povzročiteljice. Posrečilo se je prepričati zamorce, da je boljše z običajnim požiganjem grmičevja počakati do najbolj vročega meseca oktobra. Ko takrat grmičevje gori, razvija silno vročino. Pri skupnem delu se tako lahko ubranijo te nevarne muhe. Misijon Madibira v apostolskem vikarijatu Iringa je to muho zatrl že leta 1924. in so prebivalci od tedaj obvarovani pred spalno boleznijo. Sedaj dobivajo tudi različni misijoni Belih očetov priznanje od vlade radi njihovih uspehov v pobijanju te bolezni, ki je že neštete milijone Afričanov pomorila. V marcu leta 1929. pa so v angleški koloniji v deželi Nyassa dosegli prvo popolno ozdravljenje od te bolezni. Nekemu evropskemu naseljencu, ki že ni več mogel govoriti in so že popolnoma obupali nad njegovim življenjem, je angleški zdravnik vbrizgal »triparsamide«, naslednje mesece so sledila vbrizgavanja z »Bayer 205« (Bayer 205 je novo sredstvo proti spalni bolezni). Dva meseca kasneje je bil mož ozdravljen. To vest so v upravnih in misijonskih krogih pozdravili z največjim zadoščenjem. Saj je vendar spalna bolezen najhujši bič za dežele, kjer prebivajo zamorci.

Dragocen dar papežu. Mesto Milan je podarilo papežu Piju XI. krasen avtomobil, ki je stal 3 milijone lir. Na sliki vidimo notranjost avtomobila v beneškem slogu 17. stoletja.

kralja. Grof Pooder je pripovedoval časnika svojo življenjsko povest, ki sliči romanu. Jan Sobieski, poljski kralj, je imel tri sinove, med njimi Jakoba, ki je imel zopet sina Jana in od tega izhaja on — grof Pooder. Jan Sobieski je bežal, ko so carske čete premagale njegovo armado, na Ogrsko, kjer je v hiši škofa Esterhazyja našel pribežališče. Da bi ušel zasledovanjem svojih so-

Največje letalo na jadra gradi v Meiningenu Herman Benz. Krila so široka 22 metrov, trup pa je 8 m dolg. Na desni vidimo graditelja Hermana Benza

Velika železniška nesreča

Osební vlak, ki je v torek ponoči zapustil Moskvo in odpeljal proti Kazanu, glavne mestu avtonomne tatarske republike, je okrog dveh zjutraj pri postaji Černaia trčil v tovorni vlak. Osební vlak, ki je vozil z brzino 60 km na uro, namesto 40 km, je skočil s tira. Lokomotiva se je prevrnila, pri čemer sta bila ubita strojevodja in kurjač. Skoro vsi vagoni so se razbili, štirje vagoni so začeli goreti in so popolnoma uničeni. Skoro vsi potniki, ki so bili v teh vagonih, so zgoreli. Več oseb, ki so jih hudo opečene rešili, je znorelo. V treh posebnih vagonih so se vozili moskovski šolski otroci, ki jih je neko dobrodelno društvo poslalo v tatarsko republiko na odih. Od otrok je devet ubitih, štirinajst težko ranjenih, veliko pa lahko poškodovanih.

Pri nesreči so se odigravali strahoviti prizori. Radi teme so potniki, ki so se rešili, izgubili svoje in mnogo jih je teklo nazaj v goreče vagonce. Z bencinom napolnjeni tank tovornega vlaka je eksplodiral, pri čemer sta bila ubita dva železničarja. Vsega skupaj so doslej izkopali izpod razvalin 30 trupel. Boje se pa, da je pod razvalinami še več mrtvih. Nevarno poškodovanih je petdeset potnikov.

Zadnji potomec Jana Sobieskega v bedi

Ze leto in dan se vlačijo po ulicah nekega budimpeštanskega okraja star onemogel mož, na katerem se vidi, da je nekoč živel v bolj-ših razmerah. Starček je po vsem okraju znan in ubogi ljudje, ki tam prebivajo, si med seboj pripovedujejo, da izhaja iz plemenitega rodu in da poseduje veliko premoženje. Starček je skoro popolnoma oslepel, tako da brez vodnika ne more iti daleč.

Te dni je neki časnika obiskal skrivnostnega starega moža in tu se je izkazalo, da je zadnji potomec poljskega kralja Jana Sobieskega, ki že več let živi tukaj pod imenom grofa Pooderja. Ko mu časnika ni hotel tega verjeti, mu je starček predložil dokumente, ki so brez dvoma dokazali, da je grof Pooder v resnici zadnji potomec poljskega

vražnikov, si je nadel ime grofa Pooderja in je do svoje smrti živel v gostoljubni hiši cerkvenega kneza. Tudi otroci Jana Sobieskega so živeli pod tem imenom. Grof Pooder, ki je telesno in duševno strtl, je pripovedoval dalje, da je na koncu svojih moči in da od ogromnega premoženja Sobieskijev ne dobiva niti pare. To premoženje je vredno mnogo milijonov in ga je svoj čas poljska vlada zaplenila. Na vprašanje, zakaj ne stori nobenih korakov, da bi prišel do svoje pravice, je grof Pooder odgovoril, da je to že davno storil in da je poljska vlada izjavila, da mu je pripravljena dati življenjsko rento ali mu pa prepustiti del Sobieskijevih posestev. Preskrbi naj le še nekatere dokumente in nato pride na Poljsko. Grof Pooder je pripovedoval dalje, da se ti dokumenti nahajajo v Berlinu in da bo nekemu odvetniku naročil, da mu jih preskrbi.

Grof Pooder je v svoji mladosti obiskoval bruseljsko vseučilišče in si je pridobil doktorsko diplomu. Pozneje je študiral kemijo in se mu je posrečilo več iznajdb, ki so se v praksi izborni obnesle.

»Oprostite — ali ne stanuje tukaj gospa Kovačova?«

Po Parizu

Od Montmartra do Salona v zavetju St. Sulpicea

Pariz, maja.

Krasna je nastopajoča pomlad v Parizu. Pariz je zidan slikovito, tako da niti ena četrta ne sliči drugi. Prijatelji, ki prihajajo iz Berlina ali Londona, izjavljajo, da so ta mesta popolnoma podlegla modernemu tehničnemu toku časa — dolge, neskončne ulice z velikani ob strani, ki eden sliči drugemu, Pariz je ostal pisan, da tako lahko ohrani ime bizarnosti — vmes pa so posejani nasadi — skvari — par drevesc in nekoliko klopč, tako da je vse skupaj ljubko — gentil. Ti nasadi sedaj kipijo življenja, čez noč je vse zazelenelo, da ti je hudo, ker je prebrzo in ga tako zadušijo prah in sopara, tako da je drevje že v mesecu avgustu v Parizu že zopet golo. Čest drôle — smešno je življenje, toda za filozofske opazke v bežnosti dnevnega življenja nima časa. Le, če se v trenutku zaveš notranje urejenosti, ko skoraj da neposredno trkaš na vrata svoje notranje večnosti — francoski katoličani-lajiki (kolikor jih je resničnih), žive čudovito harmonično s cerkvijo, dnevna meditacija ni samo dolžnost duhovnika — zabrenka v siju boje ljubezni ono, kar tujec imenuje bizarnost, zakipi v božji lepoti, kar je drugim ljubko-gentil in postane asiško preprosto, kar je povprečnejšo smešno-drôle. Tako marsikdo pravi, da je izmed modernih evropskih mest Pariz ohranil največ — katoliškega.

Pariški Montmartre sam je poln teh navideznih nasprotij in disonanc. Antičnemu stilu cerkve loreske Matere Božje sledi ulica, ki je polna zabavišč, ki so se radi ameriške klijentele v notranjosti preuredile tako, da Francos vanje več ne zahaja; le na zunanji mora francoski srednjeveški stil portala tekmovali z najnovejšo ameriško električno instalacijo, ki naj v nočnih urah prevpije zaresno reklamo njegovega soseda, Napol podrti stavbi, ki mora biti kabaret ravno zato, ker se hiša podira, sledi najmodernišča gledališka stavba, ki jo je daroval Parizu milijarder baron Rotschild, da tako Parizu dokaže, da še velja stari »panem et circenses«. Toda duhu francoskega pisatelja je oder gledališča premoderen — oder se lahko v trenutku petkrat spremeni — tako da so vse najnovejše francoske drame v gledališču propadle. Morali so povabiti gledališke družbe iz Berlina in Dunaja, trenutno igra v njem grupa iz Japonske in prihodnji mesec pride Reinhardt. Kakor da se francoski »esprite« ne giblje sigurno drugod nego v območju precijoznih antikvitet človeštva — življenje je zmiraj isto — če si ateist, boš volterjansko činičen, če si se veren, boš preprosto pobožen v poeziji Male Terizike — nikdar pa Francoz ne bo zašel v območje nemškega militariziranega nietschejanstva in razrednega provokaterstva. Zato se zelo motijo tisti, ki mislijo, da so Francozi imperijalisti in ki upajo, da bo v Franciji komunizem kdaj uspel.

Nedaleč od Moulin Rougea se med najbednejšimi, stisnjenimi ulicami odpre jasnina, ravno toliko široka, da je v skladu z monumentalno stavbo, ki dominira na griču — Sacré Coeur, tretje čudo Pariza, za vsakega tujca je bilo obvezno, da si ogleda tri čuda Pariza: Tour Eiffel, Moulin Rouge in Sacré Coeur. Vsak pariški kuplet je gotovo imel v sebi ta tri imena in dom božji je bil obenem z najrazbrzdanejšim hramom strasti in slavlomokom duhu človeške izrjenosti skupen narodni patrimonij Pariza, Moulin Rouge je propadel, ker francoski duh v tej sferi ni prenesel ameriškega pojma racionalizacije in Tour Eiffel mislijo, po govoricah Parižanov sodeč, podreti, ker vzdrževanje železja več stane nego donata vstopnina tujcev, ki se vzpenjajo na vrh stolpa. Parižan gre samo enkrat v življenju na Tour Eiffel in se takrat mu je njegov stari oče ali stric plačal vstopnino, da je s tem storil svojemu petletnemu sorodniku veselje. Ali bo Sacré Coeur, katedrala, pred katerim je sedaj mestna občina pariška končala krasno, monumentalno stopnišče, obvladal Pariz kot edino čudo Pariza? Bilo bi to proti espritu Francoza, ki ne trpi in ne vsiljuje nikjer uniformiranosti.

Bizarnost, ljubkost, resnost in smešnost Sacré Coeura je preveč znana tistim, ki so že bili v Parizu, ali tistim, ki se le bodo kdaj prišli in tudi tistim, ki ne bodo nikdar prišli. Kakor da se levi portal katedrale opira ob bližnji kabaret in mu je zato še bolj zablistel zlat napis: Gallia devota et poenitens — ponižna in pokorna Francija, kakor da se srednji portal, ki nosi veličastno kupolo, veseli, da stremi proti jugu, ima pred seboj celo Francijo in jo s križem v višini drži v naročju Rima, dočim levi portal samo še prišepetava v svoji tajni in skrivnostni senci, da je Francija hvaležna Bogu in njegovi neizrečeni dobroti za ljubezen in toploto katoliške vere. Kdor hoče prisluhniti simfoniji katolicizma, ki v nedeljskem pomladnem jutru polje iz nižine Pariza, naj ne zamudi nedeljskega jutra na pariškem Montmartru.

Doli na batinjolskem bulvarju je majhno gledališče »Theatre des Arts«, kjer gostuje že nekaj let sem ruska gledališka družba gospoda in gospe Pitojeve. Letos so doživeli silen uspeh — že dvestotič so dajali Brucknerjevo dramo (Bruckner je tudi v Ljubljani znan in mislim, da so dajali pred leti »Vojčka«) »Les Criminels« — Zločinci, Gledališče je majhno, dvorana ni nič večja od one v Ljudskem domu v Ljubljani in tudi nič lepša — vendar je Ljudski dom v Ljubljani baje antipatičen — a v njem igra družba, ki si je v Parizu pridobila velik kulturn ugled in veljavo.

Ko sem sedel v parterju, sem opazoval publiko okoli mene. Malo Francozov, debelušni obrazi Nemcev, ogrski židi, Rusi, Angleži, Američani, za mano nekaj Jugoslovanov, ki so prišli ravno tako z novinarskimi kartami — kje bi naš novinar zmogel 30 frankov za parterški sedež!

Brucknerjeva drama je ena najbizarnjših, kar sem jih v Parizu videl. Samo da se ta bizarnost takoj preobrne v grozovito seciriranje,

kakor da predstavljajo tone na odru, tako je Bruckner krut s svojo publiko. Je preveč zločinski v svoji lascivnosti, da bi Francoz mogel priti v gledališče, da obogati svoj »esprite«.

Ko se dvigne zavesa, je na odru mračna tronadstropna hiša, nemškega stila, brez okrasa, kjer bi lahko obviselo oko najplitvejšega pariškega estetičnega gurmana. Le hreščec glas gramofona, ki poje ono svetovno: »Ich küsse ihre Hand, Madame...« prodira iz mrtvaškega okna tretjega nadstropja. Stena se dvigne nenadoma, pojavi se v prerezo hiša, preprosta, kot druge hiše s šestero družinami. V kletni sobi tipkarica, zaročenka studenta iz drugega nadstropja, ki je radi bede prodala dete, ki ga nosi, kuharici svojega gospodarja, ki ga bo pokazala svojemu ljubimcu, ker ji je potrebno, da dokaže, da je imela z njim dete. Nad njo soba vdove, ki ima sina-akademika in hčerko-gimnazijko. Sin terja mater za takso za izpit 100 mark, da si ve, da jih mora mati zaslužiti s svojim razmerjem s svojim svakom. Hčerka, ki prav tako zahteva denarja, odide na ulico, da posnema mater, ki ji denarja ni mogla več dati. V desnem traktu hiše: soba dijaka, ki se zaljubi v svojo gospodnjo, mater svojih dveh prijateljev, ki mu bosta pomagala, da ukrade denar, da zbeži z njih materjo v Italijo, ako jim pomaga do denarja.

V osrednjo soba kavarniškega natakarkja Pitojeva in spodaj pod sobo kuhinja s kuharico Pitojevo, ki mora dati svojemu ljubljencu sina, ki ga bo kupila od tipkarice v kleti. Toda natakark ima osem zakonitih žen obenem in kuharica ga zasleduje, ko je šel v bar, ki je ob kuhinji in Hirta s kavarnarico Kudelko. Ko teka na vrata, Pitojev skoči skozi okno in kuharica Kudelko zadavi. Pitojev je aretiran kot osumljenec umora, ker so v njegovi sobi našli denar, ki ga je podtaknila kuharica. Kuharici ni treba več otroka, tipkarica svojega otroka utopi.

Drago ojanje obsega prizore pred sediščem. Gornji del odra je spremenjen v veliko sodno dvorano, kjer sodijo Pitojeva, spodnji del odra tvorijo obenem tri sodne dvorane. Tipkarica je obsojena zaradi detona na pet let zapor, študent na tri mesece zaporu radi vjoma, sin vdove je zapleten v homoseksualno afero, iz katere ga reši prijatelj, prijatelj študenta, s krivo prisego. Pitojev, kot morilec, je obsojen na smrt, ker je tako odločila s svojo prisego kuharica, ki bo šla v smrt pred njim.

V tretjem dejanju je zopet vse v starem toku v hiši. V baru, kjer je bila pred mesecem dni zadavljena Kudelka, plešejo ob zvokih gramofona, vdova nad barom je odpotovala s svakom in prepustila stan sinu in njegovim prijateljem, v Pitojevi sobi advokat prodaja preostanke, da pokrije svoje stroške. V kuhinji kuharica meditira o samoumoru, a v kletni sobi tipkaričin zaročenec piše filozofsko delo proti nesrečnim zabladom človeštva. V baru se vrši kupčija za odpravo ploda dekleta, ki se je vdala dijaku-krivoprišezniku. Študent se po prestanem zaporu z zlomljenim življenjem vrača k svojim revnim staršem, krivoprišeznika aretirajo, v baru plešejo nad posrečeno intervencijo, kuharica je izpila strup, a v kletni sobi filozof vpije: »Le živite, le plešite, nova doba sproščeni človeštva potem človeštva se bliža.«

Da, le piši filozof — nikdar Francoz ne bi mogel spisati tako strahovite operacije. Katoliška tradicija je v Francozu zapustila preveč čuta za sintezo, dočim je germanska kultura z reformacijo šestnajstega stoletja razbila sintezo Evrope. Nehote so se mi uprle oči v sinjino pomladanskega neba zunaj gledališč. Bilo je mirno in lepo, kakor mora biti mirna in nedolžna nižina od Hamburga do Königsberga, ki je dala svetu Lutra, Kanta, Hegela in Nietzscheja. A l'ouest rien de nouveau — na zapadu nič novega — kaj vstaja novega na vzhodu?

V Grand Palais se vrši trenutno velika in glavna letna razstava slikarstva in kiparstva. Preko štiri tisoč del razstavljenih. Človek mora letati z brzino, da more v preostalih urah popoldneva pregledati dvorane in tako dobiti vsaj površen vtis. Za nestrokovnjaka nič izrednega in novega. Različni in najfantastičnejši poskusi barvnih kompozicij.

V veliki glavni dvorani je zbirka skulpture. Srečal sem v njej g. Dujana Peniča, velikega umetnika iz Dalmacije, a ki živi že nekaj let v Parizu. Razstavil je v salonu svoji dve zadnji deli: »Magdalena« in »V troje«. Kolikor je dosedaj izšlo kritik, so silno laskave za g. Peniča in tako revija »L'art d'aujourd'hui« Peničeva dva kipa proglašajo za najboljša dela na razstavi in za enega največjih sodobnikov.

Zvečer se je vršil izredni občni zbor Slovenskega društva v Parizu. Zbirajo se naši rojaki v prostorih kavarnarice »St. Sulpice« blizu stare sentsulpiške cerkve. V poročilih odbornikov je bilo jasno opaziti, kako nujen je obstoj slovenskega društva v Parizu. Dvakrat na mesec se zbirajo člani in se tako vsaj dvakrat na mesec prijateljsko porazgovorijo med seboj in kar je še več — zapojejo. Človek mora dobro poznati vse težave tujine za tiste, ki so morali zapustiti domovino in kako blagodejen je lahko vpliv društva na člane, ki jim tako omogočuje, da niso popolnoma osamljeni.

Koliko je še Slovencev v Parizu, ki ne vedo za društvo! Najmanj jih je okoli 150, a društvo jih ima šele polovico. Zadnjič sem v Argentuila nad Parizom slučajno našel Slovenca-delavca, ki ga radi slabih informacij, ki jih je imel pred odhodom v Francijo, izrabljajo, da je strašno. Nikdo se ne zmeni za te ljudi, so brez zaščite in ker sem se malo predolgo razgovarjal z delavcem, sem imel opravka s tamošnjim policijskim komisarjem.

Slovensko društvo v Parizu ima cilj, da pomaga našim ljudem v Franciji. To je eden njegovih velikih razlogov za obstoj. Da bi mi bilo omogočeno, da še bolj razširi svojo delavnost in tako zmiraj več in več rojakov privede v quartier St. Sulpice!

V službi človeštva

dela armada znanstvenikov in tehnikov samo na nalogi, s pobijanjem bolezenskih klic olajšati trpljenje človeka. Ta visoki cilj se je pred vsem postavila I. G. FARBENINDUSTRIE AKTIENGESSELLSCHAFT (tu sem spada tudi tovarna "vorm. Friedr. Bayer & Co.") že od svojega obstanka. Eden glavnih uspehov, s katerimi je izpolnila to nalogo, je iznajdba ASPIRINA.

Pred 30 leti vpeljan v medicino, uživa danes svetovni glas kot suvereno sredstvo pri vseh prehladih in revmatičnih bolečinah.

ASPIRIN

jedinstveni na svetu.

30 let ASPIRIN

Žene, ne posnemajte nas!

Tako pravi mož:
Žene, ne posnemajte nas!
Kajti ve ste boljše, linejše, genialnejše, nežnejše, krotkejše in čuvstvenejše nego mi, možki! V vas je več ljubezni in stojite tedaj v hierarhiji bitij višje nego mi. Zakaj tedaj hočete postati grobejše, neotesanejš? Zakaj se hočete ponižati?

Manj razuma da imate nego mi, manj »duha« (kakor ga razumemo mi!). Morda. Toda ve imate srčno modrost, otroško preprostost, globlje čuvstvo, finejšo občutje — vse stvari, ki pred Bogom veljajo več nego naše napihnjeno znanje, naša mrzla razumnost, naša nemilosrdna pamet.

Ve ste ali bi vsaj morale biti možev boljši jaz, predvsem pa: njegov drug jaz. Ve ste polovica, ki jo mora večno iskati, če hoče biti ali postati celota. In kakor nas je narava drugače ustvarila in vas hoče drugačne nego moža, tako ve na to pristajte, pristajte same zase!

Ne posnemajte nas! Vam tega dejansko ni treba.

Cigareta, palica, inexpressibles, možka pričeska, možki klobuk: sama ubožna izpričevala, ki ste si jih same izdale ali si jih izdajete! Sedaj preostaja le še možka srajca, naravnice in možki čevlji: in vaš polom je popoln! In možki se sme samozavestno smehljati in gledati z viška na vas: »Otroci, ki si sami ničesar ne domislijo, ki me v vsem posnemajo! Njeno ime ni možčja, marveč opica!«

Toda ne smehlja se, tudi se ne čuti tako zelo vzvišeneja nad vami, kakor vas občuti kot vsiljive. Razdalje, o žene, razdalje treba! »Sebe imam s samim seboj dovolj! Mojih pregreh, mojih slabih lastnosti, mojega načina

oblačenja: vsega tega pri ženski ne maram! Kakšno neprirodno izenačevanje je to? Dajte, naj bo mož možki, ve pa bodite ženske! Ostanite mi tuje, skrivnostne, zagonetne, ostanite moj drugi pol, ki ga moram večno iskati, osrečujoča druga bitnost s svojim posebnim vonjem, svojim čarom, svojo nežno ljubeznivostjo, ki je lastna edino vami! Ne silite v moj svet, ne razdenite svojega čara, ne postanite prostaške, navadne, ne sestopite s svojega prestola, na katerega vas je postavilo moje občudovanje! Kajti ve ste v resnici svečenice, čuvarice in posvečenke življenja!

Tako ali podobno misli mož, ki misli o vas prav in plemenito.

Ne posnemajte nas!

Ustvarite nošo, ki je ženska in udobna. Iznajdite nošo las, po kateri vas bo mogoče spoznati kot ženske. Oblačite se, kakor se sklada z vašo bitnostjo. Kako strašno, če bi se možki nosil po žensko: bil bi smešen. Nič drugače ne učinkuje ženska, ki se oblači po možko.

Zato še enkrat: Ne posnemajte nas, o žene! Varujte svoje najsvetejše zaklade: svoje ženstvo, svojega ženskega duha, svoje žensko srce in svoje žensko plemstvo.

Drugače pojde z vami nizdol in z vami bo padel možki (kajti ve ste druga polovica). »Če se pa sol izpridi, s čim bomo solili?« Kateri zvezdi naj mož sledi, ako ve nočete spoštovati zvezde življenja?

Ne posnemajte nas, o žene! Oplemenitite, dvignite nas v višine s svojim plemstvom! Ožarjajte nas s svojo duševno silo in vodite nas v pravo življenje dobrote in ljubezni.

Kajti to je vaš namen na zemlji.

(»Germania«, M. Hayek.)

Zakaj otrok noče jesti?

Otrok naj si mizo sam pogrnja!
Pred jedjo naj si vedno umije roke!
Sam naj si gre po jed!
Sam naj si iz sklade naloži na krožnik!
Sam naj si nalije vode v čašo!
Daj mu normalno jedilno orodje, kakor hitro to sam želi!

Sedi naj z odrasčenimi za isto mizo, kakor to sam hoče!
Ne ponujaj mu jedi s svojega lastnega krožnika ali žlice!

Daj pri jedi mir otroku in sebi!
Veli tudi ostalim, naj otroka pri jedi puščajo v miru!

Ne pitaj več, kakor hitro zna otrok sam držati žlico, čeprav gre počasni!

Ne pripoveduj med jedjo zgodb in ne uganjaj norčij, čeprav bi imela v to časa in volje!

Pohvali vsak napredek!

Pomagaj neopazno!

Otrok naj si pridobi spretnost z lastnim trdom!

Ne kaži mu posebej vsega!

Prezri napake!

Pomazan namizni prt je boljši nego neraven žleodec!

Razbit krožnik je boljši nego grajan otrok!

Trmast, ostrašen, nesamostojen otrok je slabši nego mnogo razbitih krožnikov!

Bodi zmeren v graji!

Hvali, kadar to zahteva otrokova samozavest!

Hvali stvarno: Danes jež že lepše nego včeraj! Tako že znaš jesti kakor veliki!

Hvali včasih vnaprej — v vzpodbudo! Napredek bo tvojo hvalo opravičil.

Ne kaznuj z jedjo!

Ne pritrujaj otroku nobene jedi!

Nepoučeno kosilo še nobenemu otroku ni resno škodovalo!

Sila, jeza in prizori utegnejo otroka nagniti, da se bo s svojim žleodecem zvezal proti tebi: ali hočeš, da bo otrok pred vsako jedjo bruhal?

Ne daj otroku prilike, da bi te zaradi jedi napravil za svojega sužnja!

Ne sedi k njemu in ne reči: Dokler ne pojesh, ne grem od tebe, te ne izpustim, te smeš od mize, ne pojdeš na izprehod!

Daj, da misli otrok za mizo tudi na druge!

Večji otroci naj za mizo pomagajo streči!

Ne obupaj, uspelo bo, čeprav ne obvelja vsak dan tvoja beseda!

Odloči se, ali hočeš biti prijatelj svojega otroka ali pa suženj njegovega žleodeca!

Reči: Ako ti ne diši, pusti!

Presenečen boš videl, da bo potem dalje jedel!

Te nasvete daje staršem dr. Alice Friedmann v »Intern. Zeitschrift für Individual-Psychologie«, Leipzig.

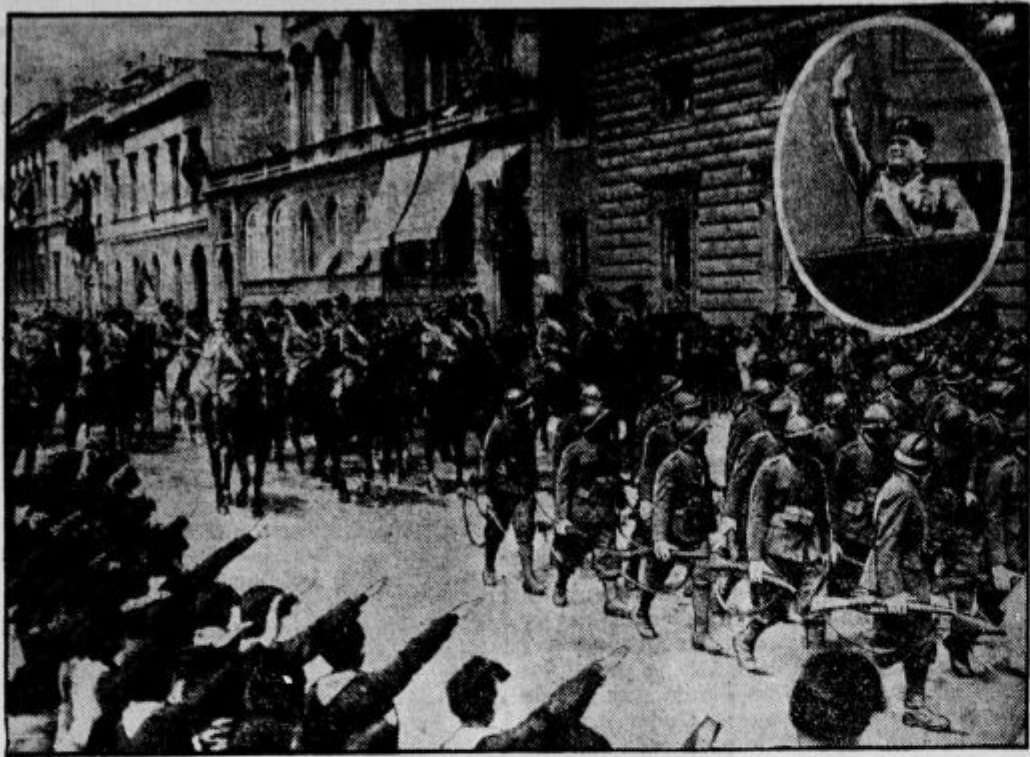
Hoja in drža

Pravilna hoja in drža sta za celotni utis človeške zunanosti odločilnega pomena. Napake se dajo kasneje le težko odpraviti, zato je dolžnost vzgojiteljev, da že pri otrocih skrbno pazijo, da se navadijo pravilne hoje in drže. Vsekakor se da tudi v poznejši dobi s trdnjo voljo marsikaj doseči. Sredstva so sport in primerno obuvalo. V premajhnih, pa tudi v prevelikih čevljih je čepa, prožna hoja in drža nemogoča. Pravo zlo so previsoke pete, ki jemljejo telesu oporo in povzročajo negotovo hojo. Lega noge v takih čevljih je protinaravna, kite so neenakomerno napete, delo mečnih mišic je onemogočeno, kar vse seveda onemogočuje dolgotrajno hojo. Mnogo resnejša pa je škoda, ki jo povzroča taka okrnjena hoja in drža v notranjih organih nosilk. Vsak zdravnik bo potrdil, da mnogo ženskih bolezni izvira od tod.

Neredko pa vpliva na hojo in držo tudi dušno stanje. Žalost, skrb in težko delo se tako vidno izražajo tudi v hoji in drži kakor v obrazu, zdravnik spozna bolezen mnogokrat že po teh zunanjih znakih.

Pri hoji je treba paziti na troje: prvič mora gibanje premikajočih se nog izvirati iz kolkov in ne iz kolen; drugič še vedno najbolj velja staro vojaško povelje: prsi ven, trebuh notri — in tretjič se je treba pri vsaki stopinji najprej s prsti dotakniti tal in se šele potem spustiti na celo nogo. Hoja izključno po prstih je zelo zdrava in se po njej noga lepo oblikuje, vendar za na cesto ni primerna; pač pa je prav, da doma čim več hodimo po prstih.

Seveda pa je gotovo, da ima slednjič vsak človek — naj že hodi pravilno ali ne — svojo lastno hojo, ki se sklada z vso njegovo osebnostjo. Ti posebnosti hoje ni delati sile in se mora znati ohraniti tudi pri uvežbanju pravilne hoje.

Mussolini grozi. Vhod Mussolinija v Firenzo. — V krogu: Mussolini govori. — Kakor znano, je imel Mussolini v Firenzi govor, v katerem je vse sosede Italije svaril, naj nikar ne delajo na to, da bi prišlo do preizkušnje moči. Italija je oborožena in pripravljena za vojno.

Čudeži tehnike v bližnji bodočnosti

Akumulator solčne svetlobe — Kozmični žarki — Temperatura 271 stopinj pod ničlo

Na nobenem drugem polju ni tako lahko prerokovati in obetati čudežev, kakor na širokem polju tehničnih iznajdb. Kljub temu pa je ravno na tem polju največja možnost, da smo se pri prerokovanju zmotili in prorokovali stvari, ki se v bodočnosti ne bodo izpolnile, nasprotno pa smo lahko izpustili stvari, ki se bodo izvršile. Največji geniji so se v teh stvareh zmotili, pogledimo samo Julesa Vernea, ki je mnogo današnjih iznajdb prerokoval, popolnoma pa je pozabil na brezžični brzojav.

Če dandanes kdo prerokuje tehnične iznajdbe za bodočnost, pa najsi bo to strokovnjak ali sanjač, bo vedno prerokoval le iznajdbe na polju brezžične telegrafije ali pa letalstva. Izumi te vrste, ki se bodo pač vsi izvršili, za kar ni nobenega dvoma, gredo vsi za enim ciljem: skrajšanje prostora in časa. Z vsakim rekordnim letalskim poskusom se bolj in bolj približujejo med seboj mesta, dežele in celine in vse razdalje, ki jih vežejo, postajajo krajše. Ravno tako se z vsako novo radio postajo bolj in bolj zmanjšuje zemeljska obla. Vsi današnji in bodoči tehnični čudeži, ki se nanašajo na radio in ravno tako tudi vsi projekti raket, ki bodo plule po vsej zemlji, so podvrženi eni sami ideji: s povečanjem brzine obvladati in skrajšati čas in prostor.

To vse skupaj pa je le mal in enostranski projekt tehničnih izumov bodočnosti. Popolnoma drug cilj, ki pa je tudi skoraj bolj praktičen, imajo pričakovane kemične tekočine, s katerimi bo mogoče najti nove izvore energije v najrazličnejših oblikah. To je n. pr. akumulator svetlobe. To bi bil aparat, ki bi zbiral in čuval v sebi solčno svetlobo, prav kakor danes električni akumulator zbira v sebi električno energijo. Idealno zamišljen bi bil tak aparat, kocka ali krogla, v kateri bi bila na kemičen način zbrana solčna svetloba. Po potrebi bi bilo pritisniti le na gumb in iz te kocke ali krogle bi tekla svetlobna energija, kakor teče danes iz akumulatorja električen tok. Mnogo svetlobe, ki jo pošilja sonce zemlji, je tako ogromna, da se ta množina z ozirom na človeške pojme smatra za neizmerno. Potemtakem bi se ti svetlobni akumulatorji napolnjevali popolnoma brezplačno. Čeprav so v tej stvari že napravili nekaj poskusov, ki so v gotovi smeri uspeli, je vendar tak akumulator ostal do danes neizpolnjen sen. Kljub temu pa lahko prerokujemo, ne da bi se pri tem blamirali, da se bo ta sen uresničil najkasneje v 20 letih. Leta 1950. bomo svoja stanovanja, ulice in

trge razsvetljevali s svetlobo iz takih akumulatorjev, ki bo popolnoma zastoj.

V tej sliki bodočnosti igrajo veliko vlogo tudi žarki solčne svetlobe. Toda tudi od izkoriščanja drugih vrst žarkov pričakujemo mnogo iznenadenj. Tehnični napredek poslednjih let je že vsakega prepričal, da se dajo z nevidnimi žarki napraviti čudežne stvari. Ultra-violetni žarki lečijo rane, z njimi razkrinkujejo potvorbe umetniških slik, dalje ti žarki kakor nevidne mreže ščitijo hiše in banke pred vlomilci itd.

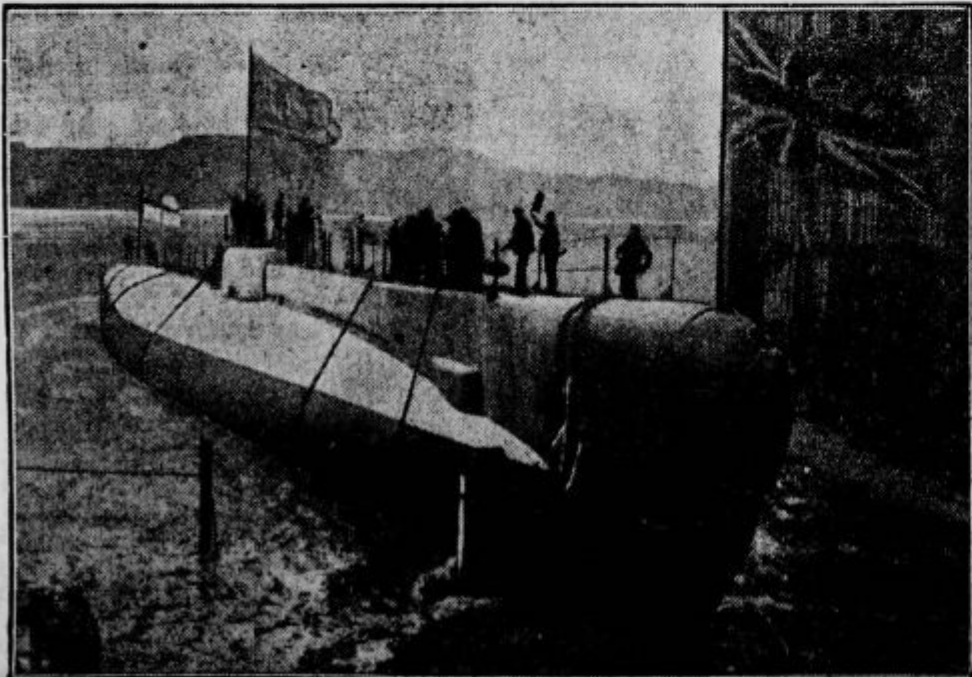
Nestevilne vrste teh žarkov spoznavamo šele sedaj v najnovejšem času. Ena najbolj čudnih vrst so tako zvali kozmični žarki, ki nam jih najbrže pošiljajo megle iz vseirja. Nestevilni poskusi so dokazali, da imajo ti tajinstveni žarki stokrat večjo probodno silo, kakor žarki radija. Lažje gredo skozi meter debelo jekleno ploščo, kakor pa radijevi ali röntgenovi žarki skozi nekaj milimetrov debelo. Človeku so znani ti kozmični žarki, toda ne zna jih še obvladati.

Velika naloga tehnike je, da postane človek enkrat gospodar tudi teh žarkov. In četudi je morda že blizu čas, ko se bo človeku to posrečilo, je vendar sedaj zaenkrat še nemogoče tudi v najbolj grobih potezah očrtati možnosti, ki bi nastale s tem epohalnim izumom.

Čudovite stvari se pričakujejo tudi od tehnike ohlajevanja, ki se ji je posrečilo s pretvarjanjem plinov v tekočine doseči neverjetno nizke temperature. Z utekočinjenjem helija se je posrečilo dobiti temperaturo 271 stopinj pod ničlo. Pri tej temperaturi izpreminjajo zemeljske snovi svojo bitnost in snovi, ki so pod navadnimi okolnostmi slabi prevodniki elektrike, postanejo naenkrat dobri prevodniki. Tu se odpira novo polje tehnike, o katerem ljudje do danes niso ničesar vedeli. Eno najmanjših čudes na tem polju bo izum umetnega sredstva za ohlajevanje, ki bo mnogo izdatnejše kakor led.

Človeški duh ne miruje niti trenutek. Ne prestando in intenzivno dela. Vsak dan skoraj odvzame naravi kako tajnost in jo podvrže sebi. In tako se bo morda nekega dne zgodilo, da bo človek odkril zadnjo tajno narave in potem bodo vse sile, ki napolnjujejo zemljo in prostor okoli nje, postale njegove verne služabnice.

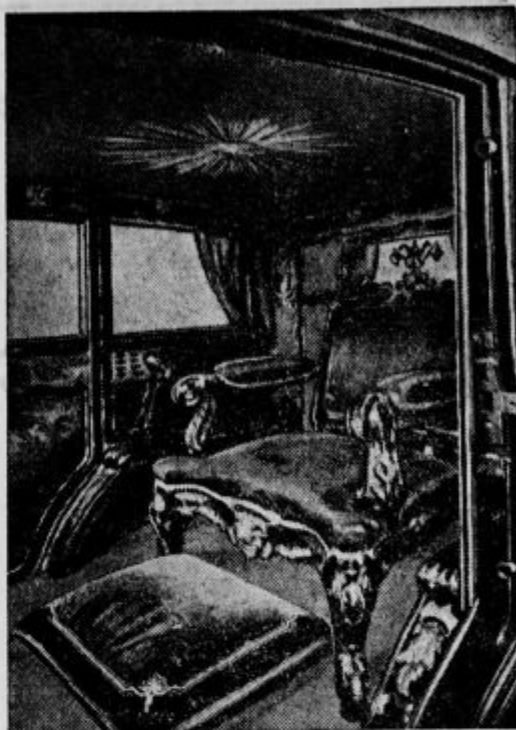
Naročajte „Slovenca“!

znajmenju razoroževanja! Najnovejša angleška podmorska križarka »Rainbow«, ki so jo te dni spustili v morje v Chathamu pri Londonu.

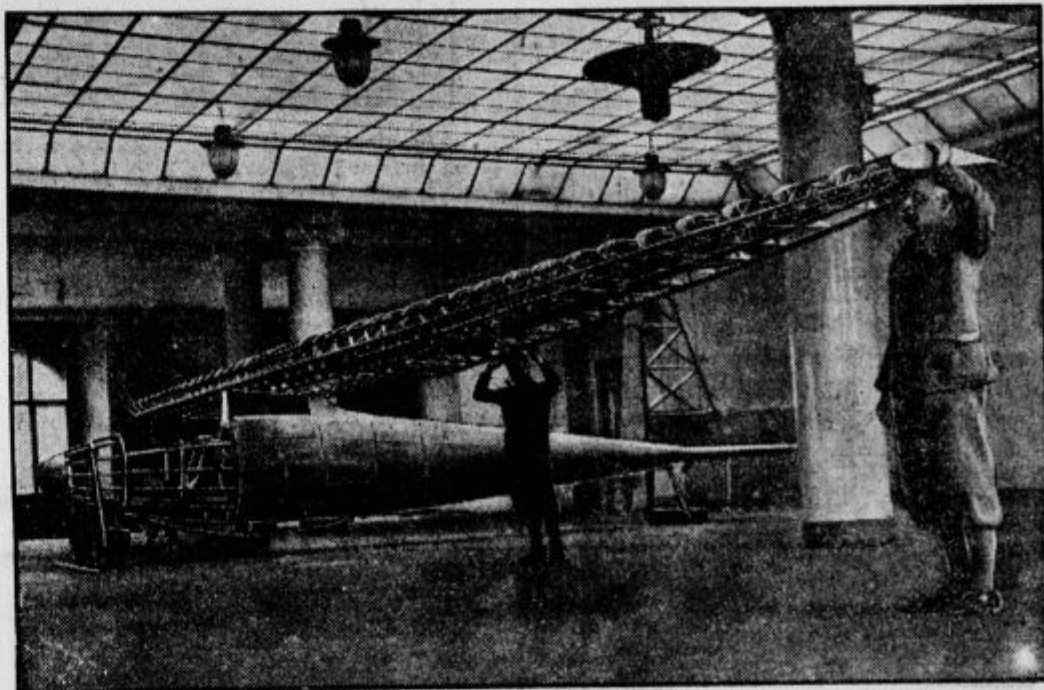
Boj proti spalni bolezni v Afriki.

V angleških kolonijah vzhodne Afrike in na ozemlju Tanganyke so se vlade sporazumele za skupen boj proti spalni bolezni in njeni povzročiteljici, muhi tsetse. Doslej poznajo šest vrst te muhe, ki prenašajo mikrobe spalne bolezni na ljudi in živali. Muha tsetse gnezdi navadno v grmičevju, ki pogosto pokriva ogromna ozemlja Afrike. Muha se izogiba obljudenih in dobro kultiviranih krajev. V Entebbi (Uganda) je vlada ustanovila laboratorij za proučevanje spalne bolezni in njene povzročiteljice. Posrečilo se je prepričati zamorce, da je boljše z običajnim požiganjem grmičevja počakati do najbolj vročega meseca oktobra. Ko takrat grmičevje gori, razvija silno vročino. Pri skupnem delu se tako lahko ubranijo te nevarne muhe. Misijon Madibira v apostolskem vikariatu Iringa je to muho zatrl že leta 1924. in so prebivalci od tedaj obvarovani pred spalno boleznijo. Sedaj dobivajo tudi različni misijoni Belih očetov priznanje od vlade radi njihovih uspehov v pobijanju te bolezni, ki je že neštete milijone Afričanov pomorila. V marcu leta 1929. pa so v angleški koloniji v deželi Nyassa dosegli prvo popolno ozdravljenje od te bolezni. Nekemu evropskemu naseljencu, ki že ni več mogel govoriti in so že popolnoma obupali nad njegovim življenjem, je angleški zdravnik vbrizgal »triparsamide«, naslednje mesece so sledila vbrizgavanja z »Bayer 205« (Bayer 205 je novo sredstvo proti spalni bolezni). Dva meseca kasneje je bil mož ozdravljen. To vest so v upravnih in misijonskih krogih pozdravili z največjim zadoščenjem. Saj je vendar spalna bolezen najhujši bič za dežele, kjer prebivajo zamorci.

Dragocen dar papežu. Mesto Milan je podarilo papežu Piju XI. krasen avtomobil, ki je stal 3 milijone lir. Na sliki vidimo notranjost avtomobila v beneškem slogu 17. stoletja.

kralja. Grof Pooder je pripovedoval časniki svojo življenjsko povest, ki sliči romanu. Jan Sobieski, poljski kralj, je imel tri sinove, med njimi Jakoba, ki je imel zopet sina Jana in od tega izhaja on — grof Pooder. Jan Sobieski je bežal, ko so carske čete premagale njegovo armado, na Ogrsko, kjer je v hiši škofa grofa Esterhazyja našel pribežališče. Da bi ušel zasledovanjem svojih so-

Največje letalo na jadra gradi v Meiningenu Herman Benz. Krila so široka 22 metrov, trup pa je 8 m dolg. Na desni vidimo graditelja Hermana Benza

Velika železniška nesreča

Osební vlak, ki je v torek ponoči zapustil Moskvo in odpeljal proti Kazanu, glavni mestu avtonomne tatarske republike, je okrog dveh jutraj pri postaji Černaja trčil v tovorni vlak. Osební vlak, ki je vozil z brzino 60 km na uro, namesto 40 km, je skočil s tira. Lokomotiva se je prevrnila, pri čemer sta bila ubita strojevodja in kurjač. Skoraj vsi vagoni so se razbili. Štirje vagoni so začeli goreti in so popolnoma uničeni. Skoraj vsi potniki, ki so bili v teh vagonih, so zgoreli. Več oseb, ki so jih hudo opečene rešili, je znorelo. V treh posebnih vagonih so se vozili moskovski šolski otroci, ki jih je neko dobrodelno društvo poslalo v tatarsko republiko na odih. Od otrok je devet ubitih, štirinajst težko ranjenih, veliko pa lahko poškodovanih.

Pri nesreči so se odigravali strahoviti prizori. Radi teme so potniki, ki so se rešili, izgubili svoje in mnogo jih je teklo nazaj v goreče vagonce. Z bencinom napolnjeni tank tovornega vlaka je eksplodiral, pri čemer sta bila ubita dva železničarja. Vsega skupaj so doslej izkopalni izpod razvalin 30 trupel. Boje se pa, da je pod razvalinami še več mrtvih. Nevarno poškodovanih je petdeset potnikov.

Zadnji potomec Jana Sobieskega v bedi

Ze leto in dan se vlačijo po ulicah nekega budimpeštanskega okraja star onemogel mož, na katerem se vidi, da je nekoč živel v bolj-ših razmerah. Starček je po vsem okraju znan in ubogi ljudje, ki tam prebivajo, si med seboj pripovedujejo, da izhaja iz plemenitega rodu in da poseduje veliko premoženje. Starček je skoro popolnoma oslepel, tako da brez vodnika ne more iti daleč.

Te dni je neki časniki obiskal skrivnostnega starega moža in tu se je izkazalo, da je zadnji potomec poljskega kralja Jana Sobieskega, ki že več let živi tukaj pod imenom grofa Pooderja. Ko mu časniki ni hotel tega verjeti, mu je starček predložil dokumente, ki so brez dvoma dokazali, da je grof Pooder v resnici zadnji potomec poljskega

vražnikov, si je nadel ime grofa Pooderja in je do svoje smrti živel v gostoljubni hiši cerkvenega kneza. Tudi otroci Jana Sobieskega so živeli pod tem imenom. Grof Pooder, ki je telesno in duševno slrt, je pripovedoval dalje, da je na koncu svojih moči in da od ogromnega premoženja Sobieskijev ne dobiva niti pare. To premoženje je vredno mnogo milijonov in ga je svoj čas poljska vlada zaplenila. Na vprašanje, zakaj ne stori nobenih korakov, da bi prišel do svoje pravice, je grof Pooder odgovoril, da je to že davno storil in da je poljska vlada izjavila, da mu je pripravljena dati življenjsko rento ali mu pa prepustiti del Sobieskijevih posestev. Preskrbi naj le še nekatere dokumente in nato pride na Poljsko. Grof Pooder je pripovedoval dalje, da se ti dokumenti nahajajo v Berlinu in da bo nekemu odvetniku naročil, da mu jih preskrbi.

Grof Pooder je v svoji mladosti obiskoval bruseljsko vseučilišče in si je pridobil doktorsko diplomu. Pozneje je študiral kemijo in se mu je posrečilo več iznajdb, ki so se v praksi izborna obnesle.

»Oprostite — ali ne stanuje tukaj gospa Kovačova?«

Po Parizu

Od Montmartra do Salona v zavetje St. Sulpicea

Pariz, maja.

Krasna je nastopajoča pomlad v Parizu. Pariz je zidan slikovito, tako da niti ena četrt ne sliči drugi. Prijatelji, ki prihajajo iz Berlina ali Londona, izjavljajo, da so ta mesta popolnoma podlegla modernemu tehničnemu toku časa — dolge, neskončne ulice z velikimi ob strani, ki eden sliči drugemu, Pariz je ostal pisan, da tako lahko ohrani ime bizarnosti — vmes pa so posejani nasadi — skvari — par dreves in nekoliko klopi, tako da je vse skupaj ljubko — gentil. Ti nasadi sedaj kipijo življenja, čez noč je vse zazelenelo, da ti je hudo, ker je prebrzo in ga tako zadušil prah in sopara, tako da je drevje že v mesecu avgustu v Parizu že zopet golo. Čest drôle — smešno je življenje, toda za filozofske opazke v bežnosti dnevnega življenja nimaš časa. Le, če se v trenutku zaveš notranje urejenosti, ko skoraj da neposredno trkaš na vrata svoje notranje večnosti — francoski katoličani-lajki (kolikor jih je resničnih), žive čudovito harmonično s cerkvi, dnevnica meditacija ni samo dolžnost duhovnika — zabrenka v siju božje ljubezni ono, kar tujec imenuje bizarnost, zakipi v božji lepoti, kar je drugim ljubko-gentil in postane asiško preprosto, kar je povprečnemu smešno-drôle. Tako marsikdo pravi, da je izmed modernih evropskih mest Pariz ohranil največ — katoliškega.

Pariški Montmartre sam je poln teh navidežnih nasprotij in disonanc. Antičnemu stilu cerkve loretske Matere Božje sledi ulica, ki je polna zabavišč, ki so se radi ameriške klijentele v notranjosti preuredile tako, da Francoz vanje več ne zahaja; le na zunanji mora francoski srednjeveški stil portala tekmovali z najnovejšo ameriško električno instalacijo, ki naj v nočnih urah prevpije žarečo reklamo njegove sosedu. Napol podrti stavbi, ki mora biti kabaret ravno zato, ker se hiša podira, sledi najmodernejša gledališka stavba, ki jo je daroval Parizu milijarder baron Rothschild, da tako Parizu dokaže, da še velja stari španem et circenses. Toda duhu francoskega pisatelja je oder gledališča premoderen — oder se lahko v trenutku petkrat spremenil — tako da so vse najnovejše francoske drame v gledališču propadle. Moralni so povabiti gledališke družbe iz Berlina in Dunaja, trenutno igra v njem grupa iz Japonske in prihodnji mesec pride Reinhardt. Kakor da se francoski esprite ne giblje sigurno drugod nego v območju precijoznih antikvitet človeštva — življenje je zmiraj isto — če si ateisti, boš volterjanski cinčini, če si še veren, boš preprosto pobožen v poziciji Male Terezike — nikdar pa Francoz ne bo zašel v območje nemškega militariziranega nacističnega in razrednega provokatorstva. Zato se zelo molijo tisti, ki mislijo, da so Francozi imperijalisti in ki upajo, da bo v Franciji komunizem kdaj uspel.

Nedaleč od Moulin Rougea se med najbednejšimi, stisnjenimi ulicami odpre jasna, ravno toliko široka, da je v skladu z monumentalno stavbo, ki dominira na griču — Sacré Coeur, tretje čudo Pariza. Za vsakega tujca je bilo obvezno, da si ogleda tri čuda Pariza: Tour Eiffel, Moulin Rouge in Sacré Coeur. Vsak pariški kuplet je gotovo imel v sebi ta tri imena in dom božji je bil obenem z najrazbrazdanjšim hramom strasti in slavočkom duhu človeške izurjenosti skupen narodni patrimonij Pariza. Moulin Rouge je propadel, ker francoski duh v tej sferi ni prenesel ameriškega pojma racionalizacije in Tour Eiffel mislijo, po govoricah Parizanov sodeč, podreti, ker vzdrževanje železja več stane nego donosa vstopnina tujcev, ki se vzpenjajo na vrh stolpa. Parizan gre samo enkrat v življenju na Tour Eiffel in še takrat mu je njegov stari oče ali stric plačal vstopnino, da je s tem storil svojemu petletnemu sorodniku veselje. Ali bo Sacré Coeur, katedrala, pred katerim je sedaj mestna občina pariška končala krasno, monumentalno stopnišče, obvladal Pariz kot edino čudo Pariza? Bilo bi to proti espritu Francoza, ki ne trpi in ne vsiljuje nikjer uniformiranosti.

Bizarnost, ljubkost, resnost in smešnost Sacré Coeura je preveč znana tistim, ki so že bili v Parizu, ali tistim, ki se le bodo kdaj prišli in tudi tistim, ki ne bodo nikdar prišli. Kakor da se levi portal katedrale opira ob bližnji kabaret in mu je zato še bolj zablistel zlat napis: Gallia devota et poenitens — ponidna in pokorna Francija, kakor da se srednji portal, ki nosi veličastno kupolo, veseli, da stremi proti jugu, ima pred seboj celo Francijo in jo s križem v višini drži v naročju Rima, dočim levi portal samo še prišepetava v svoji tajni in skrivnostni senci, da je Francija hvaležna Bogu in njegovi neizrečeni dobroti za ljubezen in toploto katoliške vere. Kdor hoče prisluhniti simfoniji katolicizma, ki v nedeljskem pomladnem jutru polje iz nižine Pariza, naj ne zamudi nedeljskega jutra na pariškem Montmartru.

Doli na batinjolskem bulvarju je majhno gledališče Theatre des Arts, kjer gostuje že nekaj let sem ruska gledališka družba gospoda in gospe Pitojeve. Letos so doživeli silen uspeh — že dvestotič so dajali Brucknerjevo dramo (Bruckner je tudi v Ljubljani znan in mislim, da so dajali pred leti »Vojička«) »Les Criminels — Zločinci«. Gledališče je majhno, dvorana ni nič večja od one v Ljudskem domu v Ljubljani in tudi nič lepša — vendar je Ljudski dom v Ljubljani baje antipatičen — a v njem igra družba, ki si je v Parizu pridobila velik kulturni ugled in veljavo.

Ko sem sedel v parterju, sem opazoval publiko okoli mene. Malo Francozov, debelšni obrazi Nemcev, ogrski židi, Rusi, Angleži, Američani, za mano nekaj Jugoslovanov, ki so prišli ravno tako z novinarskimi kartami — kje bi naš novinar zmogel 30 frankov za parterški sedež!

Brucknerjeva drama je ena najbizarnjših, kar sem jih v Parizu videl. Samo da se ta bizarnost takoj preobrne v grozovito seciranje,

kakor da predstavljajo tone na odru, tako je Bruckner krut s svojo publiko. Je preveč zločinski v svoji lascivnosti, da bi Francoz mogel priti v gledališče, da obogati svoj esprite.

Ko se dvigne zavesa, je na odru mračna trondastropna hiša, nemškega stila, brez okrasa, kjer bi lahko obviselo oko najplitvejšega pariškega estetičnega gurmana. Le hrošček glas gramofona, ki poje ono svetovno: »Ich küsse ihre Hand, Madame...« prodira iz mrtvaškega okna tretjega nadstropja. Stena se dvigne nenadoma, pojavi se v prerezu hiša, preprosta, kot druge hiše s sester družinami. V kletni sobi tipkarica, zaročenka študenta iz drugega nadstropja, ki je radi bede prodala dete, ki ga nosi, kuharici svojega gospodarja, ki ga bo pokazala svojemu ljubimcu, ker ji je potrebno, da dokaže, da je imela z njim dete. Nad njo soba vdove, ki ima sina-akademika in hčerko-gimnazijko. Sin terja mater za takšno za izpit 100 mark, da si ve, da jih mora mati zaslužiti s svojim razmerjem s svojim svakom. Hčerka, ki prav tako zahteva denarja, odide na ulico, da posnema mater, ki ji denarja ni mogla več dati. V desnem traktu hiše: soba dijaka, ki se zaljubi v svojo gospodinjjo, mater svojih dveh prijateljev, ki mu bosta pomagala, da ukrade denar, da zbeži z njih materjo v Italijo, ako jim pomaga do denarja.

V osrednji soba kavarniškega natakarja Pitojeva in spodaj pod sobo kuhinja s kuharico Pitojevo, ki mora dati svojemu ljubljencu sina, ki ga bo kupila od tipkarice v kleti. Toda natakar ima osem zakonitih žen obenem in kuharica ga zasleduje, ko je šel v bar, ki je ob kuhinji in flirta s kavarnarico Kudelko. Ko teka na vrata, Pitojev skoči skozi okno in kuharica Kudelko zadavi. Pitojev je aroširan kot osumljenec umora, ker so v njegovi sobi našli denar, ki ga je podtaknila kuharica. Kuharici ni treba več otroka, tipkarica svojega otroka utopi.

Drugo dejanje obsega prizore pred sodiščem. Gornji del odra je spremenjen v veliko sodno dvorano, kjer sodijo Pitojeva, spodnji del odra tvorijo obenem tri sodne dvorane. Tipkarica je obsojena zaradi detomora na pet let zapora, študent na tri mesece zapora radi sroma, sin vdove je zapleten v homoseksualno afero, iz katere ga reši prijatelj, prijatelj študenta, s krivo prisego. Pitojev, kot morilec, je obsojen na smrt, ker je tako odločila s svojo prisego kuharica, ki bo šla v smrt pred njim.

V tretjem dejanju je zopet vse v starem toku v hiši. V baru, kjer je bila pred mesecem dni zadavljena Kudelka, plešejo ob zvokih gramofona, vdova nad barom je odpotovala s svačkom in prepustila stan sinu in njegovim prijateljem, v Pitojevi sobi advokat prodaja preostanke, da pokrije svoje stroške. V kuhinji kuharica meditira o samoumoru, a v kletni sobi tipkarica zaročenec piše filozofsko delo proti nesrečnim zablodam človeštva. V baru se vrši kupčija za odpravo ploda dekleta, ki se je vdala dijaku-krivoprišezniku. Študent se po prestanem zaporu z zlomljenim življenjem vrača k svojim revnim staršem, krivoprišeznika aretirajo, v baru plešejo nad posrečeno intervencijo, kuharica je izpila strup, a v kletni sobi filozof vpije: »Le živite, le plešite, nova doba sproščnosti človeštva potem človeštva se bliža.«

Da, le piši filozof — nikdar Francoz ne bi mogel spisati tako strahovite operacije. Katoliška tradicija je v Francozu zapustila preveč čuta za sintezo, dočim je germanska kultura z reformacijo šestnajstega stoletja razbila sintezo Evrope. Nehote so se mi uprle oči v sinjino pomladanskega neba zunaj gledališča. Bilo je mirno in lepo, kakor mora biti mirna in nedolžna nižina od Hamburga do Königsberga, ki je dala svetu Lutra, Kanta, Hegla in Nietzscheja. A l'onest rien de nouveau — na zapadu nič novega — kaj vstaja novega na vzhodu?

V Grand Palais se vrši trenutno velika in glavna letna razstava slikarstva in kiparstva. Preko štiri tisoč del razstavljenih, človek mora letati z brzino, da more v preostalih urah popoldneva pregledati dvorane in tako dobiti vsaj površen vtis. Za nestrokovnjaka nič izrednega in novega. Različni in najfantastičnejši poskusi barvnih kompozicij.

V veliki glavni dvorani je zbirka skulpture. Srečal sem v njej g. Dujana Peniča, velikega umetnika iz Dalmacije, a ki živi že nekaj let v Parizu. Razstavil je v salonu svoji dve zadnji deli: »Magdalena« in »V troje«. Kolikor je dosedaj izšlo kritik, so silno laskave za g. Peniča in tako revija »L'art d'aujourd'hui« Peničeva dva kipa proglašata za najboljša dela na razstavi in za enega največjih sedobnikov.

Zvečer se je vršil izredni občni zbor Slovenskega društva v Parizu. Zbirajo se naši rojaki v prostorih kavarne »St. Sulpice« blizu stare sentulpiške cerkve. V poročilih odbornikov je bilo jasno opaziti, kako nujen je obstoj slovenskega društva v Parizu. Dvakrat na mesec se zbirajo člani in se tako vsaj dvakrat na mesec prijateljsko porazgovorijo med seboj in kar je še več — zapojejo. Človek mora dobro poznati vse težave tujine za tiste, ki so morali zapustiti domovino in kako blagodejen je lahko vpliv društva na člane, ki jim tako omogočuje, da niso popolnoma osamljeni.

Koliko je še Slovencev v Parizu, ki ne vedo za društvo! Najmanj jih je okoli 150, a društvo jih ima šele polovico. Zadnjič sem v Argenteuilu nad Parizom slučajno našel Slovenca-delavca, ki ga radi slabih informacij, ki jih je imel pred odhodom v Francijo, izrabljajo, da je strašno. Nikdo se ne zmeni za te ljudi, so brez zaščite in ker sem se malo predolgo razgovarjal z delavcem, sem imel opravka s tamošnjim policijskim komisarjem.

Slovensko društvo v Parizu ima cilj, da pomaga našim ljudem v Franciji. To je eden njegovih velikih razlogov za obstoj. Da bi mu bilo omogočeno, da še bolj razširi svojo delavnost in tako zmiraj več in več rojakov privede v quartier St. Sulpice!

V službi človeštva

dela armada znanstvenikov in tehnikov samo na nalogi, s pobijanjem bolezenskih klic olajšati trpljenje človeka. Ta visoki cilj se je pred vsem postavila I. G. FARBENINDUSTRIE AKTIENGESSELLSCHAFT (tu sem spada tudi tovarna »vorm. Friedr. Bayer & Co.«) že od svojega obstanka. Eden glavnih uspehov, s katerimi je izpolnila to nalogo, je iznajdba ASPIRINA.

Pred 30 leti vpeljan v medicino, uživa danes svetovni glas kot suvereno sredstvo pri vseh prehladih in revmatskih bolečinah.

ASPIRIN
jedinstveni na svetu.

30 let ASPIRIN

Žene, ne posnemajte nas!

Tako pravi mož:

Žene, ne posnemajte nas!

Kajti ve ste boljše, finejše, genialnejše, nežnejše, krotkejšie in čustvenejše nego mi, možki! V vas je več ljubezni in stojite tedaj v hierarhiji bitij višje nego mi. Zakaj tedaj hočete postati grobejše, neotesanejše? Zakaj se hočete ponižati?

Manj razuma da imate nego mi, manj »duha« (kakor ga razumemo mi!). Morda. Toda ve imate srčno modrost, otroško preprostost, globlje čustvo, finejše občutje — vse stvari, ki pred Bogom veljajo več nego naše napihnjeno znanje, naša mrzla razumnost, naša nemilosrdna pamet.

Ve ste ali bi vsaj morale biti možev boljši jaz, predvsem pa: njegov drug jaz. Ve ste polovica, ki jo mora večno iskati. Če hoče biti ali postati celota. In kakor nas je narava drugače ustvarila in vas hoče drugače nego moža, tako ve na to pristajte, pristajte same nase!

Ne posnemajte nas! Vam tega dejansko ni treba.

Cigareta, palica, inexpressibles, moška pričeška, moški klobuk: sama ubožna izpričevala, ki ste si jih same izdale ali si jih izdajete! Sedaj preostaja le še moška srajca, naravnice in moški čevlji: in vaš polem je popoln! In možki se sme samozavestno smehljati in gledati z viška na vas: »Otroci, ki si sami ničesar ne domislite, ki me v vsem posnemajo! Njeno ime ni možuža, marveč opica!«

Toda ne smehljate se, tudi se ne čuti tako zelo vzvišenega nad vami, kakor vas občuti kot vsiljive. Razdalje, o žene, razdalje treba!

»Sebe imam s samim seboj dovolj! Mojih pregreh, mojih slabih lastnosti, mojega načina

oblačenja: vsega tega pri ženski ne maram! Kakšno neprimerno izenačevanje je to? Dajte, naj bo mož možki, ve pa bodite ženske! Ostanite mi tuje, skrivnostne, zagonetne, ostanite moj drugi pol, ki ga moram večno iskati, osrečujoča druga bitnost s svojim posebnim vonjem, svojim čarom, svojo nežno ljubeznivostjo, ki je lastna edino vami! Ne silite v moj svet, ne razdenite svojega čara, ne postanite prostaške, navadne, ne sestopite s svojega prestola, na katerega vas je postavilo moje občudovanje! Kajti ve ste v resnici svečenice, čuvarice in posvečenke življenja!«

Tako ali podobno misli mož, ki misli o vas prav in plemenito.

Ne posnemajte nas!

Ustvarite nošo, ki je ženska in udobna. Iznajdite nošo las, po kateri vas bo mogoče spoznati kot ženske. Oblačite se, kakor se sklada z vašo bitnostjo. Kako strašno, če bi se možki nosili po žensko: bil bi smešen. Nič drugače ne učinkuje ženska, ki se oblači po možko.

Zato še enkrat: Ne posnemajte nas, o žene! Varujte svoje najsvetejše zaklade: svoje žensstvo, svojega ženskega duha, svoje žensko srce in svoje žensko plemstvo.

Drugače pojde z vami nizdol in z vami bo padel možki (kajti ve ste druga polovica). »Če se pa sol izpridi, s čim bomo solili?« Kateri zvezdi naj moč sledi, ako ve nečete spoštovati zvezde življenja?

Ne posnemajte nas, o žene! Oplemenitite, dvignite nas v višine s svojim plemstvom! Ožarjajte nas s svojo duševno silo in vodite nas v pravo življenje dobrote in ljubezni.

Kajti to je vaš namen na zemlji.

(»Germania«, M. Hayek.)

Zakaj otrok noče jesti?

Otrok naj si mizo sam pogrinja!

Pred jedjo naj si vedno umije roke!

Sam naj si gre po jed!

Sam naj si iz sklade naloži na krožnik!

Sam naj si nalije vode v čašo!

Daj mu normalno jedilno orodje, kakor hitro to sam želi!

Sedi naj z odraščeni in s isto mizo, kakor to sam hoče!

Ne ponujaj mu jedi s svojega lasnega krožnika ali žlice!

Daj pri jedi mir otroku in sebi!

Veli tudi ostalim, naj otroka pri jedi puščajo v miru!

Ne pitaj več, kakor hitro zna otrok sam držati žlico, čeprav gre počas!

Ne pripoveduj med jedjo zgodb in ne uganj norčij, čeprav bi imela v to časa in volje!

Pohvali vsak napredek!

Pomagaj neopazno!

Otrok naj si pridobi spretnost z lastnim trudom!

Ne kaži mu posebej vsega!

Prezri napake!

Pomazan namizni prt je boljši nego nerivozen želedec!

Razbiti krožnik je boljši nego grajan otrok! Trmast, ostrašen, nesamostojen otrok je slabši nego mnogo razbitih krožnikov!

Bodi zmeren v graji!

Hvali, kadar to zahteva otrokova samozavest!

Hvali stvarno: Danes ješ že lepše nego včeraj! Tako že znaš jesti kakor veliki!

Hvali včasih vnaprej — v vzpodbudo! Napredek bo tvojo hvalo opravičil.

Ne kaznuj z jedjo!

Ne pritrgaj otroku nobene jedi!

Nepoužito kosilo še nobenemu otroku ni resno škodovalo!

Sila, jeza in prizori utegnejo otroka nagniti, da se bo s svojim želedecem zvezal proti tebi: ali hočeš, da bo otrok pred vsako jedjo bruhal?

Ne daj otroku prilike, da bi te zaradi jedi napravil za svojega sužnja!

Ne sedi k njemu in ne reči: Dokler ne poješ, ne grem od tebe, te ne izpuštim, le smeš od mize, ne pojdeš na izprehod!

Daj, da misli otrok za mizo tudi na druge!

Večji otroci naj za mizo pomagajo streči!

Ne obupaj, uspelo bo, čeprav ne obvelja vsak dan tvoja beseda!

Odloči se, ali hočeš biti prijatelj svojega otroka ali pa suženj njegovega želodca!

Reči: Ako ti ne diši, pusti!

Presenečen boš videl, da bo potem dalje jedel!

Te nasvete daje starem dr. Alice Friedmann v »Intern. Zeitschrift für Individual-Psychologie«, Leipzig.

Hoja in drža

Pravilna hoja in drža sta za celotni utis človeške zunanosti odločilnega pomena. Napake se dajo kasneje le težko odpraviti, zato je dolžnost vzgojiteljev, da že pri otrocih skrbno pazijo, da se navadijo pravilne hoje in drže. Vsekakor se da tudi v poznejši dobi s trdnjo voljo marsikaj doseči. Sredstva so sport in primerno obuvanje. V premajhnih, pa tudi v prevelikih čevljih je lepa, prožna hoja in drža nemogoča. Pravo zlo so previseko pete, ki jemljejo telesu oporo in povzročajo negotovo hojo. Lega noge v takih čevljih je protinaravna, kile so neenakomerno napete, delo mečnih misic je onemogočeno, kar vse seveda onemogočuje dolgotrajno hojo. Mnogo resnejša pa je škoda, ki jo povzroča taka okrnjena hoja in drža v notranjih organih nosilk. Vsak zdravnik bo potrdil, da mnogo ženskih bolezni izvira od tod.

Neredko pa vpliva na hojo in držo tudi dušno stanje. Žalost, skrbi in težko delo se tako vidno izražajo tudi v hoji in drži kakor v obrazu, zdravnik spozna bolezen mnogokrat že po teh zunanjih znakih.

Pri hoji je treba paziti na troje: prvič mora gibanje premikajočih se nog izvirati iz kolkov in ne iz kolen; drugič še vedno najbolj velja staro vojaško povelje: prsi ven, trebuh notri — in tretjič se je treba pri vsaki stopinji najprej s prsti dotakniti tal in se šele potem spustiti na celo nogo. Hoja izključno po prstih je zelo zdrava in se po njej noga lepo oblikuje, vendar na cesti ni primerna; pač pa je prav, da doma čim več hodimo po prstih.

Seveda pa je gotovo, da ima slednjič vsak človek — naj že hodi pravilno ali ne — svojo lastno hojo, ki se sklada z vso njegovo osebnostjo. Ti posebnosti hoje ni delati sile in se mora znati ohraniti tudi pri uvečbanju pravilne hoje.

Mark Twain:

Čari mnogoženstva

V Salt Lake City smo se mudili samo dva dni in zato nismo utegnili, da bi se bili bavili z običajnim raziskovanjem učinkov mnogoženstva in zbirali navadne statistične podatke in sklepe, ki so potrebni, da se pozornost naroda še enkrat obrne na to zadevo. Imel sem namen to storiti. S prekipevačim samozaupanjem mladosti sem kar gorel od nestrpnosti, da bi se kar na vrat na nos vrgel v velikanska prevratna podjetja na tem polju — dokler nisem videl mormonskih* žensk. Tedaj sem bil ginjen. Moje srce je bilo razumnejše od glave. Ogrel se je za te uboge, nerodne in si-jajno grde stvarce; in ko sem se obrnil vstran, da bi skril velikodušno solzo, ki mi je bila prilezla v oko, sem rekel:

»Ne! Mož, ki njih katero vzame, opraviča delo krščanskega usmiljenja, ki zasluži prijazno priznanje, ne pa grde graje človeštva — in mož, ki jih vzame v zakon šestdeset njih, stori delo prevzvišene velikodušnosti, tako vzvišene, da bi se mu morali narodi v nemem čiščenju odkriti.«

V tej deželi so grozovite povesti o umorih trmoglavih poganov jako priljubljena suov. Z veseljem se spominjam prijaznega večera, ki smo ga prebili v lokalu nekega pohana, kjer smo si dali pri pipi tobaka pripovedovati, kako se je Burion s konjem zakadil med milost proseče »morosilce« in jih vse, može in žene, postrelil kakor pse; ali kako je Bill Hickman, smrtni angel, ustrelil D-a in A-a, kor sta proti njemu iztožila neko terjatev; ali kako je Porter Rockwell storil to ali ono grozno dejanje; in kolikokrat so bili ljudje tako neprevidni, da so prišli v Utah in so delali opazke o Brigham Youngu ali o mnogoženstvu ali o čem drugem svetem in kako so se doliču smeli za trdno zanesti, da jih bodo že ob naslednji zori našli kje v kakih zakotnih ulicah, potrpežljivo čakajoče na svoj pogreb.

Poleg tega je nad vse zanimivo poslušati te »pogane« kadar govorijo o mnogoženstvu, in si dati pripovedovati, kako se kakšna stara starešinska krita poroči s kako mlado deklico, — jo ljubi in vzame njeno sestro zraven, — jo ljubi in se oženi še z njeno sestro, — jo rad ima in vzame še tretjo, — jo ljubi in vzame njeno mater v zakon in se poroči nazadnje z njenim očetom, dedom in pradedom in nato še vedno nima dovolj. In kako morda mlada jezika stvar enajstih let postane njegova žena-ljubljenka in se njena častita stara babica v oceni njegove skupnega starostnega moža pomakne na D-1 doli in mora v kuhinji spat. In kako si mormonske žene to neznaosno natrpavanje mater in žena v taistem guilem gnezdu, povzdigo mlade hčere v činu itd. potrpežljivo dovoljujejo, ker — po nrukih njihove vere — več ko ima mož žen na zemlji in večje ko je številni otroci, ki jih vzredi, višje je mesto, ki ga zasede v prihodnjem svetu — morda tudi toplejše; vendar se pa o tem, kakor se kaže, ne izražajo bolj natančno.

Kakor so nam povedali ti naši poganski prijatelji, ima harem Brigham Younga dvanajst do trideset žen. Nekatero, so rekli, so se že postarale, so pa prav dobro spravljene in preskrbljene v kurniku ali »levjaku«, kakor se na čuden način imenuje. Vsaka žena ima otroke pri sebi — petdeset vseh skupaj. V hiši je red in mir — ako so otroci tihi. Obedujejo vsi skupaj v isti dvorani, kar hvalijo, da je silno srečna in domača slika.

Od naše družbe ni imel nihče sreče, da bi bil jedel pri gospodu Youngu, toda neki pogan, Johnson po imenu, je izjavil, da je bil enkrat v levjaku deležen skupnega zajtrka. Podal nam je primeren popis o čitanju imenika prisotnih in drugih predhodnih določbah ter krvoprelitju, ki je nastalo, ko se je prikazal ajdov kolač. Toda, kar je pripovedoval, je bilo le predebelo. Gospod Young mu je, tako je poročal, pripovedoval različne pametne izreke nekaterih svojih »zveletnikov« in pri tem z nekim ponosom poudarjal, da je bil v tej stroki leta in leta najznamenitejši sotrduin nekega časnika na vzhodu. Nato je hotel Johnsonu pokazati enega teh kebecov, ki je napravil zadnji čedni izrek, toda ga ni mogel najti. Ogle dal si je natančno obraze vseh otrok, pa ni mogel za gotovo povedati, kateri je bil. Nazadnje se je, vzdihnivši, obrnil in rekel: »Mislim sem, da bom malega puskja spet spoznal, pa ni nič.«

Dalje da je gospod Young omenil, da »je le prežalostno v življenju, kajti veselje nad novo zakonsko zvezo se kaj lahko in neprimerno pokazi s pogrebno svečanostjo po kakih prejšnjih nevesti.«

Potem je pripovedoval gospod Johnson, da je, ko se je z gospodom Youngom popolnoma po domače pogovarjal, prišla ena njegovih žen in zahtevala naprso iglo; izsledila je namreč, da je bil dal številki 6 tako iglo in da mu ona take pristnosti ne misli prezeti, ne da bi pošteno zaropotala. Gospod Young jo je opozoril, da je tujec prisoten, na kar je gospa Young menila, da že tujec ne prija, kar se v hiši godi, si lahko poišče prostor zunaj. Gospod Young ji je obljubil iglo, na kar se je odstranila. Toda čez nekaj minut se je pokazala spet druga gospa Young, ki je tudi hotela imeti naprso iglo. Gospod Young ji je hotel nekaj dopovedovati, toda ona mu je na kratko

odrezala besedo. Št. 6 da je dobila tako iglo, je rekla, in št. 11 je bila obljubljena, »naj le nikar ne poskuša ugnati jo — ona že pozna svoje pravice«. Obljubil ji jo je in ona je šla. Zdaj so pa prišle kar tri gospe Young obenem in so navalele z viharjem solz, zmerjanja in prošenj na svojega zakonskega gospodarja. Slišale so vse, kaj se je zgodilo s št. 11 in 14. Obljubljene so bile tri nadaljnje naprsne igle. Komaj so te odšle, že je prikorakalo devet nadaljnjih zakonskih polovic gospoda Younga hkratu v gosjem redu in nova nevihta je izbruhnila nad prorokom in njegovim gostom. Devet nadaljnjih igel je bilo obljubljenih, na kar so sestre po usodi v gosjem redu zopet odšle. In noter jih je prišlo spet enajst s tuljenjem, javkanjem in škripanjem z zobmi. Z obljubo nadaljnjih enajst naprsnih igel je bil še enkrat kupljen mir.

»Tu imate primer,« je rekel gospod Young. »Vidite, kakó je. Vidite, kakó življenje imam. Človek ne more biti zmerom dovolj pameten, — naprso iglo. Ni stala več nego pet in dvajset dolarjev — to se pravi, to je bila navidezna cena — toda kar bo končno neizogibno stala, znaša desti več. Saj ste sami videli, kako je vsota narasla na šest sto petdeset dolarjev — in, oh, to še zdaleč ni konec! Saj imam tukaj žene na vsem ozemlju Utah. Na tucate imam žen, ki njih številki niti ne vem, ne da bi pogledal v rodbinsko biblijo. Raztresene so na dolgo in široko po hribih in dolinah moje države. In zapomnite si dobro: Vsaka posamezna bo slišala o tej nesrečni naprni igli in vse do zadnje jo bodo morale imeti ali pa umreti. Naprsna igla moje št. 6 bo prišla na pet in dvajset sto dolarjev, preden bo konec historije. In potem bodo te ženske svoje igle primerjale med seboj in ako bo le ena za idejo lepša od drugih, mi jih bodo vse položile pred noge, čez pa naj potem naročim nove, ako hočem obdržati mir v hiši.

Vi najbrž niste vedeli, toda ves čas, ko ste bili z mojimi otroki, so čuťti služabniki moje hiše natančno opazovali vse Vaše kretanje. Da ste kakemu otroku ponudili le desetico ali košček kandisa ali sicer kako malenkost — pri tisti priči bi Vas pogladi iz hiše, ako namreč dar še ne bi bil iz Vaših prstov. Drugače pa bi bilo neizogibno za Vas, dati vsem mojim otrokom natančno enako darilo — in ker vem iz skušnje, kaj lahko iz tega nastane, bi bil pri razdeljevanju sam prisoten, da bi se prepričal o natančni izvršitvi. Neki gospod je bil podaril enemu mojih otrok pločevinasto piščalko — pravi satanov izum, pred katerim me obhaja groza, kar bi se tudi Vam godilo, ako bi imeli osemdeset do devetdeset otrok v hiši. Toda dejanje se je zgodilo — mož je pa ušel. Vedel sem dobro, kaj bo iz tega, in sem hlepel po maščevanju. Poslal sem za njim celo krdele smrtnih angelov, ki so podili moža globoko v skalnate soteske Nevade. Toda dobili ga niso nikdar. Nisem krut — nisem maščevalen, toda da sem ga dobil, gospod, bi ga, tako mi Joseph Smith* pomaga, zaprl v otroško sobo, dokler ga ne bi pamti do mrtvega izpiskali. Pri zaklanem telesu Perleya Prutta (Bog mu grehe odpusti), kaj takega še ni bilo na svetu. Jaz sem vedel, kdo je dal otroku piščalko, toda ljubosumnih mater nisem mogel o tem prepričati. Mislile so pač, da sem bil jaz in konec pesmi je bil, ker je vsak pameten človek že naprej lahko videl: moral sem naročiti sto in deset piščalk — takrat smo, mislim, imeli sto in deset otrok v hiši, zdaj jih je nekaj v šoli — sto in deset takih vreščočih oné. Na veke naj bom mutast, ako ni res, da smo si od takrat morali pomagati samo z znamenji, dokler se otroci niso piščali naveličali. In kadar še kdo dá kakemu mojemu otroku piščalko, ga obesim višje nego Haman!

Pri senci Nephisa! V i ne veste, kaj se pravi oženjen biti. Jaz sem bogat in vsak to ve. Jaz sem dobrodušen in ves svet izkorišča to. Ti pride nekoč ženska z otrokom čudno mrtvaške barve (sama je bila prav taka) in prisega, da je otrok moj in ona moja žena — da sem se takrat in takrat poročil z njo, toda številki je pozabila, njene ime pa se seveda jaz nisem mogel spomniti. No, opozorila me je, kako mi je otrok podoben, in res je bilo tako videti — v tej deželi je to kaj navadnega — in, da napravim stvar na kratko, vtaknem otroka v otroško sobo, ona pa gre po svojih poteh.

In pri duhu Orsona Hydesa, ko so otroku umili barvo, je bil Indijane! Pri meji duši. Vi ne veste, kaj se pravi biti oženjen! Pravo past življenje je, gospod, — pravo pasje življenje! In kako naj človek varčuje pri tem — to je nemogoče! Poskusil sem spraviti nevestino poročno obleko za vse priliko. A ne pomaga nič. Zdaj se poročite s spojinjo kalika in jetike, suho kakor letva, drugič pa naletite na bitje, ki ni drugače kakor v obleko potaknjena vedenica in potem daste lahko poročno obleko s starim zrakoplovom razširiti! Da, tako je! In pomislite samo na račun perila — oprostite le solze — devet sto štiri in osemdeset kosov na teden! Ne, gospod, kaj takega, kakor je varčevanje, ni v družini, kakršna je moja. Ze predmet »zibelc« — samo pomislite! In glisnik! Sirup! Korenčki za zobe! In ure, da se malčki igrajo! In vse sorte reči, da se z njimi pohištvo razpraska! In užgalice, da jih jedo, in steklovina, da se z njo porežejo! Samo predmet »steklo« bi zadostoval za vzdrževanje Vaše družine, trdim jaz. Pa naj grabim in stiskam, kakor hočem, nikakor ne morem tako hitro napredovati, kakor bi lahko pri prilikah, ki jih imam. Bogu bodi potovanje, takrat, ko sem imel dva in sedemdeset žen tukaj v hiši, sem stokal pod bremenom, ko sem moral na tisoče dolarjev vtakniti v dva in sedemdeset posteljnjakov, dočim jih bil lahko na obresti razposodil. Zato sem se brž vse zaloge v izgubo znebil in sem dal iztesati en sam posteljnjak, sedem čevljev dolg in šest in devetdeset čevljev širok. Toda bilo je napak. Jaz nikakor nisem mogel spati. Zdelo se mi je, da smrči vsem dva in sedemdeset žen obenem. Bil je oglušujoč šum. In pa nevarnost! To je bilo najhuje. Potegnile so vse hkratu sapo vase, in tedaj se je resnično videlo,

* To ime, kakor tudi druga v govoru Brigham Younga, je iz mormouske zgodovine.

Medvedgrad pri Zagrebu

»Danica« s starešinami na Medvedgradu. V ozadju Medvednica.

Na severni strani Zagreba, sredi zelenih gozdov beli se mogočna razvalina. Vsakemu Zagrebčanu je poznana, večina, ki se je mudila vsaj par letnih mesecev v Zagrebu, ga je obiskala. Saj to je ena najpriljubljenejših izletnih točk. Dostop do tja pa je posebno zadnje čase zelo olajšan, ker vozijo posebno ob nedeljah številni avtobusi prav do Šestin, skromne vasice, ki zapira ozko dolinico potoka Medveščaka, predno izstopi v ravnino.

Poznane so razvaline, ali preteklost je zelo malo poznana. S tem gradom je ozko zvezana zgodovina Zagreba in njegove širše in bližnje okolice.

Ko so Hrvatje 1242 pregnali Mongole iz svoje dežele, je bila ta popolnoma uničena. Mesta požgana, razrušena, vasem so komaj našli sledove. Prišli so z obnavljanjem vseh selišč, posebno pa z utrjevanjem na novo pozidanih mest in gradov. Edino najbolj utrjenim gradovom niso mogli priti niti divji Mongoli do živga. Zagrebški škof Filip je prišel graditi v bližini Zagreba, a vendar v težko dostopnem kraju trdnjavo, kamor bi v času nevarnosti zagrebška škofija lahko varno skrila svoje dragocenosti. Drugi pa mislijo, da je zgrajen Medvedgrad kot mejna trdnjava proti češkemu kralju Otokarju. Grad so zidali pet let. Šele l. 1254. se je dvigal gotov s svojimi ogromnimi zidovi in visokimi stolpi. V njem je bila tudi kapelica sv. Filipa in Jakoba. Medvedgrad je bil za tiste čase nezavzemljiv. Zato so ga skušali razni vladarji dobiti v svojo oblast, isti kralj Bela IV., ki je prej dovolil graditev gradu, ga je prevzel v svojo upra-

vo. Ni ostal dolgo v oblasti Bele, skoro je premenil gospodarja in menjal jih je neprestano. Niso ga osvojili z orožjem, nego so bili tedanji časi, posebno pa propadanje raznih velikaških rodbin temu vzrok. L. 1436. je dospel pod oblast mogočnih Celjanov, ki so ga kupili od prejšnjega njegovega gospodarja Rudolfa Albenca. Celjski grajski kastelani v Medvedgradu so bili strah in trepet sosednjih gradov in mest, posebno pa Zagreba. Napadali so trgovce, ki so peljali blago v mesto, zadrževali meščane in kmete, ki so delali na svojih pristavah in celo z oboroženo silo napadli parkrat Zagreb, ki se jih je le z veliko težavo obranil. Vse to je končalo šele s smrtjo Ulrika Celjskega l. 1456., ko je umrl zadnji mogočni grof te rodbine. Nekaj časa je bil potem v oblasti Ulrikove vdove Katarine Brankovičeve, dokler ga ni dobil pod svojo močno roko kralj Matjaž Korvin. Med poznejšimi gospodarji bi bilo omenjati Stepka Gregorijanca povzročitelja bune Matije Gubca. Leta 1590. je potres zelo poškodoval Medvedgrad. Ni porušil samo zunanjih obrambnih zidov nego tudi sobe in kapelico, tako da se je moral Štefan Gregorijanc izseliti iz gradu. — Od takrat naprej si grad ni mogel več prav opomoči. Njegova važnost kot trdnjava je pa postajala vedno manjša, dokler ni popolnoma propadel. Danes stanujejo gospodarji Medvedgrada v prijazni graščini v bližini Šestin.

V nedeljo 11. t. m. je S. K. A. društvo »Danica« v družbi s člani kluba SKAS-a v Zagrebu priredilo krasno uspehi izlet na Medvedgrad

Tajnosti Gorjancev

Fragmenta historiae.

Ne srečamo kmalu kraja, ki bi bil romantično skrivnostnejši in zato privlačnejši kot so Gorjanci. Njih poezijo, ki je razodeva vsak prostorček, vsako drevo, vsak kamen, nam jo je odkril v svojih številnih bajkah in pripovedkah Trdina. Vendar pa on v svojih zgodbah ni stlil zgodovinskega korena. Lahko rečemo, da je imel uho, ne pa očesa za preteklost priljubljenih mu Gorjancev.

Spomin, to je pečat zgodovine, nadeva važnejšim dogodkom po nekih zakonih Lidske psihologije mitološko formo, ki se vedno bolj oddaljuje od resnice. Pečat pa, ki ga je utisnila zgodovina v trdi kamen, ostane pod plastjo stoletnega prahu skoro neizpremenjen. In takih pečatov v Gorjancih ni malo. Manjka le človeka, ki bi jih znal čitati.

Gorjanci so s svojo privlačnostjo vabili človeka v vseh dobah, da je prebival na njih. Ker jim ne manjka ostankov iz nobene dobe, »memno sklepati, da so bili poseljeni od najstarejše, to je paleolitike (starejše kamene) dobe, v prazgodovinskem in zgodovinskem času, do današnjih dni. Vendar pa je do danes najznamenitejši in najzanimivejši najdišče, razen Mihovega pri St. Jerneju, še takolemenovano Grobišče in Zidani gaber v Gorjancih nad Mihovim. Najdišče je ostalo dolgo neznano in nepreiskano, z izjemo morda kakega brezpomembnega diletantskega poizkusa kopanja. Za kraj se je začel zanimati pred kakimi petdesetimi leti arheološki-samouk g. Kušljan iz St. Jerneja, ki je razmeroma globoko prodrl v temno preteklost domačega kraja, in to samo na podlagi številnih izkopanin, ki kaže danes v ljubljanskem in dunajskem muzeju.

V njegovih številnih, že orumenelih zapisnikih sem bral na nekem mestu: »Noben najdišče, kolikor sem jih do danes spoznal v naši občini in drugod, mi ni delalo toliko preglavice, kot ono na Grobiščih pri Mihovem... Kako radostno bi sprejel mrtveca iz teh gomil, ki bi mi povedal dogodke

te naselbine, od njenega postanka, vse do njene konca... Kako sem želel najti vsaj kak predmet, bodisi še tako malenkosten, da bi bil le iz one dobe. Kolikokrat sem se trudil sam, kolikokrat najel delavca za kopanje, pa vse zaman. Toda ni omagal, ker je stlil, kakor je rekel, da trud ne bo zaman. — Središče naselbine je bilo pri Zidanem gabru, kjer so ostanki starodavnega zidu malega gradiča. Tu je neki okoliščan slučajno zadel, ko je kopal, na obzidan grob, v katerem je našel srebrno, pozlačeno spono in velik glavnik. To naj bi služilo kot ključ do skrivnosti. Oboje je g. Kušljan poslal v ljubljanski muzej, z vprašanjem, iz katere dobe predmeti izhajajo. Takratni kustos muzeja K. Dežman je odgovoril, da segajo v 8. ali celo v 7. stoletje po Kr., v takolemenovano »merovinsko dobo«. Bilo je to leta 1884. Takoj naslednje leto je g. K. odkril v isti razvalini še en obzidan grob, ki pa je bil že nekoč izropan, zakaj bil je ves v neredu in proti pričakovanju prazen. Našla se je le manjša srebrna spona, ki je menda po naključju ostala v grobu. Sodeč po raznih okoliščinah, je moral biti grob prvotno razmeroma bogat. Najverjetneje je, da je bil gradič napaden in izropan. Čudno pa je, da ljudska pripovedka pripoveduje nekaj sličnega o tem gradiču.

Ves grad je bil obdan od zidu, ki je imel namen, čuvati ga pred napadalci. Kraj, kjer gre danes pot preko tega zidu, imenujejo ljudje Vratolom. In morda ne slučajno. Kakor rečeno, nekateri znaki pričajo, da so neznan napadalec grad izropal in oskrnili celo grobove. To mnenje podpira tudi domneva, da je sovražnik prodrl zunanje obzidje pri Vratolomu, kjer so bila vžidana vrata. Leta 1887. je g. K. preiskal ta kraj in ugotovil med zidovjem drobce oglja, ki je prvotnega izvora. Po tej teoriji je bil vhod torej požgan. Razen tega se je našlo pri Vratolomu kakih štirideset velikih žebeljev, mnogo kovaške žlindre in pušice, od katerih ena še ni bila popolnoma izgotovljena, mnogo črepinj, nekaj brusilnik kamenov, različne oblike in uteži za tkalske statve, in končno okrogla bakrena škatlica. Neizgotovljena puščica nam dokazuje, da so tu izgotavljali kovinsko orodje in orožje ter ga brusili. Vse našete najdbe so shranjene v ljubljanskem muzeju. Pozneje se je našel še kos bronaste zapestnice in del kamenitega kladiva, ki sega po svojem postanku v prazgodovino. Najverjetneje je, da ga je kak prebivalec te dobe našel in prenesel v to naselbino. Tudi paleolitskih, ali vsaj neolitiskih najdišč je namreč nekaj v Gorjancih in okolici.

Naselbina je bila precej velika, štela je vsaj trideset družin. Imela je svoje pokopališče, ki je po večini danes prekopano, svoja vešala in žrtvenik na prostem, kjer so opravljali svoje žrtve bogovom. O vsem tem morda prihodnjič. Težko je reči, da li je bila naselbina že slovanska, ali pa sega še v pred slovansko dobo. Nazivi za kraje, v katerih se zrcali spomin na preteklost, nam vsiljuje mnenje, da je bila slovanska, sodeč po nekaterih najdbah pa je mnogo starejša. Ivo P.

* Mormoni ali mormonci (Latter Day Saints), »svetniki poslednjega dne« so verska ločina, ustanovljena od Josepha (Joe) Smitha, ki je 22. sept. 1827 sprejel baje od nekega angela na kovinske plošče vrezano pisanje, kar pa ni drugega nego slab roman (izšel 1830), Book of Mormon, po katerem so Indijanci Severne Amerike potomci deseterih izraelskih rodov. Na tej sleparski podlagi se je leta 1830 občina organizirala in je po raznih potovanjih ustanovila l. 1840. v Illinoisu mesto Nauvoo ob Missisipiju. Po umoru Josepha Smitha in njegovega brata Hiramca so se začeli mormoni, neprestano preganjani od »poganskih« (nemormonskih) sosedov, izseljevati in so se l. 1847. ustanovili onstran Skalnatih gor (Rocky Mountains) v dolini Velikega slanega jezera (Great Salt Lake) in deželo z velikim uspehom kolonizirali. Popolnoma teokratsko urejena država (12 apostolov, visoki svet, višji duhovniki itd.) je bila l. 1850 kot teritorij Utah sprejeta v zvezo severnoameriških držav. Prvi predsednik je bil Brigham Young (umrl l. 1877.). Vera je mnogoobojna: po smrti postanejo svetniki poslednjega dne bogovi po činu in vrednosti. Stremljenje je, da se svetniki razmnože kakor pesek ob morju. Zato je bilo mnogoženstvo zakonito. Zdaj je prepovedano. — (Op. prevajalca.)

inž. F. Rataj:

Preuredba naše kmetije s pomočjo modernega pašništva

Pod gornjim naslovom se je g. R. v nedeljski izdaji »Jutra« z dne 11. t. m. dotaknil mojih izjav in v članku »Naloge modernega pašništva« v velikonočni številki »Slovenca« z dne 19. aprila t. l. Imam sicer še nekaj člankov o nalogah in važnosti modernega pašništva pripravljenih, v katerih bo dosti prilike, nekatera nesoglasja med mojim stališčem in stališčem g. R. v tem važnem vprašanju pojasniti in odpraviti, vendar se mi pa zdi kljub temu potrebno, da se nekaterih točk dotaknem v posebnem odgovoru.

Glede podnebja, ki je po g. avtorju cit. članka manj važen faktor, kakor gospodarske razmere, pravi, da nimamo absolutnega pašnega podnebja. Da naše podnebne razmere niso toliko kvalificirane za pašništvo, kakor pod vplivom zalivskega gorkega toka stoječe marše holandskega in severnega primorja, ki bi se mogle nazvati kot »absolutno pašne« pokrajine, je jasno. Pač pa moremo naše slovenske pokrajine po večini šteti med prvovrstne notranje zemeljske pašne zemlje. Zelo obilne padavine, večina okrog 1000 mm, mnogo pokrajin (Dolenjska) preko 1000 mm, njih ugodna razdelitev — na padavinah najbolj bogati so ravno najbolj vroči meseci, tudi po večini valovita, grčasta površina naše zemlje, so najodličnejši naravni činitelji modernega pašništva. To plešje podnebje pa nam nudi v prvi vrsti priliko, da moremo pašo najmanj mesec dni dalje potegniti, kakor nemški kmet. Seveda pridejo na vrsto tudi neugodna, sušna leta. Proti tem pa se more pašno zemljišče s pomočjo primerne gnojenja mnogo uspešneje boriti, kakor druge naše poljedelske kulture.

Glede gospodarskih naših kmetijskih razmer, ki jih smatra g. R. za najvažnejše, najodličnejše, pa obenem uvedbi modernega pašništva, ali kakor on pravi proti premeni našega današnjega kmet. gospodarstva v »pašno gospodarstvo«, najbolj nasprotujoči činitelj, bi pomenil sledeče: Moje razmišljanje o izboljšanju naših kmetijskih gospodarstev potom modernega pašništva ni smatrali kot nekaj predloga za takojšnjo in totalno promeno našega današnjega kmetijskega gospodarstva v pašno gospodarstvo, kakršno imajo na pr. Švicariji v svojih planinah in Holandi v svojih maršah. To razmišljanje je vzeti kot nekako inicijativa za to, da se obnovi pred skoro 15 leti valed vojne ukinitelj studij, kako ravno s pomočjo takega pašništva naše današnje, povsem staromodno in se v dobo starih postilijonov spadajoče gospodarstvo polagoma prevesti v gospodarstvo, ki bi odgovarjalo času modernega prometa, moderne trgovine. Kakor spoštujem konservativnost našega kmeta, ki ga je že večkrat rešila velikih gospodarskih katastrof, tako na konservativnost vendar ne gledam, kot nekaj aksijom, preko katerega bi se ne smelo iti, tudi v slučajih, če se nam dokazano kaj boljšega nudi.

Naše gospodarstvo je res slabo, povsem zastarelo, usmerjeno skoro izključno po lastnih konzumnih potrebah, obenem pa tako komplicirano, da bi naš kmet moral imeti tri fakultete, če bi hotel samo tehnično popolno kmetovati, ker v teh razmerah dobro gospodariti sploh ni mogoče. Naš kmet na svoji kmetiji ne išče drugega kakor borbene življenja, in kolikor mogoče gleda, da mu ni treba življenjskih potrebščin nakupovati. Naše kmetije povprečno nimajo dosti blaga za prodajo, če ga pa kaj imajo, ga ne morejo prodati, ker odgovarja pač njihovim lastnim potrebam, ne pa tržnici. Iz tega razloga se v »naših« gospodarskih razmerah tudi ni moglo razviti pravo kmetijsko združništvo, prodajno, nabavno, produktivno, ki je najbolj poklicano kmetovalcu v njegovem obratovanju pomagati s tem, da bi mu omogočilo ugodnosti velikih obratov. Kar pa imamo takih pravih kmetijskih združug, večinoma slabo uspevajo. Jasno! Če kmet nima ničesar za prodajo, tudi ne more dosti kupiti. Nabavljajna in prodajna združuga v takih razmerah ne more uspevati. Naš kmet je torej danes še pravi gospodarski Robinson. In naj mi tehnično še toliko spopolnimo to današnje kmetijsko gospodarstvo, bo naš kmet še vedno ostal to, kar je danes. To pa zato, ker mu manjka v njegovi proizvodnji trgovske usmerjenosti.

O tem pač nihče ne dvomi, da je v naših razmerah edino rešilna panoga intenzivna živinoreja. Ali bomo šli našega kmeta najprej učiti, kako naj intenzivne goji razne krmske rastline, kako naj prezida svoje zaduhle hleve, kako naj po izkoriščanju raznih krmskih enot vodi znatno selekcijo pri svoji živini. Taka pot bi bila duševno kakor gospodarsko neskončno dolga, Ali se ne bomo na tej poti usmerjevanja našega današnjega brezsmernega gospodarstva raje poslužili novodobnega intenzivnega pašništva, ki omogoča najintenzivnejše izkoriščanje zemljišča, kakor sploh katera druga kultura, ki pri najenostavnejšem obratovanju nadomešča začasno vse večje investicije za hleve, ki nudi vse biološke, zootehniške in higijske pripomočke za vzrejo najkvalitetnejše živine, ki nudi najpriljubljenejša, vsakemu gorskemu pastirju dostopna pa obenem najzanesljivejša selekcijska sredstva.

In riziko take premembe našega gospodarstva! Kak riziko more pomeniti za naše gospodarsko stanje, če se, recimo 20% naše kmetijsko-kulturne površine spremeni v panogo, ki je zmogljiva najintenzivnejše izkoriščati katerekoli kakovosti zemljišča, ki v vsakem oziru najizdatnejše služi povzdigi živinoreje, za katero hočemo vsi usmeriti naše kmetijsko gospodarstvo. Če bi se iz kateregakoli vzroka hotel eden ali drugi pašništva odreči, mu pašno zemljišče more služiti takoj kot najboljši travnik. Z opisano promeno bi torej ne bil zvezan niti najmanjši riziko.

Najodličnejše pa moram zavrniti, kakor iz celega konteksta razvidno najbrž samo v naglici izraženo domnevo glede uspehov pred vojno započete modernega pašništva. Edino izjemo bi tu tvoril pašnik na Robežu, katerega nisem nikdar videl, pač pa slišal razne neugodne kritike, koliko upravičene, ne morem presoditi. Glede objektov pa, katere sem jaz organiziral, adaptiral in uredil ter na njih do leta 1915 vodil tudi celo gospodarstvo, to so pašniki: Ivje, Travnica gora, Samotarca, več pašnikov na Gorenjskem, istolako več takih na Notranjskem, je pa mogoče podati najboljše kvalifikacije. Velja pa ta kvalifikacija samo do časa, ko je leta 1915 gospodarsko vodstvo teh pašnikov vsled vojnih razmer prešlo iz mojega delokroga. Kaj se je s temi pašniki po označeni dobi zgodilo, ne vem. To pa danes vsi vemo, da so menda vsi, z edino izjemo Travnice gore, propadli in jih danes ni več. Morda g. R. ravno iz tega dejstva zaključuje, da se pašništvo pri nas ni obneslo. Navaja tudi popolnoma pravilno kot vzrok za to »naše razmere«.

Ker moremo označiti »naše razmere« nuditi važno obrambno sredstvo našega pašniškega vprašanja, naj te »naše razmere« v kolikor se tičejo

našega pašništva, na kratko pojasnim, seveda z namenom, da bi to našemu pašništvu koristilo. Poudaril sem zgoraj, da more moderno pašništvo vsako zemljišče, ki je seveda za pašo primerno, najintenzivnejše izkoristiti. Zahteva pa, kakor vsako intenzivno izkoriščanje česar koli, natančnega in temeljitega gospodarstva, strokovnega vodstva, posebno še večji zadržni pašniki. Po mojem odhodu so vsi ti pašniki morali ostati brez vodstva, ker sem bil takrat pač edini na teritoriju naše današnje države in med prvimi v bivši Avstriji, ki se je poglobil v to najmodernejšo gospodarsko panogo, ne morda z enkratnim ali večkratnim ogledom enega ali več pašnih objektov, ampak z večletnim intenzivnim zanimanjem za to prevažno panogo, in sicer v deželi nje poroda, tu pa pod vodstvom njenega znanstvenega inicijatorja na Lipski univerzi.

Da taka najmodernejša, najintenzivnejše izkoriščanje zemlje omogočujoča panoga brez vodstva ni mogla uspevati in je končno morala popolnoma propasti, je povsem jasno in umevno. Bila je takrat vojna in vladala je sila brez razuma, zato se temu ni čuditi. Toliko bolj pa mora človek strmeti nad dejstvom, da se ta najpomembnejša kmetijska panoga ni takoj po prevratu prijelja v roke, ko bi se bilo dalo še vse rešiti, da se to niti v naslednjih desetih letih ni zgodilo, ko bi se dalo še nekaj rešiti. Samo zanemarjanje te panoge mi more še osvetliti dejstvo, da se je moglo prvotno, v več najvažnejših kmetijskih panogah najtemeljiteje specializirano strokovno moč, katere habilitacija na dunajski visoki šoli se je že pred vojno zamo na željo in po posredovanju pok. dr. Kreka v svrhu delovanja v domovini, za nekaj let odložilo, pustiti brez penzije, brez odpravnine, da celo brez običajne formalne odpustnice, torej popolnoma nelegalno, in končno, kar je najbolj tragično, da se jo je moglo v opisanih naših razmerah pustiti neizrabljeno. — Če upoštevamo, da so znašale same investicije na naših takih, žalostno propadlih pašnikih nekaj stotisoč predvojnih kron, da znaša vsako leto škoda vsled odpada sigurnega efektivnega letnega dohodka iz teh pašnikov najmanj tudi sto tisoč istih kron, in da končno nič manj ne znaša impenderabilna škoda, nastala vsled odpada izboljšanja naše živinoreje najmanj tudi toliko, potem si ogromno škodo, ki so je pevaročile »naše razmere«, na katero bomo vsled tega še večkrat nazaj prišli, lahko vsakdo sam preračunal. Kdo bo povrniti teške milijone, odvezte na opisan način našemu narodnemu gospodarstvu in specielno našemu kmetištvu.

Izgleda torej, da med mojim stališčem in razmišljanjem g. R. ni bistvene razlike, če bi pa še ostala kaka nejasnost, jo bodo pa mogli moji nadaljnji tozadevni članki pojasniti.

Nova kmetijska organizacija

V težkih časih, kot je danes kmetištvo, noben živinorejec ne more in sme biti brezbržen v izbiri pasme pri lastni živini. Pravilna, na visoko mlečnost preračunana reja, dosežena z racionalnim krmljenjem in nego živine zvišuje stroške le neznatno, donosa pa neprimerno višje dohodek. V smislu zakona o pospeševanju živinoreje se snuje združga za rejo goveda montafonske pasme ter se vrši ustanovni občni zbor dne 2. jun. 1930 ob 10 dopoldne v hotelu »Union« v Ljubljani, torej ob priliki jubilejnega mednarodnega velesejma. Snujajoča se živinorejska združga bo med drugimi posredovala nakup in prodajo plemenskih bikov, vedilo bo rodovnik, izvajala bo mlečno kontrolo, prirejala razstave plemenske živine in bo na ta način omogočala posameznemu rejcu — pripravljeni odbor za ustanovitve združge za rejo montafonske pasme: Jos. Lenarčič, Verd pri Vrhniki za Ljubljano; O. Pollack, grad Novi kloster za Celje; N. P. Jurkovič, grad Radvanje za Maribor.

Vinarski kongres v Ljutomeru

Dne 29. majnika 1930 se vrši v Ljutomeru vinarski kongres in občni zbor Vinarskega društva za dravsko banovino v Mariboru. Dnevni red tega kongresa je sledeč: 1. Urede se na tem kongresu glavne zadeve vinarskega društva in podružnic, ki so silno važne za razvoj našega vinarstva, razen tega referirajo: Ing. g. Ivo Zupančič o pridelovanju kvalitetnih vin, g. Joško Glaser o stanovskih vprašanjih, g. Lovro Petovar o I. vsedržavnem vinarskem kongresu v Belgradu.

Razdelitev blagovnih skupin na ljubljanskem velesejmu

Kakor smo že poročali, je razstavi prostor za predstojelji jubilejnega velesejma v Ljubljani že popolnoma zaseden in tudi že izredna porazdelitev prostora poedinim tvrdkam-rastavljalcem.

V paviljonu »E« je nameščena stanovanjska oprema, pohištvo, glasbeni instrumenti in na polodprtem prostoru plutovina in zamaški, čolni, pleteno pohištvo, vozovi in drugi kolarski izdelki.

V paviljonu »F« je nameščena strojna industrija, stroji za obdelovanje lesa, za kličavničarje, kleparje, kovače, tiskarske stroje, pletilni stroje, mesarske stroje, poljedelsko orodje, tina mehanika in na polodprtem prostoru tudi razni stroji, turbine, stavbeni material in keramična industrija.

V paviljonu »G« je nameščena vsa kovinska industrija, kovine in izdelki iz kovin (železo, jeklo, cink, baker, svinec, medenina), mlinski stroji, pletilni stroji, elektrotehnika, kemična industrija in na polodprtem prostoru poljedelski stroji, za mlekarstvo (separatori itd.), kotli za žganje-kuho in hladilni aparati.

V paviljonu »H« je nameščena živilska industrija, parfumerija, pisarniške potrebščine, pisalni in računski stroji, šivalni stroji, koleša, kožuho-vinarstvo. Na polodprtem prostoru živilska industrija, galanterija in bižuterija.

V paviljonu »I« so nameščeni avtomobili in radio in na polodprtem prostoru motorna koleša in koleša.

V paviljonu »K« je razstavljena plemenska perutnina (kure, race, gosi, purani itd.) in kuneč. V paviljonu »L« je nameščena krasna in moderna higijenska razstava (nemški reparacijski razstavni objekti).

Novi paviljon »M« je vzel pod svoj krov tekstilno industrijo, paviljon »N« pa papir, lepenco, kartoteko, knjigovozništvo, usnje in fotografijo.

V paviljonu »P« je nameščena finska država na reprezentativna razstava, v češkoslovaškem paviljonu češka industrija.

Ves prostor na prostem je popolnoma zaseden s poljedelskimi stroji, večinoma v obratu, bencinski motorji, avtomobili in tovornimi avtomobili, polnojarmeniki, stavbenim materialom, zvonovi, hladilniki napravami, oddelkom za prikazanje modernega avtogenskega varenja in živilsko industrijo.

Jestvinski in vinski oddelki je izpopolnjen z lepim zabaviščem (avtodromi, hipodromi, tobogan, vrtljaki itd. itd.).

Legitimacije po 30 Din upravičujejo do polovične vožnje na železnici in parobrodih in se dobe na železniških postajah, denarnih zavodih, trgovskih in obrtniških organizacijah. Putniku in direktno pri velesejskem uradu.

Obiskovalcem ljubljanskega jubilejnega velesejma. Uprava ljubljanskega velesejma je tudi letos izdala kakor druga leta permanentne legitimacije in sicer po 30 Din. — Z njimi je združena udobnost polovične vožnje pri potovanju na velesejem in na povratku. Pri odhodni postaji je treba kupiti celo vozno karto in istočasno dati žigosati na postajni blagajni v Ljubljani legitimacije, vozni listek pa velja potem za brezplačno vožnjo nazaj. Zato pri odhodu v Ljubljano ne odhajate karje postajnemu vratarju, ampak jo dobro shranite. Legitimacija mora biti od imetnika lastnorčno podpisana. Legitimacije se dobe v vseh večjih krajih po celi državi, naroče se pa lahko z dopisnico pri velesejskem uradu. Za zdrava in enena stanovanja v hotelih in privatno je preskrbljeno.

Razstava pohištva na letoš. jubilejnem velesejmu. Eno izmed mnogih zanimivosti na letošnjem jubilejnem velesejmu bo brezdvomno razstava mizarskih del. Pohvalno bodi omenjeno, da so se odločili kompaktno razstaviti svoje izdelke mizarski mojstri iz St. Vida pri Ljubljani, Ljubljane in iz okolice. Poleg njih razstavi tudi še več drugih pohištvenih tvrdk samostojno. Izdelki njih mojstrov so priznani po svoji kakovosti in solidnosti ter po skrajno zmernih cenah. Razstavljene bodo kuhinjske, spalne, jedilne uprave, pisarne in dr. od najpreprostejših do najfinejših in najbogatejših izdelave. Za svoje izdelke vsak mojster janči, tako za kakovost in prvovrstnost lesa, kakor tudi za kakovost izvrše vsakega posameznega kosa. Isti mojstri nameravajo s nekaterimi ljubljanskimi mizarji aranžirati skozi vse leto na prostorih ljubljanskega velesejma stalno razstavo za mizarske izdelke, na kar javnost še posebno opozarjamo. Vsek razstavljalec nudi vsakomur brezplačen proračun, brezplačne načrte in vse tovarne informacije in pojasnila. Zlasti tuji naj se prepričajo, da pri nas mizarski izdelki najmanj ne zaostajajo za onimi tujih tvrdk v kakovosti, cene naših izdelkov pa so v vsakem pogledu več kot konkurenčne.

Velesejske legitimacije za izozemstvo naj se naročijo samo pri uradu velesejma. Marsikdo kupi legitimacijo in jo pošlje svojim znancem v izozemstvo. Navadna legitimacija, ki je zunaj v prodaji, pa nima za izkoriščanje železniških ugodnosti v C. S. R. in v Avstriji predpisanih vlečkov, takezvanega »Zählblaßes«. Take legitimacije se dbe samo v dotičnih državah in pa v uradu velesejma po ceni 30 Din, kakor navadne legitimacije. Legitimacije za italijanske posetnike pa velesejem ne prodaja, temveč se dobijo samo potom našega zastopnika v Trstu g. Giuseppe Cehovin, Trieste, Viale XX. Settembre 65.

Izkat efektivnega deviznega prometa na ljubljanski borzi od 19. do 23. maja 1930:

19. maja	Din	5.195.887,50	Curih-London
20. maja	Din	4.783.978,18	London-Curih
21. maja	Din	3.485.633,04	London-Newyork
22. maja	Din	3.664.562,41	London-Curih
23. maja	Din	5.089.755,61	London-Berlin
	Din	22.219.816,23	

Borza

Dne 24. maja 1930. Ze koncem pretekli, tedna so začeli devizni tečaj popuščati in ta nazadujoča tendenca je prevladovala tudi ta teden. Koncem tedna so bili tečaj nižji kakor v začetku tedna. Promet je bil tudi ta teden prav znaten, celo večji kakor prejšnji teden. Znašal je ta teden 22,2 milij. Din napram 20.455, 21,7, 15,2 in 20,2 milij. Din v prejšnjih tednih. Največ prometa beleži ta teden deviza London, nadalje je bil znaten promet tudi v devizah Curih, Newyork in Berlin. Kakor običajno je Narodna banka kripla povpraševanje in intervenirala v vseh zaključnih devizah.

DENAR

Curih, Belgrad 9.1250, Amsterdam 207,80, Ate-ne6,70, Berlin 123,35, Bruselj 72,10, Budimpešta 90,3250, Bukarešta 3,07, Carigrad 2,45, Dunaj 72,98, London 25,1225, Madrid 63, Newyork 517, Pariz 20,27, Praga 15,33, Sofija 3,7450, Milan 27,08875, Varšava 58, Kopenhagen 128,35, Stockholm 128,60, Oslo 138,35, Madrid 63, Helsingfors 13.

Dinar notira na Dunaju (deviza) 12,51250, (valuta) 12,48.

VREDNOSTNI PAPIRI

Dunaj, Podon-savska-jadrana, 93, Wiener Bankverein 18,35, Creditanstalt 51, Escomptages, 161,50, Ruše 33,05, Mundus 170,50, Alpine 27,90, Trboveljska 55, Leykam 5, Rima Murany 86,30.

Žito

Pretekli teden nam je prinesel vest, da so vidne zaloge pšenice in rži postale manjše kakor ob istem času preteklega leta. Pšenice je v Združenih državah sicer nekoliko več (122.200.000 bušlov po 27,2 kg) kakor lani (103.300.000 bušlov), pač pa ima Kanada le 82.500.000 bušlov napram lanskim odgovarjajoči številki 102.100.000 bušlov. Tempo zmanjševanja vidnih zalog v teh dveh glavnih izvoznih državah je postal precej nagel, saj so Združene države v enem tednu oddale 4 milijone, Kanada pa celo 4½ milijone bušlov pšenice! Argentina je imela slabo žetev, lanska pa je bila rekordna, tako da tudi tam ni toliko eksportnega preseška kakor lani. Kljub temu pa je še en činitelj, ki ima na razvoj en odločujoč vpliv: stanje posevkov. In tu je glasom poročil takorekoč povsod izredno ugoden razvoj ter izgledi na izborna letina.

V svetlu te situacije je razumljiv razvoj tečajev. V začetku tedna je bilo beležiti nazadovanje cen, pod vplivom ugodnih poročil o posevkih in radi trenutne tržne situacije. V petek smo prešli čikaške notacije, ki beležijo močan skok pri pšenici, ki znaša pri majski robu preko 3 točke. Ta skok je brez dvoma v zvezi z razširjenjem vesti o piščlih zalozah. Borza je silno občutljiv instrument, ki v vsaki vesti vidi strahove in kar slišijo borzljanci, takoj vpliva na njih nakupe in prodaje. Zato so se na te vesti očividno preveč zalele, saj je prihodnji dan prinesel ožepet 2 točki nižje tečaje, tako da smo sedaj približno tam, kjer smo bili ob koncu preteklega, oziar. začetkom tekočega tedna.

Pri nas so se cene dvignile in prodajalci skušajo vzdržati jih na doseženi višini; če se jim bo to posrečilo ali ne, je v nemali meri odvisno od svetovne situacije, ki se zrcali v čikaških tečajih.

Budimpešta. Tendence mlačna. Promet živin. Pšenica maj 21,45—21,55, zaklj. 21,32—21,34, jun. 21,45—21,54, zaklj. 21,41—21,42, okt. 20,50—20,38, zaklj. 19,98—20, rž maj 11,55, junij 11,70—11,84, zaklj. 11,84—11,85, okt. 12,72—12,80, zaklj. 12,50—12,60, Koruza maj 11,89—11,95, jul. 11,97—12,05, zaklj. 11,91—11,92, transit jul. 11,30.

Živina
Mariborsko sejsusko poročilo. Na svinjski sejem dne 23. maja jebilo pripeljanih 426 svinj in 1 koza; cene so bile sledeče: mladi prašiči 5—6 tednov stari kom. 150—200 Din, 7—9 tednov 250—280, 3—4 mesece 300—350, 5—7 mesecev 450—550, 8—10 mesecev 650—850, 1 leto 1000—1200, 1 kg žive teže 12—13, 1 kg mrtve teže 14—17. Prodanih je bilo 293 svinj.

Radio

Radio Ljubljana, ilustriran tednik za radiofonijo, št. 21.

Izšla je 21. številka naše revije za radiofonijo s sledečo vsebino: Poročevalska služba in radio. Mariborsko radio-pismo (drugi del). Odmevi (zanimivo pismo iz Gorjanec). Na domačem valu (med drugim pojasnila in razlaga k pone-deljkovemu prenosu iz Prage). Najboljše iz čtra. Tehnika: Kako se obvarujemo motenj (nadaljevanje). Jezikovni tečaj. Val Omega. Izviren slovenski radio roman. Kako spoznam glavne postaje? (Prvi del, pregledna tabela kot četrti priloga). Sporedi. — Na uvodnem mestu te številke razpravljajo člankar o velikanskem razmahu poročevalske službe s pomočjo radia. Zanimiva izvajanja se bodo nadaljevala v naslednjih številkah. Mariborsko radio-pismo se v drugem delu živo zavzema za lastno oddajno postajo v Mariboru in opozarja zlasti na obmejne razmere, kjer je nemuširivo še vedno izredno močno. Predvsem pa moramo poudariti važnost nove priloge. Nadaljevala se bo v naslednji številki in bo dobrodošla tako začetniku kakor staremu amaterju, da lažje spozna postajo, ki jo je slučajno ujel. Podoben pregled se je že zdavnaj pogrešal. Gotovo si bo naša revija s tem prijateljstvo svojih naročnikov zopet utrdila.

Programi Radio-Ljubljana:

Nedelja, 23. maja: 9.30 Prenos cerkvene glasbe. — 10 Versko predavanje, p. dr. Roman Tominec. — 10.20 Jesip Lapajne: O solskem pouku. — 10.50 Opera na ploščah. — 11.30 Citre (Dečman) s spremljevanjem kitare (Ahačič). Vmesne solospjeve poje gđe. Antič. — 12.15 Tedenski pregled. — 15 Prenos koncerta pevskega okrožja »Krško polje« iz Krškega: 1. Zbor iz Krškega. 2. Zbor iz Vidna ob Savi. 3. Zbor iz Sv. Križa pri Kostanjevici. 4. Zbor iz Studenca nad Sevnico. 5. Zbor iz Sv. Duha nad Krškem. 6. Kvartet iz Krškega. 7. Zbor iz Leskoveca pri Krškem. 8. Zbor iz Rake pri Krškem. 9. Zbor iz Krške vasi pri Brežicah. 10. Zbor iz Kostanjevice na Krki. 11. Zbor iz Cerklj ob Krki. 12. Okrožni zbor (200 pevcev). — 17.30 Edvard Gregorin: Bohuslavovi spomini. — 20 Pevski koncert baritonista g. A. Šublja. — 21 Pevski koncert zbora Ferijalnega saveza na Tehnični srednji šoli v Ljubljani. — 22 Časovna napoved in poročila. — 22.15 Kharjev šramel kvartet.

Ponedeljek, 26. maja: 12.50 Plošče 15.00 Časovna napoved, borza, plošče 15.30 Iz današnjih dnevnikov 17.30 Koncert radio-orkestra 18.50 Dr. Stanko Lehen: Francoščina 19.00 Dr. Alma Sodnik: O Vebrovi filozofiji 19.30 Ga. Ortlaber: Anglesčina 20.00 Dr. L. Campa: Novi kazenski zakonik 20.50 Prenos iz Prage v okviru srednjeevropskih simultanih prenosov 22.00 Časovna napoved in poročila.

Torek, 27. maja: 12.50 Plošče 15.00 Časovna napoved, borza, plošče 15.30 Iz današnjih dnevnikov 17.30 Koncert radio-orkestra 18.50 Jaka Spicer: Dramatične predstave v sokolskih družb 19.00 Dr. Stanko Lehen: Italijansčina 19.30 Dr. Preobražensky: Ruščina 20.00 Prenos iz Zagreba 22.00 Časovna napoved in poročila 22.15 Koncert radio-orkestra.

Drugi programi:

Ponedeljek, 26. maja: Belgrad: 17.30 Pevski koncert 18.00 Koncert zabavne glasbe 20.30 Prenos iz Prage 22.15 Zabavna glasba. — Budapest: 12.05 Koncert ruskega orkestra 17.30 Koncert 19.00 Violinski koncert 20.30 Prenos iz Prage — Dunaj: 17.10 Glasbena ura za mladino 20.00 Večer arij in pesni 20.50 Prenos iz Prage, nato zabavni koncert orkestra — Milan: 17.00 Koncert orkestra 19.15 Koncert 21.00 Ladoletica, opera — Praga: 20.30 Mednarodni koncert za Srednjo Evropo — Langenberg: 20.45 Koncert — Rim: 17.30 Koncert orkestra 21.02 Zabavnik (vmes komedija) — Berlin: 19.00 »Aida«, opera (Verdi, poje Lauri Volpi), nato plesna glasba — Katovice: 17.45 Koncert orkestra 20.15 Koncert — M.Ostrava: 19.00 Koncert vojaške godbe 20.50 Prenos iz Prage.

Torek, 27. maja:

Belgrad: 17.30 Koncert jazz-orkestra 20.00 Prenos iz Zagreba 22.15 Koncert radio-kvarteta — Budapest: 12.05 Koncert orkestra 17.30 Koncert orkestra 21.45 Koncert na dveh klavirjih 22.20 Koncert ciganskega orkestra — Dunaj: 15.30 Koncert orkestra 17.30 Mladinska ura 19.30 Koncert moškega pevskega zbora 21.45 »Prav-nike«, slušna igra, nato zabavni koncert orkestra — Milan: 17.00 Koncert orkestra 19.15 Koncert 20.50 Pester večer, nato zabavna glasba — Praga: 20.00 Koncert 21.00 Koncert Cesar Franckovih pesmi 21.50 Klavirski koncert — Langenberg: 17.30 Koncert orkestra 20.00 Koncert, nato majska kantata — Rim: 17.30 Koncert orkestra 21.02 Pester koncert — Berlin: 19.25 Koncert zabavne glasbe 21.50 Violinski koncert — Katovice: 19.50 Prenos opere iz Poznanja — M.Ostrava: 19.00 Koncert vojaške godbe 20.50 Internacionalni večer iz Prage 22.20 Koncert angleške sodobne glasbe 22.15 Koncert zabavne glasbe.

Ljubljansko gledališče

DRAMA

Začetek ob 8 zvečer

Nedelja, 25. maja: Zaprtlo.
Ponedeljek, 26. maja: LJUBIMEC SVOJE ZENE.
Red B.

OPERA

Začetek ob 8 zvečer

Nedelja, 25. maja: AIDA. Gostujejo gosn Vilfan-Kunčeva, g. Marij Simenc in g. With iz Zagreba, Izven.
Ponedeljek, 26. maja: Zaprtlo.

Mariborsko gledališče

Nedelja, 25. maja ob 20: PISKROVEZ, Kuponi.
Zrzižane cene.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglase strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pribrojba za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Čekovni račun Ljubljana 10.349. Telefon števil. 2328.

Službe iščejo

Upokojenec

fin. kontrole, 45 let star, išče zaposlitve v pisarni, skladišču itd. Položi kavcijo. Ponudbe pod »Pošten« na upravo »Slov.«

Tapetniški pomočnik

išče zaposlenja. Gre tudi na dom. Metod Žirovnik, Zgornja Šiška 185.

Za varuhinjo otrok

prosi mesto vdova. Naslov v upravi pod števil. 6038.

Knjigovodja-bilancist

z daljšo prakso, želi mesto za takoj ali pozneje. Dopise pod »Knjigovodja« št. 6037 na upravo.

Prodajalka

dobro izurjena v mešani trgovini, išče službo kjerkoli, pripravljena pomagati tudi pri gospodinjstvu. Cenjene dopise na oglasni oddelček »Slovenca« pod šifro »Dobra mlajša gospa« št. 6047.

Dekle

srednje starosti, s trgovsko prakso pet let, izučena šivilja, želi službo v trgovino, kako podružnico ali slično, če treba tudi z nekaj kavcije. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 6090.

Knjigovodkinja

vestna in zmožna vseh pisarn. poslov, z dolgoletno prakso, želi spremeniti službeno mesto. Cenj. ponudbe na upravo »Slov.« pod »Bilancistka«.

Službodobe

Čevljarskega vajenca

sprejme Novak Ivan, Tacev 4, št. Vid nad Ljublj.

Perfektno

korespondentinja, zmožna slovenske in nemške stenografije, obvladujoča popolnoma nemško in po možnosti hrvaško, sprejemno v Ljubljani. - Podrobne rokopišne oferte z navedbo zahtev in možnosti nastopa pod šifro »Vpeljana moč« na upravo »Slovenca«.

Rabimo žensko

izvešč. prodajalno moč, zmožna nemščine, za kemično tehnično stroko. - Rokopišne ponudbe z navedbo zahtev ter možnosti nastopa pod šifro: »Strojepiska prodajalka« na upravo »Slovenca«.

Večje pletilno podjetje na Gorenjskem sprejme takoj

več pletilk in izučenihi šivilj

Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 5679.

Kmečka ženska

priletna, pametna in poštena, se takoj sprejme. Pripravljena naj bi bila sama dve govedi krmiti in trem osebam skuhati in tudi druga lahka hišna dela opravila delati, sploh znala voditi gospodinjstvo in oskrbovati vrt. Plača po obojestranskem spoznanju in dogovoru povoljna. Nastop službe lahko s 1. junijem. - Naslov pove iz prijaznosti uprava »Slovenca« pod št. 5941.

Učenec

zdrav in močan, poštenih staršev, s primerno šol. izobrazbo, ki ima veselje do trgovine, se sprejme v trgovino mešanega blaga na deželi. Nastop takoj. Ponudbe na oglasni oddelček »Slov.« pod šifro »Pošten vajenec« št. 5963.

Čevljar, pomočnika

dobro izveščanega, ki je zmožen vsakovrstnega dela in vodstva majhne delavnice, sprejemem. - Naslov takoj. - Ivan Jamar, Čevljar, Bled.

Sprejme se učenka

poštenih staršev, ki je dovršila 6 razredno ljudsko šolo ali dve meščanski, v trgovino z mešanim blagom na deželi. Ponudbe je poslati na: Ernest Bezenšek, trgovec, Podsreda.

Krojaški vajenec

iz okolice St. Vida, se sprejme takoj. - A. Bele, Vižmarje 60. Št. Vid nad Ljubljano.

Čevljarski vajenca

sprejemem takoj. Najraje takega, ki se je že kje učil ter ni po lastni krivdi izstopil. Vprašati je pri J. Tkavcu, čevljar, Zaloška cesta 8, Moste.

Vajenec

za pekovo obrt z vso oskrbo v hiši se sprejme. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 5961.

Trije pomočniki

večji splošnega mizarstva se takoj sprejmejo. Jakob Škrbinec, splošno mizarstvo, št. Vid, Vižmarje št. 39, pri Ljubljani.

Potnike in potnice

za prodajo šivalnih, pisalnih strojev in koles - sprejemem proti dobri fiksni plači in dobri proviziji. Ponudbe pod »Za dobro delo plača izredna« št. 6078.

Krojaški pomočnika

sprejemem takoj v trajno delo. Kovač Simon, Sp. Kašelj, p. D. M. v Polju pri Ljubljani.

Pletilka

za pletenje nogavic, in vezilja za ročna dela, se takoj sprejmeta. Naslov v oglasnem oddelku »Slovenca« pod št. 5969.

Potnika

ki je vpeljan v Bački, Banatu in Srbiji, sprejme proti dobri proviziji tovarna pletenin. Ponudbe pod »Pletenine« na oglasni oddelček »Slovenca« pod št. 5970.

Sprejme se služkinja

večja kuhe in drugih hišnih del k manjši družini brez otrok. - Naslov v oglasnem oddelku »Slovenca« pod št. 6051.

Pisarniško moč

prilagodno za vsako delo, sprejemem takoj. Najraje starejšo. - Ponudbe poslati upravi »Slovenca« pod »Resna« št. 6108.

Elektromonter

se takoj sprejme. Pismene ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Samostojen« števil. 6103.

Soboslikarski vajenec

se sprejme takoj. - Ivan Letnar, Langusova ul. 18.

Kuharico

zdravo in jako čisto, izveščano v gospodinjstvu, 20-27 let staro, sprejemem takoj. Služba stalna, v najbolj prometnem kraju v bližini cerkve v Ljubljani. - Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 6084.

Mizar, pomočnikov

več dobrih, za fino furnirano pohištvo - sprejemem. Nastop takoj, Ivan Okorn, mizar, Škofja Loka. Istotam se sprejmeta dva vajenca.

Vajenca

za soboslikarstvo sprejemem takoj. Egidij Šusteršič, soboslikarski mojster, Križevniška ulica 6.

KLICITE 2992

Oglasi
Naročnina
SLOVENEČ
Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6

Vajenec

le dobro vzgojen - se sprejme za čevljarsko obrt. Travnik, Trebnje.

Čevljarski pomočnik

se sprejme takoj ali pozneje za finejša dela, tudi za šivana, z vso oskrbo. Stalno mesto. Travnik, Trebnje.

Kuharica

ki je varčna in v resnici dobra gospodinja - se sprejme takoj ali pozneje na deželo k obrtniku z več pomočniki, tudi vdove niso izključene. Naslov pove uprava »Slovenca« pod šifro »Vdovec« št. 6044.

Šteparica

le dobro izveščana - se sprejme kot pomoč za mesec dni ali več, ali pa tudi stalno po dogovoru, z vso oskrbo in dobro plačo za navadne in fine modne čevlje na deželi. Naslov v upravi »Slovenca« pod šifro »Čevljar« št. 6043.

Korespondentinja

dobro izveščana na stroju, z znanjem hrvaškega, nemškega jezika in obojni stenografije, išče za nastop takoj tvornica »Titan« d. d., Kampik pri Ljubljani, kateri treba poslati obširne pismene ponudbe.

Služkinja

poštena, vajena vseh hišnih del, se sprejme k preprosti družini. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6040.

Kupimo

Bukovo oglje

za eksport kupujem stalno. - Rud. Zore, Ljubljana, Gledališka ul. 12.

Kupi se večja množina prvovrstnih suhih

hrastovih plohov 50 mm debeline. KREGAR in SINOVA št. Vid nad Ljubljano.

Vsakovrstno

zlato kupim po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Krhliko in belo jelšo

za smodnik za smodnišnico Kamnik, večjo množino, kupi Trobešek v Kamniku.

Otroško posteljico

belo, železno, dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe na upravo pod »Posteljica« št. 5966.

Prodamo

Proda se ugodno

vse v najboljšem stanju: 1. šivalni stroj (mali Singer), 2. pletilni stroj (Ideal 8/50), 3. slamoreznica (brez verige). Poizve se Karlovska cesta 8, pritičje, Ljubljana.

Elektromotorje

transformatorje - razne stroje - elektromaterijal - aparate - popolnoma tovarniško nove iz zaloge bivše firme »Transformator«, prodaja po znatno nižji ceni Vojnovič & Cie. Skladišče Ljubljana - Glince

Prodaj avto

znamke »Renault«, 6-7 sedežni, zaprt, v dobrem stanju z dvema rezervnimama kolesoma, za ceno 40.000 Din. Po dogovoru odstopim tudi koncesijo za avto taksi v Ljubljani. - Silvester Prošek, Aleksandrova cesta 9.

Posteljnjake

belo emajlirane, z mrežami, proda po izredno nizki ceni tvrdka Fr. Stupica, Železnica, Ljubljana, Gosposvetska c. 1.

Gostilno v Zagrebu

v sredini mesta iztoči do 200 hl piva in 150 hl vina, z velikim inventarjem, tudi trije veliki in lepi prostori, proda zaradi odhoda iz Zagreba. Ponudbe na naslov: Vladimir Lotinčič - Ilica 131, Zagreb.

Prodajni paviljon

v lepi obliki, solidno izdelan iz mehkega lesa, pokrit s pločevino, pripraven za trafiko, majhno knjižarno itd., je napravljen po ugodni ceni pri Ivanu Zakotnik, mestnem tesarskem mojstru, Ljubljana, Kobariška ul. 45 (za Bežigradom).

Dieselmotor

30 HP, se proda po ugodni ceni. Vprašati na upravo »Slovenca« pod »Dieselmotor« št. 4158.

Prodaj avto

4 do 5 sedežni, znamke »Eskile«, nov, odprt, 6 cilindrski, najmodernejši, z vso opremo in jako ekonomičen, primer, tudi za avtotakso ali potnika. Cena 26.000 Din. Silvester Prošek - Ljubljana, Aleksandrova cesta 9.

PROSTOVOLJNA

JAVNA DRAŽBA

jutri v ponedeljek 26. maja ob pol 3 popoldne na licu mesta v Čakovcu na Kolodvorski cesti.

Enonadiropna hiša z dvema stanovanjema in skladiščem. - Tovarniško poslopje 260 m² obsegajoče, s kompletnimi montiranimi stroji za proizvodnjo olja in ječmene kaše. Motor na upojni plin, 16 KS. - Motor na surovo olje, 22 KS. - Mlin na dva para kamnov, 36 cm. - Vertikalni mlin - dinam 7 KW. - Luščilnice za kavo, Trieur, Ciliander, dizalice, Hidraulična preša in pumpa, ponve, sušilnica, čistilnica, transmisije itd. - Lastnik si pridruži pravico za doseženi znesek sprejeti ali pa odkloniti kakor tudi prodati kompletno ali po komadih. Josip Flego, Čakovec.

Puhasto perje

kilogram po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. - Potem čisto belo gosje kg po 130 Din in čisti puh kg po 250 D. L. Brozovič, Zagreb, Ilica 82. Kemič. čistilnica perja.

Spalno opravo

kanadska breza, šperano, prodam. Sprejemam tudi naročila. Bergant Franc, mizar, Dravljice 108.

NASLOVE INSERTOV v Malem oglasniku sporoča uprava in njene podružnice le proti plačilu poštnine.

Prodaja košnje

I. Knez iz Ljubljane bo prodajal v nedeljo 1. junija 1930 svojo travo za obe letošnji košnji. Prodaja se prične ob 2 popoldne pri Ančnikovem kozolcu v Spodnji Šiški.

Premog in drva

prodaja tudi na obroke Vinko Podobnik, Tržaška cesta 16. Tel. 33-13.

Mleko

proizvod lastne montažne živine, zajamčeno sveže in polnomastno, dobavlja dnevno v Ljubljano do 50 litrov Ekonomija Turjak, p. Turjak.

Prostovoljna javna dražba

v zapuščino Uršule Pravgik v Ljubljani spadajočih premičnin in dragocenosti, se bo vršila dne 27. maja t. l. dopoldne v Ljubljani, Svabičeva ul. št. 7. - Hudo vernik, notar kot sodni komisar.

Vanovalje

Sobo s pohištvo

v novi vili, Kodeljevo, oddam 1. junija solidni ženski, najraje šivilji. - M. Slokan, Kodeljevo - Slomškova 17.

Gospodična

se sprejme kot sostanovalka, event. tudi na zajtrk in večerjo, zelo poceni. - Vodmat, Društvena ulica 23.

Lepa soba

meblirana ali prazna, v Gradišču, z lepim razgledom, se odda. Naslov v upravi »Slov.« števil. 6109.

Dva gospoda

sprejemem kot sostanovalec od 15. junija. Hrenova ulica 19, Frelih.

Državna uradnica

išče sobo v mestu. Naslov na upravo »Slovenca« pod »Soba« št. 5954.

Poizvedbe

Zgubila se je psica

jazbecarka, bele barve, na glavi in repu ima ružjave lise. Kdor ve zanjo, naj sporoči proti nagradi Josipu Erjavcu, elektrarni, Zagradec.

Glasba

Harmonij

dobro ohranjen, s 5 okt. in z lepim glasom, se proda po nizki ceni. - Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 5908.

Pianino

dober, prodam. Naslov v upravi »Slov.« števil. 6031.

Prodaj

citre, tri flaute, oboe, bastrombon, rog, es klarinet, piston, metronom, ter več not za godbo na pihala. J. Petrovič, Kočevje.

Pouk

Šoferska šola

I. oblast. konc., Camernik, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugoavto). - Tel. 2236 Pouk in praktične vožnje

Oblastv. koncesijonirana

šoferska šola

I. Gabersčik, bivši komisar za šoferske izpite, Ljubljana, Bleiweisova cesta št. 52.

Gojko Pipenbacher

obl. konc. šoferska šola, Ljubljana, Gosposvetska št. 12. Garantiran uspeh.

Objave

Vsi Črnovrščil

Na binkoštni ponedeljek 9. junija 1930 ob 8 dopoldne na Zalostno goro pri Preserju. Črnovrščan.

Opozorilo!

Naznanjava, da za dolgove, ki bi jih naredil kdorkoli na najino ime, nisva plačnika. Peter in Albina Alešovec, Kranj.

Preklic!

Podpisani Dečman Vinko, pos. in železničar na Ježici št. 81 izjavljam s tem, da so vsi očitki in vse govornice, ki sem jih govoril in raztrosil o gospej Mari Ramovš, pos. in železn. soprogi v Mali vasi št. 43, popolnoma neresnične in izmišljene ter jih preključujem.

Prosim gospe Maro Ramovš za vse žaljivke in očitke za odpusčenje ter se ji zahvaljujem, da je odstopila od kazenskega postopanja proti meni in se zavezuje poravnati vse stroške, tudi stroške za obnovo tega preklica. Ljubljana, dne 22. maja 1930. Dečman Vinko l. r.

Izjava.

Podpisana preključujem, kar sem v nedeljo 11. t. m. na veselici na Brdu govorila in obdolžila g. Beliča, stanujočega na Viču št. 5, kot neresnične besede, zato obžalujem in se mu zahvaljujem, ker mi je odpustil. - Marija Velkavrh - Brdo, Šiška.

Naznanilo preselitve!

Tvornica pletenin A. Ponikvar, Ljubljana, Šubičeva ulica 3, se je preselila v lastno hišo Ljubljana, Privoz 10, ter se v bodoče priporoča cenj. trgovcem in občinstvu.

Zasluzek

Poslajte nam takoj

Vaš naslov! Dnevno 200 do 300 Din in še več lahko zaslužite z delom v Vašem domačem okraju. Znamko za odgovor. - »Tehna« družba, Ljubljana, Mestni trg 25/I.

Pozor!

Postranski zaslužek ima lahko vsaka agila in znana oseba z razpečevanjem našega blaga za obleke in perilo privatnim strankam in znanjem z dobro provizijo. Zahtevajte vzorček! Ponudbe pod »Tekstilna industrija« števil. 5924 na upravo.

Spoštovani potnikil

Prinesite red v Vašo življenjel! Vzemite si čas za me in pišite za moje, od vsakega zavidano zastopstvo. Pustite si povedati od drugih potnikov. S prevzemom mojega lukrativnega zastopstva jadrate v srečo! Glavna razpošiljalnica J. Šapira, Ljubljana, Miklošičeva c. - Priložite 1 Din za kolekcijo.

Denar

Družabnika

ali družabnico s 100 do 200.000 Din, sprejme prvovrstno vpeljana trgovina šivalnih, pletilnih, pisalnih strojev, koles in gramofonov. Soudeležba eventuel. zaposlenost zaželjena. Organizator podjetnik sam. Cenjene ponudbe pod »S kapitalom vse mogoče, sigurnost z jamčena« št. 6077.

Krznarsko podjetje

dobro išče izšče finančnika žiranta, kateri lahko sodeluje. - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Krznarstvo« 6071.

KOSE

tudi novega patenta »Flugs«, SRPE in drugo poljsko orodje kupite najbolje pri

JOSIPU JAGODIČU

Celje, Glavni trg.

POMLADNE
NOVOSTI

ZA OBLEKE - PLAŠČE
POVRŠNIKE - ITD, ITD

V VELIKI
IZBIRI IN
NAJCENEJE

PRI
NOVAK-u
LJUBLJANA

KONGRESNI TRG ŠTEV. 15

Vnajem

Oddam v najem

lepo vilo v Ljubljani, na
periferiji mesta, z vrtom,
za daljšo dobo. Ponudbe
pod št. 2020 upravi Slov.

Vogalni lokal

trgovsko-pisarniški — se
odda na Miklošičevi ce-
sti. Poizve se v pisarni
advokata dr. Frlana, Mi-
klošičeva cesta 4.

Pekarijo

se odda takoj, dobro
vpeljavno, v bližini petih
tovarn, v večjem mestu
na Gorenjskem, trezno-
mu, kavciji zmoženemu
mojstru. Naslov se izve
v upravi »Slovenca« št. 5948.

Lokal

v sredini mesta se odda
s 1. avgustom t. l. — Po-
izve se v Kranjski hra-
nilnici — pri upravi hiš.

Gostilna v Zlebiču

na prometnem kraju, pet
minut od postaje, se od-
da takoj v najem z
vsem inventarjem. Pogoji
se zvedo pri Alojzu Lov-
šinu, Breg št. 20, pošta
Ribnica, Dolenjsko.

Dve lopi sobi

v I. nadstropju, v bližini
franc. cerkve, se odda za
pisarno, ordinacijo ali
slično. — Vprašati pri
Društvu hišnih posestni-
kov, Salendrova 6.

Velika prazna soba

v bližini »Zvezde« — se
odda za pisarno ali sam-
ski oseb. — Vprašati pri
Društvu hišnih posestni-
kov, Salendrova 6.

Mlin

se odda v najem. Naslov
v podružnici »Slovenca«
v Celju.

Oddam prodajalno

z mešanim blagom sredi
mesta na Gorenjskem, na
zelo prometnem kraju v
najem. Pogoji po dogo-
voru. Naslov se izve v
upravi »Slovenca« pod
št. 6074.

Pekarijo

na deželi vzamem v na-
jem ali pa lokal za na-
pravo iste. Ponudbe na
upravo »Slovenca« pod
sifro »Pek« št. 5968.

Mesnica

z inventarjem se odda.
Naslov v inšeriatnem od-
delku »Slovenca« 6050.

Trgovina

z mešanim blagom, se
zaradi družinskih razmer
odda na račun proti
kavciji, event. tudi v na-
jem, na zelo prometnem
kraju, 3 minute od kolo-
dvoza. — Ponudbe na upr-
»Slovenca« pod: »Trgo-
vina« št. 6105.

Vinotoč

z delikatno trgovino v
Zalcu se odda na račun
s 1. julijem t. l. Vinarska
zadruga v Celju.

Obzrl

Žirnice po 35 Din

predelujem. Vsa tapetni-
ška dela po najnižjih ce-
nah. Pridem delat tudi
na dom. Slavič Franc,
tapetništvo, Zabajak 14,
Rimska cesta 5.

Gostilniške stole

in v to stroko spadajoča
popravila izvršuje F. Ne-
kovač, stolar, Breg 14 —
Ljubljana.

Talarje

za č. duhovščino izde-
luje po primernih cenah
ter se v ljudno priporoču
Josip Tomažič, kroj. moj-
ster, Celje, Na okopih 5.

Stanko Kezele

Bohoričeva ulica št. 3.
sprejema vsa dela po
ugodni ceni. Splošno kle-
parstvo in napeljava vo-
dovoda, poprava hladil-
nikov, blatnikov za avto.

Pozor!

Za mesine nove vozove
za smeti se dobijo zaboji
pri mizarju Velkavrh v
Krakovski ulici 7, Ljublj.

BIRMANCE
SLIKA

foto Meyer, Maribor,
Gospodarska ulica 39, lepo
in ceno.

Hiše, gostilne

mesarije, žage, mline, pe-
karije, prodaja Zagorski v
Mariboru, Tattenbachova
ulica 19.

Hišo ali vilo

v Ljubljani ali na perife-
riji kupim. Naslov pove
uprava »Slovenca« št. 5891.

Trgovina

papirja in galanterije se
v Mariboru prodaja, ozir-
se za majhno posetstvo v
bližini Maribora proti do-
plačilu zamenja. Pojasni-
la daje Franc Pichler v
Mariboru, Meljska c. 11.

TELEFON 2718

DISC

SLOVENIA-TRANSPORT

LJUBLJANA
MIKLOŠIČEVA 36

Stavbena parcela

naprodaj v bližini nove
šišenske cerkve v izmeri
1000 kvadratnih metrov.
Naslov v upravi »Sloven-
ca« pod št. 5849.

Lepa parcela

9000 m², ob Linhartovi
ulici, se ugodno prodaja
pri Društvu hišnih po-
sestnikov, Salendrova 6.

Posestvo

arondirano, velika gospo-
darska poslopja tik glav-
ne ceste in kolodvoza —
prodaja Dolinar, Svetlje,
Medvode.

Stavbne parcele

10 minut od post. Dom-
žale, v lepi legi, prodam
po ugodni ceni. Škrabar,
Domžale.

Primorci, pozor!

Proda se srednje pose-
stvo v Savinjski dolini
ravna lega, 20 minut od
železniške postaje, hiša
z novim gospodarskim
poslopjem in več jehov
zemlje. — Vprašati pod
»Ugodna prilika« na u-
pravo lista št. 5868.

POSREDOVALNICA

Iv. Godina,

Maribor, Tattenbachova
ulica št. 19/1

prodaja

Grasčinsko posestvo z

na 200 orolov, pri Ljub-
ljani. Cena 900.000 Din.

Grasčinsko posestvo z

gostilno, ob državni ce-
sti, ugodni plačilni po-
goji.

Kmečko posestvo, ob-
sega okroglo 100 orolov,
da se deliti na tri dele,
cena 280.000 Din.

Vinogradno posestvo,

na deželi, obsega 25 orolov,
cena 180.000 Din.

Posestvo, 14 orolov, 10
minut od žel. postaje, redi
se lahko 6 glav go-
voje živine, cena 120.000
dinarjev.

Tri posestva pri tovar-
nah, v ceni od 100.000
Din do 250.000 Din.

Prvovrstno gostilno, au-
dim samo resnim reflek-
tantom, »Periferija«.

Enonadstropno hišo z

restavracijo »Centrum«,
Maribor.

Hotel z restavracijo in

trgovino v lepem trgu.
Cena 400.000 Din.

Hotel z restavracijo v

zakup za daljšo dobo.
Odkup inventarja.

Hiša s trgovino z me-
šanim blagom in 6 orali
vinogradnega posestva. —
Cena 200.000 Din.

Enonadstropno trgovsko

hišo v trgu, Dolenjsko,
nasproti cerkve. Cena
110.000 Din.

Prilika hiša s trгови-
no z mešanim blagom, pri
glavni cesti in postajali-
šču. Cena 125.000 Din.

Manjša in večja pose-
stva, hiše, vile, trgovske
lokale, gostilne itd.

Dalje iščem vseh vrst
posvetov, hiše, vile, god-
na posestva za svoje re-
fektante.

25 posestev in kmetij

od 3 do 150 orolov prodaja
Zagorski v Mariboru,
Tattenbachova ulica 19.

Prodajam hišo

s posestvom, 15 min. od
žel. postaje na Notranj-
skem. — Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 5926.

Stavbišča za vile

pod Rožnikom prodaja
Pokojninski zavod, Gle-
dališka ulica 8/IV.

Veliko stavbo

spodobno za tovarno —
prodam. Na razpolago je
20—25 konjskih sil elek-
trična moč po jako ugodni
ceni. 1 km oddaljeno od
postaje v Slov. Bistrici
okraju, srez Maribor.
Ponudbe na upravo
»Slovenca« pod »Tovar-
na« št. 5980.

Enonadstropna hiša

se prodaja v trgu na Go-
renjskem, pripravna za
kakega obrtnika, posebno
peka, ker daleč naokrog
ni nobenega obrtnika te
vrste. — Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 6093.

Posestvo

Lepa, novozidana hiša,
3/4 orala zemlje, vse v
lepem stanju, v Laznici
št. 38, prodaja za 55.000
Din Jožef Skaza, Lazni-
ca pri Limbušu.

Lepo posestvo

naprodaj v ljubljanski
okolici. Kje, pove upra-
va »Slovenca« pod 6066.

Mlin naprodaj

v najbolj prometnem kra-
ju ob državni cesti. Pro-
daja se vsled slabega
zdravja. Naslov se izve
v upravi »Slovenca« pod
št. 6065.

Lepo posestvo

pri postaji Grosuplje —
prodaja Zavišek Anton,
Grosuplje.

Kupim posestvo

za najmanj 12 mernikov
posestve, blizu železnice
in cerkve na Dolenjskem.
Ponudbe na upravo »Slo-
venca« pod »Posestvo 12«.

Ravno

Vzamem zastopstvo

za spacerijo na Gorenj-
skem. Potujem že 15 let.
— Ponudbe na upravo
»Slovenca« pod št. 23.

Na birmo

ostanec najboljši spomin:
ure, zlatnina, katero ku-
pite najceneje pri Fr. P.
Zajec, Ljubljana, Stari
trg 9.

Pljučni

Pljučne bolezni ozdravi
dr. Pečnik, pljučni zavod
(Privat-Lungenheilstalt)
Sečovo, železniška posta-
ja, Rogaska Slatina.

Ure za birmo

nudi najceneje Iv. Pakiž,
Ljubljana, Pred škofijo 15.

Najboljšo koso

za 20 Din dobiš samo pri
tvrdki Fr. Štupica, že-
lezniška, Ljubljana, Go-
spodarska cesta 1.

Krušno moko,

krmlino in otrobe vam
nudi v vsaki množini, po
zmerni dnevni ceni F. Ju-
van, valični mlin, Srednje
Gameljine pri Ljubljani.

Spedicija »Merkur«

v Mariboru, Meljska ce-
sta 12, izvršuje selitve
s pohištvenimi vozovi,
kakovosti tudi s peresnimi
dirami najtežje in naj-
ceneje. Zahtevajte oferte!

Prijatelji

dobrega cvička, zglasite
se pri »KOMIDARJU« v
Vodmatu.

Gonilna jermena Ia

tvrdke F. Polički, Jaro-
mež, vseh širin in šival-
na jermena ima stalno v
zalogi Rudolfa Deržaja,
Ljublj. — Kolodvorska 28.

Premislite vendar

nepristransko! Ali se ne
izplača izdati enkrat za
vselej 76 Din, da posta-
nete nekakšne? Tisoči so
kajenje že pustili in so
zopet zdravi in vedrejši
lica. Vi pa odlašate in
odlašate, dokler ne bo
prepozno! Res škoda!
Vsaj zdaj se takoj odlo-
čite! Kdor naroči 5 ste-
klenic, plača samo 280
Din. Josip Lindič, Ljub-
ljana, Komenskega 17/b.

Klavirji!

Strokovnjaško popravilo
klavirjev in harmonijev,
kakor tudi čisto uglaš-
enje najceneje izgovarja
tovarna klavirjev Warbi-
nek, Ljubljana, Gregorčič-
eva št. 5 (v bližini uni-
verzje).

Priporočila se

restavracija, kavarna in
prenočišče kolodvor —
Vrhnika.

Idealno letovišče

za vsa sportna udejstvo-
vanja, kakor: turistiko,
plavanje, veslanje itd., z
jako ugodnim podnebjem
in slikovitostjo okolice v
obliki košatih gozdov in
vabljivih kostanjevskih
goric, nudi mesto Kosta-
njevec, s toplo reko Kr-
ko, ki daje kopalec iz-
redne užitke, kakor ma-
lokatera voda v Slove-
niji. Vsa pojasnila glede
popolne oskrbe, prehrane
in prenočišč, daje vsem
interesentom za nad vse
ugodno in ceneno letova-
nje Društvo za tujski pro-
met v Kostanjevici na
Krki.

Krušno moko

in vse mlevske izdelke
vedno sveže dobite pri
A. & M. ZORMAN
Ljubljana, Stari trg št. 32.

100 kg

koruze Din 142
»šrot« Din 152

prodaja proti gotovini

JOS. BAHOVEC
SV. JAKOBA NABREZJE
LJUBLJANA

V Mariboru

je najugodnejši nakup ga-
lanterije, drobnarije, par-
fumerije, papirja, pletenih
nogavic, vrvarskih izdel-
kov itd. na debelo in
na drobno pri
D. ROSINA, Vetrinjska 26

A. GOLOB & KOMP.

LJUBLJANA, Pučarjeva ulica 3,

izdelovanje
emaliranih peči.
Popravilo vseh
vrst ploščinastih,
emaliranih in
Lucovih peči.
Splošno klepar-
stvo, instalacija
streljavad, Za-
loga samotne
opeke. Cene kon-
kurenčne.

Za birmo

ure, zlatnino in sre-
brnino s 15% popust.

IVAN PAKIŽ

Ljubljana

Pred škofijo št. 15.

ribje olje

iz lekarne Dr. G. PICCO-
LLIJA v LJUBLJANI se
priporoča bledim in sla-
bi botnim osebam.

Naicenejši koksi

po 85 par kg le v mest-
ni plinarni ljubljanski.

Tesan les

popolnoma suh, za takoj-
šnjo uporabo pri stavbah,
ima stalno v zalogi »Ili-
rija«, družba z o. z., Du-
najska cesta 46, telefon
28—20.

Vinotoč

otvori dne 25. maja 1930

Anton Tkalec

v Krčevini pri Mariboru
št. 80. — Dobra vina po
12 do 14 Din.

Modroce

posteljne mreže, železne
zložljive postelje, otoma-
ne, divane in tapetniške
izdelke nudi najceneje

RUDOLF RADOVAN

tapetnik, Mestni trg 13.

Ugodni nakup morske
trave, žime, cvilha za
modroce in blaga za
prevelike pohištva.

Čitajte in širite

»Slovenca«!

Avtozveza

Mokronog - Sevnica

Od dne 26. maja 1930 dalje vozi avtobus redno
iz Mokronoga ob 5.30, prihod v Sevnico 6.15,
tako da je zveza z brzovlakom, ki odhaja iz
Sevnice proti Ljubljani ob 6.31.

Dražbeni oklic

Dne 31. maja 1930 ob pol desetih dopoldne se
bo vršila pri okrajnem sodišču na Vrnskem
javna dražba v konkurzno maso spadajoče neraz-
delne polovice zemljišča vl. št. 283, k. o. Sp. Gorče,
obstoječega iz gospodarskega poslojpa s stano-
vanjsko sobo in pašnika. — Cenilna vrednost 7707
Din., najmanjši ponudek 3865 Din. — S pritrilom
sodišča se bo isti čas vršila tudi prostovoljna draž-
ba druge nerazdelne polovice vl. št. 283, k. o. Sp.
Gorče; ista cenilna vrednost za isti najmanjši po-
nudek. — Zemljišče leži v Sp. Gorčah pri Bro-
slavčah. — Vadij 10%. — Izdajatelj ima najvišji
ponudek položiti takoj z domikom v gotovini ali
v hranilni knjižici. — Podrobnejša pojasnila daje
sodišče ali podpisani.

Dr. Dragotin Trejo, Ljubljana, konkurzni upravnik.

Elektro aparati

za čiščenje
prahu,
likanje parketa,
solidno in praktično iz-
delani. Uporaba prepro-
sta in lahka. Cena od
Din 1200— naprej.

Elektropodjetje

SLAVO KOLAR

LJUBLJANA

Tvrda A. VOLK

Ljubljana, Resljeva cesta 24,
nudi pajecanje vse vrste
psenično moko in druge
mlevske izdelke.

Zahtevajte cenik!

Avtomobilisti!

Motociklisti!

Šofer in samovozač

Spisal inž. Josip Štolfa. — — Cena vezani knjigi Din 140—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

JUGOSLOV. ELEKTRIČNA D. D.

BROWN BOVERI

PODRUŽNICA LJUBLJANA

izvršuje električne naprave ter
vsa v to stroko spadajoča
popravila

Zaloga pohištva

Ivan Novak

strojno mizarstvo

Vižmarje, Št. Vid n. Ljublj.

se priporoča za izvršitev stavb. in pohištvenih
del. — Zaloga spalnice, jedilnice in pisarn. oprav.
Delo solidno. Postrežba točna. Cene zmerne.

Marija Kordiš

vdova nadspovednika.

Pogreb drage pokojnice se bo vršil v ponedeljek 26. maja
ob 15 iz mrtvašnice pri Sv. Kristofu.
Bog ji daj večni mir!

Ljubljana, dne 24. maja 1930.

ZALUJOČI OSTALI

Josip Hrehorič

brivec in posestnik

danes ob 10 zjutraj, v 80. letu starosti, previden s sv. zakra-
mentu, Bogu vdan umrl.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v ponedeljek
ob 4 popoldne na pokopališču sv. Roka.

Ljubljana, Metlika, Zagreb, dne 24. maja 1930.

Julijana Hrehorič rojena Sturm, soproga. Fran in Ranko,
sinova. Micika Hrehorič rojena Hauptfeld, sinaha. Drago,
Vera, Nada in Marija, vnuk in vnukinje.

Brez posebnega naznanila

Pozor!

Kupujem mlade, žive žlahtne

kune

po Din 1000— komad, dokler zadostim potrebi

Oddati Maribor, Ruška cesta št. 25.

Pohištvo - preproge

Linolej, zavese, posteljne odeje, namizni prtji,
vzglavlja, tuhenti, šivane odeje, volnena pregrinja-
la, pregrinjala za mobilje, gradl za matrace, kakor
tudi vse vrste lesenih, tapetniških in železnih
mobilij po čudovito nizkih cenah pri:

KAROLU PREIS - MARIBOR

Gospodarska ulica št. 20.

Ceniki zastonj! Ceniki zastonj!

*Najprimernejši
dar za birmo!
Za vsakdanjo
in luksuzno
potrebo.*

Najugodnejšo vporabo obutve nudijo

ORIGINAL GOODYEAR ČEVLJI

ki se odlikujejo po tehnično najpopolnejši izdelavi, vporabi izbranega materiala, prileganju na nogo, elegantnih modelih in desenh. V veliki izbiri, najnovejših fasonah izdeluje ORIGINAL GOODYEAR čevlje kot edina tovarna v Jugoslaviji

PEKO

največja tovarna čevljev v naši državi

Nadalje se priporočajo **Sandalete** v veliki izbiri v raznih barvah à

Din 165.—

Priljubljeni izdelki tovarne »PEKO« se dobe v vseh boljših trgovinah s čevlji in v lastnih podružnicah v Beogradu, Karlovcu, Ljubljani, Mariboru, Novem Vrbasu, Sarajevu, Skoplju, Somboru, Subotici, Sušaku, Vršču in Zagrebu.

Gospodarska ZVEZA v Ljubljani

ima stalno na zalogi:

Deželne pridelke - žito -
mlevske izdelke - spec-
rijsko in kolonialno blago
- sadje - mesne izdelke -
južno sadje - semena -
seno - slamo - Težakovo

olje za živino - kmetij-
ske stroje in orodja -
umetna gnojila - cement
- premog itd. - Zastop-
stvo za prodajo kisove
kisline v Dravski banovini

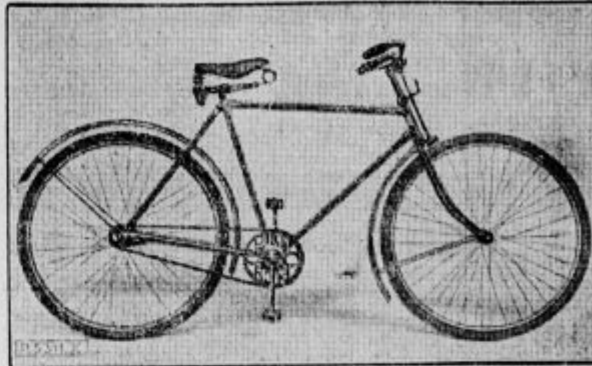
PUCH

novi modeli!

Dobe se po solidni ceni tudi na
obroke le pri trvdli

Ign. Vok. Ljubljana

Zastopniki se sprejmejo.

ZA STAVBE vsakvrsten suh, tesan in žagan
les. - Vsaka množina v zalogi.
Zaganje, odpadki od lesa. Dostava tudi na stavbo.
FRAN SUSTAR,
lesna industrija in trgovina, parna žaga. Ljubljana,
Dolenjska cesta 12

KRASNE TLAKOVE

za veže, cerkve izdeluje in poklad
Cementarna Gostinčar
Pešata, pošta Dol pri Ljubljani

Ako imam razpokane roke

tedaj izberem to, kar
mi najbolj de izmed
7 specialnih vrst
**Fellerjevih
Elsa-mil
zdravja in
lepote**

(milo iz lilijinega
mleka, lilijine kreme,
iz rumenjaka, glie-
rinovo, boraksovo,
katranovo, brivsko).
Čistoča teh mil in ni-
hove zdravilne sestav-
nine so ravlog naj-
boljše delovanje.
A vrhu tega še ti
krasni vonji.

Za nego obraza in proti solčnim pegam vpo-
rabljaj **ELSA-CREME-POMADO.**

Delajte tudi V tako - pomagalo bode tudi Vam!

5 komadov Elsa-mila na izbiro stane 52 Din franko
če se denar vpošlje naprej; po povzetju 62 Din.
2 lonca Elsa-Creme pomade 40 Din franko če
se denar vpošlje naprej; po povzetju 50 Din. Dobliva
se povsod! Kjer ne, izvolite naročiti naravnost pri:
EUGEN V. FELLER, lekarnar, Stubica čenja Esatrg št. 134

Vskovrsne stroje prvovrstnega izdelka bo
razstavila trvdka

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in vsakvrstnimi stroji
v Ljubljani, Dunajska c. 16

na velesejmu pavilion „G“ in
na velikem prostem prostoru nas-
proti, zato priporočamo cenje-
nim interesantom si pred naku-
pom ogledati njeno razstavo in
bogato zalogo vsakvrstnih
strojev za poljedelstvo in obrt.

Kraljevica

Krasno morsko kopališče in letovišče, od Sušaka
trideset ure s parnikom, dobra avtobusna zveza s
postajo Plase-Crikvenica. Izleti v smrekove go-
zdove. Kopanje in razne vrste sporta na kopnem
in na morju. Stevilni hoteli, penzioni in zasebna
stanovanja nudijo prijetna bivališča in to so: Praha,
Union, Riviera, Carovo. Restavracije: Zrinjski,
Bosna, Zagreb in mnogo manjših gostin. Prospek-
te pošiljajo na željo: Lječilišno Povjerenstvo, Kra-
ljevica, in vse »Putnikove« pisarne.

Svojim cenj. odjemalcem vljudo javljam, da sem preselil svojo
tovarno kemičnih izdelkov iz Trstenjakove ulice 21 v lastne
prostore na Teznu, Ptujška cesta 13, kjer bom vodil obrat v
povečanem obsegu. — Priporočam se za nadaljno naklonjenost
z odličnim spoštovanjem

JOSIP REICH, tovarnar kemič. izdelkov

Tezno pri Mariboru, Ptujška cesta 13 Telefon šte. 2315

«Težakovo olje za živino» se
dobi samo pri

**M. Težak-u
Zagreb**

Gundulićeva 13

v kanticah od 5 kg in stane ena
kantica s poštnim povzetjem
Din 125.—. To olje je nesporno
najuspešnejše sredstvo za krm-
ljenje slabotne in zahirane živi-
ne in sicer radi bogate vsebine
na vitaminu A in posebno radi
vitamina D, ki ga v nobenem
drugem krmilu ni.

Modni kangarni, sportni ševiji, ZA FINE OBLEKE.
Velika izbira, ugodne cene.
R.M. Klauč - Pri Škofu
Ljubljana

Zavod dominikank v Gleisdorfu pri Grazu

Osnovna in meščanska šola s pravico javnosti; gospodinska šola; nadaljevalni in trgovski tečaj. Posebni tečaji za proučevanje tujih jezikov ter nemškega jezika za inozemce. Tečaji za glasbo. Penzionat ima mirno, zdravo lego; izvrstna vzgoja in oskrba; moderno upremljen.

PROSPEKTI NA RAZPOLAGO!

Ogledala
vseh vrst, velikosti in oblik
Steklo
zrcalno 6—8 mm, mašinsko 4—6 mm, portalno, ledaste, alabaster itd.
Spectrum d.d.
Ljubljana VII — Telefon 23-43
Zagreb Celovška 81 Osijek

Dvokolesa
teža od 7 kg naprej
najlažjega in najmodernejšega tipa najboljših svetovnih tovarn. Otroški vozički od najpreprostejšega modela. Izdelujejo se tudi po okusu naročnika. Šivalni stroji, motorji pnevmatika, posamezni deli. Velika izbira, najnižji cene. Prodaja na obroke. Ceniki franko.
TRISUNA F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovska c. št. 4.

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
ŠOLSKÉ ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.
NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

Ali se hočete brez nevarnosti osvoboditi protina, R E V M A T I Z M A
trganja v križu in išlasi!

Revmatizem je grozovita, zelo razširjena bolezen, ki ne prizanaša! ne revnemu ne bogatemu, svoje žrtve išče v borni koči pa tudi v palačah. Zelo mnogotere so oblike, ki se v njih pojavlja ta bolezen, in prav pogosto niso boli, ki jim dajemo vsa druga imena, nič drugega kot **revmatizem.**

Sedaj so bolečine v udih in sklepih, sedaj zopet otekludje, sključene roke in noge, trganje, zbadanje po raznih delih telesa, da celo slabe oči so prav pogosto posledice revmatičnih in protinskih boli. Kakor pa je raznolika podoba, ki jo nudi ta bolezen, tako mnogostranska so vsa mogoča in nemogoča sredstva, zdravila, mešanice in mazila, ki se priporočajo trpečemu človeku. Največji del med njimi ne more prav nič pomagati, kvečjemu prinese polajšanje za kratko dobo. Kar vam tu priporočamo, je neškodljivo zdravljenje s pitjem studentice, ki je **pomagalo že mnogim bolnikom.** Naše zdravljenje je izborno in učinkuje naglo tudi pri **zastaranih, kroničnih boleznih.** Da si pridobimo prijateljev smo se odločili, da bomo vsakomur, ki nam piše, poslali **popolnoma zastonj** našo zanimivo, zelo poučno brošuro. Kogar torej mučijo bolečine, kdor se hoče na nagel način temeljito osvoboditi svojih boleznih brez vsake nevarnosti, naj piše še danes!

AUGUST MÄRZKE, Berlin-Wilmersdorf
Bruchsalerstrasse 5, Abteilung 13.

Blago za ženske obleke
svilen, volnen in perlen, zadnje novosti, češkega izvora, znano velika izbira in znano solidne cene.
II. MIKLAVČ - Pri Škofu
LJUBLJANA

Brezalkoholna restavracija Novo mesto

Sv. Florijana trg. Sv. Florijana trg.
Podpisana naznanjam, da sem svoj obrat vsestransko povečala in izboljšala, zlasti kuhinjo. Se toplo priporočam cenj. abonentom, kakor tudi drugemu občinstvu v številnih obiskih. V zalogi imam različne sadne soke, kakor: borovničar, malinovec, jagodovec, ribezljav sok, jabolčni biser in borovničarjevo brezalkohol. vino. Vse sokove prodajam tudi na debelo. **Beti Klepec, gostilničarka.**

Zahtevajte samo izvorni
"MORAVIA"
stroj za sladoled

ki se dobi v vsaki železninski trgovini.
Tovarniška zaloga pri
PIUKOVIČ IN DRUG
Subotica, Sudaričeva ulica 21

Kontoristinjo

sprejme večje trgovsko podjetje v Ljubljani. Prednost imajo kompetentije, ki so zmogne slovenske in nemške stenografije in stroje-pisja. V lastnoročno pisani ponudbi je navesti zahtevano mesečno plačo in mogoči nastop službe na naslov: **DRUSTVO INDUSTRIJCEV IN VELETRGOVCEV V LJUBLJANI — DALMATINOVA ULICA.**

Od dobrega najboljšje je le
Gritzner - Adler - Kayser
šivalni strj in kolo
elegantna izvedba — najboljši material
URANIA
pistalni stroj
v 3 velikostih
Novost
Šivalni stroji
kot damska pisalna miza
Le pri
Jos. Petelinc, Ljubljana
TELEFON INTERURB. 2913
Zmerne cene, tudi na obroke

TISKARNA
JUGO-SLOVANSKE TISKARNE
V LJUBLJANI

Maurice Constantin Weyer: 39

Človek se sklanja čez svojo preteklost...

Hannah je od veselja vzkliknila:
»Ha, ha, ha! Frenchy! (Tako me je rada klicala.) Vi ste pa Janezek na vseh potih! Predvčerajšnjim še cowboy, včeraj trapper, danes kmet... kaj še?
Tim, ki me je imel rad, je prenehal polniti pipo, odpel si je ovratnik svoje črne srajce, kot bi se bal, da ga besede ne zadušé, in je vzkliknil:
»Kaj stavim, da bo Frenchy pri sejalnem stroju Archerja prekosil! In z debelim smehom je pristavil:
»Izgleda, da ga je tudi na nekem drugem polju prekosil!«
O'Connor si je zapalil smotko in menil suho, ne da bi premikal ust:
»To je bila poštena borba, ali se Ti ne zdi Madge?«
»Mislim, da priredimo kar dve svatbi hkrati!«
»Pri svetem Patrieku!« je vzkliknil gospodar, »to je pa dober domislek! Toda niti Hannah niti Frenchy nista do zdaj zinila nobene besedice.«
Hannah me je sunila v rebro.
»French naj govori.«
Zdaj so vprek začeli vpiti:
»Kaj pravi Frenchy? Kaj pravi Frenchy?«
Psi so lajali, krava je nekje mukala... Bil je tak

hrup, da sem moral nekaj časa počakati, preden sem mogel izjaviti, da soglašam.

Zavzel sem Archerjevo mesto v neredni čumnati, katere drugo postelj sta zavzemala oba brata O'Molloy s svojimi ogromnimi udi. Ob jutranjem svitu naj bi zopet vstal ter se posvetil svojemu sejalnemu stroju. A hreščanje bratov mi je branilo spati. Vsaj krivdo sem nanje valil. A bila je tu tudi stena, ki me je ločila od spalnice deklet. Tam zadaj, sem mislil, koprní deklíško srce, da bi se s tvojim združilo.

... Zjutraj, ko sem osnažil vse štiri konje, nakrmil in okomatal, mi je prinesla Hannah za zajtrk juho, jajca in slanina s krompirjem.

Med tem, ko se je usedal prah sejalnega stroja na moj obraz in na moje roke, sem moral razmišljati o Paul Durandovi dedščini in o izvršitvi, ki je visela nad menoj... Zoperstavljalo se mi je, izročiti Madgi denar. Na drugi strani bi pa bilo izdajstvo napram pokojniku, če bi tega ne storil...

Seveda! A on ni predvideval, da bo izbrala Madge njegovo odsotnost zato, da mu zvestobo preloži!... Ni li bila moja dolžnost, vpoštovati ta nepričakovani preokret?

Tako sem premislil in dolgo sem tipal za tem in onim pomislekom. Prvega dne, ko je bilo deževno, sem se napotil v mesto. Tam sem dal v banki odpisati Paulov delež od mojega računa ter ga po čeku poslal njegovi sestri — edini sorodnici, o kateri sem zagotovo vedel, kje živi. Njen naslov sem našel med Paulovimi papirji... Če bi se bil potrudil tolmačiti Madgi zadevo na svoj način, bi se bila gotovo odpo-

vedala vsemu, kar bi jo spominjalo na mrtvega zaročenca, a koj sem zavrgel ta nepotrebni machiavelizem ter končno veljavno pomiril svojo vest glede svojega ravnanja.

VII.

Vse naslednje se je razvilo samo od sebe. Po kratkem času, v katerem sem ostal še tam in sem moral prenesti od vseh strani marsikatero bedasto šalo, sem popeljal Hanno pred altar — istega dne kakor sta se vzela O'Connor in Madge.

Pri tej ceremoniji je bilo vse irsko — izvzemši mene in nekaterih gledalcev. Duhovnik, ki naju je poročil, se je klical reverend pater Mac Mahon. Ni se mogel braniti poudarka, da je nekdaj na zelenem otoku tekla francoska kri skupno z irsko krvjo. Dopadlo se mu je omeniti — mislim, ne da bi se zavedal mojega letarinskega porekla — da sta ženin in nevesta izšla iz enega in istega keltskega rodu. Tisti hip sem imel seveda druge skrbi kot da bi protestiral. Ko smo prišli iz cerkvice, nam je nešteto ljudi stiskalo roke in vse naokoli lesene kapelice, ki je v svoji zeleni lakasti barvi spominjala na norimberške igrače, so stali lahki vozički z nestrpnimi konjički.

Poštenjakar Grant se je veselil priložnosti, da je mogel spraviti med ljudi spet nekaj svetopisemskih rékel. Šaljivo, s strašnim patosom, je navajal iz Salomonovih pregovorov:

»V svoji lastni besedi bodi odsorej vjet, pravi sveto pismo, a pristavljaj: Čednostne žene sreče velja več od blaga in bogastva, kajti moževa ljubezen počiva v nji.«

Bil bi natresel vse 31. poglavje pregovorov, če bi mu ne bil Mac Pherson zatlačil ust s pestjo:

Iz izbire priložnostne prodaje kuhinjskega tedna priporočam Vam posebno:

JAPONSKI NAMIZNI PRT

Importirane naravnost iz Japonske, rabi se na obe strani, stalne barve, na solcu in v dežju, eksotični vzorci

velikost 72x72 cm Din 28

velikost 100x110 cm Din 56

velikost 130x140 cm Din 80

temu primerni serviete velikost 48x48 Din 26. Razpošiljanje na deželo naglo in zanesljivo. Če Vam namizni prt ne ugađa, ga lahko vrnete na naše stroške. — DOKLER TRAJA ZALOGA

Kastner, Ofler, Zajc

PACIJENT:

Kam naj grem, gospod doktor, da ozdravim želodec in uredim prebavo?

ZDRAVNIK:

V Rogaško Slatino!

Tozadevni prospekti se dobe pri ravnateljstvu zdravilišča, kakor tudi v vseh pisarnah „Putnika“. — V času izven glavne sezone izredni popusti! Igra vojaška godba! Direktno železniške zveze!

Birmanska darila!

H. SUTTNER — LJUBLJANA 2

PRESERNOVA ULICA 4. — Poleg frančiškanske cerkve.

Največja zaloge ur, zlatnine in srebrnine. Lastna protokotirana tovarna ur v Švici.

Birmanske ure za dečke od Din 44 - naprej
Birmanske zapestne ure od Din 70 - naprej
Zahtevajte cenik zastoj in poštne prosto

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri

Ljudski posojilnici v Celju

registr. zadruga z neomejeno zavezo v Celju, v novi lastni palači na vogalu Kralja Petra ceste in Vodnikovc ulice

Stanje hranilnih vlog nad Din 85.000.000.—. Obrestna mera najugodnejša. — Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov posestnikov z vsem svojim premoženjem. —

Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Vlagatelji pri Ljudski posojilnici v Celju ne plačajo nobenega rentnega davka

Spodnještajerska ljudska posojilnica

Registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Mariboru

Sprejema vloge - Daje posojila - Izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle

OBREŠTUJE VLOGE PO NAJVIŠJI OBREŠTNI MERI TER NE ODTEGUJE VLAGATELJEM RENTNEGA DAVKA

Trgovski lokal

večji, v Mariboru v sredini mesta se odda v najem. Pojasnila: ALBERT VICEL, MARIBOR, Gosposka 5

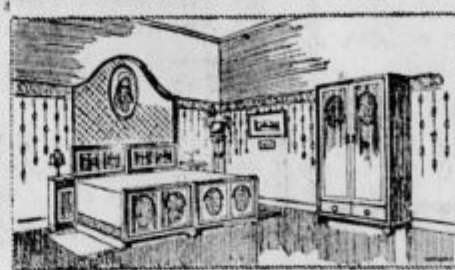
GLASBENI INSTRUMENTI ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI CENIK

DIREKTNO TOVARNE

violinistično, nemško, ali. lovarn. skladišča, iz spec. trgovine Maribor

VIOLINE	od Din 95	TAMBURE	od Din 98	ROČNE HARMONIKE	od Din 85
MANDOLINE	136	TROMBE	505	KROMATIČNE	1590
GIYARE	207	KLARINETI	120	GRAMOFONI	345

MEINEL & HEROLD, Maribor 102-B

Pohištvo

najmodernejše in najamčeno trpežno, si lahko ogledate vsak dan v zalogi pri

Andrej Kregar in sinova
Št. Vid-Vizmarje (nasproti kolodvoru)

Za časa velesejma pa v paviljonu „E“ št. 43.

FURMOTO ALL-METAL

najpopolnejši čistilni preparat za **čiščenje žlahtnih in ostalih kovin**, kakor jedilnega orodja in nastavkov iz zlata, srebra, alpaka- in kina srebra, predmetov iz medi in bakra, cerkvene posode, lustrov itd. Ne vsebuje **nikakih kislin ali strupov**, ne izje površine in ne pušča nikakih risov, daje predmetom **krasen sijaj** ter preprečuje za dalje časa oksidiranje.

Glavni zastopniki

M. GREGOVIĆ & CO, LJUBLJANA

Cankarjevo nabrežje 1. — Telefon 2971.

Dobi se v trgovinah z barvami in drogerijah.

PRIJATELJ!

Zakaj so francoske linije najkrajše in najboljše v Južno in Severno Ameriko?

Zato, ker je francosko pristanišče Le Havre najbližje New-Yorku in Ljubljani, ker so velikanski francoski brzoparniki »ILE DE FRANCE«, »PARIS« itd. v hitrosti neprekosljivi in priljubljeni zato, ker imajo tudi v III. razredu udobne kabine in ker je izborna postrežba, okusna domača hrana in znamenito francosko vino »Bordo«, brezplačno pri vsakem obedu.

Najkrajša pot v Južno Ameriko pa gre preko pristanišča Marseille 14 do 15 dni v Argentino.

Cie. Gle. Transatlantique, Chargeur-Réunis-Transports - Maritimes.

Pojasnila daje brezplačno zastopnik **IVAN KRAKER -- Ljubljana**
Kolodvorska ulica 35

V petek ob 9 zvečer je božja Previdnost rešila dolgega težkega trpljenja našega skrbnega soproga, oziroma očeta in starega očeta

Franc Zupanca

veleposestnika, mlinarja in lesnega trgovca

v 68. letu starosti.

Pogreb bo v nedeljo 25. majnika ob pol 4 iz hiše žalosti v Radovljici št. 8. Blagega očeta priporočamo v pobožno spominjanje, vence pa hvaležno odklanjamo.

Lancovo-Radovljica, dne 25. maja 1930.

Žalujoci ostali.

Zadružna Gospodarska banka d.d.

v Ljubljani (Miklošičeva cesta 10)

BRZOJAVNI NASLOV: GOSPOBANKA. TELEFON ŠTEV. 2057, 2470, 2979.

Vloge nad Din 480.000.000.—

Kapital in rezerve nad Din 16.000.000.—

Sprejema VLOGE, daje POSOJILA otvarja KREDITE, eskomptira MENICE. — Nakazila — Akreditivi. — Predujmi na efekte.

PODRUŽNICE:
BLAD NOVI SAD KRANJ ŠIBENIK MARIBOR
KOČEVJE CELJE SOMBOR DJAKOVO SPLIT

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Kupuje in prodaja VALUTE, ČEKE, DEVIZE, VREDNOSTNE PAPIRJE. Safes - deposits. -- Borzna naročila -- Prodaja srečk